

Fiara din Orientul Mijlociu

De Joel Richardson

Soției mele

Doar un Dumnezeu extraordinar m-ar putea binecuvânta cu o femeie atât de frumoasă în toate felurile, așa cum ești tu! Îmi doresc să fi scris despre subiecte mai potrivite pentru a-ți fi dedicate, dar, vai, te-ai măritat cu *mine!* Deocamdată, numele tău este onorat în cărți despre Anticrist, dar pe viitor, își va primi cinstea pe străzile de aur ale Noului Ierusalim.

Cuprins

Mulțumiri

Prefață

Capitolul 1. Vremurile din urmă, simplificate

Capitolul 2. Introducere la teoria Anticristului islamic

Capitolul 3. Dominația lui Anticrist: absolută sau limitată?

Capitolul 4. O explicație a metodei noastre de interpretare

Capitolul 5. Daniel 2 – Visul lui Nebucadnețar cu statuia din metale

Capitolul 6. Daniel 7 – Viziunea lui Daniel cu cele patru fiare

Capitolul 7. Daniel 9:26 – Oștirea unui conducător care va veni

Capitolul 8. Daniel 8 – Cornul cel mic

Capitolul 9. Daniel 10-11 – Regele din nord

Capitolul 10. Daniel 11 – Teologia Anticristului: Se va pretinde Dumnezeu?

Capitolul 11. Daniel 12 – Pecetluit până în vremurile din urmă

Capitolul 12. Apocalipsa 12, 13, 17 – Femeia, pruncul și fiara

Capitolul 13. Ezechiel 38-29 – Gog din Magog, partea I

Capitolul 14. Ezechiel 38-39 – Gog din Magog, partea a II-a

Capitolul 15. Ezechiel 38-39 – Gog din Magog, partea a III-a

Capitolul 16. Psalmul 83

Capitolul 17. Isaia și Mica 5 – Asirianul

Capitolul 18. Iubirea musulmanilor

Capitolul 19. Îndurarea Domnului – Speranță pentru mijlocitori

Resurse recomandate

Despre autor

Index

Mulțumiri

În primul rând, aș dori să îi mulțumesc soției mele pentru îndelunga răbdare de care a dat dovadă pe durata scrierii acestei cărți. În al doilea rând, aș vrea să-i mulțumesc lui Joseph Farah. Industria editurilor creștine are nevoie de mai mulți predecesori curajoși ca tine. Creditul aparține, de asemenea, lui Johnny Walker, Ben Wallick, Daryl Surber, Dax Cabrera, Josh Godsey, Anthony Perkins, Billy Humphrey, Jamie Pridgen, Steven Ugan și Stephen Holmes, pentru lectura acestui manuscris și pentru că m-au asistat cu sugestii, comentarii și altele asemenea. Vă mulțumesc, oameni buni!

Aș vrea să-i aduc mulțumiri și lui Scott Watts pentru că mi-a păzit spatele cum numai el știe să o facă, în acești ultimi doi ani. Sunt destul de sigur că, în împărăția mesianică, după ce voi fi terminat de tuns gardul viu al soției mele, îmi voi petrece mare parte din timpul liber îndeletnicindu-mă cu vreo umilă sarcină de îngrijire a curții conacului tău. Abia aștept!

Mulțumiri și lui John și Lydia Harrigan pentru prietenia voastră și pentru că m-ați ajutat să văd cu o asemenea claritate Crucea și împărăția mesianică care va să vină.

Tuturor celor ce m-ați susținut în rugăciune în acești ultimi câțiva ani, vă mulțumesc din inimă!

Prefață

Prima mea carte a fost publicată, în 2006, sub numele *Anticristul: Mult-așteptatul Mesia al islamului*, dar reeditată ulterior ca *Anticristul islamic*. La prima vedere, ea a fost o comparație a escatologiei islamice și a celei biblice (studiul vremurilor din urmă), dar, în spiritul ei, reprezenta totodată cel mai de seamă efort al meu de a suna din trâmbiță și de a da alarma. Sunt ferm convins că islamul este unica și cea mai mare provocare cu care se va confrunta Biserica înainte de revenirea lui Isus, și totuși cei mai mulți sunt ori adormiți, ori într-o stare de negare. *Anticristul islamic* a fost încercarea mea sinceră și din inimă de a deștepta comunitatea credincioșilor din toropeala în care a căzut în ce privește provocarea care plutește amenințătoare în aer, precum și relevanța islamului și rolul său principal în zilele din urmă. Și, dincolo de asta, cartea a fost o chemare la acțiune: la a-L imita pe Isus, a îmbrățișa Crucea și a ne da pe noi înșine, fără teamă, lumii musulmane, pentru a smulge din foc pe unii.

Anticristul islamic a pus narațiunea biblică a vremurilor din urmă față în față cu viziunea islamică a sfârșitului. Imaginea care a rezultat pune în lumină realitatea șocantă că islamul, ca sistem religios, este anti-cristic până în măduva oaselor. Doctrinile de bază ale acestuia reprezintă un atac direct și frontal la adresa creștinismului, declarând că multe dintre aceste doctrine, considerate în Biblie sfinte, fundamentale și esențiale, sunt cele mai mari urâciuni și blasfemii imaginabile. În timp ce credința creștină se întemeiază pe faptul că Dumnezeu Isus și S-a făcut om în Isus, Mesia, islamul declară, în Coranul său, că oricine crede în Întrupare se face vinovat de cea mai gravă blasfemie imaginabilă, se așază sub blestemul lui Allah și va avea parte de o „amarnică pedeapsă“, în viața aceasta și în cea de apoi. Mai mult, narațiunea islamică despre vremurile de pe urmă este, în atât de multe privințe, o simplă răsturnare cu capul în jos a narațiunii biblice. Chiar dacă nu pot reda aici, pe scurt, întreaga carte, două exemple ar trebui să ajungă pentru a vă prezenta o imagine convingătoare.

Mai întâi, descrierile biblice ale venirii lui Isus, care este Mesia al evreilor, seamănă în mod izbitor cu cele ale venirii Anticristului islamic, pe care musulmanii îl numesc *al-maseeh al-dajjal* (Mesia cel fals). În al doilea rând, Anticristul Bibliei are numeroase trăsături comune cu figura mesianică primară a islamului, pe care musulmanii o numesc Mahdi. Altfel spus, Mesia al nostru este Anticristul lor, iar Anticristul nostru este Mesia al lor. Chiar mai șocantă, pentru mulți cititori, a fost revelația că islamul învață că, la întoarcerea Lui, Isus va fi un profet musulman a cărei primă misiune va fi abolirea creștinismului. Este dificil, pentru oricine crede Biblia, să citească despre aceste lucruri fără să devină dureros de conștient de originile satanice ale religiei islamice.

În 2008, am avut oportunitatea de a fi co-autorul unei alte cărți, pe același subiect, alături de Walid Shoebat, care a fost agent operativ al Organizației pentru Eliberarea Palestinei. Cartea aceasta, intitulată *God's War on Terror* [Războiul lui Dumnezeu cu teroarea], este o discuție cvasi-enciclopedică a rolului islamului în zilele din urmă, precum și o cronică a călătoriei lui Walid, care a devenit, din tânărul palestinian musulman însuflețit de o ură adâncă față de evrei, bărbatul creștin care își petrece viața luând poziție în favoarea poporului evreu și proclamând adevărul despre pericolele islamului radical.

Împreună, aceste două cărți au devenit pietrele de căpătâi pentru ceea ce a ajuns să fie o revoluție escatologică populară. Astăzi, primim în permanență e-mailuri și rapoarte din partea unor indivizi care spun cât de mult i-au influențat aceste cărți, transformându-le înțelegerea asupra vremurilor din urmă. Studenți, pastori și chiar erudiți reputabili au dat glas faptului că au abandonat concepția populară, potrivit căreia Anticristul, imperiul și religia acestuia vor apărea din Europa sau dintr-un Imperiu Roman resuscitat. În locul ei, au ajuns să recunoască simplul

fapt că Biblia ne trimite, cu multă emfază și în mod repetat, la Orientul Mijlociu, care va fi puntea de lansare și epicentrul viitorului imperiu al lui Anticrist și al religiei sale. Mulți mărturisesc că, deși au studiat ani de-a rândul profețiile Bibliei, niciodată nu au întâlnit ceva care să aibă atâta sens și să clarifice atât de bine profețiile biblice. Mai important încă, unii ne-au scris ca să ne împărtășească faptul că, în urma acestei cărți, au devenit credincioși sau și-au rededicat viețile lui Isus. Aleluia!

Sunt, însă, și alții care afirmă că, deși teza prezentată în *Anticristul islamic* și în *God's War on Terror* are foarte mult sens, rămân în continuare cu multe întrebări fără răspuns. Scopul cărții acesteia este să expună succint și metodic, dar într-o manieră accesibilă, teoria Anticristului islamic, bazată pe cele mai relevante pasaje ale Scripturii. Dacă există până și cea mai neînsemnată șansă ca islamul să fie, de fapt, subiectul principal al multora dintre profețiile biblice legate de Anticrist, posibilitatea aceasta ar trebui, în ea însăși, să merite supunerea textelor relevante unei considerații serioase.

Vreau să afirm, de la bun început, că această carte nu își propune să dezbată ceea ce mulți ar putea socoti drept flecușete irelevante și chiar morbide legate de sfârșitul lumii. Poate că mulți întreabă de ce contează dacă Anticristul va ieși din Europa sau din Orientul Mijlociu și dacă va fi umanist sau musulman. Adevărul este că implicațiile practice ale multor subiecte discutate în această carte sunt profunde. Dacă islamul este, în realitate, religia lui Anticrist, semnificația acestui fapt este zguduitoare. Cum mare parte a Bisericii de azi, inclusiv segmente importante ale mișcării misionare, îmbrățișează tot mai strâns o abordare a evanghelizării musulmanilor care flirtează cu sincretismul și chiar de-a dreptul cu erezia (mă refer la ceea ce a ajuns cunoscut drept „mișcarea omului din interior“ – în en. „Insider Movement“), este imperativ ca urmașii lui Isus să delimiteze cu precizie unde se situează ei vizavi de originile și natura islamului. În strădania noastră de a iubi musulmanii, trebuie, oare, să iubim și islamul? Sau este posibil să ne pese cu pasiune de musulmani și totodată să urâm islamul? Este islamul un sistem de credință care poate duce la o relație autentică cu Dumnezeu, sau, pur și simplu, o ideologie dăunătoare sufletului? Se poate să fii deopotrivă musulman și ucenic al lui Isus, după cum pretind mulți misiologiști evanghelici? Sunt Allah al Coranului și Dumnezeu Bibliei unul și același lucru? Și cum rămâne cu Israelul și cu poporul evreu? Un anti-sionism și un anti-semitism aprige se răspândesc acum din lumea musulmană în Biserica Creștină; ce au spus profeții despre aceste lucruri? Unde trebuie să se situeze un ucenic al lui Isus, care vrea să-i iubească atât pe musulmani, cât și pe evrei, în aceste chestiuni? Și cum rămâne cu „Primăvara arabă“? Ne informează Biblia încotro se îndreaptă această bruscă și drastică schimbare din lumea musulmană? Mai mult, în ciuda faptului că numeroase modele demografice ne informează că, în scurt timp, islamul va deveni prima religie din lume, mulți din sânul Bisericii Creștine cred și învață și pe alții că cea mai mare parte a lumii islamice (și a Rusiei) va fi, în curând, distrusă printr-o serie de bătălii profețite, având ca rezultat dispariția cvasi-totală a religiei islamului. Dar oare chiar învață Biblia așa ceva? Felul în care răspundem acestor întrebări și ceea ce credem despre aceste lucruri afectează radical abordarea rugăciunii, a mijlocirii, a evanghelizării și a misiunilor. Acestea nu sunt întrebări la care Biserica să-și poată permite să răspundă greșit. Este absolut esențial să cercetăm Scripturile cu atenție, în căutarea răspunsurilor corecte. Iată de ce am scris această carte. Deși va răspunde, fără îndoială, multor întrebări despre sfârșitul lumii, studiul acesta este departe de a trata despre fleacuri escatologice irelevante sau morbide. Este esențial ca Biserica, în efortul ei de a-și găsi drumul în lumea aflată în permanentă schimbare, să înțeleagă adevărurile expuse aici.

De asemenea, vă îndemn să vă apropiați într-un spirit de rugăciune de această carte. Eu așa am scris-o și vă rog să vorbiți cu Domnul pe măsură ce o parcurgeți. Puține subiecte sunt atât de serioase și de presante ca cele discutate aici. Studiarea vremurilor din urmă trebuie făcută într-un

spirit de rugăciune. Peste tot în Trupul lui Cristos, pe tot pământul, mulți cred că aceasta este generația care va trăi și va vedea revenirea lui Isus. Așa stând lucrurile, oare nu are această generație o datorie mai mare de a deveni o comunitate a rugăciunii, dedicată iubirii reciproce? „Sfârșitul tuturor lucrurilor este aproape. Fiți deci cu mintea limpede și disciplinați-vă în vederea rugăciunii! Înainte de toate, să aveți o dragoste fierbinte unii pentru alții, pentru că dragostea acoperă o mulțime de păcate!“ (1 Petru 4:7-8)

S-ar putea, tot atât de bine, ca aceasta să fie generația care a moștenit deopotrivă masiva oportunitate și imensa responsabilitate despre care vorbea profetul Daniel: „Înțelepții vor străluci ca strălucirea boltei cerești, iar cei ce au învățat dreptatea pe mulți vor străluci ca stelele, în vecii vecilor“ (Daniel 12:3).

Daniel a întrezărit ceva din ea – dar mulți dintre cititorii acestei cărți s-ar putea, tot atât de bine, regăsi în numărul celor ce vor trăi de-adevăratelea această realitate. Apelez la voi să profitați cu tot ce aveți de această oportunitate. Urgența ceasului în care trăim cere cel puțin atâta lucru.

Capitolul 1 Vremurile sfârșitului, simplificate

Mult prea mulți creștini privesc subiectul vremurilor din urmă ca pe un munte insurmontabil, mult prea înalt și complicat de urcat. Așa se face că mulți se mulțumesc să-și încredințeze credințele legate de sfârșitul lumii în mâinile pastorului lor sau ale diverșilor „experți în profeții”. Cu siguranță, Domnul a dat unora funcția de învățători în Trupul lui Cristos, ca să ajute la călăuzirea fraților lor către o înțelegere corectă a aspectelor mai complicate ale Cuvântului lui Dumnezeu, dar asta nu scutește câtuși de puțin pe vreun credincios de responsabilitatea de a cerceta el însuși Scriptura. Unul dintre cele mai bune lucruri pe care îl poate face un învățător este să-și echipeze discipolii cu uneltele necesare pentru a studia și înțelege singuri Biblia. Tocmai acesta este scopul acestui capitol: să echipeze atât pe elev, cât și pe profesorul experimentat, cu câteva principii clare, simple și ușor de urmat, care să simplifice mesajul biblic despre vremurile din urmă și să-l facă accesibil tuturor. Credința, falsă, potrivit căreia subiectul sfârșitului este mai presus de capacitatea de înțelegere a creștinului de rând trebuie clătinată. Odată ce au înțeles principiile explicate aici, mulți dintre cei care altădată erau intimidați de subiectul vremurilor din urmă se vor simți încrezători că stă în puterea lor să înțeleagă escatologia. Următoarele șapte principii constituie metoda pe care o vom adopta în restul cărții pentru înțelegerea profețiilor biblice.

Regula nr. 1: Mai întâi ce vine mai întâi

La scurt timp după ce am absolvit liceul, imediat după ce am devenit credincios, am lucrat timp de un an ca dulgher. În construcția unei case, se începe cu așezarea unei temelii corecte și solide. Cum și de unde se începe afectează întotdeauna produsul finit. Același lucru este valabil și pentru teologie. O temelie slabă sau incorectă va face ca rezultatul final să fie instabil, defectuos sau posibil chiar periculos. În construcția unei case, dacă ar fi să începem de la ridicarea acoperișului și de acolo să mergem, în sens invers, până la așezarea temeliei, ne-am alege cu câteva probleme serioase. Și totuși, exact așa procedează unii când încearcă să clădească o escatologie biblică solidă; ei decid că vor să înțeleagă ce spune Biblia despre sfârșitul vremurilor și pe urmă se îndreaptă glonț spre cartea Apocalipsei, *ultima* carte a Bibliei! Acum, vă rog, nu mă înțelegeți greșit; când studiem planul lui Dumnezeu cu vremurile este deosebit de important să înțelegem cartea Apocalipsei. Dar nu de acolo începem. Apocalipsa este fundamentată pe o bogăție de cunoștințe profetice anterioare, revelate în numeroase pasaje din Vechiul și Noul Testament. Probabil mai mult decât oricare altă carte din Noul Testament, Apocalipsa este înțesată de citate directe, aluzii și chiar ecouri mai subtile ale unor zeci și zeci de pasaje biblice.

Imaginați-vă că mergeți la o simfonie. În timpul reprezentației, se aud instrumente cu coarde, tobe, instrumente de suflat, dar abia la marea finală toate aceste instrumente ajung la un extraordinar crescendo. Așa este și Apocalipsa; este marele crescendo profetic-sinfonic alcătuit din multe alte profeții ale Bibliei. Dar așa frumoase și mărețe cum sunt crescendo-urile, ele vin la final dintr-un motiv. Înainte de a avea așteptarea să înțelegem ce încearcă să ne transmită Apocalipsa, trebuie să înțelegem ce spun pasajele pe care este construită ea. Scripturile sunt o poveste în desfășurare. Și dacă ne dăm silința să înțelegem corect povestea pe care o deapănă ele, trebuie să pornim de la început, apropiindu-ne de ea în ritmul scrierii, derulării și dezvoltării ei. Toate acestea țin de bunul simț.

Așadar, cea dintâi regulă de urmat când dorim să înțelegem ce are Biblia de spus pe marginea vremurilor din urmă este: Începe cu ceea ce vine mai întâi. Începem de la fundație – de la

început. Nu ar putea fi mai simplu de-atât. În termenii studiului biblic, asta înseamnă că pornim la drum cu Tora, primele cinci cărți ale lui Moise, și de acolo mergem mai departe.

Regula nr. 2: Păstrează lucrurile simple

Pe lângă faptul că este ultima carte a Bibliei, sunt și alte motive pentru a nu începe cu Apocalipsa. Aceasta este, probabil, cea mai simbolică și apocaliptică carte din toată Biblia. Când pornim pe drumul înțelegerii a ceea ce spune Biblia despre vremurile din urmă, nu începem cu pasajele cele mai alegorice. Și nici cu cele care sunt cu schepsis, greu de interpretat sau confuze. Dimpotrivă, ar trebui să începem cu cele literale, directe și ușor de înțeles. Prin urmare, nu numai că nu începem cu Apocalipsa; dar nici cu Daniel sau Ezechiel. Deși amândurora acestor cărți le vine rândul cu mult înaintea Apocalipsei, amândouă sunt foarte figurative, pline de vise, viziuni și belșug de symbolism. Așadar, chiar dacă este extrem de important să înțelegem cărțile lui Daniel și Ezechiel ca să pricepem corect mesajul Bibliei despre vremurile din urmă, ca și Apocalipsa, acestea nu sunt cărțile cu care să începem. Sunt numeroase alte pasaje esențiale ce trebuie examinate mai întâi, care sunt nu doar mai vechi, dar și mai clare și mai ușor de înțeles decât Daniel și Ezechiel.

Prin urmare, cea de-a doua regulă este să pornim la drum cu ceea ce conține măsura cea mai neînsemnată de elemente confuze, îndoielnice, discutabile sau greu de înțeles.

Regula nr. 3: Elaborează doctrine pe întreaga învățătură a Scripturii

Cu mulți ani în urmă, la începuturile vieții mele de credincios, locuiam în sudul Bostonului. Aveam 19 ani și, cum era de așteptat, din cauza convertirii mele și a schimbării radicale din viața mea, majoritatea prietenilor mei nu mai voiau să-și petreacă vremea cu mine. Ca peste noapte, devenisem un creștin extrem de vocal și de evanghelistic. Ca atare, mi-am petrecut multe sâmbete cutreierând la pas Bostonul, în căutarea oamenilor dornici să mă asculte împărtășindu-le Evanghelia. În zilele acelea, era una dintre cele mai mari grupări semi-cultice din Boston, Biserica lui Cristos din Boston, numită uneori și „Mișcarea din Boston“, fondată de Thomas „Kip“ McKean. Dădeam destul de des peste discipolii acestei grupări. Una dintre convingerile ei distinctive este că ceea ce mântuiește o persoană este actul propriu-zis al botezului. După ei, fără botezul prin imersiunea în apă, nimeni nu poate fi salvat. În sprijinul acestei idei, aduceau întotdeauna versetul din Faptele apostolilor 2:38: „Petru le-a răspuns: «Pocățiți-vă și fiecare din voi să fie botezat în Numele lui Isus Cristos spre iertarea păcatelor voastre; și veți primi darul Duhului Sfânt!»“ Convertit de curând și plin de râvnă cum eram, însuflețit de duhul celor din Bereea, am început să studiez Biblia ca să văd ce are de spus despre mijloacele prin care suntem mântuiți. Am găsit 72 de versete, din Geneza și până la Apocalipsa, care afirmă foarte clar că ceea ce ne salvează este credința în Isus și ceea ce a realizat El pe cruce pentru noi. Ceea ce găsisem punea în lumină faptul că, atunci când credem aceste lucruri cu o inimă sinceră și pocăită, suntem cu adevărat botezați și pecetluiți cu Duhul Sfânt. Faptele apostolilor 1:5 spune: „Căci Ioan a botezat cu apă, dar voi, nu după multe zile, veți fi botezați cu Duhul Sfânt.“ De asemenea, Efeseni 1:13-14 declară că: „În El, de asemenea, ați auzit cuvântul adevărului, Evanghelia mântuirii voastre. În El ați și crezut și ați fost pecetluiți cu Duhul Sfânt pe Care L-a promis, Care este o garanție a moștenirii noastre până la răscumpărarea celor ce sunt proprietatea lui Dumnezeu, spre lauda slavei Lui.“

Promisiunea, bineînțeles, vorbește despre împlinirea viitoare a mântuirii noastre, atunci când trupurile noastre vor fi înviate și glorificate. Botezul cu apă nu este decât un semn exterior al unei realități lăuntrice care a avut deja loc atunci când am crezut și am fost botezați cu Duhul Sfânt. Așadar, dați-mi voie să pun întrebarea: în lumina celor 72 de versete, pe de o parte, care spun că

suntem mântuiți prin credință, și a acelui unic verset, pe de altă parte, folosit pentru a susține că actul botezului ne mântuiește, scriptural vorbind, care poziție este mai întemeiată? În mod evident, Scripturile accentuează faptul că credința ne mântuiește, iar botezul cu apă este primul act de ascultare, esențial, după ce am venit la credință.

Scopul pentru care am relatat această istorisire este de a ne aminti să nu elaborăm teorii, poziții sau doctrine pe baza unor pasaje selecte, limitate sau izolate, ignorând bogăția altor pasaje pe oricare chestiune particulară. Oricare ar fi poziția pe care o alegem, ea trebuie să se conformeze întregului sfat al Scripturii. Poziția noastră trebuie să poată reuni toate numeroasele pasaje relevante din Biblie, într-o poveste consecventă. Este deopotrivă periculos și iresponsabil să bazăm oricare dintre doctrine sau idei pe unul sau chiar și pe câteva pasaje izolate. Dar dacă vedem că o temă se repetă de nenumărate ori în Biblie, știm că clădim pe o temelie a consecvenței. Prin urmare, cea de-a treia regulă este să construim pe temele care sunt repetate și consecvente. Formulează doctrine pe baza învățăturilor din ansamblul Scripturii.

Regula nr. 4: Nu uita – context, context, context!

Întrebați pe oricare agent imobiliar care este secretul vânzărilor de case, iar acesta vă va răspunde: „Locația, locația, locația.“ În același fel, oricine a petrecut trei zile într-o școală sau seminar biblic vă va spune că regula cardinală a unei interpretări responsabile a Scripturii este contextul, contextul, contextul. Probabil că una dintre greșelile cele mai facile comise în încercarea de a înțelege profețiile biblice este eșecul de a ține cont de contextul mai larg al Scripturii. Americanii, mai cu seamă, sunt infami pentru egocentrismul lor în ceea ce privește viziunea asupra lumii și, ca atare, noi suntem cei mai predispuși la a comite această comună eroare. Din cauza relativei izolări geografice a Americii, precum și a rolului nostru exaltat pe pământ în istoria recentă, am putea chiar avea unele motive legitime pentru lipsa noastră de cunoaștere a lumii din jurul nostru. Dar când purcedem la interpretarea și înțelegerea profețiilor biblice, o astfel de atitudine egocentrică este cât se poate de păgubitoare. Dați-mi voie să mă explic.

Astăzi, Biserica din Statele Unite și Occidentul, în general, se luptă cu diverse chestiuni, între care amintesc relativismul moral și cultural, umanismul secular, darwinismul, pluralismul religios și ateismul intelectual. Lista ar putea continua la nesfârșit. Toate aceste idei și paradigme anti-creștine par a-și întezi strânsoarea asupra culturii și societății vestice. Așadar, Biserica Occidentală trăiește într-o atmosferă în care show-urile televizate, filmele și media la care suntem expuși ne trimit neîntrerupt mesaje aflate în conflict cu perspectiva biblică asupra lumii și vieții. În același fel, dacă ai noștri copii frecventează o școală publică sau o universitate seculară, profesorii și elevii deopotrivă îmbrățișează cu agresivitate una sau mai multe dintre aceste paradigme anticreștine. Așa se face că credincioșii din Vest tind să-și imagineze că duhul veacului acestuia cu care ne războim noi aici este același cu care se războiesc creștinii în oricare altă parte a lumii. Chiar dacă discernem corect puterile demonice din spatele multor acestor idei care ne iau, zi de zi, cu asalt familiile și credința, mulți presupun că acest duh dominator este, în fapt, principalul duh al lui Anticrist. Sunt mulți care își închipuie că Anticristul va fi liderul unei religii mondiale care îi primește pe toți, mai puțin, desigur, pe adevărații creștini. Deoarece cultura vestică este singura lume cunoscută majorității occidentalilor, atunci când se întorc la Biblie și parcurg pasajele profetice legate de vremurile din urmă, mulți fac greșeala de a vedea în ele propriile paradigme și experiențe personale. Problema este, bineînțeles, că Biblia este și a fost dintotdeauna o carte centrată în întregime pe Ierusalim, Israel și Orientul Mijlociu. După cum vom vedea, profețiile biblice ne relatează o poveste axată în foarte mare măsură pe Ierusalim. Ierusalimul este orașul în jurul căruia se învâрте întreaga narațiune a revenirii lui Isus. Acesta este

orașul din care Isus va domni, la propriu, pe pământ, după întoarcerea Lui. Să nu pierdem din vedere acest fapt.

Așadar, dacă cineva trăiește azi în Ierusalim, în ciuda prezenței ideilor care potopesc societatea vestică, principalul spirit demonic care amenință să distrugă evreii și creștinii, poporul lui Dumnezeu, nu este pluralismul religios sau ateismul intelectual, ci islamul, de la un capăt la altul. În Statele Unite, spiritul islamului este mai puțin semnificativ, motiv pentru care americanilor le este mai greu să înțeleagă această idee. Dar dacă ne uităm la Israel, epicentrul contextului geografic al Bibliei, vedem cu ușurință că spiritul care domină întreaga regiune nu este universalismul sau religia New Age, ci islamul. Întinzându-se de la câteva sute de mile la câteva mii de mile în jurul Ierusalimului, islamul controlează Orientul Mijlociu, Africa de Nord, Asia Mică și Asia centrală. Israelul este așezat în mijlocul acestui ocean de ură.

Prin urmare, atunci când ne apropiem de Scripturi dorind să înțelegem ce are de spus despre sfârșitul lumii, cea de-a patra regulă de care trebuie să ținem cont este contextul corect. Trebuie să avem grijă să nu vedem o paradigmă occidentală – un context *străin* – în paginile acestei cărți orientale care se numește Biblie. Să nu uităm niciodată că contextul ei specific este Orientul Mijlociu și Israelo-centric. Biblia nu a fost scrisă în primul rând pentru americani sau occidentali. Ea este o carte evreiască, care pune accentul pe Orientul Mijlociu și are o paradigmă specifică acestei zone.

Regula nr. 5: Nu citi literatura profetică ca pe un manual tehnic

Această regulă o duce în spate pe cea dinainte. Ea spune că occidentalii trebuie să admită că cele mai multe profeții din Biblie sunt scrise sub formă de poezie profetică evreiască sau literatură apocaliptică. Occidentalii care studiază Scripturile ar trebui să se familiarizeze cu caracteristicile acestor tipuri de literatură și cu numeroasele procedee literare folosite. Includem aici lucruri precum idiomuri ebraice, hiperbola și împlinirea duală a atâtor pasaje profetice. Deoarece rădăcinile culturale și intelectuale ale Vestului se trag în mare parte din Iluminism, avem metode particulare de a gândi, de a raționa și de a vedea lucrurile, care sunt adesea în conflict cu felul în care a fost scrisă Biblia.

Vorbeam odată la o conferință, explicând că a citi Biblia în sens literal înseamnă uneori tocmai să nu luăm lucrurile într-o manieră hiperliterală. Câteodată, citirea poeziei într-o manieră hiperliterală sau tehnic literală poate crea tot soiul de probleme și interpretări eronate. Cum era de așteptat, după ce mi-am încheiat discursul, un bărbat cu un aer arțăgos mi-a ieșit în întâmpinare în fața bisericii. „Eu citesc Biblia în sens literal, punct,“ a spus el, inferând, desigur, că eu încurajam o metodă de interpretare non-literală sau ușor liberală. Simțindu-mă oarecum întăritat, mi-am deschis Biblia la Isaia 60, unde se vorbește despre binecuvântările care vor veni asupra poporului evreu în împărăția mesianică. „Deci, înțelegeți Biblia în sens literal, orice-ar fi?“ l-am întrebat și i-am înmănat Biblia mea, arătându-i versetul 16 și rugându-l să-l citească cu voce tare: „Vei suge laptele neamurilor, vei suge țâța împăraților și vei ști astfel că Eu sunt Domnul, Mântuitorul tău, Răscumpărătorul tău, Puternicul lui Iacov.“

Nevrând să admită că lectura acestui verset în cheie literală ar fi avut unele implicații oarecum stânjenitoare, a spus că „pe asta“ trebuia să-l mai studieze puțin. Dar cred că a înțeles ce am vrut să spun. Sunt adeptul unei metode interpretative literale, dar citesc poezia profetică așa cum se citește poezia profetică, narațiunea istorică așa cum se citește narațiunea istorică, proverbele ca pe niște proverbe etc. Aceste lucruri vorbesc, toate, despre realități foarte literale, dar reprezintă diferite tipuri de literatură și folosesc expresii diverse pentru a reda aceste realități, fiecare având propriile reguli și caracteristici. Așadar, atunci când citim literatura apocaliptică ebraică sau poezia profetică, nu le citim ca și când am avea în mâini un manual pentru o Toyota

Tundra. Pentru o explorare mai amănunțită a acestei chestiuni, recomand călduros o carte foarte simplă, *Biblia ca literatură*, de Gordon D. Fee și Douglas Stuart.

Regula nr. 6: Recunoaște accentul ultim, meta-povestea profeției biblice

Înțelegerea naturii generale a profeției biblice nu este nici pe departe atât de dificilă precum au prezentat-o uneori mulți interpreți vestici. Deși aproape fiecare profeție are aplicație istorică fie în viitorul imediat, fie în cel apropiat de profeți, în ultimă instanță, miza tuturor profețiilor biblice o constituie venirea lui Mesia, Ziua Domnului (judecata lui Dumnezeu asupra pământului) și împărăția mesianică ce va urma. Chiar dacă fiecare profet vorbea, cel mai adesea, mai întâi despre circumstanțele din vremea sa sau despre evenimente din viitorul apropiat, miza principală a întregii Biblii, a fiecărui profet și apostol, este venirea lui Isus și așezarea împărăției Lui pe pământ. Ca atare, putem spune, pe bună dreptate, că profeția biblică este, întâi de toate, *mesiano-centrică*. În ultimă instanță, ea vorbește despre Isus.

Bineînțeles, subliniind mesiano-centrismul Scripturii, trebuie să recunoaștem deopotrivă cea dintâi și cea de-a doua venire a lui Isus. Creștinii moderni se specializează cel mai adesea în profețiile care indică cea dintâi venire a lui Isus și le trec în plan secund pe cele despre cea de-a doua Sa venire. Adevărul este, însă, că accentul Scripturii cade, în principal, pe a doua venire. Mult mai multe sunt profețiile care au de-a face cu cea de-a doua venire decât cu cea dintâi. Așadar, primele trei accente ale profeției biblice sunt:

- Contextul istoric imediat al epocii profeților,
- Prima venire a lui Isus, și
- A doua venire a lui Isus/Ziua Domnului.

Dar iată unde este problema: o caracteristică a gândirii vestice este că ne place să organizăm și să clasificăm lucrurile în categorii ordonate. Vesticilor le place să sistematizeze totul, inclusiv teologia. Am putea chiar încerca să disecăm Cuvântul viu al lui Dumnezeu ca pe o broască dintr-un laborator de știință de liceu. Așa stând lucrurile, când purcedem la interpretarea Bibliei, încercăm adesea să definim fiecare verset sau pasaj, stabilind că vorbește ori despre împlinirea istorică, ori despre cea viitoare, ca și când ar fi musai să fie ori una ori alta. Dar trebuie să înțelegem că Biblia este o carte orientală și nu a fost scrisă cu o mentalitate occidentală. Așa se face că găsim adesea în Scripturi, aproape ca pentru a-i înnebuni pe occidentali, o *amestecare* a istoricului și a viitorului în același pasaj, fără vreo întrerupere. Luați spre exemplu următorul pasaj clasic:

Căci un Copil ni s-a născut, un Fiu ni s-a dat, iar autoritatea va sta pe umerii Săi! Va fi numit: „Sfetnic minunat, Dumnezeu puternic, Tată veșnic, Prinț al păcii.“ Autoritatea Sa va crește neîncetat și va fi o pace fără sfârșit pentru tronul lui David și împărăția Sa. El o va întemeia și o va întări prin judecată și dreptate, de acum și pe vecie. Râvna DOMNULUI Oștirilor va face aceasta. (Isaia 9:6-7)

Pasajul acesta vorbește ca și când scopul principal al acestui Copil, al acestui Fiu, ar fi să răzbune Israelul pe dușmanii săi. Uitați-vă ce face acest Copil: granițele Israelului vor fi extinse; jugul care împovărează poporul evreu va fi sfărâmat; cizmele și sângele războinicilor vor fi de domeniul trecutului. Acest Copil va aduce o pace fără sfârșit. Cu toate acestea, Copilul a venit, dar restul profeției nu s-a adeverit încă. Israelul este, în continuare, oprimat. Războaiele continuă. Undeva în acest pasaj există o pauză sau „gol“ de două mii de ani. Dar o lectură a pasajului la valoarea sa nominală nu dă niciun indiciu real asupra acestui gol. Într-un singur pasaj neîntrerupt, avem deopotrivă împlinirea istorică (Copilul S-a născut) și cea viitoare (El va conduce, va sfărâma toiagul opresiunii și va aduce o pace fără sfârșit). Oricât de mult ne-ar plăcea nouă,

occidentalilor, să abordăm un pasaj împărțindu-l în categorii ordonate ale istoricului și ale viitorului, adesea elementele din aceste două categorii sunt amestecate. Uneori, un pasaj poate fi parțial istoric, cu umbre ale unor profeții futuriste. Alteori, un profet poate vorbi aproape în întregime despre viitor, cu doar o ușoară umbră de accent istoric. Alteori, un pasaj poate fi în întregime futurist sau istoric. Cum trebuie, deci, să înțelegem aceste pasaje? Răspunsul stă în înțelegerea poveștii de ansamblu pe care au depănat-o toți profeții și în identificarea temelor repetate, comune, care alcătuiesc această meta-narațiune. Dați-mi voie să explic.

Majoritatea ați auzit zicala: „Nu vede pădurea din cauza copacilor.“ Rostul ei este să avertizeze împotriva împotmolirii în multe detalii sau complexități (copaci) ale unui subiect până acolo încât să se piardă din vedere imaginea de ansamblu (pădurea). Probabil că această zicală nu este nicăieri mai nimerită decât în studiul profeției biblice. Studiind numeroasele pasaje referitoare la sfârșitul vremurilor, am putea cu ușurință să ne afundăm atât de tare într-unul încât să pierdem din vedere povestea mai mare. Am văzut deopotrivă elevi și profesori făcând această greșală, de zeci de ori. Dar este o greșală ușor de evitat. Înainte de a ne apuca de oricare pasaj, trebuie să dobândim o înțelegere solidă a meta-poveștii, povestea ultimă care se boltește deasupra lui, transmisă de numeroasele profeții ale Bibliei. Din fericire, nu este dificil să facem asta. O trăsătură minunată a Bibliei este că deapănă aceeași poveste din nou și din nou, în numeroase feluri. De fiecare dată când este vorba de o temă importantă, aceasta va fi repetată de nenumărate ori în Scripturi. Când ceva capătă importanță profetică, Biblia va relua acea idee cu claritate, reiterându-o de zeci de ori, în numeroase pasaje. Tocmai prin observarea acestor teme comune și repetate putem prinde „imaginea de ansamblu“ a profeției biblice.

Repetând ceea ce am spus adineauri, chiar dacă fiecare dintre profeți vorbea fie despre împrejurări imediate din vremea lui, fie de cele din viitorul apropiat, miza ultimă a tuturor profețiilor biblice este venirea lui Mesia, Ziua Domnului și împărăția mesianică ce va veni. Venirea lui Isus și așezarea împărăției Sale este povestea cea mare pe care au spus-o toți profeții. Pe ea cade accentul în toate Scripturile. În următorul capitol, vom trece rapid în revistă câteva dintre cele mai importante pasaje biblice despre Ziua Domnului și revenirea lui Isus. Pentru scopul acestui studiu, vom supune considerației națiunile specifice pe care le va judeca Isus la întoarcerea Lui. Vom vedea că, din nou și din nou, ni se spune aceeași poveste generală. Chiar dacă s-ar putea scoate în evidență numeroase sub-teme care să extindă această imagine de bază, vor reieși limpede patru teme primare:

- În zilele din urmă, Anticristul, imperiul și armatele lui se vor ridica din mijlocul națiunilor astăzi majoritar musulmane din Orientul Mijlociu și Africa de Nord.
- Aceste națiuni vor forma o coaliție, uniune sau alianță și vor invada națiunea Israelului. Va urma o pandemie mondială de grele persecuții pentru evrei și creștini.
- După un sezon scurt, dar extrem de teribil, în care victoria va aparține lui Anticrist și armatelor sale, Isus Se va întoarce pe pământ ca să scape pe supraviețuitorii poporului evreu, dintre care mulți vor fi fost luați prizonieri de către invadatorii victorioși.
- Cei ce au murit în neprihănire vor învia și, alături de sfinții aflați în viață, vor fi „prinși“ în văzduh, unde vor primi instantaneu viața veșnică în trupurile lor înviate și glorificate.
- Isus va nimici pe Anticrist și armatele lui și va așeza împărăția mesianică peste tot pământul, domnind din Ierusalim.

Deși sunt, categoric, numeroase alte detalii pe care le-am putea aminti, după cum vom vedea, aceste patru teme mai largi sunt repetate cel mai frecvent în cărțile profețiilor. În efortul de a înțelege profeții biblice, înțelegând meta-narațiunea despre la Ziua Domnului și împărăția ce va urma, multe pasaje din profeți, care până nu demult erau derutante, vor căpăta, deodată, sens. Chiar dacă toate vorbeau despre evenimente din zilele lor sau din viitorul apropiat, în ultimă instanță toate deapănă aceeași grandioasă poveste și arată către același glorios viitor.

Regula nr. 7: Înțelege că atunci când se spune că Dumnezeu Atotputernic este prezent în carne și oase pe pământ, este vorba despre Dumnezeu Fiul (Isus)

Această ultimă regulă este mai mult o observație, dar este esențial să știm că, pentru o înțelegere corectă a numeroaselor pasaje din profeți despre revenirea lui Mesia și Ziua Domnului, atunci când Dumnezeu este înfățișat ca fiind prezent în persoană pe pământ, este vorba, de obicei, ori de o apariție istorică, pre-încarnată a lui Dumnezeu Fiul, ori de un portret profetic al lui Isus, Mesia, la vremea întoarcerii Sale. Multor creștini le scapă din vedere faptul acesta, pentru că sunt confuzi cu privire la natura Trinității. Adesea, atunci când cel descris este numit Dumnezeu sau cu numele sacru de Iahve, tradus cel mai adesea prin „Domnul“, mulți se mulțumesc să presupună că este vorba despre Dumnezeu Tatăl. Dar, nicăieri în Biblie, Dumnezeu Tatăl nu coboară pe pământ, decât la sfârșit (Apocalipsa 21-22).

Dumnezeu S-a arătat oamenilor, bărbați și femei, în diverse momente. Iată doar câteva exemple:

„Agar L-a numit pe Domnul Care i-a vorbit: «Dumnezeul Care mă vede», zicându-și: «L-am văzut într-adevăr aici pe Cel Care mă vede.»” (Geneza 16:13)

Iacov a numit acel loc Peniel, zicând: „L-am văzut pe Dumnezeu față în față și totuși viața mi-a fost cruțată.“ (Geneza 32:30)

În ciuda acestor apariții și a altora ale lui Dumnezeu în Vechiul Testament, apostolul Ioan a afirmat răspicat că nimeni nu L-a văzut vreodată pe Dumnezeu Tatăl, cu excepția lui Dumnezeu Fiul:

Nimeni nu L-a văzut vreodată pe Dumnezeu. Singurul născut, El Însuși Dumnezeu, Cel Care este în sânul Tatălui, El L-a făcut cunoscut. (Ioan 1:18)

Este scris în Profeți: „Toți vor fi învățați de Dumnezeu.“ Oricine a auzit și a învățat de la Tatăl vine la Mine. Nu că cineva L-a văzut pe Tatăl, în afară de Cel Care este de la Dumnezeu; El L-a văzut pe Tatăl. (Ioan 6:45-46)

Și apostolul Pavel a spus răspicat că Dumnezeu Tatăl n-a fost văzut niciodată:

Îți poruncesc, înaintea lui Dumnezeu, Care dă viață tuturor lucrurilor, și înaintea lui Cristos Isus, Care a depus o bună mărturie înaintea lui Pontiu Pilat, să păzești fără pată și fără reproș această poruncă până la arătarea Domnului nostru Isus Cristos, pe care binecuvântatul și singurul Suveran, Împăratul împăraților și Domnul domnilor, o va descoperi la timpul potrivit, El, singurul Care are nemurirea, Care locuiește într-o lumină de care nimeni nu se poate apropia și pe Care nici un om nu L-a văzut și nici nu-L poate vedea. A Lui să fie onoarea și puterea veșnică! Amin. (1 Timotei 6:13-16)

Și totuși, peste tot în profeți, sunt numeroase pasaje care vorbesc despre prezența fizică pe pământ a lui Dumnezeu. Deși am putea cita mai multe pasaje, țineți cont de următorul:

După aceea, Moise s-a suit împreună cu Aaron, Nadab, Abihu și cei șaptezeci de bărbați din sfatul bătrânilor lui Israel; ei L-au văzut pe Dumnezeul lui Israel. Sub picioarele Lui era ceva ca un fel de lucrare de piatră de safir, ca cerul

senin. Dumnezeu nu Și-a întins mâna împotriva conducătorilor israeliților; ei L-au văzut pe Dumnezeu și totuși au mâncat și au băut. (Exodul 24:9-11)

Deși numeroși indivizi și grupuri de oameni din Biblie L-au văzut pe Dumnezeu în istorie, toate aceste pasaje trebuie înțelese ca fiind apariții pre-încarnate ale lui Dumnezeu Fiul. În același fel, atunci când Îl vedem pe Dumnezeu prezent fizic într-o profeție futuristă, ar trebui să înțelegem că aceste referințe la „Dumnezeu“ sau „Domnul“ vorbesc despre Isus, după întoarcerea Lui. Luați spre exemplu pasajul din Zaharia:

Voi aduna toate neamurile pentru a lupta împotriva Ierusalimului. Cetatea va fi cucerită, casele vor fi jefuite, iar femeile vor fi necinstite. Jumătate din cetate va pleca în exil, dar rămășița poporului nu va fi nimicită din cetate. Atunci Domnul va ieși și va lupta împotriva acestor neamuri, cum s-a luptat în bătălii, în zilele din trecut. În ziua aceea, picioarele Lui vor sta pe Muntele Măslinilor, care este în fața Ierusalimului, în partea dinspre răsărit. Muntele Măslinilor va fi despicat în două părți, de la răsărit la apus, și se va forma o vale foarte mare. Jumătate din munte se va deplasa astfel înspre nord, iar cealaltă jumătate înspre sud. (Zaharia 14:2-4)

Aici, Iahve, Domnul, este văzut stând în picioare, la propriu, pe munte. Descrierea Îl arată luptând cu armatele națiunilor păgâne. Aceasta este, în mod clar, o profeție mesianică despre ziua când Isus, Mesia, va sta pe Muntele Măslinilor și va judeca toate națiunile care vin împotriva Ierusalimului.

Rezumat

În concluzie, să recapitulăm regulile de interpretare pe care le-am discutat în acest capitol. Urmând și aplicând aceste reguli simple, oricine poate găsi profețiile biblice mult mai abordabile și lesne de înțeles:

Regula nr. 1: Începe cu ceea ce vine mai întâi, nu cu ce vine la urmă.

Regula nr. 2: Începe cu ceea ce este clar, direct și ușor de înțeles, nu cu ceea ce este simbolic, alegoric sau dificil de înțeles.

Regula nr. 3: Clădește pe teme care sunt consecvente și apar în mod repetat în Scriptură.

Regula nr. 4: Amintește-ți întotdeauna: contextul, contextul, contextul.

Regula nr. 5: Nu te apropia de Biblie ca de un manual tehnic, ci ține mereu cont de natura ei orientală.

Regula nr. 6: Recunoaște accentul ultim al profeției biblice; adică nu pierde din ochi „povestea mai mare“.

Regula nr. 7: Recunoaște că, atunci când Dumnezeul Atotputernic este înfățișat ca fiind prezent fizic pe pământ, este vorba de Dumnezeu Fiul, fie istoric, ca Fiul lui Dumnezeu pre-încarnat, fie de Isus la vremea întoarcerii Sale.

Capitolul 2

Introducere la teoria Anticristului islamic

Începem studiul nostru menționând că vrem să trecem în revistă, pe scurt, câteva dintre cele mai importante pasaje despre Ziua Domnului și întoarcerea lui Cristos. Categorie, nu este un studiu comprehensiv. Ne vom concentra cu preponderență asupra națiunilor despre care se specifică că sunt păstrate pentru judecată în Ziua Domnului. Vom vedea că regăsim, repetată de mai multe ori, aceeași poveste generală.

Geneza 3: Cel ce va zdrobi capul șarpelui

Se cuvine să pornim de la capitolul 3 din Geneza, adesea numit de teologi „protoevanghelia“, pentru că încă din prima carte a Bibliei ni se face cunoștință, chiar dacă în formă de sămânță, cu minunata veste a nădejzii mesianice.

Cunoaștem cu toții povestea: la început, exista un singur cuvânt care descria natura creației lui Dumnezeu, *bună*. Adam și Eva se aflau în Grădină, iar lucrurile erau ideale în toate privințele. Dumnezeu și omul erau într-o comuniune desăvârșită, locuind împreună în paradis. Dar, prin propriile alegeri păcătoase, dând curs ispitei lui Satan, Adam și Eva s-au răzvrătit împotriva poruncilor lui Dumnezeu, iar omenirea a căzut în starea decăzută în care ne aflăm și azi. Trăim departe de paradis, departe de comuniunea neîntreruptă cu Dumnezeu, târându-ne cu toții spre ziua când trupurile noastre vor muri și vor putrezi. Dar nu așa ar fi trebuit să stea lucrurile. Și nici nu vor rămâne astfel. Odată ce planul lui Dumnezeu de răscumpărare se va fi împlinit, păcatul și moartea vor aparține trecutului. Prin sintagma „planul lui Dumnezeu de răscumpărare“ înțelegem, pur și simplu, povestea derulată înaintea ochilor noștri, în care Dumnezeu aduce omenirea înapoi la viața veșnică, înapoi în Grădină, înapoi în paradis și înapoi la comuniunea și părtășia neîntreruptă cu Sine Însuși. Este vorba despre restaurarea și răscumpărarea întregii creații, despre ceea ce a vrut să spună apostolul Petru prin „vremurile restaurării tuturor lucrurilor, fapt despre care Dumnezeu a vorbit încă din vechime prin gura sfinților Săi profeți“ (Faptele apostolilor 3:21). Aceasta este „povestea mai mare“ a întregii Biblie.

Iată că aici, în miezul poveștii despre Adam și Eva și șarpele Satan, într-un singur verset, Dumnezeu ne-a dat o imagine de ansamblu asupra întregii istorii a răscumpărării: „Voi pune dușmănie între tine și femeie, între sămânța ta și sămânța ei; El îți va zdrobi capul, iar tu îi vei zdrobi călcâiul“ (Geneza 3:15).

Eva, mama tuturor oamenilor, a păcătuit, iar Dumnezeu a declarat că, începând din acea zi, între ea și Satan avea să fie ostilitate. Mai mult, „sămânța“ sau urmașii lui Satan vor fi vrăjmașii copiilor Evei care nu sunt urmașii lui Satan. Dar, mai important de-atât, sămânța lui Satan se va război cu „Sămânța“ Mesia și cu urmașii Lui. Conform acestei profeții străvechi, istoria ar fi povestea conflictului dintre oamenii lui Satan și cei ai lui Dumnezeu.

Urmează, apoi, glorioasa făgăduință potrivit căreia, deși Satan îi va zdrobi călcâiul lui Mesia, în cele din urmă, Mesia va zdrobi capul lui Satan, precum și pe urmașii acestuia. Încă de la începutul lungii istorii a umanității, Dumnezeu a declarat că „Sămânța“ Evei, Mesia, va îndrepta toate pagubele produse în ziua aceea tristă și întunecată din Grădină. Într-un singur verset, într-o singură declarație scurtă, avem un sinopsis al istoriei răscumpărării. Pe bună dreptate, deci, erudiții James E. Smith și Walter C. Kaiser Jr. denumesc acest verset „mama tuturor profețiilor“.¹ Din acest verset iau naștere toate celelalte promisiuni profetice din Scriptură privitoare la Mesia.

¹ James E. Smith, *What the Bible Teaches about the Promised Messiah* (Nashville: Thomas Nelson, 1993), 38; Walter C. Kaiser Jr., *The Messiah in the Old Testament* (Grand Rapids: Zondervan, 1995), 38.

În restul capitolului acestuia, vom examina mai multe dintre odraslele profetice ale acesteia. După cum vom vedea, deși fiecare pasaj aduce detalii noi sau suplimentare, toate sunt extinderi ale aceleiași povești de la început.

Numeri 24: Conducătorul din Israel care va zdrobi Moabul, Edomul și pe fiii Răsăritului

Tot în Tora, găsim una dintre primele și cele mai directe profeții mesianice ale Bibliei. Este vorba despre povestea regelui Balac și a profetului Balaam. Balac era regele Moabului, iar Balaam, un profet. La un moment dat, Balac și Balaam se află pe o înălțime de unde își rotesc privirile peste Israel – peste evrei, adică –, care își așezase tabăra într-o vale întinsă. Evreii tocmai ieșiseră din Egipt, iar acum își croiau drum spre țara ce le fusese făgăduită. Balac era supărat că un popor atât de numeros atenta la granițele împărăției lui și l-a plătit pe Balaam ca să rostească un blestem asupra acestuia. Însă, cum stăteau împreună pe înălțimea aceea, Balaam a început să profețască sub inspirația Duhului Sfânt al lui Dumnezeu. Coborându-și privirile asupra taberei israeliților, cuvintele care i-au ieșit din gură au fost:

Acum mă întorc la poporul meu, dar vino să te avertizez cu privire la ce va face poporul acesta poporului tău, în zilele următoare... Îl văd, dar nu acum, îl privesc, dar nu de aproape! O stea răsare din Iacov, un sceptru se ridică din Israel. El va zdrobi căpeteniile Moabului și capetele tuturor fiilor lui Șet. Edom va fi cucerit; Seir, dușmanul lui, va fi cucerit, dar Israel va crește în putere. Din Iacov va ieși cel ce va domni și-i va distruge pe supraviețuitorii cetății. (Numeri 24:14, 17-20)

Profeția arată ce le vor face evreii moabiților în „zilele următoare“. În ebraică, expresia aceasta este *acharyith yawm* și înseamnă, literalmente, „zilele din urmă“. Deși poate uneori, într-un sens limitat, să facă referire la viitorul îndepărtat, ea își găsește împlinirea la sfârșitul veacului acestuia, în timpul domniei lui Mesia. Așadar, Balaam declară că, în vremurile sfârșitului, din Israel va ieși un domnitor. Încă de la început, interpreții evrei au înțeles că acest pasaj era o profeție referitoare la Mesia. Falsul Mesia din secolul I, Simon ben Kosiba, a mers până acolo încât și-a schimbat numele în Simon bar Kokhba (Simon, fiul stelei), într-o încercare deloc mascată de a se prezenta drept adevărarea acestei profeții. Conform comentariului lui Jamieson, Fausset și Brown, se are în vedere aici un „conducător eminent – în sens primar, David; dar în sens secundar și proeminent, Mesia“.² Este cert că acest pasaj nu și-a găsit împlinirea ultimă în regele David, fiindcă, mult după moartea acestuia, profetul Ieremia a repetat profeția lui Balaam, plasând împlinirea ei, în continuare, în viitor (Ieremia 48-49). De asemenea, această profeție, alături de cea din Mica 5 (unde se precizează că Mesia Se va naște în Betleem), i-a determinat pe înțelepții magi din Răsărit să meargă pe urma unei stele până la Betleem, în speranța că Îl vor găsi pe Acela „care s-a născut să fie regele iudeilor“ (Matei 2:1-2). Această profeție trimite, în ultimă instanță, la Isus, Mesia, și la lucrarea pe care El o va împlini la vremea întoarcerii Sale.

Dar ce spune pasajul că va face Mesia la întoarcerea Sa? Care a fost principala Sa realizare din ziua aceea, pe care Duhul Sfânt a scos-o în evidență? Preluând și elaborând pe tema din Geneza 3, „mama tuturor profețiilor“, Mesia este văzut din nou drept cel ce „zdrobește“ capul sămânței lui Satan. De astă dată, însă, sămânța lui Satan nu mai este atât de vagă ca în Geneza 3. Aici se precizează foarte clar cine sunt acești oameni. Mesia vine înapoi ca să zdrobească capetele Moabului, Edomului, Seirului, fiilor lui Set și amaleciților. Ce înseamnă, însă, acești termeni? Despre cine vorbesc ei?

² Robert Jamieson, Andrew Robert Fausset și David Brown, comentariu la Numeri 24, în *A Commentary, Critical and Explanatory, on the Old and New Testaments*, vol. 1 (Hartford: S. S. Scranton & Co., 1871), 113.

Moabiții și edomiții trăiau în estul Israelului modern, în actuala națiune a Iordaniei. Muntele Seir era proeminent pe teritoriul Moabului. Așadar, referințele la Moab, Edom și Seir trimit, toate, la aceeași regiune generală și la poporul care a locuit, de-a lungul istoriei, în ea. În mod similar, amaleciții erau un grup etnic care trăia în regiunea mai vastă din estul Israelului. Toate aceste popoare, în toată istoria biblică, au dușmănit evreii. Cum rămâne, însă, cu „fiii lui Set“? Erușiții dezbate încă înțelesul acestei sintagme. Unii au sugerat că este vorba despre Set, fiul lui Adam, și, deci, de toată omenirea. Însă, în interpretarea veche evreiască, pe care o găsim în Targumul de la Ierusalim, ea este tradusă prin „toți fiii Răsăritului“. Targumul babilonian al lui Jonathan ben Uzziel merge mai departe, explicând-o ca pe o referință la „armatele lui Gog, care urmau să se pună împotriva Israelului în formație de luptă“.³ Această înțelegere a referinței la fiii Răsăritului este consecventă cu ceilalți termeni cu care este pusă în asocieră (Moabul, Edomul, Seirul și amaleciții). În sfârșit, avem o grupare de denumiri care ne trimit la popoarele deșertului, care trăiau la răsărit de Israel. Dar nu doar geografia popoarelor este avută în vedere aici. În afară de simpla lor poziționare geografică, ceea ce îi însemnează pentru judecata finală care va avea loc la revenirea lui Mesia este, în primul rând, ura lor neîmpăcată față de poporul evreu.

Acum, se impune întrebarea: la împlinirea finală a profeției, încotro sau spre cine ne îndreptăm aceste referințe? Pe cine spune pasajul că va judeca Isus la întoarcerea Lui? Dacă îl înțelegem la valoarea lui nominală, ar fi mai rezonabil sau mai responsabil să interpretăm că aceste referințe vorbesc despre locuitorii din zilele noastre ale ținuturilor din estul Israelului, unde locuiau cândva moabiții, edomiții și amaleciții? Sau este mai responsabil să susținem că această profeție vorbește despre Germania, Italia și Anglia, după cum procedează astăzi atât de mulți profesori de profeții? Nu ar fi mai firesc să ne uităm la aceleași ținuturi și la popoarele deșertice care le locuiesc și care sunt principalii purtători ai torței străvechii uri antisemite față de poporul evreu? Răspunsul ar trebui să fie clar aici.

Fig. Numeri 24: Edom, Moab, Amaleciți

³ William Smith, *Dictionary of the Bible: Comprising Its Antiquities, Biography, Geography and Natural History*, vol. 4 (New York: Hurd and Houghton, 1870), 2991.

Isaia 25: Dumnezeuul suveran va zdrobi Moabul

Mulți dintre cei ce citești aceste rânduri ați participat măcar o dată la o înmormântare unde s-a citit din Apocalipsa 21:4: „El [Dumnezeu] va șterge orice lacrimă din ochii lor. Și moartea nu va mai fi. Nu va mai fi nici tânguire, nici țipăt, nici durere, pentru că lucrurile dintâi au trecut.” Dar puțini știu că, de fapt, cartea Apocalipsa a împrumutat acest pasaj direct din Isaia 25. În pasajul din Isaia, însă, Domnul face mult mai mult decât să ștergă lacrimi și să scoată moartea din peisaj. Conform acestuia, Dumnezeu va îndepărta, de asemenea, rușinea de care poporul Său, Israel, a avut parte pe pământ. Ce altceva va mai face Domnul la vremea aceea? Să ne uităm în pasaj:

El va înghiți moartea pentru totdeauna. Stăpânul Domn va șterge lacrimile de pe toate fețele și va îndepărta ocara poporului Său pretutindeni pe pământ, căci DOMNUL a vorbit. În ziua aceea se va zice: „Priviți! Acesta este Dumnezeul nostru! Am nădăjduit în El, și El ne-a mântuit! Acesta este DOMNUL în Care ne-am pus nădejdea! Să fim veseli și să ne bucurăm în mântuirea Sa!” Mâna DOMNULUI se va odihni pe muntele acesta. Moabiții însă vor fi călcați de El în picioare, așa cum e călcat în picioare paiul în bălegar. Își vor întinde mâinile în mijlocul lui, cum își întinde înotătorul mâinile să înoate; mândria lor va fi doborâtă în ciuda dibăciei mâinilor lor. (vv. 8-11)

Comentând pe marginea acestui pasaj, Ieronim, autorul latin antic, a scris despre reacția poporului lui Dumnezeu: „După ce moartea a fost înghițită pentru totdeauna, poporul lui Dumnezeu, care fusese izbăvit din mâinile morții, îi va spune Domnului: «Iată, acesta este Dumnezeul nostru, pe care necredincioșii L-au privit ca pe un simplu om.»»⁴

Dar a sosit, oare, vremea aceea? A înghițit Dumnezeu moartea și a șters toate lacrimile? Sigur că nu. Contextul acestui pasaj este în viitor, la întoarcerea lui Mesia. În viitoarea eră mesianică, cei necredincioși care intră în Împărăție vor trăi vieți extraordinar de lungi (Isaia 65:20), în timp ce credincioșii vor fi avut parte de prima înviere și vor avea trupuri nemuritoare: „...Ei au înviat și au domnit cu Cristos timp de o mie de ani... Aceasta este prima înviere. Fericiți și sfinți sunt cei care au parte de prima înviere! Asupra acestora a doua moarte nu are autoritate, ci vor fi preoți ai lui Dumnezeu și ai lui Cristos și vor domni cu El timp de o mie de ani“ (Apocalipsa 20:4-6).

Aceasta este vremea pe care a așteptat-o și după care a tânjit întreaga creație. Și, încă o dată, aici, la sfârșitul veacului acestuia, Domnul este înfățișat odihnindu-și mâna binecuvântării și protecției Sale pe capul Sionului, poporul Său, în timp ce picioarele Sale zdrobesc capul Moabului, dușmanul Său. Însă pasajul nu îl prezintă pe Domnul sfărâmând, pur și simplu, craniile inamicilor săi, ci punându-și piciorul pe ceafa lor și lipindu-le fetele de pământ, într-o movilă de bălegar.

Din nou, se cuvine să observăm că nu este vorba de un inamic vag sau universal al poporului lui Dumnezeu. Ca și în Numeri 24, „Moabul“ este cel pe care îl va judeca Isus, Mesia cel revenit pe pământ. Dacă trecem în revistă mostre din diverse comentarii la acest pasaj, vom vedea că cei mai mulți comentatori pretind că Moabul reprezintă aici, pur și simplu, pe toți dușmanii Israelului din zilele din urmă, într-un sens foarte general și vag. Cu toate acestea, faptul că a fost folosit termenul specific de „Moab“ nu trebuie ignorat. Cei ce purced la interpretări trebuie să fie atenți să nu adopte o metodă atât de extrem de alegorică, în care termenii biblici inspirați să își piardă sensul sau să devină irelevanți. Așa stând lucrurile, dacă această abordare hiperalegorică este

⁴ Ieronim, comentând pe marginea Isaia 25, în Jamieson, Fausset și Brown, *A Commentary*.

iresponsabilă, cu cât mai nesăbuit ar fi să citim „Moab“ și să înțelegem Europa? Și totuși, tocmai asta ar vrea de la noi mulți adepți ai teoriei Anticristului european. Ca atare, mai întreb o dată, pe baza acestui pasaj, la vremea întoarcerii Domnului, principalii destinatari ai judecății Lui vor fi din Europa, ori textul ne trimite, încă o dată, la fiii antisemiți ai Răsăritului? Din nou, bunul simț ne spune că varianta corectă este cea din urmă.

Obadia: Judecata Domnului împotriva Edomului

Tema scurtei profeții a lui Obadia este victoria finală a „Muntelui Sionului“ asupra „Muntelui Edomului“. Munții sunt un motiv biblic folosit de regulă pentru împărății. Deși profeția are o împlinire parțial istorică semnificativă în conflictul antic dintre împărăția Israelului și cea a Edomului, împlinirea ei ultimă are loc în viitor. Pastorul Chuck Smith de la Calvary Chapel afirmă, pe bună dreptate, că adevărarea finală a acestei profeții și judecata Edomului vor avea loc în „Ziua Domnului, când Dumnezeu îl binecuvântează din nou pe Israel și când Izbăvitorul este în Sion și Domnul domnește.“⁵ În același fel, Dr. Tommy Ice vorbește despre timpul împlinirii profeției lui Obadia: „Când se va împlini profeția lui Obadia?... Pasajul spune clar că aceasta își va găsi împlinirea când «ziua Domnului este aproape pentru toate neamurile.» Un asemenea eveniment este, în mod evident, planificat să se petreacă în același timp în care și Isaia, Ieremia, Ezechiel, Amos și alții indică că națiunile vor fi judecate, la sfârșitul necazului celui mare, în timpul campaniei lui Armageddon.“⁶

Contextul „Zilei Domnului“ se vede și în versetul final al profeției, care afirmă că, în acea zi, „împărăția va fi a Domnului“: „Izbăvitorii [sau mântuirea] se vor sui pe muntele Sionului ca să judece muntele lui Esau, și împărăția va fi a Domnului“ (Obadia 1:21).

O altă dovadă în sprijinul împlinirii ultime în Ziua Domnului este și faptul că textul spune că prizonierii și captivii lui Israel găsesc eliberare cu scopul de a „intra în posesia“ țării Edomului:

Dar pe muntele Sion va fi izbăvirea! El va fi sfânt, iar cei din casa lui Iacov își vor lua iarăși în stăpânire proprietățile! Casa lui Iacov va fi un foc, iar casa lui Iosif – o flacăra. Casa lui Esau va fi o miriște pe care o vor aprinde și o vor mistui, și nu va mai rămâne nici un supraviețuitor al casei lui Esau, căci DOMNUL a vorbit! Cei din Neghev vor stăpâni muntele lui Esau, iar cei din zona deluroasă vor stăpâni țara filistenilor! Ei vor stăpâni ținutul lui Efraim și ținutul Samariei, iar Benjamin va stăpâni Ghiladul! Oastea aceasta de exilați israeliți care sunt în Canaan vor stăpâni țara până la Sarepta, iar exilații Ierusalimului, care sunt în Sefarad, vor stăpâni cetățile din Neghev! (Obadia 1:17-20)

Dar, din vremea lui Obadia, Israelul nu a „stăpânit“ niciodată țara Edomului. Singura opțiune rămâne să recunoaștem că împlinirea ultimă a acestei profeții va avea loc în viitor, sub domnia lui Isus, Mesia. Odată stabilit, așadar, că, în ultimă instanță, contextul profeției este „Ziua Domnului“, împotriva cui este ea îndreptată? Din nou, profetul Obadia a reluat ceea ce punctaseră, la rândul lor, atât de mulți dintre ceilalți profeți ai evreilor:

În ziua aceea, zice DOMNUL, oare nu-i voi distruge Eu pe înțelepții Edomului și priceperea din muntele lui Esau? Vitejii tăi, Temane, vor fi îngroziți, astfel că toți cei din muntele lui Esau vor fi uciși în măcel. Din cauza violenței față de fratele tău Iacov vei fi acoperit de rușine, vei fi distrus pentru totdeauna... Căci

⁵ Chuck Smith, „Obadiah & Jonah“, *The Word for Today, Blue Letter Bible* (1 iunie 2005, 2011).

⁶ Thomas Ice, „Consistent Biblical Futurism Part 13“, Pre-Trib Research Center, <http://www.pre-trib.org/articles/view/consistent-biblical-futurism-part-13>.

ziua DOMNULUI este aproape pentru toate neamurile! Cum ai făcut, așa ți se va face, și faptele tale se vor întoarce asupra capului tău! (1:8-10, 15)

În acord cu israelo-centrismul tuturor profețiilor biblice, vedem din nou că motivația și temeiul judecății lui Dumnezeu împotriva lui Edom, Esau și Teman este tratamentul violent pe care aceștia i l-au aplicat lui Iacov/Israel. Se cuvine aici să facem observația că poporul Edomului este compus, pur și simplu, din descendenții fratelui lui Iacov, Esau. Faptul că Obadia face uz de trei nume – Edom, Esau și Teman – este o trăsătură tipică a poeziei profetice evreiești vechi, care folosea sinecdota, sinonime sau variante ale aceluiași nume în scopul punerii în evidență. Mesajul ultim și, de altfel, simplu al profeției este că, în Ziua Domnului, atunci când Domnul va judeca națiunile, Edomul își va primi judecata finală și completă.

Ezechiel 25: Judecata împotriva vecinilor Israelului

Ezechiel 25 reprezintă încă o profeție a judecății divine îndreptate împotriva lui Edom:

Așa vorbește Stăpânul Domn: „Pentru că Edomul s-a dat la răzbunare față de casa lui Iuda, pentru că a jignit-o foarte tare și s-a răzbunat pe ea, așa vorbește Stăpânul Domn: «Îmi voi întinde mâna împotriva Edomului și voi nimici din el atât oamenii, cât și animalele. Îl voi prefăce într-o ruină și, de la Teman la Dedan, toți vor fi răpuși de sabie. Răzbunarea Mea împotriva Edomului va veni prin mâna poporului Meu Israel. El îi va face Edomului după mânia și furia Mea și astfel acesta va recunoaște răzbunarea Mea, zice Stăpânul Domn.»“

Așa vorbește Stăpânul Domn: „Pentru că filistenii s-au dat la răzbunare, pentru că s-au răzbunat însuflețiți de dispreț, cu dorință de nimicire, din cauza urii lor străvechi, așa vorbește Stăpânul Domn: «Îmi voi întinde mâna împotriva filistenilor, îi voi nimici pe cherețiți și voi prăpădi ce a mai rămas pe coasta mării. Le voi face parte de răzbunările Mele cele mari, aducând asupra lor strașnice pedepse. Când mă voi răzbuna pe ei, vor ști că Eu sunt Domnul.»“ (25:12-17)

Încă o dată, care este motivul specific pentru care Dumnezeu va judeca Edomul? Textul este clar: purtarea acestuia față de „casa lui Iuda“. Edomiții au „jignit foarte tare“ și s-au răzbunat pe poporul ales al lui Dumnezeu. De aceea, la rândul Lui, Dumnezeu va răzbuna Iuda, „în mânia și urgia Mea“.

Dar vorbește textul doar despre regiunea Iordaniei moderne? Este mult mai mult de-atât. De fapt, judecata Edomului include și cetatea antică a Dedanului, situată în Arabia Saudită modernă și cunoscută sub numele de Al-Ula, precum și teritoriile palestinieni. Întrucât judecata include atât Temanul (din actuala Iordanie), cât și Dedanul (din partea central nordică a Arabiei Saudite), trebuie să observăm că, conform acestui text, judecata lui Dumnezeu este îndreptată împotriva întregii regiuni cuprinse între Iordania, mergând spre sud pe coasta Mării Roșii și până în nordul și centrul Arabiei Saudite.

Fig. Ezechiel 25: Filistenii, Edomul, Dedanul

Ezechiel 30: Ziua Domnului împotriva Egiptului, Sudanului, Libiei, Arabiei, Turciei și Africii de Nord

După cum începem să vedem, judecata Domnului împotriva popoarelor și regiunilor care astăzi sunt islamice este o temă care se repetă în numeroase pasaje din Scripturi. Următoarea profecie din Ezechiel nu face excepție:

Cuvântul Domnului a venit la mine și mi-a zis: „Fiul omului, profetește și spune că așa vorbește Stăpânul Domn: «Bociți și ziceți: ‘Vai ce zi va fi!’ Căci ziua este aproape, ziua Domnului este aproape! Va fi o zi plină de nori, o vreme deosândă pentru neamuri! O sabie va intra în Egipt și va fi teroare în Cuș. Când cei înjunghiați vor cădea în Egipt, i se vor lua bogățiile și i se vor dărâma temeliiile. Cuș, Put, Lud, toată Arabia, Libia și locuitorii țării aliate vor cădea răpuși de sabie!» (Ezechiel 30:1-5)

Chiar dacă și aceste evenimente au avut parte de o împlinire parțială în istorie, contextul ultim al pasajului este Ziua Domnului și revenirea lui Cristos. Și aici, ca și în atâtea alte pasaje, Mesia vine să judece pe inamicii poporului Său, Israel. În șirul celor însemnați pentru judecată se află și Egiptul, Sudanul, Libia, Turcia, Arabia și, posibil, națiunile din nordul Africii. Din nou, în contextul Zilei Domnului și al revenirii lui Cristos, națiunile identificate în Scripturi ca fiind însemnate pentru judecată sunt islamice.

Țefania 2: Ziua mâniei lui Dumnezeu față de vecinii Israelului

Călcând pe urmele tuturor profetilor dinaintea lui, Țefania a profetizat că, „în ziua mâniei Domnului“ (2:3), Gaza, Așchelonul, Așdodul, Ekronul, cheretiții, Canaanul și țara filistenilor vor fi, toate, nimicite cu desăvârșire. Toate aceste nume puse laolaltă ne îndreaptă către întreaga regiune a coastei de sud-vest a Israelului de astăzi, inclusiv actuala Fâșie Gaza:

Căutați pe DOMNUL, toți cei smeriți din țară, voi, care împliniți poruncile Lui! Căutați dreptatea, căutați smerenia! Poate că așa veți fi cruțați în ziua mâniei DOMNULUI! Gaza va fi părăsită, iar Așchelonul va fi lăsat în ruină. Cei din Așdod vor fi izgoniți ziua-n amiaza mare, iar Ekronul va fi dezrădăcinat. Vai de cei ce locuiesc pe malul mării, vai de neamul cheretiților! Canaanule, țară a filistenilor, Cuvântul DOMNULUI este împotriva ta!“ „Te voi distruge și vei rămâne fără locuitori!“... Chiar și voi, cușiților, veți fi străpunși de sabia Mea!“ „DOMNUL Își va întinde mâna împotriva celor din nord și va nimici Asiria. El va prefăce Ninive într-o ruină, într-un loc uscat, ca un deșert!“ (Țefania 2:3-5, 12, 13)

După cum afirmă Ralph L. Smith în *Word Biblical Commentary*, „Judecata împotriva vecinilor lui Iuda este motivul major al acestei secțiuni. Filistia în vest, Moabul și Amonul în est, Etiopia [actualul Sudan] sau Egiptul, la sud, și Asiria, la nord, vor avea parte, toate, de judecata lui Iahve.“⁷

Este imperativ să observăm că, în toiul judecății Sale asupra inamicilor Israelului, Domnul va interveni în favoarea lui Iuda și îi va aduce înapoi pe exilații ei. Acesta este un alt indiciu important al faptului că accentul ultim al profeției este revenirea lui Mesia. Faptul că locuitorii Israelului modern vor fi luați prizonieri în timpul domniei lui Anticrist și vor fi izbăviți la revenirea lui Isus este o temă comună în pasajele escatologice. În Evanghelia după Luca, Isus îi avertizează pe locuitorii lui Iuda, în termeni deloc ambigui, că va veni o vreme când vor fugi în munți, ca nu cumva să fie luați prizonieri:

Când veți vedea Ierusalimul înconjurat de armate, atunci să știți că pustiirea lui este aproape. Atunci cei din Iudeea să fugă în munți, cei din mijlocul Ierusalimului să iasă afară, iar cei de pe câmpii să nu intre în el, căci acestea sunt zile de răzbunare, ca să se îplinească toate lucrurile care au fost scrise. Vai de cele ce vor fi însărcinate și de cele ce vor alăpta în zilele acelea! Căci va fi strâmtorare mare peste pământ și urgie peste poporul acesta! Vor cădea uciși de ascuțișul sabiei și vor fi duși captivi prin toate neamurile, iar Ierusalimul va fi călcat în picioare de către neamuri, până când se vor împlini vremurile neamurilor. (Luca 21:20-24)

Dar, în ciuda avertismentelor lui Isus, este clar că mulți nu vor lua aminte și vor fi prinși. La sfârșit, El Însuși va coborî din cer ca să elibereze prizonierii din mijlocul națiunilor în care au fost duși. Gândiți-vă la următoarele pasaje în care Domnul Însuși coboară din cer ca să scape pe exilații evrei din națiunile înconjurătoare:

Însă acum așa vorbește Stăpânul Domn: „Îi voi aduce înapoi pe captivii lui Iacov, voi avea milă de toată casa lui Israel și voi fi zelos pentru Numele Meu cel sfânt.“ (Ezechiel 39:25)

Atunci oricine va chema Numele Domnului va fi mântuit! Căci pe muntele Sion și în Ierusalim va fi mântuirea, așa cum a zis Domnul, și printre supraviețuitorii pe care îi cheamă Domnul. «Căci iată că în zilele acelea și în vremea aceea, când îi voi aduce înapoi pe captivii lui Iuda și ai Ierusalimului»... (Ioel 2:32-3:1)

„Duhul Stăpânului Domn este peste Mine, căci DOMNUL M-a uns ca să aduc celor sărmani vestea bună. El M-a trimis să-i vindec pe cei cu inima zdrobită, să vestesc celor captivi eliberarea și celor legați– izbăvirea, să vestesc anul de îndurare al Domnului și ziua răzbunării Dumnezeului nostru, să mângâi pe toți cei

⁷ Ralph L. Smith, *Word Biblical Commentary*, vol. 32, *Micah-Malachi* (Waco: Word Books, 1984), 135.

ce jelesc, să le ofer celor ce plâng în Sion – să le ofer coroană în loc de cenușă, untdelemnul bucuriei în locul plânsetului, mantaua laudei în locul duhului mâhnit. Vor fi numiți stejari ai dreptății, un sad al Domnului, care să-I arate slava.“ (Isaia 61:1-3)

Tu Te vei ridica și vei avea milă de Sion, căci e timpul să te înduri de el. I-a sosit vremea!... El supraveghează din înălțimea sfințeniei Sale; Domnul privește din ceruri pe pământ, ca să ia aminte la gemetele prizonierilor și să-i elibereze pe cei condamnați la moarte. (Psalmul 102:13, 19-20)

Dat fiind că Țefania a scris despre mânia din Ziua Domnului față de inamicii Israelului în conjuncție cu intervenția personală a Domnului pentru eliberarea captivilor, putem înțelege că contextul ultim al pasajului din Țefania 2 este întoarcerea lui Isus. Dar dincolo de judecata împotriva Gazei și a palestinienilor, profeția continuă cu un avertisment referitor la viitorul Moabului, Amonului și al actualei Republici a Sudanului de Nord (Cuș), precum și al Asiriei și al lui Ninive:

„Am auzit batjocurile Moabului și insultele amoniților care Mi-au defăimat poporul și s-au semețit împotriva hotarelor lui! De aceea, viu sunt Eu, zice DOMNUL Oștirilor, Dumnezeul lui Israel, că Moab va fi ca Sodoma, iar amoniții ca Gomora, un loc plin cu mărăcini și cu gropi de sare, un pustiu pe vecie! Rămășița poporului Meu îi va prăda și supraviețuitorii neamului Meu îi vor stăpâni.“... „Chiar și voi, cușiților, veți fi străpuși de sabia Mea!“ „DOMNUL Își va întinde mâna împotriva celor din nord și va nimici Asiria. El va preface Ninive într-o ruină, într-un loc uscat, ca un deșert!“ (Țefania 2:8-9, 12-13)

Am discutat deja locația Moabului, aflat la est de Israel. Amon era regiunea situată imediat la nord de Moab, de asemenea în Iordania și Siria din zilele noastre. În zilele lui Țefania, în secolul al VI-lea î.Cr., Asiria se întindea între granițele Turciei, Siriei, Libanului și Irakului din zilele noastre. Cetatea antică Ninive, numită acum Mosul, se află în nordul Irakului. Iată că, încă o dată, în contextul Zilei Domnului și a întoarcerii lui Cristos, națiunile specificate în vederea judecății sunt toate majoritar musulmane.

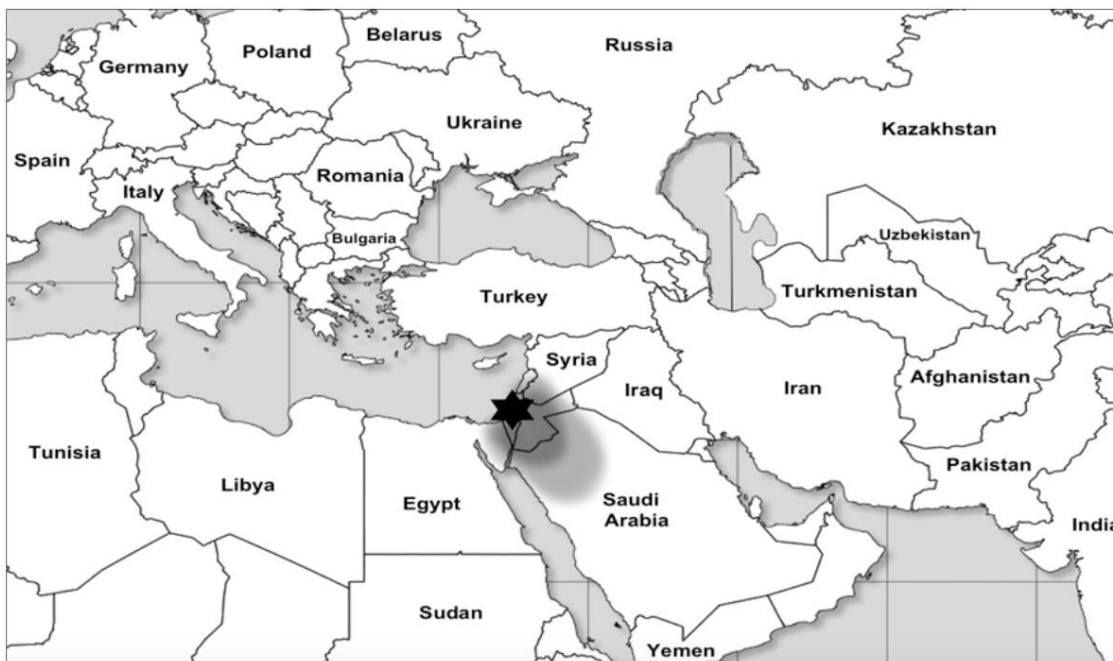

Fig. Țefania 2: Asiria, Egipt, Libia, Cuș, Moab

Ioel 3: Judecata Domnului împotriva Libanului și Gazei pentru împărțirea țării Israelului

În 2007, a fost trimisă președintelui american de atunci, George W. Bush, o declarație publică, intitulată „O declarație evanghelică pe marginea chestiunii Israel/Palestina“ și semnată de peste optzeci de lideri creștini evanghelici proeminenți. Pe scurt, aceasta era un apel la creștini și la liderii guvernelor mondiale pentru împărțirea țării Israelului în vederea preîntâmpinării altor acte de terorism:

În calitate de creștini evanghelici angajați față de deplina autoritate a Scripturilor, ne simțim constrânși să facem o declarație comună în acest moment istoric din viața Țării Sfinte... În contextul sprijinului neîntrerupt pe care l-am acordat securității Israelului, credem că, dacă situația dintre Israel și Palestina nu se ameliorează rapid, consecințele vor fi devastatoare... Credem că pentru a merge înainte, israelienii și palestinienii trebuie să negocieze o soluție cinstită, a două state... Apelăm la toți evanghelicii, la toți creștinii și la toți cei care au bunăvoința să ni se alătore în eforturile și rugăciunile noastre înălțate cu credincioșie în următoarele luni pentru o soluție justă, durabilă, bistatală, în Țara Sfântă. Apelăm la toate guvernele implicate să depună eforturi sânguicioase în vederea atingerii acestui țel.⁸

Declarația a fost semnată de către președinții mai multor colegii și seminarii creștine evanghelice conservatoare de renume. Deranjant la această declarație este că, în numele „justiției“ și al „păcii“, ea constituie o respingere directă a poziției pe care Isus Și-o va asuma, în mod atât de clar, în timpul și în contextul întoarcerii Sale. Luați aminte la următorul fragment al profeției lui Ioel:

„Căci iată că în zilele acelea și în vremea aceea, când îi voi aduce înapoi pe captivii lui Iuda și ai Ierusalimului, voi aduna toate neamurile și le voi coborî în Valea lui Iehoșafat. Acolo mă voi judeca cu ele pentru poporul Meu, pentru moștenirea Mea, Israel, căci l-au împrăștiat printre neamuri și Mi-au împărțit țara. Au tras la sorți pentru poporul Meu, au dat câte un tânăr pe o prostituată și au vândut fete pe vin pe care l-au băut. Așadar, ce aveți voi cu Mine, Tir și Sidon și toate ținuturile Filistiei? Vreți să vă răzbunați pe Mine? Dacă vă răfuiți cu Mine, atunci imediat voi întoarce faptele voastre asupra capetelor voastre!“ (3:1-4)

În ultimul capitol, am precizat câteva dintre temele primare pe care aproape toți profeții le reiau în mod repetat cu privire la Ziua Domnului. Această profeție, mai cu seamă, conține câteva dintre temele cele mai repetate. Regăsim aici coalitia multi-națională a lui Anticrist care invadează Israelul și împresoară Ierusalimul. Avem faptul că poporul lui Israel este luat captiv în mijlocul popoarelor. Domnul numește apoi, în mod specific, câteva dintre națiunile implicate, și anume Tirul, Sidonul și Filistia. Aceste referințe vorbesc, în esență, despre Liban și Fâșia Gaza. Urmează apoi promisiunea răzbunării Domnului pe națiunile care au comis aceste păcate împotriva poporului Său. Cu greu am putea nega contextul Zilei Domnului, precum și precizia remarcabilă cu care pasajul reflectă actuala atmosferă politică din regiune. Aproape că am putea insera aici, în loc de Liban și Gaza, Hezbollah și Hamas. Dar, în ciuda avertismentelor puternice

⁸ Declarația evanghelicilor despre Israel/Palestina, în David Neff, „Evangelical Leaders Reiterate Call for Two-State Solution for Israel and Palestine“, *Christianity Today*, 28 noiembrie, 2007, <http://www.christianitytoday.com/ct/2007/novemberweb-only/148-33.0.html>.

din acest pasaj și din altele pe care le-am analizat, un număr tot mai mare de creștini evanghelici, inclusiv lideri care pretind că se află sub autoritatea finală a Scripturilor, se poziționează nu de partea lui Isus, ci de cea a națiunilor pe care El le va judeca. Atunci când liderii evanghelici care au semnat *Declarația vizavi de Israel/Palestina* pretind că motivația lor este preîntâmpinarea terorismului și a punerii Statelor Unite ale Americii și a Israelului într-o lumină negativă, este clar că sunt călăuziți de duhul acestei lumi, iar nu de Cuvântul lui Dumnezeu. Sunt conduși de frica de terorism, nu de teama de Domnul. Cu riscul de a-i ofensa pe unii, afirm aici că vremurile în care trăim le cer doritorilor autentici de a-L urma pe Isus să respingă conducerea unor călăuze atât de oarbe.

Isaia 34: Domnul aduce o jertfă în Boțra și Edom

Tot capitoul Isaia 34 este o descriere poetică a unui sacrificiu ritualic ținut în țara Edomului. Aici, urgia Domnului se îndreaptă împotriva unui popor foarte specific, pe temeuri foarte specifice. Să aruncăm o privire asupra textului:

„Sabia Mea s-a îmbătat în ceruri, iar acum, iată, coboară să judece Edomul, poporul pe care l-am sortit nimicirii. Sabia DOMNULUI este scăldată în sânge; este acoperită de grăsime, de sângele mieilor și al țapilor și de grăsimea de la rinichii berbecilor. Căci DOMNUL aduce o jertfă la Boțra și face un mare măcel în Edom. Bivolii sălbatici vor cădea împreună cu ei și tăurașii împreună cu taurii puternici. Țara lor va fi scăldată în sânge, iar pulberea lor va fi îmbibată de grăsime. Căci DOMNUL are o zi a răzbunării, un an al răsplătirii, pentru cauza Sionului. Pâraiele Edomului vor fi prefăcute în smoală, iar pulberea lui în pucioasă. Țara lui va fi ca smoala aprinsă!“ (vv. 5-9)

Împotriva cui este îndreptată „sabia“ urgiei Domnului? Din nou, este vorba, specific, de „poporul“ Edomului – inamicii Israelului. De ce judecă Isus Edomul? Ca să sprijine „cauza Sionului“. Versiunea King James a Bibliei traduce cuvântul ebraic (*riyb*) prin „controversa Sionului“. Această sintagmă are conotația unei dispute sau controversă legale, fapt care definește întocmai situația încâlcită în care se găsește Israelul în zilele noastre. Fie că vine din partea națiunilor musulmane, care sunt în mod sistematic anti-sioniste și antisemite și care o înconjoară din toate părțile, fie din partea propagandiștilor anti-sioniști de stânga, ale căror rânduri se îngroașă peste tot în lume, reclamația este că Israelul este un stat ilegal, injust, de apartheid. Adevărul, firește, este exact pe dos și tocmai de aceea Mesia vine să rezolve, în mod definitiv, această dispută. Conform acestui pasaj, Isus Se va întoarce ca să ia apărarea Israelului în fața atacului nedrept al dușmanilor ei și ca să judece, în mod specific, Edomul, „poporul pe care l-am sortit nimicirii“ (v. 5).

Isaia 63: Călcarea presei de vin a mâniei Dumnezeului Atotputernic în Edom

Apocalipsa 19 conține pasajul cel mai cunoscut din întreaga Biblie despre revenirea lui Cristos. În această imagine, în esență dramatică, Isus Se năpustește din cer, călare pe un cal alb, în fruntea „oștirilor cerești“:

Am văzut cerul deschis și iată că era un cal alb. Cel ce îl călărea era numit „Cel Credincios și Adevărat“. El judecă și se războiește cu dreptate. Ochii Lui erau ca flacăra focului, iar pe cap avea multe diademe. Avea un nume scris pe care nimeni nu-l cunoaște în afară de El. Era îmbrăcat cu o haină înmuiată în sânge, iar numele Lui este „Cuvântul lui Dumnezeu“. Armatele cerului Îl urmau pe cai albi, fiind îmbrăcate în in fin, alb și curat. Din gura Lui iese o sabie ascuțită cu care să lovească neamurile. „El le va conduce cu un sceptru de fier.“ El calcă în picioare

teascul mâniei aprinse a Dumnezeului Atotputernic. Pe haina și pe coapsa Lui avea scris un nume: „ÎMPĂRATUL ÎMPĂRAȚILOR ȘI DOMNUL DOMNILOR“. (Apocalipsa 19:11-16)

Cei mai mulți creștini sunt familiarizați cu acest pasaj. Și totuși, puțini sunt conștienți de înțelesul robei mânjite de sânge a lui Cristos. Când predau despre acest pasaj, obișnuiesc să întreb congregația de unde provine sângele acesta sau cui aparținea el? Primul răspuns, și cel mai comun, pe care îl primesc este că este însuși sângele lui Cristos. Mulți membri ai congregației își exprimă acordul, cu un semn din cap, presupunând că aceasta trebuie să fie o imagine simbolică a sângelui pe care Isus L-a vărsat la cruce. Dacă așa stau lucrurile, întreb eu, atunci de ce are roba Lui mânjită de propriul sânge? Priviri nedumerite mă întâmpină din mulțime. Cer alte sugestii.

Al doilea răspuns care mi se dă este că hainele lui Isus sunt mânjite de sângele vărsat de martirii credincioși care au fost uciși în necazul cel mare și în toată istoria Bisericii. Deși pot lesne înțelege originea acestor răspunsuri, adevărul este că niciunul dintre ele nu este corect. Răspunsul corect îl găsesc în Isaia 63, pasajul din care preia și Apocalipsa 19. Să aruncăm o privire asupra lui:

„– Cine este Acesta, Care vine din Edom, Care vine cu hainele roșii din Boțra?! Cine este Acesta, înveșmântat atât de frumos, pășind atât de plin de putere?! – Eu sunt, Cel Ce vorbesc cu dreptate și Care am putere să mântuiesc! – De ce-Ți sunt hainele roșii și veșmintele ca ale unuia care calcă în teasc? – Eu singur am călcat în teasc, iar dintre popoare n-a fost nimeni cu Mine. Le-am călcat în mânia Mea, le-am călcat în picioare în furia Mea. Sângele lor Mi-a stropit hainele, astfel că pe toate Mi le-am pătat. Căci ziua răzbunării era în inima Mea și anul răscumpărării Mele sosise.“ (Isaia 63:1-4)

În acest pasaj de un extraordinar dramatism, profetul Isaia își are privirea ațintită la răsărit de Ierusalim. Cu ochiul minții, vede o figură maiestuoasă și hotărâtă – este Isus, Mesia – care iese din Edom și din Boțra și mășăluiește victorioasă ca să-și ia în primire tronul din Ierusalim. Boțra era capitala Edomului antic. Astăzi se numește Petra.

În Apocalipsa 19:15, citim că Isus „va călca cu picioarele teascul vinului mâniei aprinse a atotputernicului Dumnezeu“, imagine în care vrăjmașii lui Dumnezeu sunt înfățișați ca fiind zdrobiți precum strugurii. Însă contextul original al acestui pasaj se găsește în Isaia 63. Și aici, Isus este văzut zdrobindu-și dușmanii și îmbibându-și hainele de sângele lor în mod specific în Edom. De asemenea, este esențial să observăm situarea în timp a pasajului, și anume în toiul Zilei Domnului. Ziua aceasta este numită în pasaj ziua răzbunării și răscumpărării lui Mesia, care a sosit, în sfârșit, după o așteptare atât de îndelungată! Iată, deci, că, încă o dată, în contextul revenirii lui Mesia și al Zilei Domnului, Isus Își face apariția ca să-Și judece dușmanii, care se află exact în țara Edomului.

Concluzie

După cum am văzut, peste tot în Scripturi, în mod repetat, ori de câte ori întâlnim denumirile specifice ale anumitor națiuni care sunt scoase în evidență în vederea judecării lui Dumnezeu în Ziua Domnului, cu excepția pasajelor în care Domnul îl mustră pe Israel, poporul Său ales, este întotdeauna vorba despre regiuni sau națiuni care sunt astăzi preponderent musulmane.

Mulți profesori de profeții din zilele noastre pretind că religia lui Anticrist va fi umanismul sau vreo formă sau alta de pluralism religios *all-inclusive*. Dacă așa stau lucrurile, ar trebui să credem și că majoritatea copleșitoare a națiunilor din actualul Orient Mijlociu se vor converti de la islam la un sistem de credințe care, deși este comun în Occident, în Orientul Mijlociu are o acceptare foarte redusă. În orice caz, în toată Biblia, în contextul judecării din Ziua Domnului, nu

este pomenită nici măcar o dată vreo națiune exclusiv europeană. În mod cert, Biblia face referire la națiuni europene, dar niciodată în contextul judecății Sale. Și totuși, de aici, ne spun majoritatea profesorilor de profeție, vor ieși Anticristul și imperiul lui.

Ce concluzie să tragem de aici? Cum să interpretăm cu responsabilitate aceste numeroase pasaje? Să ignorăm, pur și simplu, aceste referințe? Sau să pretindem că ar trebui, toate, să fie înțelese în sens alegoric, presupunând că nume precum Edom, Moab, Cuș, Arabia, Asiria, Libia sau Persia au menirea de a implica pe oricare sau pe toate națiunile lumii care sunt inamici vagi și generali ai lui Dumnezeu și ai poporului Său? Această abordare hiperalegorică este, în realitate, foarte întâlnită în interpretarea acestor pasaje. După cum am afirmat deja, eu o consider a fi iresponsabilă și neconformă cu o hermeneutică conservatoare și literală. Va judeca Dumnezeu în mod exclusiv națiunile islamice și le va binecuvânta pe toate cele vestice sau nemusulmane? Cum se raportează aceste națiuni la viitorul imperiu al lui Anticrist? Răspunsul la aceste întrebări este esențial, dacă vrem să pricepem mesajul profeților. Implicațiile și ramificațiile pentru evanghelizare și misiune, precum și pentru focalizarea Bisericii pe rugăciune, sunt imense. În următoarele două capitole, ne vom da silința să răspundem la aceste întrebări și să elaborăm o metodă solidă de interpretare pentru a descifra sensul acestor pasaje.

Capitolul 3

Dominația lui Anticrist: absolută sau limitată?

Odată trecută în revistă o mostră din textele profetice care specifică unde va cădea accentul judecării pe care o va face Isus la întoarcerea Lui, se evidențiază o idee: accentul mâinii și judecării Domnului cade, în mod copleșitor, pe națiunile ostile ce înconjoară națiunea Israelului. Deși multe profeții pe care le-am examinat au avut o împlinire parțială în istorie, ele își găsesc împlinirea ultimă la revenirea lui Isus. Problema, însă, este că, întrucât mare parte a Bisericii crede că viitorul imperiu al lui Anticrist va include toate națiunile pământului, indiferent de cât de specifice sunt Scripturile în numirea națiunilor principale asupra cărora va cădea judecata lui Dumnezeu, mulți vor interpreta aceste pasaje în cheie alegorică, înțelegând prin ele fiecare națiune de pe pământ. De aceea, metoda de interpretare folosită va depinde în mod semnificativ de perspectiva unui viitor imperiu anticristic absolut global, sau, dimpotrivă, limitat. Pe terenul teologiei, aproape orice credință afectează sau influențează mai multe alte doctrine. După cum vom vedea, această problemă a hiperalegorizării unor segmente însemnate din Scripturile profetice pornește adesea de la convingerea că împărăția sau alianța lui Anticrist va fi una absolut universală, incluzând fiecare națiune a pământului. De aceea, este esențial să determinăm ce au, cu adevărat, de spus Scripturile despre această chestiune. *Va include* împărăția anticristică viitoare fiecare națiune propriu-zisă de pe pământ, sau va fi ea limitată într-un fel sau altul?

Credința că imperiul anticristic va fi unul absolut global și nelimitat este împărțită de o mare varietate de profesori și studenți ai profețiilor. Dr. Thomas Ice, de pildă, face afirmația: „Imperiul Roman resuscitat va veni la putere via o confederație de 10 națiuni... Acesta va fi capul de pod pentru imperiul global al lui Anticrist.”⁹

David Reagan dă glas unei credințe similare cu privire la absoluta autoritate a lui Anticrist peste orice guvern și sistem militar și religios din fiecare națiune a pământului, fără excepție: „Imperiul final al păgânilor (neevreilor, neamurilor) va uni lumea la nivel politic, social, economic și spiritual. Fiecare națiune va fi inclusă.”¹⁰

Acum, dați-mi voie să vă asigur că înțeleg pe de-a-ntregul și simpatizez foarte mult cu această poziție. Ani de-a rândul, am împărțit eu însumi această concepție. Dar, oricât de șocantă ar putea fi această afirmație pentru cei ce citiți aceste rânduri, Biblia nu prezice un imperiu absolut global și aflat în controlul lui Anticrist. Deși există unele versete care i-au împins pe mulți să adopte o astfel de viziune, există, de asemenea, mai multe alte texte importante pe baza cărora ea este o imposibilitate. În urma unei examinări temeinice a tuturor pasajelor relevante pe această temă, va reieși limpede că Biblia prezice, de fapt, că imperiul care va fi în controlul lui Anticrist va fi unul, într-adevăr, deosebit de puternic, dar limitat. Să vedem dovezile.

Imperiul lui Anticrist este în primul rând o alianță între zece națiuni

Începem studiul nostru cu observația că Biblia accentuează în mod repetat faptul că imperiul lui Anticrist va fi o alianță între zece națiuni. Un prim pasaj îl găsim în Daniel 7, unde este vorba despre un viitor imperiu simbolizat prin motivul „fiarei”. Acesta se succedă imperiilor babilonian, medo-persan și grec, constituindu-se ca o forță, având o deosebită putere distructivă, care va călca în picioare regiunile cucerite. Se spune că are „zece coarne”: „În momentul acela, în timpul vedeniilor mele de noapte, m-am uitat și iată că era o a patra fiară, înfricoșătoare,

⁹ Thomas Ice, Kosovo și pregătirea Europei, Europe, http://digitalcommons.liberty.edu/pretrib_arch/73/.

¹⁰ David R. Reagan, „Neamurile în profeții, glorie apusă sau viitor imperiu?” http://www.lamblion.com/articles/articles_issues1.php.

însăpăimântătoare și nespūs de puternică. Avea niște dinți mari de fier, devora, sfărâma și călca resturile în picioare; era diferită de toate fiarele de dinaintea ei și avea zece coarne“ (v. 7).

După aceea, îngerul l-a informat pe Daniel că cele zece coarne reprezintă „zece împărați“ care vor ieși din această împărăție. Conducătorul acestor zece regi este Anticrist: „Iar cele zece coarne sunt zece împărați care se vor ridica din împărăția aceasta. După ei se va ridica un altul; el va fi diferit de ceilalți și îi va smeri pe trei dintre ei. Va rosti cuvinte jignitoare împotriva Celui Preaînalt și îi va asupri pe sfinții Celui Preaînalt. Se va gândi să schimbe vremurile hotărâte prin lege, iar sfinții vor fi dați în mâna lui timp de un an, doi ani și o jumătate de an“ (vv. 24-25).

Dar nu doar în cartea lui Daniel găsim referințe la acest număr. Și în Apocalipsa, apostolul Ioan reia aceleași informații. De fapt, între cele două, Domnul a reiterat, în opt instanțe diferite, numărul specific al națiunilor care vor alcătui inițial imperiul anticristic. Iată încă șase alte exemple:

Am dorit să mă lămuresc și cu privire la cele zece coarne de pe capul ei, precum și cu privire la celălalt corn care ieșise și dinaintea căruia căzuseră trei, acel corn care avea ochi, o gură care vorbea cu trufie și o înfățișare mai impunătoare decât a celorlalte. (Daniel 7:20)

Am văzut ridicându-se din mare o fiară care avea zece coarne și șapte capete. Pe coarne avea zece diademe, iar pe capete avea nume blasfemiatoare. (Apocalipsa 13:1)

M-a dus, în Duhul, într-un deșert. Și am văzut o femeie care ședea pe o fiară stacojie, plină cu nume blasfemiatoare, având șapte capete și zece coarne. (Apocalipsa 17:3)

M-a dus, în Duhul, într-un deșert. Și am văzut o femeie care ședea pe o fiară stacojie, plină cu nume blasfemiatoare, având șapte capete și zece coarne. (Apocalipsa 17:7)

Cele zece coarne pe care le-ai văzut sunt zece împărați, care n-au primit încă împărăția. Ei primesc autoritate de împărat doar pentru un ceas, împreună cu fiara. (Apocalipsa 17:12)

Cele zece coarne pe care le-ai văzut și fiara o vor urî pe prostituată și o vor lăsa pustiiă, goală, iar carnea i-o vor mânca și o vor arde în foc. (Apocalipsa 17:16)

Scopul cu care citez toate aceste pasaje este să demonstrez greutatea accentului pe care Domnul îl pune, în mod evident, pe faptul că națiunile care vor fi susținătoarele benevole ale lui Anticrist vor fi în număr de zece. Înseamna asta că împărăția lui Anticrist va include întotdeauna doar zece națiuni, fără a se extinde niciodată? Nicidecum. Continuându-ne studiul, vom vedea că pornind de la acest nucleu de zece națiuni care i se vor alătura de bună voie, Anticristul își va extinde imperiul prin cucerire militară.

Expansiunea militară limitată a imperiului anticristic

Mai multe pasaje biblice adresează foarte direct expansiunea militară a imperiului lui Anticrist. Reiese foarte clar că Anticrist va cuceri multe națiuni. Dar tot atât de clar este și că Anticristul nu va cuceri sau controla niciodată fiecare națiune propriu-zisă de pe pământ, până la cea mai neînsemnată. Să vedem dovezile.

Daniel 11 afirmă de două ori că Anticristul va „invada multe țări“. Mai specific, Egiptul va cădea în fața trupelor lui. Mai mult, ni se mai spune că Anticristul va invada țara Israelului, numită „țara cea minunată“ (v. 16). Acest pasaj mai sugerează, însă, și că Anticristul nu va cuceri

toate națiunile. De fapt, precizează că Edomul, Moabul și liderii Amonului vor scăpa „din mâna lui“:

La vremea sfârșitului, regele din sud va porni război cu el. Dar regele din nord se va năpusti ca o furtună asupra acestuia cu care de luptă, cu călăreți și cu corăbii multe; va invadea multe țări și le va traversa ca un potop. Va invadea chiar și țara cea minunată. Multe țări vor cădea, iar cei ce vor scăpa din mâna lui vor fi Edomul, Moabul și conducătorii amoniților. Își va întinde mâna peste multe țări și nici chiar țara Egiptului nu va scăpa. (vv. 40-42)

Se cuvine să notăm că atunci când vorbește despre națiunile ce cad în fața expansiunii militare a lui Anticrist, pasajul spune „multe țări“, nu „fiecare națiune“. Și apoi înșiră, specific, trei imperii antice care vor fi „scăpate din mâna lui“. Din cauza grupării laolaltă a Edomului, Moabului și Amonului, s-ar părea că pasajul face referire la actualul Regat Hașemit al Iordaniei. Și, astfel, doar pe baza acestui pasaj, ar fi posibil ca Iordania să nu intre sub autoritatea lui Anticrist. Dar ar putea să însemne și doar că Iordania nu va fi zdrobită, ci se va supune de bunăvoie lui Anticrist. După cum vom vedea, însă, există, în mod cert, alte națiuni care nu vor cădea pradă dominației lui.

Doar câteva versete mai târziu, aflăm că, în toiul campaniei sale de cucerire, Anticristul aude „vești de la răsărit și de la miazănoapte“ care îl tulbură și îl propulsează într-o stare frenetică de furie și anihilare. Întrucât contextul întregului pasaj este cucerirea militară și războiul, „veștile“ sau „zvonorile“, după cum este tradus în unele versiuni ale Bibliei, ar trebui văzute și ele în această lumină. Probabil că veștile se referă la pregătirea unui răspuns militar împotriva lui Anticrist: „Când însă niște vești din răsărit și din nord îl vor tulbura, el va porni cu o mare furie ca să nimicească și să distrugă pe mulți. Își va întinde corturile regale între mări, la muntele sfânt și minunat, însă apoi îl va ajunge sfârșitul și nimeni nu-l va ajuta“ (vv. 44-45).

Mulți comentatori au sugerat că ar putea fi vorba de China (la est) și Rusia (la nord), deși nu putem ști sigur. John Walvoord, expert în profeții, afirmă că Anticristul

„va auzi rapoarte despre alte armate ce vin de la Est și de la Nord. După toate aparențele, este o referință la oștirea cea mare care vine de la Răsărit, descrisă în Apocalipsa 16:12 prin „împărații de la Răsărit“. Unii stabilesc o legătură între aceasta și Apocalipsa 9:13-16, unde se spune că armata este alcătuită din 200 milioane de oameni. Acest număr include probabil nu doar armatele combatante, ci și personalul susținător din spatele lor. Este semnificativ faptul că China se laudă astăzi cu o miliție de 200 milioane de bărbați.¹¹

Putem conchide din acest text că vor exista națiuni care nu vor fi în alianță sau sub autoritatea lui Anticrist. Până chiar înainte de a-și vedea sfârșitul, Anticristul se va război cu „multe națiuni“.

Până la sfârșit, va fi război

Daniel 9 consfințește, de asemenea, această realitate: „După perioada de șaiszeci și două de ori câte șapte ani, Unsul va fi nimicit și nu va avea nimic. Oștirea unui conducător care va veni va distruge cetatea și Sfântul Lăcaș. Sfârșitul va fi ca printr-un potop, iar războiul va ține până la sfârșit. Pustiirile sunt hotărâte“ (v. 26).

Simplu spus, un rege cu o autoritate absolută și universală nu se află în război cu nimeni. Prezența războaielor trădează faptul că Anticristul nu controlează fiecare națiune și că există guverne care îi opun rezistență. El nu le controlează armatele. Aceasta este o dovadă a autorității limitate de care se va bucura Anticristul până înainte de sfârșitul său. După cum declară, pe bună

¹¹ John Walvoord, *Every prophecy of the Bible* (Colorado Springs: Chariot Victor Publishing, 1999), 274.

dreptate, Finis Jennings Dake, „Nicio ființă omenească de pe fața pământului nu va ajunge dictator mondial înainte să vină Cristos să domnească... Așadar, vechea teorie a Anticristului care va fi un om ce va aduce, ca prin minune, pace și prosperitate la nivel mondial, este nescripturală. Acesta este un om al războiului, din prima clipă când își face apariția pe scena lumii și până când va fi nimicit la Armageddon.“¹²

Oricum, în ciuda faptului că dominația lui va fi limitată, aparatul militar al lui Anticrist va fi o forță redutabilă. În Apocalipsa 13, vedem că oamenii pământului se întreabă cine este capabil să se războiască cu imperiul anticristic. S-ar părea că nimeni nu este în stare să-i declare război și să câștige: „Și i s-au închinat balaurului, pentru că el îi dăduse autoritate fiarei. Ei s-au închinat și fiarei, zicând: «Cine este ca fiara și cine se poate război cu ea?!»“ (v. 4). (Observați că, dacă fiecare națiune ar fi sub controlul lui, nu s-ar mai pune această întrebare).

Cum interpretăm hiperbola în Scriptură

Ca să interpretăm corect profețiile biblice, este esențial să înțelegem *hiperbola* și folosirea ei frecventă în Scripturi. Hiperbola este o simplă exagerare pusă în scopul accentuării unei idei. Ea este folosită și în limbajul obișnuit, de zi cu zi. Un exemplu ar putea fi exclamația: „Vai de mine, măi băiete, cântărești o tonă!“, pe care ar putea-o face un bărbat, după ce își ridică în brațe nepotul de patru anișori, pentru prima dată după câteva luni. Bineînțeles că băiețelul nu cântărește nici pe departe o mie de kilograme. Bunicul a folosit această expresie pentru a exprima faptul că băiatul s-a făcut mai greu.

Cultura Orientului Mijlociu din care s-a născut Biblia are o afinitate deosebită pentru hiperbolă. Iar pentru că Biblia folosește idiomurile comune popoarelor din regiune, pentru a interpreta corect multitudinea de pasaje biblice avem nevoie să înțelegem corect acest procedeu lingvistic.

Discutând despre cultura sa siriană nativă, în lucrarea devenită clasică, *The Syrian Christ* [Cristos cel sirian], Abraham Mitrie Rihbany evocă un exemplu oarecum umoristic al unei hiperbole, comune în Orientul Mijlociu, cu care l-a întâmpinat un prieten la intrarea în casa acestuia: „Mi-ai făcut o deosebită cinste venind în locuința mea. Nu sunt vrednic de ea. Casa aceasta îți aparține; poți să-i dai foc, dacă așa ți-e voia. Copiii mei sunt și ei la dispoziția ta; îi vor sacrifica pe toți pentru plăcerea ta.“¹³

La auzul unei asemenea hiperbole, vesticii pot lesne înțelege greșit sensul intenționat de vorbitor. Unii ar putea avea chiar impresia că astfel de comentarii sunt ofensatoare sau de-a dreptul înșelătoare. Sigur că omul acesta nu i-ar fi îngăduit prietenului său să-i dea foc la casă și nici nu și-ar fi dat copiii să fie sacrificați. Acest limbaj flamboaiant era, pur și simplu, o cale normală în cultura Orientului Mijlociu pentru exprimarea unei mari cinstiti și pentru întâmpinarea unui oaspete precum Rihbany.

Exemple de hiperbole în Scriptură

Să supunem acum considerației noastre câteva pasaje scripturale în care sunt folosite hiperbole. Contemplând dificultățile pe care le întâmpinau la intrarea în Țara Promisă, evreii și-au exprimat deznădejdea, nu doar din cauza staturii băștinașilor, ci și a zidurilor din jurul cetăților acestora: „Unde să mergem? Frații noștri ne-au înmuiat inima când ne-au spus: «Locuitorii țării sunt mai puternici și mai înalți decât noi. Cetățile lor sunt mari, fortificate până la cer; mai mult, i-am văzut acolo și pe anachiți»“ (Deuteronom 1:28).

¹² Finis Jennings Dake, *Revelation Expounded* (Lawrenceville, GA), 300, 303.

¹³ Abraham Mitrie Rihbany, *The Syrian Christ* (Boston and New York: Houghton Mifflin, 1916), 127.

Erau zidurile cetăților cu adevărat până la cer? Cât de sus este, mai exact, cerul? 300 metri? Mai sus de trei mii de metri? Firește că zidurile nu erau, la propriu, întărite „până la cer“. Erau doar intimidant de înalte. Acesta este sensul expresiei.

Iată un alt exemplu haios de hiperbolă: „Regele a făcut ca argintul și aurul să fie la fel de obișnuite în Ierusalim precum pietrele, iar cedrii la fel de numeroși precum sicomorii de pe dealuri“ (2 Cronici 1:15).

Nu mă pot pronunța asupra numărului de sicomori din Shephelah în timpul domniei lui Solomon, dar, cum am petrecut mult timp în Israel, garantez că sunt peste tot miliarde și miliarde de pietre. A sugera că aurul și argintul erau, literalmente, în cantități tot atât de mari și tot atât de „obișnuite“ în Israel precum pietrele este, pur și simplu, o prostie. Ideea este că, în timpul domniei lui Solomon, se găseau din belșug bogății în Israel. Am putea cita numeroase alte exemple. Nu încapă îndoială că Biblia apelează frecvent la hiperbole. Mai relevant, însă, pentru discuția noastră mai amplă, este faptul că Biblia folosește în repetate rânduri hiperbole, mai ales cu privire la întinderea diverselor imperii păgâne. Aceasta este o observație critică dacă dorim să interpretăm corect pasajele care vorbesc despre cuprinderea viitoarei împărății a lui Anticrist.

Hiperbola aplicată împărățiilor din Scriptură

Acum, în ciuda faptului că pasajele examinate dau la iveală că cel puțin unele națiuni nu se vor afla sub autoritatea lui Anticrist, unii studioși ai Bibliei au văzut în pasaje precum Daniel 7:23 dovada autorității anticristice universale: „Fiara a patra este o a patra împărăție care va fi pe pământ. Ea va fi diferită de toate celelalte împărății; va devora tot pământul, îl va călca în picioare și-l va sfărâma.“ Acești studenți ai Bibliei presupun imediat că sintagma „tot pământul“ înseamnă fiecare națiune propriu-zisă de pe pământ. Dar nu există nicio dificultate sau contradicție între acest verset și dominația limitată a lui Anticrist. Sintagma „tot pământul“ este aramaicul *kol 'ara*, înțeles corect aici ca o secțiune întinsă, dar limitată, de pământ. Comentând asupra acestui verset particular, Gleason L. Archer Jr., probabil apostolul cel mai de seamă al doctrinei ineranței biblice și renumit traducător și erudit al limbilor biblice, declară:

Tot pământul (*kol 'ara*) se referă nu la toate părțile cunoscute ale pământului locuit, ci mai curând (ca, în general, în accepțiunea Vechiului Testament) la întregul teritoriu al Orientului Mijlociu și Apropiat care are legătură într-un fel sau altul cu Țara Sfântă. Cuvântul 'ara (și echivalentul lui ebraic *eres*) nu înseamnă neapărat glob, în sensul de „tot globul locuit“, ci – în funcție de context – poate însemna o singură țară (*eres yisra'el* este „țara lui Israel“) sau o unitate geografică mai întinsă, precum „teritoriu“ sau „regiune“.¹⁴

Daniel 2:39 folosește exact aceeași sintagmă aramaică cu referire la Imperiul Greco-Macedonean: „După tine se va ridica pe pământ o împărăție mai neînsemnată decât a ta și apoi o a treia împărăție, a bronzului, care va avea stăpânire peste tot pământul.“ Firește, niciun istoric nu ar susține că Imperiul Grec a stăpânit vreodată, literalmente, peste întreaga planetă. Pretinzând că sintagma „tot pământul“ din Daniel 7:23 trebuie să însemne în sens literal întregul pământ, suntem nevoiți să ignorăm înțelesul cuvintelor în limba lor de origine, atât aici, cât și în Daniel 2:39 – iar Alexandru cel Mare *nu* a stăpânit peste toate națiunile pământului, până la cea din urmă.

Să vedem acum un alt exemplu în care găsim această expresie, tradusă de astă dată din cuvântul ebraic *'erets*: „În timp ce căutam să înțeleg aceste lucruri, iată că a venit un țap din apus,

¹⁴ Gleason L. Archer Jr., *The Expositors Bible Commentary*, vol. 7, *Daniel – Minor Prophets* (Grand Rapids: Zondervan, 1985), 93.

străbătând toată suprafața pământului, fără să atingă însă pământul. Țapul avea un corn impunător între ochi“ (Daniel 8:5).

Aici, simbolul unui țap reprezintă Imperiul Greco-Macedonean, care a pornit din Macedonia și a măturat totul în calea lui, spre est, până în India. Închipuiți-vă, dacă puteți, un țap care țeapăie și sare din Grecia modernă și zboară prin văzduh până, hăt, în India. Ar fi, fără îndoială, un salt impresionant, chiar și pentru un țap! Dar, în ciuda distanțelor mari străbătute, saltul miraculos al superțapului tot nu s-ar califica pentru descrierea „întregului pământ“. Da, Alexandru a cucerit teritorii vaste, dar nu tot pământul.

Să ne uităm acum la un alt exemplu clasic, de astă dată din Evanghelia după Luca: „În vremea aceea, a ieșit o poruncă de la Cezar August să se înscrie toată lumea“ (Luca 2:1). Ni se spune aici că Cezar a cerut ca „toată lumea“ să fie supusă recensământului. Dar, în realitate, doar supușii Imperiului roman erau înregistrați. Restul lumii nu ar fi dat absolut nicio atenție acestui decret. Unii erudiți au spus că versete precum acesta se referă doar la „lumea locuită“. Dar aceasta nu este o afirmație corectă. Pe vremea când a avut loc acest recensământ, China era, în mod cert, locuită de o civilizație înfloritoare și organizată brici, după cum era și Imperiul part, situat imediat la estul Imperiului roman. Așadar, din nou, chiar dacă Imperiul roman era masiv și a cuprins o parte însemnată a pământului, nu se poate spune, sub nicio formă, că includea, la propriu, *toată* lumea și nici măcar toată lumea *locuită* sau *cunoscută*.

Un alt exemplu de hiperbolă găsim în Daniel. Ni se spune aici că regelui Nebucadnețar i s-a dat stăpânire peste toate ținuturile în care trăiau oameni, animale sau păsări pe pământ:

„Acesta este visul; acum voi spune și interpretarea lui înaintea împăratului. Tu, împărate, ești împăratul împăraților, căci Dumnezeu cerurilor ți-a dat o împărăție, putere, tărie și glorie. El ți-a dat în mâini pe oameni, oriunde locuiesc ei, ți-a dat fiarele câmpului și păsările cerului și te-a făcut stăpân peste toate. Tu ești deci capul de aur!“ (2:36-38)

Dar, din nou, nu este nevoie să fii istoric ca să-ți dai seama că regele Nebucadnețar, în ciuda extraordinarei puteri pe care o dobândise, nu a stăpânit niciodată peste tot pământul. În afară de împărățiile aflate în imediata lui vecinătate, în toate direcțiile, și chiar în competiție cu a lui, în timpul domniei sale au coexistat și altele importante.

După Nebucadnețar, Cir, împăratul Persiei și-a descris stăpânirea printr-o hiperbolă: „Așa vorbește Cyrus, împăratul perșilor: «Domnul, Dumnezeu cerurilor, mi-a dat toate împărățiile pământului și mi-a poruncit să-I zidesc o casă la Ierusalim, în Iuda...»“ (Ezra 1:2). Din nou, Cir nu a avut niciodată în posesia lui „toate împărățiile pământului“.

Nu era o contradicție pentru autorii biblici să folosească uneori expresii precum „tot pământul“, „toate popoarele“ și altele asemenea pentru a desemna, pur și simplu, o regiune întinsă. Din perspectivă biblică, asemenea expresii se refereau cel mai adesea la regiunea mai vastă a Orientului Mijlociu, a Mediteranei și a Africii de Nord. Cititorul occidental care dorește să interpreteze corect Biblia trebuie să fie atent să nu se apropie cu o mentalitate occidentală de paginile acestei cărți orientale străvechi.

Principala obiecție

Cea mai importantă obiecție, însă, pe care majoritatea o au în legătură cu domnia limitată a lui Anticrist se bazează pe Apocalipsa 13:7-8: „I s-a dat să poarte război cu sfinții și să-i învingă. Și i s-a dat autoritate peste orice seminție, popor, limbă și neam. Toți locuitorii pământului i se vor închina, și anume aceia ale căror nume nu au fost scrise de la întemeierea lumii în Cartea Vieții Mielului, Care a fost înjunghiat.“

Este lesne de înțeles cum ar putea acest pasaj convinge că Anticristul va poseda un imperiu global, dar până și expresia „orice seminție, popor, limbă și neam și toți locuitorii pământului“ este limitată imediat de „cei al căror nume n-a fost scris... în cartea vieții.“ În plus, niciun pasaj nu poate fi înțeles într-un vid. Și după cum am văzut deja, prezența războaielor, a națiunilor ce opun rezistență și a armatelor până chiar înainte de sfârșit dovedește că domnia lui Anticrist nu va fi absolut universală. Cu toate acestea, atunci când am sugerat acest lucru în trecut, unii și-au exprimat incredulitatea. Și totuși, dacă analizăm Daniel 5:18-19, și aici întâlnim o expresie aproape identică: „Împărate, Dumnezeu cel Preaînalt îi dăduse tatălui tău, Nebucadnețar, o împărăție, măreție, onoare și faimă, iar din pricina măreției pe care i-o dăduse, toate popoarele, neamurile și oamenii de orice limbă tremurau și se temeau de el, căci împăratul omora pe cine voia și lăsa în viață pe cine voia, înălța pe cine voia și smerea pe cine voia.“

Traducerea Septuagintă a acestui verset folosește exact aceleași cuvinte pe care le regăsim în Apocalipsa. (Daniel folosește *laos*, *phulé* și *glossa*, iar Apocalipsa, *laon*, *phyle*, *glossa* și *ethnos*). Dacă am interpreta pasajul din Daniel fără a fi conștienți că folosește o hiperbolă, am fi constrânși să conchidem că regele Nebucadnețar era, literalmente, temut de fiecare ființă omenească de pe pământ. Dar nici măcar nu era cunoscut de toți oamenii din fiecare colț al pământului, darămite să fie temut de ei. Așadar, pe baza cunoștințelor noastre de istorie și pe baza bunului simț, recunoaștem că și în acest pasaj este folosită o hiperbolă. În același fel, Apocalipsa 13:7-8 nu are sensul că fiecare persoană de pe pământ, până la cea din urmă, se închină fiarei, ci acela că o mulțime de oameni din numeroase națiuni și grupuri etnice o vor face. În mod specific, aceia „al căror nume nu a fost scris... în cartea vieții.“

Un alt factor important demn de luat în calcul este expresia „și i s-a dat autoritate peste...“ Cuvântul „peste“ în greacă este *epi*. În afară de „peste“, mai poate însemna și „în“, „pe“ sau „deasupra“. Ca atare, în traducere ar putea fi redată tot atât de bine drept: „Și i s-a dat autoritate în [sau în mijlocul] fiecare seminție, limbă și națiune.“ Dacă islamul este religia lui Anticrist, după cum cred eu, atunci este de la sine înțeles că Anticrist va avea urmași în aproape fiecare națiune de pe pământ. Chiar dacă știm că nu i se va da autoritate absolută peste fiecare guvern, s-ar părea că va avea oarece autoritate și o influență însemnată în rândul unei majorități importante a națiunilor pământului. Așadar, în timp ce este posibil ca dominația lui Anticrist să nu se exercite în mod necesar peste toate națiunile până la cea din urmă, este totodată posibil ca acesta să aibă autoritate în *sânul* fiecărei națiuni, inclusiv în multe care nu intră total sub autoritatea sa guvernamentală.

Strângerea națiunilor împotriva Ierusalimului

Rămân câteva pasaje importante care i-au făcut pe mulți să creadă că dominația lui Anticrist va fi una globală. Acestea se referă la „toate popoarele“ care se vor strânge împotriva Ierusalimului sub conducerea lui Anticrist. Să vedem mai întâi care sunt versetele și apoi să discutăm sensul lor.

... voi aduna toate neamurile și le voi coborî în Valea lui Iehoșafat. Acolo mă voi judeca cu ele pentru poporul Meu, pentru moștenirea Mea, Israel, căci l-au împrăștiat printre neamuri și Mi-au împărțit țara. (Ioel 3:2)

Voi aduna toate neamurile pentru a lupta împotriva Ierusalimului. Cetatea va fi cucerită, casele vor fi jefuite, iar femeile vor fi necinstite. Jumătate din cetate va pleca în exil, dar rămășița poporului nu va fi nimicită din cetate. (Zaharia 14:2)

Acum, se referă oare aceste referințe la „toate popoarele“ efectiv la fiecare națiune de pe pământ? Nu, investigând mai departe ajungem să recunoaștem că națiunile care înconjoară Ierusalimul, deși alcătuiesc, fără îndoială, o confederație masivă, nu includ fiecare națiune a

pământului. Dimpotrivă, contextul mai larg al fiecărui pasaj chiar ne clarifică care națiuni, mai exact, vor ataca Ierusalimul. În ebraică, expresiile sunt *goy cabiyb* („națiunile înconjurătoare“) și *am cabiyb* („popoarele înconjurătoare“). Țineți cont de o lectură mai deplină a fiecăruia dintre acestea:

„Grăbiți-vă, veniți, voi, toate neamurile dimprejur și adunați-vă acolo!» Coboară-Ți vitejii, Doamne!«Să fie stârnite neamurile și să vină în Valea lui Iehoșafat, căci acolo Mă voi așeza să judec toate neamurile dimprejur!»“ (Ioel 3:11-12)

„Iată, voi preface Ierusalimul într-un potir amețitor pentru toate popoarele dimprejur și chiar și pentru Iuda, atunci când Ierusalimul va fi asediat... În ziua aceea, îi voi face pe conducătorii lui Iuda ca un vas cu jăratec sub o grămadă de lemne și ca o torță aprinsă într-un snop! Ei vor devora, în dreapta și în stânga, toate popoarele din jur, în timp ce Ierusalimul va fi locuit din nou pe propriul lui loc. (Zaharia 12:2, 6)

„Voi aduna toate neamurile pentru a lupta împotriva Ierusalimului. Cetatea va fi cucerită, casele vor fi jefuite, iar femeile vor fi necinstite. Jumătate din cetate va pleca în exil, dar rămășița poporului nu va fi nimicită din cetate... Iuda va lupta și el în Ierusalim și bogăția tuturor neamurilor din jur va fi strânsă: o mare cantitate de aur, argint și haine... Iar dacă vreunul din neamurile pământului nu se va duce la Ierusalim să se închine Împăratului, Domnului Oștirilor, atunci peste ei nu va cădea ploaie.“ (Zaharia 14:2, 14, 16)

Ezechiel n-ar fi putut fi mai explicit când a scris despre ziua când poporul lui Israel nu va mai fi înconjurat de oameni care îl disprețuiesc:

„Spune-i că așa vorbește Stăpânul Domn: «Iată, sunt împotriva ta, Sidoane, și de aceea Mă voi slăvi în mijlocul tău! Și vor ști că Eu sunt Domnul, când Îmi voi împlini judecățile împotriva lui și Îmi voi arăta sfințenia în el.» Voi trimite molima în el și vărsarea de sânge pe străzile lui. Cel înjunghiat va cădea în mijlocul lui, răpus de sabia care lovește de jur împrejur. Și vor ști astfel că Eu sunt Domnul. Atunci, pentru cei din casa lui Israel, nu va mai fi nici un spin care înțeapă și nici un ghimpe care provoacă durere din partea tuturor vecinilor lor care-i disprețuiesc. Și vor ști astfel că Eu sunt Stăpânul Domn.“ (Ezechiel 28:22-24)

Expresia tradusă aici prin „tuturor vecinilor lor“ este din nou *cabiyb*, același cuvânt folosit în Ioel și Zaharia pentru a desemna națiunile înconjurătoare. Așadar, mai întâi, fiecare dintre aceste pasaje face apel la o afirmație hiperbolică potrivit căreia „toate“ națiunile se vor strânge împotriva Ierusalimului, dar apoi fiecare aduce un plus de claritate și specificitate, micșorând amploarea viitoarei invazii. Contextul mai larg al fiecăruia dintre aceste pasaje ne îndreaptă nu spre fiecare națiune de pe fața pământului, ci spre națiunile înconjurătoare care vor ataca Ierusalimul. Este, în fapt, mult mai simplu decât facem noi adesea să fie lucrurile.

Doar Isus va avea dominație absolută

După cum am văzut, deși Anticristul va dori să obțină o dominație universală, pur și simplu nu va reuși niciodată. Există, însă, un om care va domni peste tot pământul. Noi Îl numim Isus sau, în limba Sa nativă, Yahshua. În ceea ce privește viitoarea Sa domnie universală, cartea Apocalipsa ne informează că, după întoarcerea Lui, „al șaptelea înger a sunat din trâmbiță. Și în cer s-au auzit glasuri puternice, care ziceau: «Împărăția [*basileia*] lumii [*kosmos*] a devenit Împărăția Domnului nostru și a Cristosului Său. Și El va împărăți în vecii vecilor!»“ (11:15).

Acum, poate că vă întrebați de ce să interpretăm acest pasaj cu sensul propriu de universal și nu ca pe un exemplu de hiperbolă. Dincolo de faptul că Isus este Creatorul tuturor lucrurilor, iar Anticristul doar un om posedat de demoni, este fascinantă folosirea specifică a cuvântului grecesc *kosmos*, care înseamnă „lumea, universul sau cercul pământului“. Pasajul vorbește despre faptul că Isus deține o stăpânire completă și mondială. Pe de altă parte, în fiecare pasaj din Apocalipsa legat de domnia lui Anticrist, cuvintele folosite sunt ori *ge*, ori *oikoumene*, care pot însemna fie „întreaga lume“, „toți locuitorii pământului“, fie „țara“, „o regiune stabilită“. Singurul cuvânt care poate înlătura orice urmă de îndoială cu privire la absoluta universalitate este *kosmos* și tocmai acesta este aplicat domniei lui Isus! Ce veste bună! Chiar dacă Anticristul va încerca să cucerească întregul pământ, nu va izbuti niciodată și, conform Bibliei, se va afla pe pământ doar pentru scurtă vreme. Isus Se va întoarce ca să ia în stăpânire *întreaga* planetă, iar domnia Lui va fi eternă. Aleluia și amin!

Capitolul 4

Să formulăm metoda noastră de interpretare

În Capitolul 2, am examinat mai multe pasaje din cărțile profeților, demonstrând că națiunile despre care se spune, în repetate rânduri și în mod consecvent, că sunt însemnate în vederea judecății, la întoarcerea lui Mesia, sunt din Orientul Mijlociu și din Nordul Africii. Este esențial să discutăm acum despre cum pot fi înțelese corect aceste pasaje. Maniera în care interpretăm numeroasele denumiri, popoare și națiuni menționate de profeți ne va influența profund și ne va modela înțelegerea legată de națiunile care vor intra cu prioritate în componența viitorului imperiu anticristic. Căci, firește, națiunile care îl urmează pe Anticrist în luarea cu asalt a Ierusalimului vor fi cele care sunt scoase în evidență ca fiind destinate judecății de la întoarcerea lui Isus. Odată demonstrat, în capitolul precedent, faptul că nu fiecare națiune a pământului îl va urma pe Anticrist, rămâne întrebarea care națiuni vor fi, totuși, conform Scripturii, urmașele benevole ale acestuia. Vom discuta în continuare metoda cea mai bună și mai responsabilă de a interpreta și înțelege multitudinea de nume, popoare și națiuni pe care profeții le evidențiază ca fiind puse deoparte în vederea judecății din Ziua Domnului.

Metoda migrației ancestrale

Deși este o poziție rară, unii profesori biblici au încercat să interpreteze diversele nume ale celor însemnați pentru judecată de către profeți prin depistarea descendenților de sânge ai acestor popoare antice. Abordarea aceasta este presărată cu dificultăți și incertitudini. De exemplu, dintre toate numele și popoarele însemnate pentru judecata lui Dumnezeu, nimeni nu este pomenit mai des decât Edom și edomiții. Și totuși, conform relatărilor istorice și academice, edomiții ca popor au dispărut la sfârșitul secolului întâi. Unii profesori de profeții, încercând să demonstreze contrariul, susțin că mai există încă o măsură diluată de sânge de edomiți în palestinienii din zilele noastre sau chiar în evreii sefardici din Israel. Se poate să fie așa, dar în lumina diverselor afirmații conflictuale ale celor mai mulți istorici și erudiți, este aproape imposibil să dovedim acest lucru cu certitudine și, categoric, în afara capacității unui student obișnuit al Scripturilor. Multe dintre celelalte nume folosite ar trimite și ele la popoare care au migrat, s-au căsătorit interetnic sau, pur și simplu, au dispărut. Pentru că au trecut mii de ani de la rostirea acestor profeții, poate fi relativ dificil, dacă nu imposibil, să dăm de urma majorității civilizațiilor menționate de profeți, iar rezultatele unor asemenea eforturi sunt rareori convingătoare. Sunt, însă, câteva cazuri în care o astfel de conexiune ancestrală este relativ consfințită și consolidată în rândul istoricilor. Putem fi siguri că descendenții lui Ismael, de pildă, sunt încă identificabili cu popoarele arabe din Orientul Mijlociu. Și s-ar mai putea da și alte exemple.

Să evităm metoda hiperalegorică

Admițând pericolele și problemele ridicate de metoda migrației ancestrale, mulți erudiți conservatori compensează în numele precauției și susțin că diversele nume și popoare amintite de profeți sunt, pur și simplu, referințe la inamicii generali ai poporului lui Dumnezeu. Această abordare este hiperalegorică. Ea alegorizează mulțimea de referințe din cărțile profeților la nume precum Moab, Edom, Asiria, Libia și Liban, înțelegând prin ele fie fiecare națiune de pe pământ, fie *oricare* dintre dușmanii poporului lui Dumnezeu, de oriunde, pe care îi va avea Israelul în vremurile sfârșitului. Pe firul acestei gândiri, am putea, la propriu, să ștergem cuvintele *Edom*, *Moab*, *Libia* – sau oricare dintre zecile de nume din text – și să le înlocuim, pur și simplu, cu „toate națiunile din colțurile îndepărtate ale pământului“, fără a face vreo cât de mică diferență. În opinia mea, această metodă de interpretare trece cu bocancii peste orice înțeles literal, deslușit, al

Scripturii, despuind de sens textele. Din nefericire, urmărind tratamentul aplicat acestor texte până și în comentariile cele mai conservatoare, metoda hiperalegorică este cel mai frecvent întâlnită.

Abordarea profetică literală

Ca o alternativă la excesele metodei migrației ancestrale sau ale celei hiperalegorice, având în vedere gama opțiunilor de care dispunem, cea mai rezonabilă abordare este, în opinia mea, să evidențiem două corelații între numele și popoarele antice și împlinirea lor ultimă în zilele din urmă.

Cea dintâi corelație este aceeași locație geografică generală. Metoda aceasta identifică situarea geografică a țării sau a poporului la vremea când a fost rostită profeția și apoi caută națiunea sau poporul care locuiește în regiune în zilele noastre. Gleason L. Archer, stimatul erudit al Vechiului Testament și al limbilor semite, consideră că metoda corelației geografice este cea mai bună metodă de interpretare a numelor din profețiile Vechiului Testament:

În același fel, în predicție sunt folosite numele antice ale țărilor sau statelor ce ocupă regiunea în care se va desfășura conflictul final, deși cele mai multe dintre aceste unități politice nu vor mai purta aceste nume în zilele din urmă. Așadar, Edom, Moab, Amon, Asiria și Babilon, menționate în pasajele escatologice, au încetat de mult să existe ca entități politice, locurile lor fiind luate de alte popoare ce ocupă teritoriile lor.¹⁵

Metoda aceasta ne permite să evităm indicarea arbitrară a unor națiuni care nu au absolut nicio legătură reală cu poporul sau regiunile numite de profeți sau care ar putea fi, pur și simplu, sperietoarea dintr-o anumită epocă istorică. Sunt uimit și mâhnit de fiecare dată când îmi cad ochii peste vreun articol sau îmi pică în mâini vreo carte care pretinde că Edomul se referă la America, ori la Anglia sau Germania, ori chiar la poporul evreu.

Cea de-a doua corelație ce trebuie pusă în lumină este persistenta dușmănie violentă față de poporul și țara lui Israel. Peste tot în profeți, aceasta este temeiul invocat cel mai adesea pentru judecățile istorice împotriva dușmanilor poporului lui Dumnezeu. Tot ea este și motivul evidențiat cel mai puternic pentru judecata poporului lui Dumnezeu, în Ziua Domnului. Faptul că accentul cade asupra judecății pe care o va face Domnul antisemitismului și antisionismului violent este pus în cuvinte meșteșugite în Ezechiel 35:

Pentru că aveai o ură străveche și i-ai doborât cu sabia pe israeliți în vremea necazului lor, în vremea pedepsei lor finale, de aceea, viu sunt Eu, zice Stăpânul Domn, că te voi îneca în sânge și sângele te va urmări. Fiindcă nu ai urât vărsarea de sânge, aceasta te va urmări. Voi preface muntele Seir într-o pustietate și într-un loc devastat. Și voi nimici din el pe oricine îl străbate. (vv. 5-7)

Evidențiind cuplarea geografiei și a „urii veșnice“ față de poporul lui Dumnezeu, citim nenumăratele profeții legate de Ziua Domnului ca pe niște trimiteri la națiunile ostile din zilele noastre care împărtășesc aceeași locație generală cu omoloagele lor antisemite din Antichitate. Abordarea aceasta evită excesele metodei migrației ancestrale, precum și inconsecvențele hiperalegorizării, atât de comune în rândul comentatorilor. Aceasta pare a fi metoda cea mai rezonabilă, de bun simț, conservatoare și literală de interpretare a numeroaselor nume, grupuri etnice și națiuni pe care cărțile profeților le pun deoparte, în mod specific, în vederea judecății din Ziua Domnului.

¹⁵ Archer, *The Expositors Bible Commentary*, 147.

Concluzie

În concluzie, am articulat o metodă solidă de interpretare și înțelegere a numeroaselor pasaje pe care le-am discutat. Toate acestea trimit către Orientul Mijlociu și Africa de nord ca principali destinatari ai judecății lui Dumnezeu de după întoarcerea lui Isus. Ramificațiile acestui fapt sunt, firește, dramatice.

Dar, punând reflectorul asupra judecăților care se vor abate asupra numeroaselor națiuni din Orientul Mijlociu și din Africa de nord, pretind eu oare că Dumnezeu va judeca, în exclusivitate, națiunile musulmane și le va binecuvânta pe toate cele occidentale sau nemusulmane? Categoric, nu. Nu am nicio îndoială că vor fi numeroase națiuni care nu sunt pomenite în Biblie și care vor fi judecate de Isus la întoarcerea Sa. Dar scopul studiului nostru până acum este să observăm națiunile specifice care sunt – și pe cele care nu sunt – menționate și evidențiate în Biblie ca puse deoparte sau însemnate în vederea judecății lui Dumnezeu de la sfârșitul veacului acestuia. Simplu spus, avem datoria să scoatem în evidență ceea ce Biblia scoate în evidență. Aceasta este hermeneutica biblică făcută cu responsabilitate. Dar, în procesul de formulare a paradigmei noastre profetice, acolo unde Biblia tace, se cuvine să tăcem și noi sau, cel puțin, să exersăm o extremă prudență. Cred că pastorul Chuck Smith rezumă foarte nimerit și gândurile mele: „Este extraordinar cât de multe pot spune oamenii acolo unde Biblia tace cu privire la un subiect. Și se pare că aceasta nu este decât o pistă de decolare pentru cei dornici să elaboreze teorii și să scrie lucrări tematice sau disertații doctrinare pe marginea vreunui aspect asupra căruia Biblia păstrează tăcerea. Dar, în cel mai bun caz, când Cuvântul lui Dumnezeu tace, tot ce putem face este să oferim ipoteze și, în cel mai bun caz, ipoteza noastră este lipsită de valoare.”¹⁶

În continuare, vom examina ce au de spus mai multe alte pasaje-cheie despre națiunile care vor intra în componența viitorului imperiu anticristic și ne vom lăsa modelați în viziunea noastră despre vremea sfârșitului nu de circumstanțe mondiale, ci de ceea ce Biblia afirmă în repetate rânduri și în nenumărate feluri.

¹⁶ Smith, „Obadiah & Jonah“.

Capitolul 5

Daniel 2: Visul lui Nebucadnețar cu statuia metalică

Accentul cărții Daniel

Nu încapă îndoială că una dintre cele mai importante porțiuni ale Bibliei cu privire la vremurile din urmă este cartea Daniel. Accentul și focalizarea ei cade, în primul rând, pe conflictul final dintre Anticrist și urmașii lui, pe de o parte, și, de cealaltă parte, poporul lui Dumnezeu care este, în cele din urmă, izbăvit de venirea lui Mesia, numit „un fiu al omului“ (Daniel 7:13). Aproape fiecare capitol al cărții tratează un element sau altul al acestei încheștări finale de forțe. Mai mult, cartea adresează locația geografică din care se va ridica imperiul anticristic, situarea în timp a emergenței lui Anticrist, natura persecuțiilor poporului lui Dumnezeu din partea lui Anticrist, motivațiile lui Anticrist și chiar și teologia sau sistemul de credințe ale acestuia. Firește, Daniel discută și caracterul, perseverența și credința celor ce vor ieși învingători din mijlocul poporului lui Dumnezeu, precum și victoria finală a lui Mesia contra lui Anticrist și împărăția mesianică ce va urma.

Cei patru piloni ai teoriei romane a vremurilor sfârșitului

Cartea Daniel conține trei din cele patru pasaje folosite în mod tradițional pentru a susține credința că Anticristul va apărea din zona geografică a Imperiului Roman. Cele patru texte sunt:

1. **Daniel 2:** visul lui Nebucadnețar cu statuia metalică uriașă;
2. **Daniel 7:** viziunea lui Daniel cu cele patru fiare;
3. **Daniel 9:26:** „poporul prințului ce va veni“;
4. **Apocalipsa 17:** cetatea situată pe șapte coline.

Daniel 2: Visul lui Nebucadnețar cu statuia

La începutul capitolului 2 al cărții Daniel, Nebucadnețar, regele Imperiului babilonian are un vis care îl tulbură profund. După cuvintele profetului, regele a visat despre o statuie uriașă care era împărțită în cinci secțiuni distincte, fiecare alcătuită dintr-un alt metal. Hotărât să elucideze sensul visului, regele și-a adunat toți înțelepții, preoții și astrologii, dar niciunul dintre aceștia n-a putut să-i aducă pricepere sau mângâiere. Daniel, însă, a fost capabil să facă ceea ce nimeni dintre ceilalți „înțelepți“ n-a putut. În urma consultării cu Dumnezeu în rugăciune, Daniel a adormit, iar Domnul i-a descoperit visul pe care îl avusese Nebucadnețar. De aici începem studiul textului. Daniel i-a povestit regelui Nebucadnețar întocmai cele văzute în visul lui:

Tu, împărate, te uitai și iată că ai văzut o statuie mare. Statuia acesta era foarte mare și de o strălucire nemaipomenită. Stătea în picioare înaintea ta și înfățișarea ei era înspăimântătoare. Capul acestei statui era din aur curat, pieptul și brațele îi erau din argint, iar pânțele și coapsele îi erau din bronz. Gambele ei erau din fier, iar picioarele – o parte din fier, o parte din lut. În timp ce te uitai, a fost desprinsă o piatră, fără ajutorul vreunei mâini, care a lovit statuia peste picioarele ei de fier și de lut și le-a sfărâmat. Atunci fierul, lutul, bronzul, argintul și aurul au fost sfărâmate împreună și au ajuns precum pleava din arie vara, la vânturat. Le-a luat vântul și nici o urmă nu s-a mai găsit din ele. Dar piatra care a lovit statuia s-a făcut un munte mare, care a umplut tot pământul. (vv. 31-35)

Daniel i-a explicat regelui înțelesul celor patru secțiuni metalice ale statuii. Prima secțiune, capul de aur, reprezintă împărăția babiloniană a lui Nebucadnețar: „Acesta este visul; acum voi spune și interpretarea lui înaintea împăratului. Tu, împărate, ești împăratul împăraților, căci

Dumnezeul cerurilor ți-a dat o împărăție, putere, tărie și glorie... Tu ești deci capul de aur!“ (vv. 36-38).

Dar secțiunile următoare ale statuii reprezintă alte trei împărății ce vor succeda Babilonului, fiecare având în posesia ei stăpânirea celei dinainte. Aproape orice comentariu am consulta pe acest subiect, cele trei împărății care urmează sunt înțelese a fi Medo-Persia, Grecia și Roma. Dar, în timp ce Medo-Persia și Grecia sunt menționate după nume de Daniel mai târziu (8:20-21; 10:20), cel de-al patrulea imperiu nu este numit niciodată. În ciuda acestui fapt, multe din traduceriile Bibliei, încrezătoare fiind în identitatea romană a celui de-al patrulea imperiu, merg până acolo încât adaugă numele Romei în subtitluri. Și totuși, oricât de surprinzătoare ar putea fi această afirmație pentru mulți, după cum vom vedea imediat, diversele criterii conținute în text, precum și mărturia clară a istoriei, fac imposibilă identificarea fără niciun dubiu a ultimei împărății cu Imperiul Roman. În capitolul acesta, vom examina dovezile împotriva identificării celui de-al patrulea imperiu din Daniel 2 cu Imperiul Roman. De asemenea, vom discuta motivele pentru care Califatul islamic întrunește criteriile scripturale.

Califatul islamic este, pur și simplu, guvernul sau Imperiul Islamic istoric, care a început în 632 AD cu Califatul Rashidun, la scurt timp după moartea lui Mohamed, profetul islamului, și a culminat cu Imperiul Otoman, al cărui sfârșit oficial a fost în 1923. Fără îndoială, mulți dintre cei ce citiți aceste rânduri veți găsi o asemenea propunere din cale-afară de dubioasă. Ideea că Roma este cel de-al patrulea imperiu este atât de larg răspândită încât mulți nici nu vor să ia în calcul vreo sugestie care ar promova contrariul. Este cu totul de înțeles. Aceasta a fost poziția majoritară de-a lungul istoriei Bisericii. Cu toate acestea, sunt mai multe dificultăți importante, ba chiar fatale, în această interpretare.

Emergența celei de-a patra împărății

Prima problemă pe care o pune identificarea celei de-a patra împărății cu Imperiul Roman este că acesta din urmă nu îndeplinește criteriile specificate în Daniel 2:40. Versetul acesta, care tratează natura apariției celei de-a patra împărății, spune că, odată apărută, aceasta va zdrobi toate celelalte trei împărății dinaintea ei: „Va fi și o a patra împărăție, tare ca fierul (fierul sfărâmă și spulberă totul). Și, după cum fierul sfărâmă și spulberă totul, tot astfel și această împărăție le va sfărâma și le va zdrobi pe celelalte.“

Ulterior, în Daniel 7, găsim o descriere similară a aceluiași imperiu: „Fiara a patra este o a patra împărăție care va fi pe pământ. Ea va fi diferită de toate celelalte împărății; va devora tot pământul, îl va călca în picioare și-l va sfărâma“ (v. 23).

Celelalte trei împărății care vor fi călcate în picioare și sfărâmate, după cum știm deja, sunt Babilonul, Medo-Persia și Grecia. Textul afirmă răspicat că a patra împărăție va „sfărâma“ sau cuceri toate aceste trei imperii. Cele trei imperii nu au coexistat niciodată, bineînțeles, și ca atare trebuie să ne întrebăm ce vrea să spună textul prin faptul că al patrulea imperiu le va „sfărâma“ pe celelalte.

Cucerire geografică

Primul sens al cuvântului „a sfărâma“ are în vedere simpla geografie. Examinând hărțile de la sfârșitul acestui capitol, reiese limpede că Imperiul Roman a cucerit doar aproximativ o treime din regiunile controlate de Babilon, Medo-Persia și Grecia. Aproximativ două treimi din regiunile controlate de aceste imperii au fost lăsate cu totul neatinse de Roma. De fapt, Imperiul Roman nici nu a ajuns vreodată până la cele două capitale persane, Ecbatana și Persepolis.

Țineți cont de următoarea echivalență modernă. Dacă o națiune invadatoare ar cuceri Bostonul, dar niciodată nu s-ar apropia de New York sau Washington, D.C., nu ar fi corect să

spunem că respectiva națiune a „zdrobit“ Statele Unite ale Americii. Tot așa, n-ar fi corect să afirmăm nici că Imperiul Roman a zdrobit imperiile Babilonian, Medo-Persan și Grec în întregimea lor. Și totuși, textul este clar; pentru a îndeplini criteriile din Daniel 2:40, un imperiu ar trebui să zdrobească nu unul, ci pe toate aceste trei imperii. Imperiul Roman pur și simplu nu îndeplinește această cerință.

Unii au încercat să ocolească problema pretinzând că, întrucât Imperiul Roman a succedat Grecia, care a succedat Medo-Persia, care a succedat Babilonul, Imperiul Roman le-a *zdrobit* cu adevărat pe toate celelalte. Aceasta este viziunea articulată și de Stephen R. Miller, profesor de Vechiul Testament și ebraică la Seminarul Teologic Baptist din Centrul Americii, în comentariul său pe marginea cărții Daniel:

Cel de-al patrulea imperiu „le va zdrobi și le va sfărâma pe toate celelalte“.

Afirmația aceasta ar putea fi explicată prin faptul că fiecare dintre imperiile precedente a fost absorbit de acela care l-a cucerit. De aceea, atunci când Roma a cucerit Grecia, a învins și imperiile înfrânte și absorbite de Grecia până atunci.¹⁷

Dar, așa comună cum este această viziune, ea este nu doar întemeiată pe un raționament fals, ci, pur și simplu, altceva decât spune textul. Pentru a arăta natura lipsită de logică a acestei abordări, să o transpunem în termeni fotbalistici: Dacă New England Patriots îi bat pe Ravens, care îi bat pe Cowboys, care îi bat pe Colts, înseamnă asta că Patriots i-au bătut pe Colts? Firește că nu. Pentru asta sunt play-off-urile și Super Bowl! Dar, mai important chiar, pur și simplu, textul nu spune că unul îl va succeda pe celălalt, care îl va succeda pe celălalt etc. Spune că a patra împărăție le va *sfărâma* pe toate celelalte. Dacă vrem să fim credincioși textului, trebuie să aderăm la ceea ce spune el de fapt.

Deși Imperiul Roman a cucerit, într-adevăr, porțiuni din teritoriile aflate în stăpânirea celorlalte imperii, în mod clar nu le-a cucerit pe toate, ba chiar nici măcar pe majoritatea. Imperiul Roman a cucerit doar o cincime din teritoriile Imperiului Medo-Persan, ale cărui capitale, Ecbatana și Persepolis, au rămas întotdeauna la sute de kilometri depărtare de Imperiul Roman. Cu toată onestitatea, ar fi o exagerare, în cel mai bun caz, să afirmăm că Imperiul Roman a adeverit Daniel 2:40. Pe de altă parte, Califatul islamic istoric a cucerit pe deplin, absolut și complet, toate teritoriile celorlalte imperii.

Cucerire culturală și religioasă

Dar cum ar fi să extindem definiția lui „a sfărâma“ incluzând și altceva pe lângă simpla geografie? Dacă scopul descrierilor repetate ale fiarei care zdrobește și calcă totul în picioare sunt menite să transmită mai mult decât simpla obținere a controlului peste o regiune geografică? Dacă acestea înseamnă și o zdrobire culturală, religioasă, lingvistică? Cu această definiție extinsă în minte, ce se întâmplă când comparăm Imperiul Roman cu Califatul islamic?

Comentatorii au făcut o publicitate exagerată Imperiului Roman ca entitate zdrobitoare, documentând adesea puterea militară a romanilor și capacitatea lor extraordinară de a înăbuși rebeliunile. Dar oare înăbușirea rebeliunilor este suficientă pentru a satisface dramaticile descrieri pe care le găsim în profețiile din Daniel?

Dacă ne gândim la natura Imperiului Roman, acesta a fost departe de a fi o influență pur distructivă asupra popoarelor cucerite. De fapt, Roma este chiar renumită ca o forță ziditoare de națiuni a lumii antice. Atunci când cucerea un popor, în loc să-i distrugă cultura, să-i abolească religia și să-i impună o limbă nouă, Imperiul Roman în general tolera aceste lucruri, adăugând

¹⁷ Stephen R. Miller, *Daniel: The New American Commentary: An Exegetical and Theological Exposition of Scripture* (Nashville: Broadman and Holman, 1994), 96.

legi, construind drumuri și infrastructură și creând ordine. Faimoasele drumuri romane ajungeau în orice colț al Imperiului Roman. Acestea erau construite pe fundații solide și acoperite cu piatră. Pentru a le controla teritoriile, romanii aveau nevoie de acces facil până și în provinciile cele mai mărginașe. De asemenea, drumurile au dus la înflorirea comerțului, care aducea cu sine mai multe taxe. În cele din urmă, fiecare orașel și oraș al imperiului a fost conectat printr-un sistem elaborat de drumuri construite de romani. Acest fapt a determinat celebrul proverb: „Toate drumurile duc la Roma.“ Legea romană și protecția armatei romane au creat, de asemenea, pace și stabilitate, cunoscută sub numele de Pax Romana. În loc să fie o forță zdrobitoare, Imperiul Roman a fost adesea o influență pozitivă asupra popoarelor cucerite. În comentariul său asupra cărții Daniel, John F. Walvoord recunoaște această problemă și se frământă cu contradicția dintre natura distructivă a celui de-al patrulea imperiu descris în text și realitatea constructivă a stăpânirii romane. Walvoord crede că „după câte s-ar părea, puține lucruri sunt constructive la acest imperiu, în ciuda legii romane și a drumurilor și civilizației romane.“¹⁸

În afară de infrastructură, deși se așteptau să primească taxe și o recunoaștere a Cezarului, după standardele antice, romanii erau un imperiu foarte tolerant. În vremea lui Isus, Templul evreilor se înălța proeminent în Ierusalim sub autoritatea romană, iar evreii își practicau religia în libertate. Legea romană proteja dreptul evreilor de liberă practică religioasă. Chiar dacă au existat excepții, precum o scurtă perioadă de prigoană sub împăratul Caligula, în majoritatea domniei lui, Imperiul Roman a fost relativ indulgent.

Dacă contemplăm ideea unei entități distructive cultural, devine limpede că aceasta constituie o problemă în asocierea Imperiului Roman cu cea de-a patra fiară din Daniel. Să luăm spre exemplu relația dintre Imperiul Roman și cultura grecească. În loc să zdrobească cultura grecească, mare parte din Imperiul Roman a fost copleșit de ceea ce era grecesc. Sub hegemonia romană, în vremea lui Isus, greaca era o limbă dominantă peste tot în Orientul Mijlociu. Cât despre religie, mare parte din cultura romană a adoptat panteonul grecesc al zeilor păgâni. Chiar dacă numele au suferit schimbări, panteonul de bază a rămas identic. Zeus a devenit Jupiter, Artemis a devenit Diana, Afrodita, Venus și așa mai departe. Dacă ținem cont de cerința preliminară de a fi o forță distructivă la nivelul culturii, s-ar părea că Imperiul Roman nu a fost puterea zdrobitoare despre care se vorbește în Daniel 2:40.

Califatul islamic

În contrast cu Imperiul Roman, Califatul islamic a fost, de la bun început, o forță arabo-islamică suprematistă care a zdrobit și a răzuit culturile și religiile popoarelor pe care le-a cucerit. Asta se datorează ideologiei atotcuprinzătoare unice a islamului, care include fiecare aspect al vieții. Islamul are reguli și porunci care au de-a face cu mult mai mult decât simpla teologie. El dictează și legea, guvernarea, limba, armata și până și practicile sexuale și de igienă a celor aflați sub autoritatea lui. Însuși numele islamului înseamnă „supunere“ față de legile lui Allah, zeul musulman, precum și practicilor lui Mohamed, profetul lor.

Islamul este epitomul ideologiei totalitare. Oriunde s-a răspândit, islamul a adus cu sine această ideologie opresivă a supunerii. Islamul a cucerit toate regiunile fostelor imperii Babilonian, Medo-Persan și Grec. A exportat și a impus limba arabă unei proporții însemnate din popoarele cucerite. Astăzi, în Iordania, Irak, Siria, Liban și în mare parte a Africii de Nord, oamenii vorbesc araba. Deși persanii și turcii și-au păstrat propriile limbi, alfabetul acestora a fost arabizat. Mai târziu, Mustafa Kemal Atatürk a implementat un alfabet nou, anglicizat, în Turcia.

¹⁸ John Walvoord, *Daniel: The Key to Prophetic Revelation* (Chicago: Moody, 1989), 68-69.

Ca forță imperialistă, islamul a impus religia și cultura arabă asupra tuturor popoarelor dominate, ștergând totodată orice dovezi ale unor religii și culturi anterioare non-islamice.

Deși s-ar putea scrie o carte întreagă cu detaliile nesfârșitelor exemple ale imperialismului și suprematismului arabo-islamic, mă voi limita deocamdată la câteva cazuri care demonstrează această idee.

Astăzi, în inima străvechii țări a Bisericii Primare, comunitatea creștină este o minoritate chinuită, care adesea luptă pentru propria supraviețuire. Dacă odinioară cetățile Antiohia, Alexandria și Ierusalimul erau capitale înfloritoare și fortărețe ale Bisericii, astăzi comunitățile creștine indigene de acolo sunt o umbră a ceea ce au fost cândva.

Programul islamic calculat și deliberat este să nege orice conexiune sau prezență istorică a evreilor pe Muntele Templului, locația cea mai sacră și centrală a credinței biblice. Exemple ale „negării Muntelui Templului“ de către musulmani atât în contexte populare, cât și în cele academice, sunt cu miile. Fostul Grand Mufti din Ierusalim, Sheikh Ikrima Sabri, a declarat în mai multe rânduri că legătura evreilor cu Templul este un mit. În 1998, Sabri a afirmat: „Musulmanii nu au nicio cunoștință cum că Muntele Templului ar avea vreun caracter sacru pentru evrei.”¹⁹ În mod similar, în 1999, Sheikh Taysir al-Tamimi, fostul șef al justiției de la Curtea Religioasă a Palestinei și președinte al Consiliului Islamic-Creștin pentru Ierusalim și Locurile Sfinte, a declarat: „Evreii nu au nicio legătură cu Ierusalimul... Nu știu să fie în el vreun loc sfânt de-al evreilor... Israelul a făcut săpături încă din 1967 în căutarea rămășițelor Templului lor sau a istoriei lor evreiești fictive.”²⁰ Și dincolo de propaganda musulmană care neagă orice legătură istorică a evreilor cu Muntele Templului, este un fapt documentat temeinic acela că Muslim Waqf a distrus în mod sistematic mii de artefacte evreiești antice dezgropate de sub locul Templului. În ultimii ani, acest vandalism cultural islamic concertat a dus la formarea unor grupări precum „Comitetul pentru Prevenirea Distrugerii Antichităților de pe Muntele Templului“ și „Operația de Salvagardare a Antichităților de la Muntele Templului“, care sunt dedicate cernerii sutelor de camioane de pământ scos de pe Muntele Templului de către Waqf în timpul construcției unei moschei subterane, la sfârșitul anilor 1990. Comentând asupra cantităților masive de materiale arheologice prețioase distruse de Waqf, Dr. Gavriel Barkai, arheolog de renume mondial, a exclamat: „Ar trebui să folosească o periută de dinți, nu un buldozer... Acestea sunt acte criminale care nu-și au locul într-o țară civilizată!”²¹

La Istanbul, Hagia Sofia, odinioară cea mai mare Biserică Creștină din lume, este acum moschee și muzeu. Imediat după ce Mehmet Cuceritorul a luat Constantinopolul, în 1453, Hagia Sofia a fost transformată într-un loc de închinare al musulmanilor. Icoanele și simbolurile creștine au fost distruse sau acoperite. În locul lor sunt niște plăci mari acoperite în caligrafie arabă pe foiță din aur proslăvind numele lui Allah, al lui Mohamed și Ali. Deși Hagia Sofia este considerată azi muzeu, musulmanilor li se dă încă voie să se roage acolo. Creștinilor și grupurilor de creștini, pe de altă parte, li se interzice să se roage în mod public în ceea ce a fost cândva inima creștinismului răsăritean. La exterior, acolo unde altădată crucea încununa vasta structură, șade acum o semilună proeminentă.

În centrul Afganistanului, erau, cu mai bine de cincisprezece veacuri în urmă, două statui străvechi, Bamiyan Buddhas, ce fuseseră sculptate din stânci solide de gresie. Denunțându-le

¹⁹ Makor Rishon, 22 mai 1998.

²⁰ „Jews Have No Connection to Jerusalem“, Palestinian Media Watch, 9 iunie 2009, http://www.palwatch.org/main.aspx?fi=636&fld_id=636&doc_id=1105.

²¹ Martin Asser, „Israeli Anger Over Holy Site Work“, *BBC News*, 28 august 2007, http://news.bbc.co.uk/2/hi/middle_east/6967457.stm; Hillel Fendel, „Archaeologists Issue Urgent Warnings against Temple Mountain Dig,” 30 august 2007, <http://www.freerepublic.com/focus/f-news/1889037/posts>.

drept idoli, în martie 2001, liderul taliban, Mullah Mohammed Omar, a poruncit ca acestea să fie distruse cu desăvârșire cu dinamită.

În ultimii ani, istoricul burg londonez Tower Hamlets, devenind căminul unei populații tot mai numeroase de imigranți musulmani, a avut parte de eliminarea sistematică a numeroase situri istorice creștine. Ceea ce era odată St. Mary's Churchyard, o mânăstire istorică datând din 1122, este acum Altab Ali Park. Într-un colț al parcului se află ceea ce este cunoscut acum sub numele de Shaheed Minar („Monumentul Martirilor“), o replică a unui monument național din Dhaka, Bangladesh.

Din nou, o astfel de listă ar putea umple, literalmente, tomuri întregi. Oriunde se răspândește islamul, cultura cucerită este treptat ștearsă de pe fața pământului, iar simbolurile și dovezile în sprijinul existenței ei, distruse. Mai cu seamă este ținută religia popoarelor subjugate. Aceasta este moștenirea islamului, împlinirea desăvârșită a criteriilor din Daniel 2:40. Islamul este o putere zdrobitoare, care „calcă rămășițele în picioare“. În timp ce Califatul islamic împlinește această descriere biblică până la cel din urmă detaliu, este foarte dificil să forțăm Imperiul Roman să-și găsească locul în această descriere. Distanța dintre aceste două imperii trebuie luată în calcul cu toată seriozitatea în efortul de a discerne identitatea celui de-al patrulea imperiu.

Moartea celei de-a patra împărății

A doua problemă pe care o pune identificarea romană a celui de-al patrulea imperiu o reprezintă criteriile din Daniel 2:34-35. De astă dată, în locul ridicării celei de-a patra împărății, aceste versete vorbesc despre moartea ei – despre ziua anihilării ei – și despre întoarcerea lui Mesia și a Împărăției Lui. Împărăția lui Cristos este descrisă drept „o piatră desprinsă fără ajutorul vreunei mâini“. Împărăția mesianică distruge, în mod specific, împărăția finală a lui Anticrist. Dar vedem că, în virtutea descrierii împărăției lui Anticrist, Babilonul, Medo-Persia și Grecia sunt și ele distruse „împreună“: „În timp ce te uitai, a fost desprinsă o piatră, fără ajutorul vreunei mâini, care a lovit statuia peste picioarele ei de fier și de lut și le-a sfărâmat. Atunci fierul, lutul, bronzul, argintul și aurul au fost sfărâmate împreună și au ajuns precum pleava din arie vara, la vânturat. Le-a luat vântul și nici o urmă nu s-a mai găsit din ele. Dar piatra care a lovit statuia s-a făcut un munte mare, care a umplut tot pământul.“

În cuvinte simple, dacă Imperiul Roman ar fi resuscitat astăzi până la punctul său de refuz, iar Isus S-ar întoarce și l-ar distruge cu desăvârșire, Babilonul, Medo-Persia și Grecia tot nu ar fi sfărâmate toate „împreună“. Deși o mare parte din teritoriile acestor imperii ar fi distruse, aproximativ două treimi din toate cele trei imperii ar rămâne neatinsse.

Pe de altă parte, dacă Califatul islamic ar fi resuscitat astăzi în totalitate și Isus S-ar întoarce și ar cuceri acest imperiu, Babilonul, Medo-Persia și Grecia ar fi, toate, distruse cu desăvârșire. Încă o dată, Califatul islamic îndeplinește criteriile și cerințele acestui text, pe când Imperiul Roman nu o face.

Context, context, context

Oricum, în ciuda evidențelor pe care le-am trecut în revistă până acum, mulți occidentali vor continua să se frământa cu ideea că profeția nu vorbește despre Imperiul Roman. Occidentalii nu pot să admită că Imperiul Babilonian prin interpretare romană este, în fond, o realitate doar în perspectiva occidentală și prin lentilele istoriei. Întrucât cultura occidentală își urmărește istoria și mare parte din cultură prin intermediul imperiilor roman și grec, vesticii tind, în mod firesc, să presupună că și Biblia vede istoria dintr-o perspectivă occidentală. Este esențial ca vesticii să iasă afară din paradigma lor occidentală-centrică și să țină cont de contextul propriu-zis al pasajului. Contextul acestui fragment de text este un vis care i-a fost dat în mod specific lui Nebucadnețar,

regele Imperiului Neobabilonian. Deși contextul ultim și focalizarea ultimă a tuturor profetiilor biblice este Ierusalimul și Israelul, acest vis a fost descoperit în Babilon, unui rege babilonian, cu privire la împărățiile care o vor succeda pe a sa. Se vede limpede acest lucru în text: „Tu, împărate, ești împăratul împăraților, căci Dumnezeu cerurilor ți-a dat o împărăție, putere, tărie și glorie. El ți-a dat în mâini pe oameni, oriunde locuiesc ei, ți-a dat fiarele câmpului și păsările cerului și te-a făcut stăpân peste toate. Tu ești deci capul de aur! După tine se va ridica pe pământ o împărăție mai neînsemnată decât a ta și apoi o a treia împărăție, a bronzului, care va avea stăpânire peste tot pământul. Va fi și o a patra împărăție, tare ca fierul (fierul sfărâmă și spulberă totul). Și, după cum fierul sfărâmă și spulberă totul, tot astfel și această împărăție le va sfărâma și le va zdrobi pe celelalte“ (Daniel 2:37-40).

Visul nu avea menirea de a descoperi viitorul Americii sau al Europei, ci îi arăta lui Nebucadnețar, pur și simplu, împărățiile care o vor succeda pe a sa. Să recapitulăm pe scurt istoria regiunii pentru a înțelege de ce Imperiul Roman nu a fost inclus în visul lui Nebucadnețar.

Viitorul Babilonului

Întocmai după cum declarase profeția, Babilonul a căzut în mâinile Imperiului Medo-Persan. Mai târziu, Imperiul Medo-Persan a fost, la rândul său, cucerit de Imperiul Grec, sub Alexandru cel Mare. Medo-Persia și Grecia au fost foarte similare în sfera și regiunile pe care le-au controlat. Amândouă l-au succedat, foarte clar, pe Nebucadnețar. Dar în toiul cuceririlor sale în regiune, Alexandru a murit prematur, lăsându-și imperiul să fie împărțit în ciozvrte între generalii sau succesorii săi. Această împărțire în patru a Imperiului Greco-Macedonean este discutată cu lux de amănunte în Daniel 8 și 11. Cea mai importantă dintre aceste diviziuni a fost dinastia Seleucidă, care a ajuns să stăpânească peste mare parte din Orientul Mijlociu, de la Turcia modernă și până la Pakistan și Afganistan. Dar, până la urmă, și puterea dinastiei seleucide a pălit, semnând declinul final al dominației grecești eleniste peste Orientul Mijlociu. Aceasta a fost perioada în care poporul part a ajuns la putere în regiune. Parții erau un trib medo-persan din nordul Iranului, care a apucat să controleze mare parte din Orientul Mijlociu, timp de aproape cinci sute de ani. După perioada parților, sasanizii, o altă dinastie persană, au fost în stare să-și consolideze puterea în regiune, menținând controlul timp de alți patru sute de ani, până când au fost cuceriiți de arabii musulmani invadatori. Atât conducătorii, cât și supușii parților și sasanizilor se considerau pe ei înșiși medo-persani. Perioada domniei lor ar putea fi văzută, pe bună dreptate, drept o extensie reziduală a vieții Imperiului Persan, chiar dacă una mult diminuată. Această extensie diminuată este, în fapt, menționată ulterior în Daniel 7: „Celorlalte fiare li s-a luat stăpânirea, dar li s-a îngăduit o prelungire a vieții până la o vreme și un timp anume“ (v. 12).

Din cauza etniei și identității lor persane, parții și sasanizii nu au fost tratați ca imperii distincte în visul lui Nebucadnețar. Abia când și-a făcut apariția Califatul islamic, puternic și bine organizat, și a cucerit la modul absolut întreaga regiune, visul descrie următoarea „împărăție“. Așadar, primele patru diviziuni ale statuii, după cum le vom considera în acest capitol, sunt următoarele:

1. Capul de aur: Imperiul Babilonian
2. Pieptul și brațele de argint: Imperiul Medo-Persan
3. Pânțele și coapsele de bronz: Imperiul Grec
4. Picioarele de fier: Califatul islamic.

SĂRIM PESTE ROMA?

Când am sugerat această interpretare a visului lui Nebucadnețar, mi-am dat seama că majoritatea sunt sceptici față de ideea că Imperiul Roman nu este inclus în viziune, și totuși nimeni nu a întâmpinat vreodată vreo dificultate cu acceptarea faptului că Imperiile Part și Sasanid nu sunt incluse. Asta în ciuda faptului că Imperiul part a stăpânit în regiune timp de mai bine de patru sute de ani înainte de nașterea Imperiului Roman în Europa. Dar când pornim la drum cu recunoașterea contextului babilonian al visului, absența Romei capătă sens. După cum am văzut deja, în timp ce Califatul islamic a cucerit complet întreaga regiune a Babilonului antic, precum și toate fostele teritorii ale Medo-Persiei și Greciei, Imperiul Roman nu a cucerit toate aceste regiuni. Comparând hărțile Medo-Persiei sau Greciei cu o hartă a Imperiului Roman, reiese limpede că dominația Romei a fost semnificativ mai spre vest. Imperiul Roman nu se aliniaza la contextul visului și, ca atare, nu a fost inclus în el.

Campania răsăriteană a împăratului Traian

În cea mai mare parte celor aproape 1.500 de ani de existență, granițele Imperiului Roman au fost așezate ferm la circa opt sute de kilometri la vest de Babilon. A existat, totuși, o perioadă foarte scurtă în care realitatea a fost alta. În 116 AD, împăratul Traian și-a pus în gând să extindă Imperiul Roman mai spre est. A traversat fluviul Eufrate, a navigat în josul fluviului Tigru și a deținut un control temporar asupra ruinelor antice ale cetăților Babilon și Susa. Dar, într-un răstimp scurt, de câteva luni, au avut loc trei evenimente care aveau să forțeze Roma să-și abandoneze pentru totdeauna scurtul control asupra Babilonului. Mai întâi, în Iudeea, a izbucnit o rebeliune în rândul evreilor, a cărei înăbușire a necesitat deplasarea unui număr însemnat de trupe. În al doilea rând, părții cucerite au început să opună rezistență prin luptă incursiunii romanilor în teritoriile lor. Și, în al treilea rând, Traian a suferit ceea ce mulți istorici consideră că a fost un atac cerebral. S-a retras pe nepusă masă din regiune și, în câteva săptămâni, s-a stins din viață. Romanii au fost forțați să-și abandoneze stăpânirea asupra Babilonului și Mesopotamiei. Văzând nesăbuința eforturilor lui Traian de a extinde imperiul spre est, Hadrian, succesorul desemnat al lui Traian și prefectul provinciilor romane de la răsărit, a retras trupele romane atât din Babilon, cât și din Armenia, declarând formal ca granițele Imperiului Roman să rămână pentru totdeauna cu mult la vest de Eufrat. După cum rezumă istoricul Dean Merivale situația: „Dincolo de Eufrat, nu era niciun sol prielnic în care să prindă rădăcini instituțiile romane, iar cheltuiala menținerii lor ar fi fost din cale-afară de ostenitoare.”²²

Întrucât visul lui Nebucadnețar este o profeție care gravitează în jurul Babilonului și acoperă o perioadă de mai bine de douăzeci și șase de veacuri, scurta incursiune a Imperiului Roman în Mesopotamia nu era, pur și simplu, suficient de importantă pentru a fi inclusă între diviziunile metalice. Singurele imperii incluse au fost cele trei care au cucerit în fapt și și-au consolidat o stăpânire substanțială asupra Babilonului și regiunii înconjurătoare mai largi.

Tălpile din fier amestecat cu lut

După ce vorbește despre picioarele din fier, Daniel descrie tălpile ca pe un amestec din fier și lut ars. Deși accentul profeției cade, per ansamblu, asupra „cele de-a patra împărății“, ultimul imperiu dinaintea de revenirea lui Isus este reprezentat, tehnic vorbind, nu de picioarele de fier, ci de tălpile din fier amestecat cu lut. Sau probabil mai corect ar fi să spun că al patrulea imperiu va consta în două faze. Cheia pentru a vedea acest imperiu alcătuit din două entități se găsește în următoarea parte a pasajului: „Capul acestei statui era din aur curat, pieptul și brațele îi erau din

²² George Rawlinson, *Parthia* (New York: Cosimo, 2007), 313-14.

argint, iar pânțele și coapsele îi erau din bronz. Gambele ei erau din fier, iar picioarele – o parte din fier, o parte din lut“ (Daniel 2:32-33).

O redare literală, cuvânt cu cuvânt, a textului aramaic original aranjat în ordine ne dă următoarea structură a statuii:

Capul: aur curat

Pieptul, brațele: argint

Burta, coapsele: bronz

Picioarele (fluierile picioarelor): fier

Tălpile: parte fier, parte lut

Este destul de clar că sunt nu doar patru, ci mai degrabă cinci secțiuni distincte ale statuii. Se operează o distincție clară între fluierile picioarelor, descrise ca fiind „tari ca fierul“ (2:40) și tălpile picioarelor, descrise ca fiind „în parte tare și în parte fragilă“ (2:42). Există atât o a patra, cât și o a cincea diviziune a statuii. Însă, din cauza continuității dintre fluierile picioarelor și tălpi prin intermediul elementului fierului, precum și a faptului că nicăieri în Daniel nu găsim vreo referință la „al cincilea imperiu“, avem, de asemenea, motive să credem că aceste ultime două imperii sunt înrudite foarte strâns și ar trebui înțelese, pur și simplu, ca faza întâi și faza a doua a celui de-al patrulea imperiu. Acest imperiu din două entități a fost recunoscut de mulți interpreți moderni. Firește, majoritatea acestor erudiți și profesori biblici au înțeles al patrulea imperiu ca fiind Roma, iar al cincilea, o versiune resuscitată în zilele din urmă a Romei. Însă, din nou, Imperiul Roman nu întrunește suficiente criterii pentru a se califica drept al patrulea imperiu al textului, în timp ce Califatul islamic le îndeplinește perfect pe toate. Așadar, în opinia mea, cele două faze distincte ale statuii ar fi Califatul islamic istoric (fluierile picioarelor din fier) și o versiune resuscitată a Califatului islamic (tălpile dintr-un amestec de fier și lut).

Rezumând, conchidem că imperiile din visul lui Nebucadnețar ar trebui înțelese după cum urmează:

Capul de aur: Imperiul Babilonian

Pieptul și brațele de argint: Imperiul Medo-Persan

Burta și coapsele din bronz: Imperiul Grec

Fluierile picioarelor din fier: Califatul islamic

Tălpile din fier și lut: Califatul islamic restaurat

O împărăție dezbinată

În Daniel 2:41, ni se spune că o trăsătură definitorie a împărăției finale este aceea că va fi „împărțită“: „De asemenea, așa cum ai văzut că picioarele și degetele erau o parte din lut de olar și o altă parte din fier, tot așa va fi împărțită și împărăția.“

Mulți comentatori au încercat să aplice această descriere Imperiului Roman, arătând spre împărțirea acestuia în Imperiul Roman de Apus și Imperiul Roman de Răsărit. Dar această diviziune în mod cert nu definește Imperiul Roman. Imperiul Roman de Apus a fost întemeiat în 27 î.Cr. și s-a prăbușit în 476 AD. Imperiul Roman de Răsărit a fost întemeiat în 330 AD și s-a prăbușit în 1453. Așadar, „diviziunea“ istorică a Imperiului Roman a durat în jur de 140 de ani, mai puțin de o zecime din întreaga sa existență de 1.480 de ani. Prin urmare, deși Imperiul Roman a avut parte, categoric, de o perioadă de împărțire, „un imperiu împărțit“ nu este un termen adecvat pentru a defini existența sa de ansamblu.

Pe de altă parte, el descrie perfect comunitatea islamică. La scurt timp după moartea lui Mahomed, a avut loc o dezbinare între Șia (secta minoritară ce cuprinde în jur de 14 procente dintre toți musulmanii), care simțea că succesiunea aparținea rubedeniilor lui Mahomed, și Suni (secta majoritară, 86 procente din toți musulmanii), care considera că succesiunea aparținea însoțitorilor lui Mahomed, sau Sahaba. Această diviziune a definit islamul încă din zilele de început și până în vremurile noastre. Ani de-a rândul, odată cu desfășurarea războiului din Irak, am avut parte de rapoarte zilnice despre „violența sectariană“ a suniților care omoară șiiți și viceversa. Astăzi, expresia este folosită cu referire la violența intra-islamică care a fost atât de comună în toată istoria islamică. Aceasta este, iată, o dovadă în plus, a faptului că Imperiul Islamic se potrivește perfect standardului din Daniel 2:41.

În mod ironic, doi profesori de profeție foarte cunoscuți, David Reagan și Jacob Prasch, au atacat teoria Anticristului islamic tocmai pentru că, susțin ei, națiunile ce vor intra în componența imperiului anticristic trebuie să fie capabile să obțină o unitate care a ocolit dintotdeauna lumea

islamică. Această critică, însă, se bazează pe asumptia eronată că un Califat islamic necesită o unitate completă a musulmanilor. Reagan a făcut declarația:

O altă problemă cu unitatea musulmanilor este că toată ideea este contradictorie uneia dintre promisiunile făcute de Dumnezeu în legământul Său cu Ismael (Geneza 16:10-12). În acest legământ, în care Dumnezeu le promitea descendenților lui Ismael că aveau să se înmulțească foarte mult și că lor avea să le fie dată țara de la răsărit de Israel, Dumnezeu mai declara, de asemenea, că popoarele arabe aveau să fie precum măgarii sălbatici, întrucât vor fi mereu în conflict unii cu alții. După cum a arătat Jacob Prasch în scrierile sale pe acest subiect, aspectul acesta al legământului cu Ismael a fost manifestat în istorie până în zilele noastre prin sângeroasele războaie dintre arabi. S-au luptat unii cu alții secole de-a rândul, în Arabia pre-islamică. Mahomed credea că putea să-i unească în apărarea unei religii monoteiste, dar a dat greș. Suniții și șiiții s-au urât și s-au războit între ei încă din secolul al VIII-lea... Prasch rezumă problema unității arabe declarând: „Blestemul din Geneza împiedică unitatea islamică și dezvoltarea unui imperiu unit care să calce în picioare Occidentul.”²³

Sunt trei probleme bătătoare la ochi în această critică. Mai întâi, ideea lui Reagan și Prasch privitoare la diviziunea dintre arabi și musulmani nu face decât să valideze teoria Anticristului islamic, întrucât, după cum am văzut adineauri în Daniel 2:41, imperiul final al lui Anticrist nu va fi o entitate unificată, ci mai degrabă una dezbinată.

În al doilea rând, însuși pasajul pe care Reagan și Prasch îl evidențiază ca înfățișând natura divizată a lumii arabe nu face decât să sprijine noțiunea că imperiul final dezbinat al lui Anticrist ar putea fi, de fapt, un imperiu arab. În timp ce Geneza 16:11-12 ne spune că poporul arab va fi întotdeauna în conflict, Scripturile ne spun și că popoarele ce vor alcătui imperiul lui Anticrist vor fi împărțite. Și în afară de asta, alte pasaje ne informează că, până și în ultimul ceas, în timp ce se vor afla în țara lui Israel, soldații lui Anticrist se vor ataca și se vor omorî *unii pe alții*:

Voi chema sabia împotriva lui Gog pe toți munții Mei, zice Stăpânul Domn, și sabia fiecărui om va fi împotriva fratelui său. (Ezechiel 38:21)

În ziua aceea, Domnul va provoca o mare panică printre ei. Fiecare va apuca mâna semenului său și va ridica mâna împotriva semenului său. (Zaharia 14:13)

Și, în al treilea rând, dar probabil cel mai important, atât Reagan, cât și Prasch nu vor să recunoască realitatea istorică a Califatului islamic, care a existat într-o stare stabilă, în ciuda diviziunilor etnice și religioase, timp de aproape treisprezece secole. Deși lumea islamică a demonstrat, în ultimii zeci de ani, că este incapabilă de a fi dominată de către o putere exterioară, fie aceasta Rusia sau Statele Unite ale Americii, timp de aproape treisprezece secole, istoria a demonstrat că musulmanii sunt cât se poate de capabili să se lase dominați de o putere musulmană. Turcii, de pildă, au stăpânit peste întreaga regiune timp de aproape cinci sute de ani. Această realitate decurge într-o armonie desăvârșită cu ceea ce spune Biblia despre viitorul imperiu al lui Anticrist. Acesta nu va fi un imperiu compus în întregime din subiecți sau națiuni benevole. Singura chestiune în jurul căreia acest imperiu va părea a fi unificat este ura împărtășită față de evrei și dorința de a distruge Israelul. Într-o evaluare finală, obiecția lui Reagan și Prasch nu servește decât să demonstreze cât de solidă și întemeiată este teoria Anticristului islamic, atât în Scriptură, cât și în precedentul istoric.

²³ David R. Reagan, „The Muslim Antichrist Theory: An Evaluation“, http://lamblion.com/articles/articles_islam6.php.

Ca un ultim gând legat de diviziunea celei de-a patra împărății, mulți comentatori s-au uitat la cele două picioare de fier ale statuii și au văzut în ele o trimitere către Imperiul Roman de Apus, a cărui capitală era în Roma, și Imperiul Roman de Răsărit, a cărui capitală a fost la Constantinopol. Această poziție pune câteva probleme. Mai întâi, după cum am discutat anterior, Imperiul de Apus a fost întemeiat în 27 î. Cr. și s-a prăbușit în 476 AD, însă Imperiul Roman de Răsărit a fost fondat în 330 AD și a căzut în 1453. John Walvoord cade de acord că cel mai bine este să nu citim prea mult în faptul că sunt două picioare, citând opinia unică a comentatorului britanic Geoffrey R. King asupra acestei interpretări relativ comune:

Iată unde mă văd nevoit să contrazic interpretarea acceptată în mod obișnuit. Am auzit de mai multe ori spunându-se că cele două picioare ale statuii reprezintă Imperiul Roman, pentru că în 364 AD Imperiul Roman s-a rupt în două. A fost Imperiul Răsăritean, cu capitala la Constantinopol, și Imperiul Apusean, cu capitala la Roma. Două picioare, vedeți? În regulă. Dar așteptați o clipă! Pentru început, împărțeala are loc înainte de a ajunge la fier! Cele două picioare (fluierile picioarelor) încep după aramă, dacă nu vreți ca imaginea să fie o monstruozitate... Așa că, vedeți voi, nu puteți face nimic cu aceste două picioare... De fapt, nu cred că este vreo semnificație aparte în cele două picioare. Și, firește, dacă vreți să faceți cele două părți ale Imperiului Roman să fie reprezentate de cele două picioare, vă aflați la mare ananghie pentru că Imperiul Apusean a durat doar câteva sute de ani. Imperiul Răsăritean a durat până în 1453. Trebuie să faceți această statuie să stea într-un picior, în cea mai mare parte a timpului!²⁴

Împărăția va fi „amestecată“

Un alt indiciu foarte interesant cu privire la baza etnică a fazei finale a celei de-a patra împărății îl găsim în Daniel 2:43. Versetul le-a dat mari bătăi de cap interpreților, în mare parte din cauza naturii lui relativ enigmatice, de ghicitoare. Îl redau mai jos, în două versiuni diferite:

După cum ai văzut fierul amestecat cu lutul moale, tot așa și ei se vor amesteca unul cu altul prin căsătorie, dar nu se vor lipi laolaltă, tot așa cum fierul nu se amestecă cu lutul.²⁵

După cum ai văzut fierul amestecat cu lutul de olărit, și ei se vor împreuna cu sămânța oamenilor; dar nu vor adera unul la altul, tot așa cum nici fierul nu se amestecă cu lutul. (NKJV)

Versetul folosește de trei ori același cuvânt tradus prin „amestecat“, „împreună“ și „amesteca“. Este vorba de cuvântul aramaic *`arab*. Prima mea reacție, când am descoperit acest lucru, a fost să-l trec cu vederea, considerând că aducea prea din cale-afară cu limbajul codificat al erudiților în ale Bibliei. Dar nu este vorba de un caz în care un cuvânt înseamnă una în traducere și cu totul altceva în limba de origine. În aramaică, cuvântul pentru „amestecat“ este, pur și simplu, *`arab*. În antichitate, în Orientul Mijlociu, arabii erau popoarele amestecate ale deșertului. În ebraică, cuvântul este *`ereb*. Întrucât descendenții lui Ismael și ai lui Esau se căsătoriseră în asemenea măsură cu diversele triburi păgâne ale deșertului, ajunseseră să fie cunoscuți, în esență, în mod colectiv, drept „cei amestecați“. Prima referință la popoarele deșertice răsăritene cu denumirea de „cei amestecați“ se găsește în cartea Neemia. După ce Cartea Legii fusese redescoperită în Templu, tot Israelul s-a adunat ca să audă sulul citit în

²⁴ Walvoord, Daniel, 71-72.

²⁵ În NTR versetul este redat astfel: „După cum ai văzut fierul amestecat cu lutul, tot așa și ei își vor amesteca neamul cu ceilalți oameni, însă nu vor rămâne uniți, așa cum nici fierul nu se poate uni cu lutul.“ – n.tr.

public: „În ziua aceea s-a citit în auzul poporului din Cartea lui Moise și s-a găsit scris în ea că amonitului și moabitului le este interzisă pe veci intrarea în adunarea lui Dumnezeu, deoarece nu i-au întâmpinat pe israeliți cu pâine și cu apă, ci l-au tocmit pe Balaam împotriva lor, ca să-i blesteme. Cu toate acestea, Dumnezeu a schimbat blestemul în binecuvântare. Când au auzit ce spune Legea, i-au separat de ceilalți pe toți cei din Israel cu descendență amestecată [în en. pe cei mulți amestecați – *ereb*]“ (13:1-3). După ce au citit Legea, evreii și-au dat seama că le era interzis să-și ia soții din popoarele păgâne amestecate ale deșertului. Menționați pe nume sunt amoniții și moabiții, care trăiau în zona numită astăzi Regatul Hașemit al Iordaniei. În esență, versetul spune că, la auzul acestei legi, poporul a exclus din Israel pe toți cei ce erau de descendență „arabă“. Din nou, în vechiul Orient Apropiat, cuvintele *amestecat* și *arab* erau sinonime. Însuși numele de arab, la originea sa etimologică, se referă la poporul amestecat care trăia în principal la est de Israel. Așadar, o traducere literală a versetului din Daniel 2:43, este: „După cum ai văzut fierul amestecat cu lutul de olărit, și ei vor fi arabi; și astfel nu vor rămânea uniți, tot așa cum nici fierul nu se amestecă cu lutul.“

Natura de ghicitoare a acestui verset, trimitând, după toate aparențele, la primele popoare din care va ieși cel de-al patrulea imperiu, amintește foarte mult de un alt episod din Daniel 5, unde profetul interpretează scrisul de pe zid punându-l în legătură cu căderea Imperiului Babilonian în mâinile mezilor și perșilor: „Iată care este interpretarea acestor cuvinte: «Mene» înseamnă că Dumnezeu a numărat zilele domniei tale și i-a pus capăt; «Techel» înseamnă că ai fost cântărit în cumpănă și ai fost găsit ușor; «Peres» înseamnă că împărăția ta a fost împărțită în două și dată mezilor și perșilor“ (vv. 26-28).

În aramaica din Daniel 5:28, „împărțit“ (*peres*) era interpretat ca un indiciu al faptului că popoarele persane (*Paras*) aveau să cucerească Imperiul Babilonian. În același fel, nu este câtuși de puțin nerezonabil să considerăm că în aramaica din Daniel 2:43, cuvântul „amestecat“ (*arab*) ar putea fi înțeles și ca însemnând că popoarele „arabe“ (*arab*) vor fi principalii reprezentanți ai celei de-a patra, și cea din urmă, împărății.

Concluzie

Până aici, am trecut în revistă mai multe pasaje profetice din Vechiul Testament privitoare la revenirea lui Mesia, iar în acest capitol am examinat cel dintâi pilon al teoriei Anticristului european. În ciuda faptului că cei mai mulți, în istoria Bisericii, au interpretat picioarele de fier din Daniel 2 ca fiind Imperiul Roman, după cum am văzut, s-ar putea construi un caz mult mai solid în sprijinul împlinirii acestui pasaj prin Califatul islamic. Dacă înțelegem picioarele de fier ca fiind Roma, atunci se produce o tensiune importantă între această interpretare și numeroase alte pasaje din Profeti. Dar dacă picioarele de fier reprezintă Califatul islamic, atunci mesajul din Daniel 2 este unul fluent și în acord cu celelalte pasaje profetice, care vorbesc despre faptul că, în Ziua Domnului, Isus va judeca națiunile musulmane și vecinii Israelului. Trecând la examinarea textelor biblice fundamentale legate de viitorul imperiu anticristic, vom vedea că acest model este perpetuat. În ciuda scenariilor adesea complicate și întortocheate, de tip *puzzle*, ale unei invazii multiple și ale unor multiple fațete, puse pe tapet de mulți profesori de profeții, vom vedea că toți profeții au depănat aceeași mare poveste. Înțelegerea acestei narațiuni este mult mai facilă decât au făcut-o mulți să pară. Chiar dacă profeții au depănat povestea prin diferite mijloace și prin diverse lentile, ea este, în fond, aceeași narațiune generală, repetată din nou și din nou.

Cetatea Babilon, epicentrul contextual al visului lui Nebucadnețar, este marcată cu un mare punct negru. Din acel punct, Imperiul se extinde pe o rază de circa 280 kilometri în toate direcțiile.

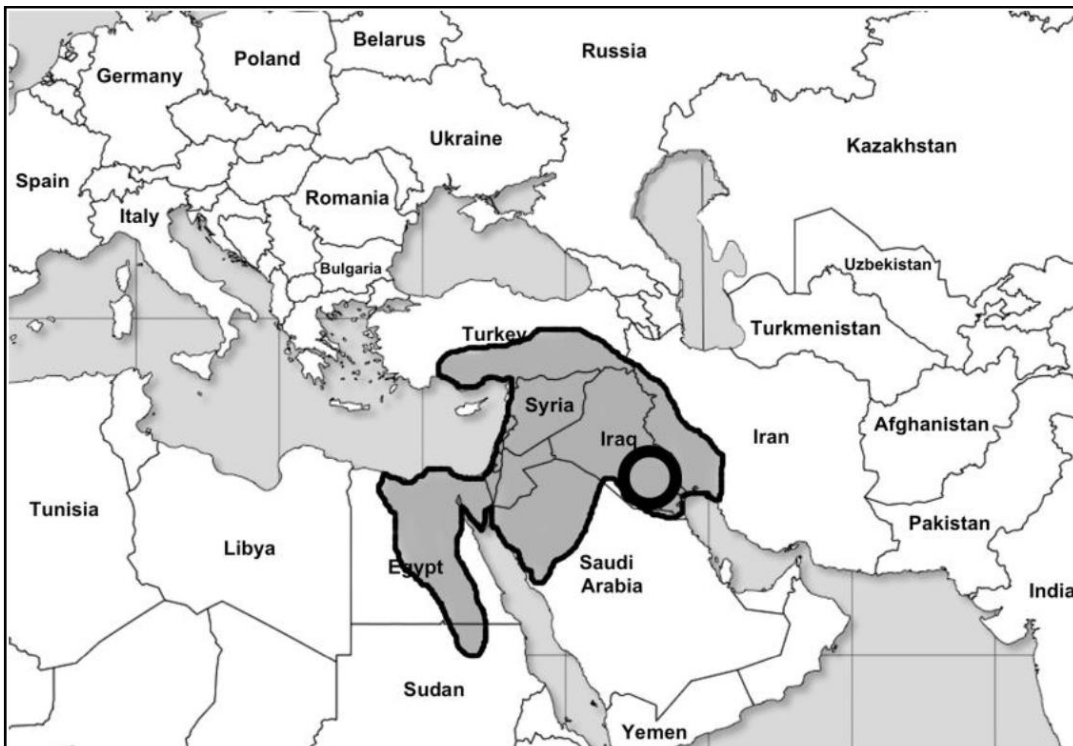

Fig. Imperiul Babilonian (c. 600 î.Cr.)²⁶

Imperiul Medo-Persan a zdrobit întreaga regiune, atât cetatea, cât și imperiul Babilonului.

²⁶ *Moody Atlas of the Bible* (Chicago: Moody, 2009), 197.

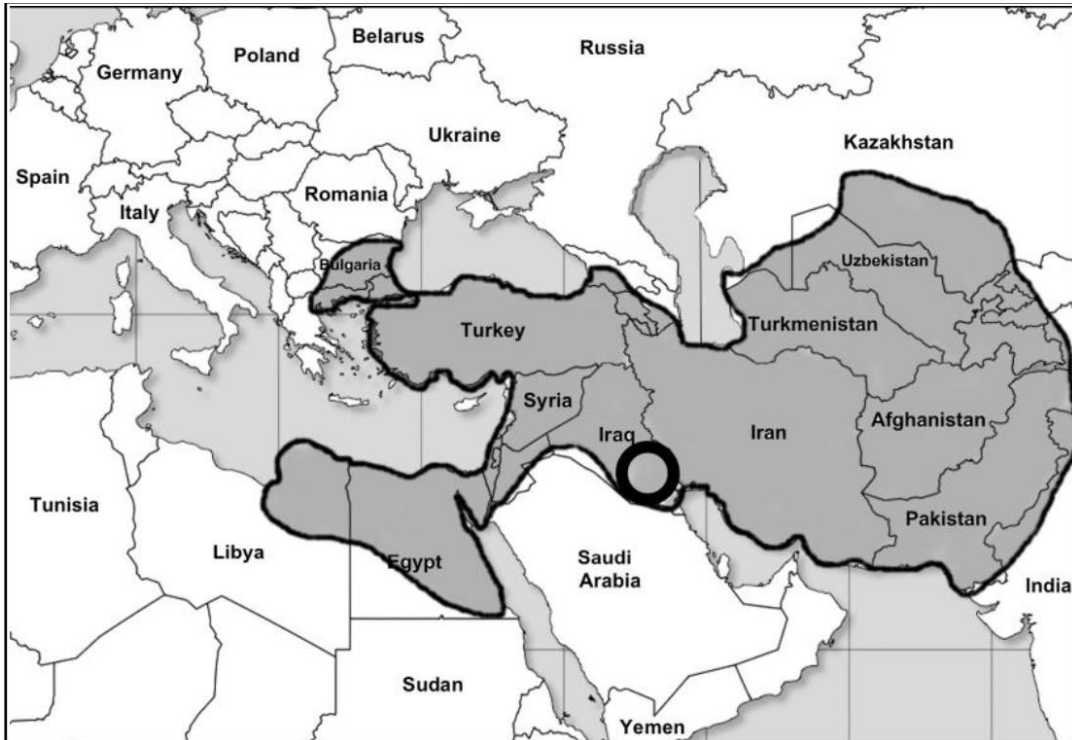

Fig. Imperiul Medo-Persan (c. 530)²⁷

Ca și Imperiul Medo-Persan înaintea lui, în mod clar, și Imperiul Greco-Macedonean a zdrobit aproape toată regiunea, atât cetatea, cât și imperiul Babilonului.

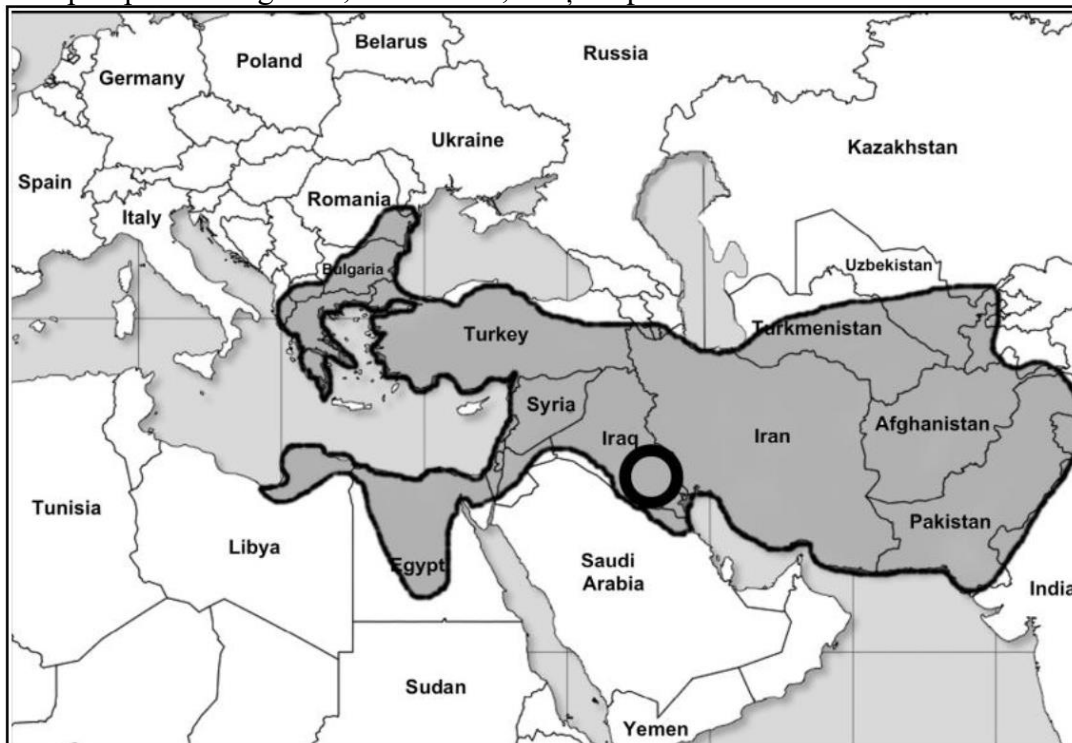

Fig. Imperiul Greco-Macedonean²⁸

²⁷ Ibid., 204-5.

²⁸ Ibid., 208.

Cu excepția scurtei excursii a lui Traian spre est, în 116-117 AD, Imperiul Roman a rămas mult în vestul Babilonului, în cea mai mare parte a existenței lui de 1.500 de ani. De asemenea, a lăsat mai bine de două treimi din Medo-Persia și Imperiul Grec cu totul neatins, neîmplinind cerința scripturală de a le zdrobi „pe toate celelalte“.

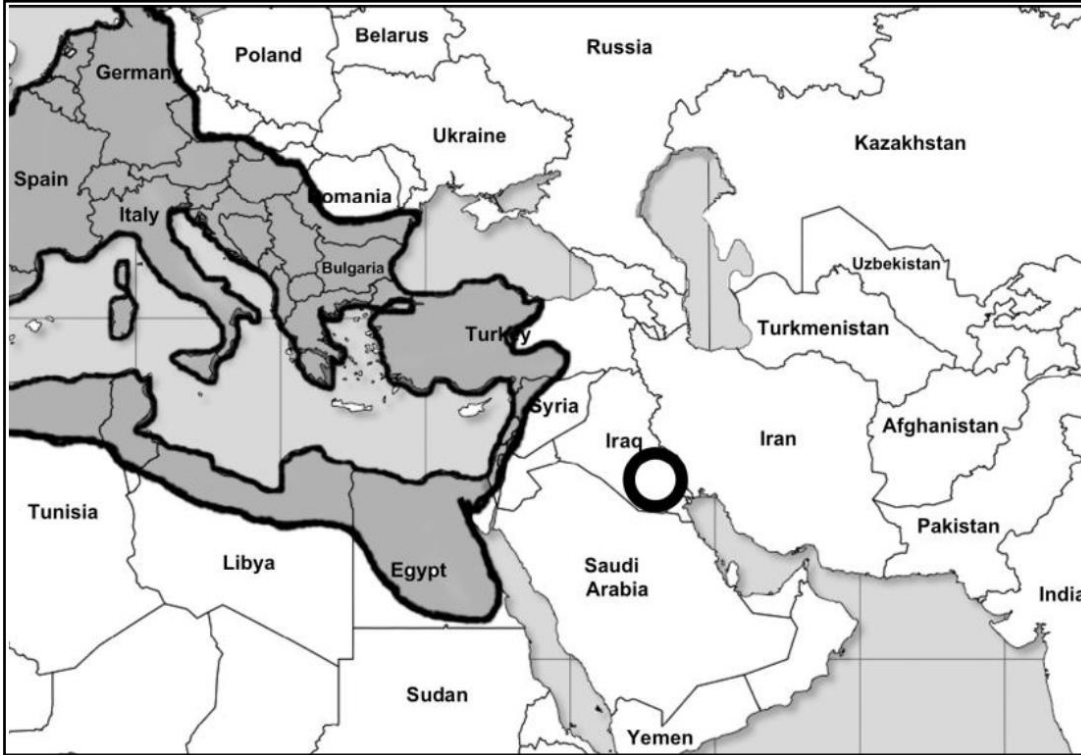

Fig. Imperiul Roman (c. 54-70 AD)²⁹

Califatul islamic a zdrobit la modul absolut toate Imperiile Babilonian, Medo-Persan și Grec. Pe lângă cucerirea teritoriilor acestora, în cele mai multe cazuri a reușit și să își impună asupra lor propria cultură (arabă), religie (islamul) și limbă (arabă).

²⁹ *The Historical Atlas of Ancient Rome* (London: Mercury Books, 2005), 96-97.

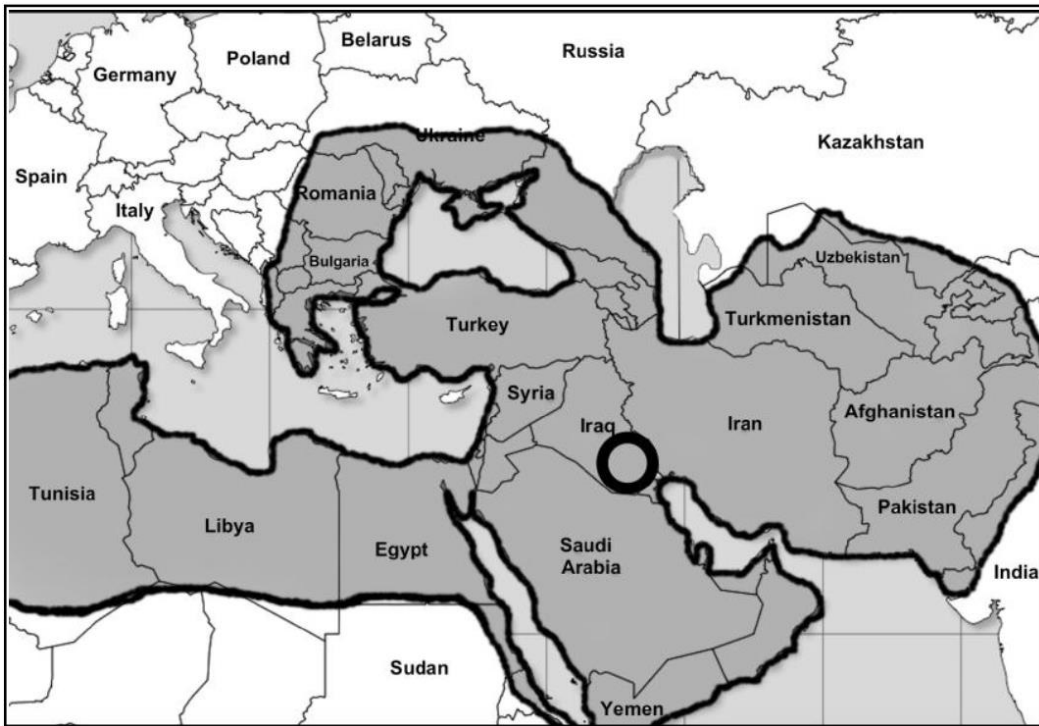

Fig. Califatul islamic (c. 632-1923)

Aici, țara lui Israel este însemnată cu o stea și este înconjurată de regiunile care s-au aflat sub controlul Califatului islamic. Dacă ținem cont de israelo-centrismul profețiilor biblice, ce anume ar părea mai relevant pentru Israel și în planul profetic al lui Dumnezeu: Europa sau lumea islamică?

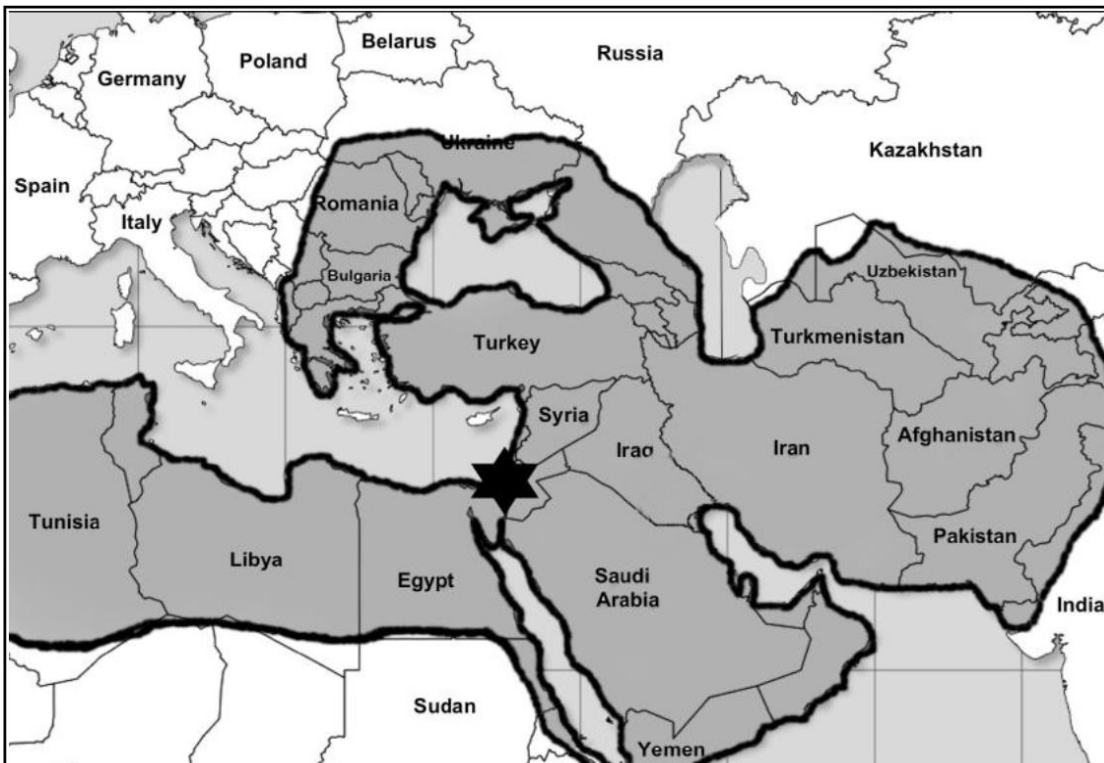

Fig. Națiunea lui Israel înconjurată de națiuni majoritar musulmane

Capitolul 6

Viziunea lui Daniel cu cele patru fiare

În ultimul capitol, am examinat Daniel 2 și visul lui Nebucadnețar cu statuia metalică. Am stabilit că visul indică o succesiune de patru imperii istorice culminând cu o versiune resuscitată a Califatului islamic. Am concluzionat capitolul discutând faptul că toți profeții din Biblie au depănat aceeași poveste de bază. Deși toți au profețit despre evenimentele și circumstanțele vremii lor, tabloul pe care l-au zugrăvit, în ultimă instanță, este același. Adesea au evidențiat diferite aspecte – folosind pensule diferite, dacă vreți –, dar rămâne același tablou. Examinând Daniel 7, vom vedea că tiparul continuă. Aceeași imagine a patru imperii păgâne, istorice, succesive, succedate de un ultim imperiu, la vremea sfârșitului, este din nou zugrăvită înaintea ochilor noștri. De astă dată, însă, în loc să se apeleze la imagistica unei statui metalice, povestea este spusă prin simbolismul a patru *fiare*. Efrem Sirianul, comentator creștin din secolul al IV-lea, credea că viziunea despre care vom discuta în continuare nu era decât o recapitulare a visului lui Nebucadnețar: „Prezenta viziune a lui Daniel se potrivește perfect cu visul lui Nebucadnețar pe care l-am menționat deja, în care acesta a văzut o statuie, și, împreună cu acesta, formează o singură și aceeași profeție.”³⁰

John Walvoord reiterează același consens între învățații de astăzi: „Interpreții cărții lui Daniel, fie ei liberali sau conservatori, în general sunt de acord că, într-un oarecare sens, capitolul 7 este o reluare a capitolului 2 și tratează despre aceleași patru imperii.”³¹

Dacă imagistica din Daniel 2 era transmisă printr-un vis dat lui Nebucadnețar, cea din Daniel 7 se regăsește într-un vis dat lui Daniel: „În primul an de domnie al lui Belșațar, împăratul Babilonului, Daniel a avut un vis și i-au trecut prin minte viziuni, în timp ce dormea. La urmă, Daniel a scris visul și a povestit lucrurile care aveau însemnătate. Daniel a spus astfel: «În timpul vedeniei mele de noapte, m-am uitat și iată că cele patru vânturi ale cerului au izbucnit pe marea cea mare. Și patru fiare mari, diferite una de cealaltă, au ieșit din mare»“ (vv. 1-3).

Chiar dacă fusese capabil să interpreteze visul lui Nebucadnețar, când a avut parte de propria sa viziune, Daniel a cerut îngerului o explicație completă: „M-am apropiat de unul dintre cei ce stăteau în preajmă și i-am cerut adevărul cu privire la toate acestea“ (v. 16).

Îngerul i-a explicat: „Aceste patru fiare mari sunt patru împărați care se vor ridica pe pământ“ (v. 17).

Ca și în visul din Daniel 2, regii reprezintă și aici împărății. Hipolit din Roma, unul dintre cei mai importanți teologi creștini ai secolului al III-lea, a discutat înțelesul profeției astfel: „După cum diversele fiare i-au fost arătate binecuvântatului Daniel și acestea erau diferite una de alta, ar trebui să înțelegem că adevărul relatării tratează nu despre anumite fiare, ci, sub tipul și chipul unor animale diferite, expune împărățiile care s-au ridicat în această lume.”³²

Pe măsură ce sunt scoase la iveală, cele patru fiare constituie o paralelă perfectă cu cele patru împărății din visul lui Nebucadnețar.

Un leu înaripat

³⁰ *Ancient Christian Commentary on the Scriptures*, vol. 13 (Downers Grove, IL: InterVarsity Press, 2008), 223, comentariu la Daniel 7:4.

³¹ Walvoord, *Daniel*, 153.

³² *Ancient Christian Commentary*, 222, comentariu la Daniel 7:4.

Primul animal (fiară) „semăna cu un leu și avea aripi de vultur. M-am uitat până când i-au fost smulse aripile, a fost ridicată de la pământ, a stat în picioare ca un om și i s-a dat o inimă [în en minte – n.t.] de om“ (Daniel 7:4).

Mulți comentatori văd în leu un simbol adecvat pentru Babilon. Nebucadnețar însuși a fost numit de către profetul Ieremia „un leu care vine din desișul Iordanului“ (Ieremia 49:19). Mai bine de 120 de lei confecționați din ceramică smălțuită și colorată decorau „Drumul Procesional“ al capitalei antice a Babilonului. Drumul Procesional era un drum împrejmuț cu ziduri de ambele părți ce ducea afară din cetate prin Poarta Iștar. Iștar, o zeiță mesopotamiană, venerată atât de asirieni, cât și de babilonieni, era reprezentată printr-un leu. Leul cu aripi, deci, ar corespunde capului de aur din Daniel 2. Comentariul „și i s-a dat o inimă [minte] de om“ este înțeles adesea ca o referire la smerirea regelui Nebucadnețar, relatată în Daniel 4.

Un urs diform

Următoarea împărăție care avea să apară este înfățișată prin simbolismul unui urs disproportionat: „Și iată că o altă fiară, a doua, era ca un urs. Ea stătea culcată pe o parte, ținând trei coaste în gură, între colți. Și i s-a zis astfel: «Scoală-te și mănâncă multă carne!»“ (Daniel 7:5).

Ursul într-o rână reprezintă Imperiul Medo-Persan, a cărei parte persană era mult mai puternică decât cea mediană. Comentarii, atât antici, cât și moderni, văd cele trei coaste din gura ursului ca fiind simboluri ale celor trei provincii ale Mediei, Persiei și Babilonului. Ieronim, spre sfârșitul secolului al IV-lea, scria: „De aici cele trei coaste din gura împărăției persane a babilonienilor, mezilor și persanilor, care au fost, toate, reduse la o singură împărăție.“³³

Un leopard cu patru capete

Cea de-a treia fiară care apare în scenă este un leopard cu patru capete: „În momentul acela m-am uitat și iată că mai era o alta ca un leopard. Fiara aceasta avea pe spate patru aripi ca de pasăre și patru capete; și i s-a dat stăpânire“ (Daniel 7:6).

Viața lui Alexandru cel Mare a ajuns la capăt în 323 î.Cr., aproape tot atât de repede pe cât cucerise Orientul Mijlociu. După moartea lui, vastul Imperiu Macedonean a fost împărțit între generali, prietenii și familia sa. Au urmat aproape cincizeci de ani de războaie între acești diverși succesori, cunoscute sub denumirea de războaiele diadohilor. În secolul al III-lea, împărăția lui Alexandru era controlată cu preponderență de patru dinastii. Cele patru diviziuni erau:

1. dinastia ptolemeică, care stăpânea peste Egipt;
2. dinastia seleucidă, care stăpânea peste regiunea cuprinsă între Turcia modernă și până la Afganistan și Pakistan;
3. dinastia lisimahă, care stăpânea peste regiunea modernă a Bulgariei;
4. dinastia casandriană, cu stăpânire peste regiunea Macedoniei sau a Greciei moderne.

O a patra fiară

Cea de-a patra fiară se corelează cu cea de-a patra împărăție din Daniel 2. În timp ce fiara are dinți din fier, a patra împărăție din Daniel 2 este reprezentată prin picioare de fier. În Daniel 2, accentul cădea asupra puterii zdrobitoare a acestei împărății. Și aici, a patra împărăție este scoasă în mod repetat în evidență ca una care va zdrobi, devora și călca în picioare oamenii și împărățiile pe care le va fi cucerit:

³³ Ibid., 224, comentariu la Daniel 7:5.

În momentul acela, în timpul vedeniilor mele de noapte, m-am uitat și iată că era o a patra fiară, înfricoșătoare, înspăimântătoare și nespus de puternică. Avea niște dinți mari de fier, devora, sfărâma și călca resturile în picioare; era diferită de toate fiarele de dinaintea ei și avea zece coarne. (Daniel 7:7)

Apoi am dorit să mă lămuresc cu privire la fiara a patra, care era diferită de toate celelalte și nespus de înfricoșătoare; avea colți de fier și gheare de bronz, devora, sfărâma și călca resturile în picioare. (v. 19)

Deși copleșitoarea majoritate a interpreților din toată istoria Bisericii credeau că a patra fiară reprezintă Imperiul Roman, după cum am discutat în capitolul anterior, se pot spune multe despre acest imperiu, dar *nu* și că a fost unul distructiv. Ba chiar a fost mai degrabă *constructiv*, adăugând adesea infrastructură, ordine și domnia legii în teritoriile pe care le-a cucerit. Dimpotrivă, imperiul islamului, oriunde se răspândește, este cel mai adesea o forță distructivă pentru cei cucerți. După cum am arătat în capitolul anterior, în zilele noastre, în însăși inima Bisericii creștine de la începuturi, micile comunități creștine duc vieți chinuite și multe dintre ele adesea luptă pentru supraviețuire. Deși Antiohia, Alexandria și Ierusalimul erau cândva capitale înfloritoare și fortărețe ale Bisericii, astăzi comunitățile indigene de creștini au rămas o umbră a gloriei lor apuse. Dimpotrivă, în capitala Romei, întreaga cetate a fost „creștinizată“. În vreme ce Califatul islamic a înfrânt Biserica creștină, în ultimă instanță Biserica creștină a prevalat și a cucerit Imperiul Roman. După cum am demonstrat deja cu referire la Daniel 2, descrierile celei de-a patra împărății de aici nu cadrează cu Imperiul Roman, dar se potrivesc ca o mânășă Califatului islamic.

Cele zece coarne reprezintă o înviere a celei de-a patra împărății

Fiarei acesteia îi cresc zece coarne. Cele zece coarne reprezintă Califatul islamic resuscitat și se corelează cu picioarele din fier și lut din Daniel 2. Mulți comentatori văd în aceste coarne, de asemenea, o corelație specifică cu cele zece degete de la picioarele statuii: „În momentul acela, în timpul vedeniilor mele de noapte, m-am uitat și iată că era o a patra fiară, înfricoșătoare, înspăimântătoare și nespus de puternică. Avea niște dinți mari de fier, devora, sfărâma și călca resturile în picioare; era diferită de toate fiarele de dinaintea ei și avea zece coarne“ (Daniel 7:7).

Ni se spune că cele zece coarne reprezintă zece regi sau imperii, care, împreună, vor alcătui viitorul imperiu anticristic: „Cele zece coarne sunt zece împărați care se vor ridica din împărăția aceasta“ (v. 24).

Cornul cel mic este Anticristul

Apoi Daniel a văzut cum, din mijlocul celor zece coarne, a mai ieșit un alt corn. Acest al unsprezecelea corn părea să fi deznăscut alte trei, ajungând apoi să le acapareze pe toate celelalte zece: „Mă uitam cu atenție la coarne și iată că a apărut între ele un alt corn, mai mic, iar trei dintre primele coarne au fost deznăscute dinaintea lui. Acest corn avea niște ochi ca ochii de om și o gură care vorbea cu trufie“ (Daniel 7:8).

Introducerea „cornului celui mic“ este punctul în care viziunea se extinde dincolo de informațiile descoperite în visul lui Nebucadnețar. Dacă Daniel 2 revela viitoarele patru imperii, această porțiune a revelației lui Daniel ne face cunoștință cu liderul împărăției finale.

Apoi am dorit să mă lămuresc cu privire la fiara a patra, care era diferită de toate celelalte și nespus de înfricoșătoare; avea colți de fier și gheare de bronz, devora, sfărâma și călca resturile în picioare. Am dorit să mă lămuresc și cu privire la cele zece coarne de pe capul ei, precum și cu privire la celălalt corn care ieșise și dinaintea căruia căzuseră trei, acel corn care avea ochi, o gură care vorbea

cu trufie și o înfățișare mai impunătoare decât a celorlalte. M-am uitat iarăși și am văzut cum cornul acela a făcut război cu sfinții și a putut să-i biruiască, până când a venit Cel Îmbătrânit de Zile și a făcut dreptate sfinților Celui Preaînalt și până când a sosit vremea când sfinții au luat în stăpânire Împărăția. (Daniel 7:19-22)

„Cornul cel mic“ rostește cuvinte pompoase și persecută poporul lui Dumnezeu. Creștinii îl numesc pe acest individ, în mod popular, Anticristul. Ca peste tot în acest capitol, informațiile sunt reluate:

Iar cele zece coarne sunt zece împărați care se vor ridica din împărăția aceasta. După ei se va ridica un altul; el va fi diferit de ceilalți și îi va smeri pe trei dintre ei. Va rosti cuvinte jignitoare împotriva Celui Preaînalt și îi va asupri pe sfinții Celui Preaînalt. Se va gândi să schimbe vremurile hotărâte prin lege, iar sfinții vor fi dați în mâna lui timp de un an, doi ani și o jumătate de an. Dar va fi o judecată și i se va lua stăpânirea, ca să fie distrusă și nimicită pentru totdeauna. (Daniel 7:24-26)

Acțiunile lui Anticrist scoase cel mai mult în evidență sunt cuvintele sale arogante și blasfemiatoare împotriva „Celui Preaînalt“, precum și persecuțiile îndreptate împotriva poporului lui Dumnezeu.

După ce a văzut și s-a minunat de puterea distructivă a lui Anticrist și a împărăției sale, Daniel a fost „adânc tulburat“ (NKJV): „Aici s-au încheiat cuvintele. Pe mine, Daniel, m-au înspăimântat foarte tare gândurile mele și mi s-a schimbat culoarea feței, dar am păstrat cuvintele în inima mea“ (v. 28).

Comentatorul Gleason Archer adresează principala cauză a profundeii îngrijorări a lui Daniel:

Dintre toate fiarele pe care le-a văzut, Daniel o privea pe cea de-a patra cu cea mai mare curiozitate și groază (v. 19), pentru că nu semăna cu niciun animal cunoscut experienței omenești. El se minuna îndeosebi de cele zece coarne din care a ieșit cornul cel mic (v. 20) și căruia i s-a dat voie să biruiască poporul lui Dumnezeu (v. 21). Daniel a perceput sinistrele implicații ale acestui lucru pentru bunăstarea politică a adevăraților credincioși și s-a chircit de frică la prospectul că aceștia vor fi zdrobiți de acest defăimător al lui Dumnezeu.³⁴

Acest aspect al profeției este deosebit de important pentru noi. După cum am discutat adineauri, în imaginea mai mare, Imperiul Roman al istoriei a fost relativ tolerant. Firește, atunci când legiunile romane răspundeau vreunei rebeliuni, o făceau cu brutalitate. Tot Imperiul Roman a distrus Ierusalimul și Templul în 70 AD, zdrobind răscoala evreiască și omorând sau exilând pe mulți în proces. Dar, din nou, aceasta a fost o reacție la o revoltă inițiată de națiunea evreiască. Atâta vreme cât își plăteau de bunăvoie taxele și îl recunoșteau pe Cezar, provinciile Romei nu erau „zdrobite“. În majoritatea zilelor pe care le-a văzut sub hegemonia romanilor, evreii nu au trăit într-o stare de opresiune fâțișă și au avut libertatea de a practica iudaismul. Tot astfel stau lucrurile pentru comunitatea creștină, deși Roma a persecutat din când în când Biserica Primară, în imaginea de ansamblu, creștinismul a ajuns, până la urmă, să molipsească și să cucerească Imperiul Roman cu mesajul său. În fond, am putea spune, și pe bună dreptate, că Biserica a ieșit victorioasă asupra Imperiului Roman. Dar nu viceversa. Pur și simplu, nu s-ar putea afirma că Roma a zdrobit și a devorat Biserica până când a fost călcată de tot în picioare. Din nou, deși este posibil să ne uităm la anumite perioade ale istoriei Imperiului Roman și să găsim umbre ale împlinirii acestei profeții, există totodată câteva probleme deloc de neglijat cu această interpretare.

³⁴ Archer, *Expositors Bible Commentary*, 93.

Pe de altă parte, dacă ne gândim la Imperiul Islamului, fie că vorbim de regiunile Babilonului, Medo-Persiei sau Greciei, de poporul evreu sau de Biserica creștină, toate acestea au fost zdrobite, devorate și călcate în picioare. După cum a fost cazul cu pasajul din Daniel 2, și aici Imperiul Roman se pliază cu mare dificultate descrierilor din text. Califatul islamic, însă, se potrivește perfect.

În concluzie, identificarea și corelația celor patru fiare este următoarea:

Daniel 2	Daniel 7	Imperiu
Capul de aur	Leu	Babilon
Pieptul și brațele de argint	Urs	Medo-Persia
Burtă și coapse de bronz	Leopard	Grecia
Picioare din fier	A patra fiară	Califatul islamic
Tălpi din fier și lut	Zece coarne	Califatul islamic resuscitat

Poziția evreiască

În ciuda faptului că mare parte din Biserica creștină a văzut imperiul final al lui Anticrist ca fiind unul european, mulți dintre rabinii și învățații evreilor au înțeles de multă vreme că împărăția finală, cu cele zece coarne ale ei, va fi una arabă sau din Orientul Mijlociu. În *Ezekiel, A Commentary Anthologized from Talmudic, Midrashic and Rabbinic Sources* citim: „Midrash comentează că cele zece coarne simbolizează zece regi ai celei de-A Patra Împărății, iar cel de-al unsprezecelea corn este ultimul rege cu care se va confrunta Israelul. Toți acești regi, subliniază Midrash, vor fi descendenți ai lui Esau. Implicația este că regele și inițiatorul campaniei contra Israelului va fi din Esau-Edom.”³⁵

Explicația prelungirii vieții

În ciuda relativei clarități cu care Daniel 7 pare a face o paralelă cu Daniel 2, sunt mulți interpreți care văd cele patru fiare ca fiind cu totul altceva decât cele patru împărății din Daniel 2. Motivul acestei tendințe de a separa viziunea aceasta de visul lui Nebucadnețar sunt următoarele două versete: „Am continuat să mă uit din pricina răsunetului cuvintelor trufașe pe care cornul acela le rostea. M-am uitat până când fiara a fost ucisă și trupul ei a fost distrus și aruncat în foc, ca să fie ars. Celorlalte fiare li s-a luat stăpânirea, dar li s-a îngăduit o prelungire a vieții până la o vreme și un timp anume“ (v. 11-12).

În înțelegerea multora, acest pasaj înseamnă că, după distrugerea imperiului final – cel al lui Anticrist -, celelalte trei împărății vor mai trăi o vreme. Așadar, se crede că pasajul inferează că cele patru „împărății-fiare“ sunt contemporane, coexistând, adică. Unele identificări comune ale fiarelor au fost leul cu America sau Anglia, ursul cu Germania sau Rusia, leopardul cu islamul și, din nou, a patra fiară cu Imperiul Roman.

Problema acestei concepții este, firește, că se întemeiază pe o înțelegere eronată a ceea ce spun aceste versete. Ele nu afirmă că celelalte trei imperii vor fi contemporane cu cel final, anticristic. Interesul este, pur și simplu, să pună în contrast natura distrugerii imperiului final, care va fi bruscă, devastatoare și completă, cu distrugerea celorlalte imperii dinaintea lui, care, deși cucerite, au continuat să mai trăiască, într-o oarecare măsură, în sânul imperiului care le-a subjugat. Cu alte cuvinte, deși Imperiul Grec a fost cucerit de romani, el a continuat să trăiască încă în sânul Imperiului Roman. După cum am discutat deja, pe scurt, în capitolul precedent, sub

³⁵ *ArtScroll Tanach Series: Ezekiel, a Commentary Anthologized from Talmudic, Midrashic and Rabbinic Sources* (Brooklyn, NY: Mesorah Publications, 1989), 582.

hegemonia romanilor, greaca era o limbă de circulație în Orientul Mijlociu. Ba chiar romanii și-au însușit panteonul zeilor grecești, schimbându-le numele, dar continuând să sufle viață în pânzele cultului grecesc. În timp ce împărăția anticristică urma să fie distrusă de împărăția lui Mesia, celelalte împărății nu aveau să sufere o distrugere atât de imediată și absolută. Și, în afară de juxtapunerea distrugerii complete și cumplite a imperiului anticristic peste imperiile precedente, scopul acestui pasaj este și de a pune în contrast imperiul anticristic cu viitoarea împărăție mesianică, care nu va fi distrusă niciodată:

M-am uitat în timpul viziunilor mele de noapte și iată că pe norii cerului venea Cineva Care era ca un fiu al omului. El S-a apropiat de Cel Îmbătrânit de Zile și a fost adus înaintea Acestuia. Lui I s-a dat stăpânirea, onoarea și Împărăția, ca să-I slujească toate popoarele, neamurile și oamenii de orice limbă! Stăpânirea Lui este o stăpânire veșnică, care nu va trece, iar Împărăția Lui nu va fi distrusă niciodată! (Daniel 7:13-14)

Natura veșnică a împărăției mesianice este reluată în tot capitolul:

Dar sfinții Celui Preaînalt vor primi Împărăția și o vor stăpâni pe vecie, pentru veci de veci. (Daniel 7:18)

Apoi domnia, stăpânirea și măreția împărățiilor care sunt pretutindeni sub ceruri vor fi date poporului sfinților Celui Preaînalt. Împărăția Lui este o împărăție veșnică și toate stăpânirile Îi vor sluji și Îl vor asculta. (Daniel 7:27)

Acesta este înțelesul pasajului acestuia. Nu există niciun motiv pentru a-l vedea ca pe o demonstrație a faptului că celelalte imperii vor coexista și vor fi contemporane.

Capitolul 7

Daniel 9:26 – Oștirea unui conducător care va veni

În ultimii ani, străduindu-mă să articulez și să explic baza scripturală pentru teoria Anticristului islamic, am avut oportunitatea de a discuta aceste lucruri cu mai mulți profesori de profeții proeminenți la nivel internațional, care acceptă teoria Anticristului islamic. În mod universal, pasajul pe care fiecare profesor îl citează ca temei pentru respingerea acestei teorii este Daniel 9:26, care vorbește despre „oștirea unui conducător care va veni“. Deși este un singur verset, greutatea lui este, în mințile multora, profundă. Al doilea motiv pentru care mulți nu vor să țină cont de teoria Anticristului islamic este tradiția. Adevărul este că le respect scepticismul, întrucât nici eu însumi nu privesc cu ochi răi tradiția. Slujba creștinilor credincioși este să transmită mai departe următoarei generații doctrinele și practicile corecte pe care le-au primit de la părinții lor în credință. Tradiția este menită să preserveze adevărul și să țină la distanță erorile care ar putea să se strecoare. Devierea de la tradiție, până și în cele neînsemnate aspecte, ar trebui să se facă doar după o considerație foarte atentă și în urma rugăciunii, cu mare umilință. Dar dacă, examinând o anumită tradiție într-un duh bun, în smerenie și frica Domnului, aceasta este găsită a fi eronată, atunci avem datoria să aderăm la adevăr, mai presus de tradiție. După ce am întors acest verset pe față și pe dos, ani de-a rândul, am consultat comentariile și opiniile multor alți oameni evlavioși și am supus considerației toate opțiunile, pot spune cu încredere că interpretarea tradițională romano-centrică a versetului din Daniel 9:26 este greșită. Dacă și tu, ca și mine, te-ai ținut multă vreme de interpretarea tradițională, dar ești pasionat de adevăr și dispus să îți reconsideri asumțiile anterioare, atunci acest capitol a fost scris pentru tine.

Care este oștirea conducătorului care va veni?

După cum am menționat adineauri, de-a lungul anilor, ori de câte ori am discutat în public paradigma islamică a vremurilor din urmă, în general, am dat de o referință aproape reflexivă la Daniel 9:26. În următorul comentariu, Dr. Ron Rhodes articulează obiecția pe care am auzit-o de la zeci și zeci de alți studenți ai profețiilor: „Scripturile sunt foarte clare că imperiul lui Anticrist este dintr-un Imperiu Roman resuscitat. Dacă ne uităm la Daniel, în scrierile sale vorbește foarte specific despre faptul că Anticristul va veni din poporul care a ocupat Ierusalimul și a distrus Templul evreiesc. Asta s-a petrecut în anul 70 AD. Nu musulmanii au invadat Ierusalimul.“³⁶

Înțeleg complet raționamentul din spatele acestui gând, întrucât eu însumi am avut această poziție vreme de mulți ani. Dar abia când am purces la examinarea pasajului din perspectivă istorico-gramaticală mi-am dat seama că poziția populară era eronată în ambele privințe. Prima eroare constă în eșecul de a examina datele istorice din spatele evenimentelor anului 70 AD. Cea de-a doua ține de eșecul de a ține cont de gramatica și de ordinea propriu-zisă a cuvintelor evreiești în pasaj.

Eroarea istorică

Aici, într-o profeție alcătuită dintr-o singură frază pe care o găsim în capitolul 9 al cărții Daniel, avem cel mai semnificativ text-sursă pentru teoria Anticristului roman: „Oștirea unui conducător care va veni va distruge cetatea și Sfântul Locaș“ (v. 26).

³⁶ Ron Rhodes într-un interviu cu Dr. David Reagan și Nathan Jones publicat pe blogul lor: http://www.lamblion.com/files/publications/blog/blog_QuickQA-Will-the-Antichrist-ComeFrom-the-Ottoman-Empire.pdf.

Deși au fost propuse diverse interpretări ale înțelesului exact al acestui pasaj, poziția majoritară susține că profetia afirmă că poporul specific (sau popoarele) care au distrus Ierusalimul și Templul în anul 70 AD sunt strămoșii poporului care, în zilele din urmă, vor fi primii ucenici ai lui Anticrist (domnul sau conducătorul care va veni). Așadar, conform acestei poziții, versetul ar trebui înțeles astfel: „Oștirea – adică, principalii urmași – ai conducătorului (Anticrist) care va veni în zilele din urmă va distruge cetatea (Ierusalimul) și Sfântul Locaș (Templul evreiesc al secolului întâi).“

Cei mai mulți cred că distrugerea „cetății și a Sfântului Locaș“ este o referință la distrugerea care a avut loc în anul 70 AD, când legiunile romane conduse de generalul Titus au distrus atât cetatea Ierusalimului, cât și Templul ei. Ca atare, o mare majoritate a profesorilor și studenților de profetii au concluzionat că poporul roman din anul 70 AD poate fi identificat drept strămoșii viitorilor urmași ai lui Anticrist/ viitoarelor popoare ale lui Anticrist. Pentru că soldații erau cetățeni romani, mulți conchid că principalii urmași ai lui Anticrist în zilele din urmă vor fi europeni, în general, sau italieni, în mod specific. Această concepție, firește, este înrădăcinată în faptul că cei care au comandat armatele nimicitoare erau romani (a căror capitală era în Roma, Italia), dar și în credința greșită că majoritatea soldaților romani erau italieni sau europeni. Spun „credință greșită“ pentru că atât mărturia istoriei, cât și consensul erudiților moderni ne spun că foarte puțini din soldații care au distrus Templul și Ierusalimul în anul 70 AD erau, în fapt, europeni. În realitate, după cum vom vedea, faptele istorice dau la iveală o imagine dramatic diferită.

Recruți în armata romană

Este timpul pentru o scurtă lecție de istorie.

Înainte ca Imperiul Roman să devină imperiu, se numea Republica Romană. La începuturile Republicii, pe măsură ce evolua înspre stadiul de imperiu, majoritatea soldaților/legionarilor recrutați să servească în armatele/legiunile romane erau italieni din Roma și din regiunile învecinate. Însă, întrucât imperiul se extindea relativ dramatic, a devenit aproape imposibil să procure soldați doar din Italia pentru întregul imperiu. Pur și simplu, nu erau destui bărbați italieni pe care să-i răspândească pe tot cuprinsul vastului imperiu, care includea toată Europa, Nordul Africii și o mare parte din Orientul Mijlociu. Așadar, la începutul secolului I, împăratul Augustus a făcut o serie de reforme ample care au determinat schimbări dramatice în compoziția etnică a armatelor romane. După reformele lui Augustus, în anul 15 AD, singura parte a armatei romane care a continuat să fie alcătuită cu preponderență din italieni proveniți din Roma a fost Garda Pretoriană, o unitate militară de elită a cărei slujbă era să îl păzească, în mod specific, pe împărat, precum și corturile generalilor. Restul armatei a ajuns să fie alcătuit tot mai mult din soldați proveniți din alte regiuni decât Italia. Ba chiar aceștia erau cunoscuți drept „provinciali“, cetățeni care locuiau în provincii – în zonele marginase ale Imperiului, departe de capitala Romei. „Provincializarea“ armatei a fost valabilă pentru toate legiunile romane din acea perioadă, dar a fost cel mai vizibilă și mai pronunțată în cazul legiunilor răsăritene care au fost puse să atace Ierusalimul. Atât consemnările istorice antice, cât și informațiile moderne confirmă fără dubiu acest lucru. Să examinăm o parte din dovezi.

Primul martor: Publius Cornelius Tacitus

Publius Cornelius Tacitus a fost deopotrivă senator și istoric al Imperiului Roman, scriind pe larg despre perioada specifică pe care o examinăm noi. Părțile celor două lucrări majore ale sale care au supraviețuit – Analele și Istoriile – au devenit surse vitale de informații din acea perioadă. Vorbind despre atacul roman asupra Ierusalimului, Tacitus a descris cu lux de amănunte legiunile

specifice și popoarele care alcătuiau cu preponderență armata atacantă: „Titus Cezar... a găsit în Iudeea trei legiuni, a V-a, a X-a și a XV-a... Acestea le-a adăugat-o pe a XII-a din Siria și câțiva oameni aparținând celei de-a XVIII-a și celei de-a III-a, pe care îi retrăsese din Alexandria. Această forță a fost însoțită... de un puternic contingent de arabi, care îi urau pe evrei cu ura obișnuită a vecinilor.”³⁷

Sunt mai multe frânturi importante de informații pe care le putem decela din această referință. Aflăm, pentru început, că legiunile romane fuseseră staționate în Iudeea, Siria și Egipt. Aflăm apoi că, în afară de legiunile romane, au însoțit soldații și „un puternic contingent de arabi, care îi urau pe evrei”. Cu tristețe spun că puține s-au schimbat, din secolul întâi și până acum, în ceea ce privește ura generală a regiunii față de poporul evreu. De fapt, după cum vom vedea, tocmai această ură străveche a fost forța care a pus în mișcare desfășurarea evenimentelor culminând cu distrugerea Templului.

Al doilea martor: Titus Flavius Iosefus

Titus Flavius Iosefus, un alt istoric de neînlocuit din acea perioadă, confirmă relatarea lui Tacitus: „Atunci, Vespasian l-a trimis pe fiul său, Titus, care a venit pe uscat în Siria, unde a adunat laolaltă forțele romane și un număr considerabil de auxiliari din partea regilor din vecinătatea aceea.”³⁸

Încă o dată, Iosefus a dat în vileag faptul că legiunile romane folosite la atacarea Ierusalimului erau staționate în Siria. Acesta este locul în care Titus le-a strâns laolaltă în drumul său spre capitala evreiască. De asemenea, în vederea atacului, s-a strâns și „un număr considerabil” de auxiliari, sau voluntari, din Siria și din regiunile înconjurătoare. Mai târziu, Iosefus a detaliat și numărul specific al soldaților arabi care și-au unit forțele cu armatele invadatoare: „Și Malchus, regele Arabiei, a trimis o mie de călăreți, pe lângă cinci mii de pedestrași, dintre care cea mai mare parte erau arcași; astfel încât întreaga armată, incluzând și auxiliarii trimiși de regi, precum și călăreții și pedestrașii, număra, când toți aceștia au fost puși la un loc, șazeci de mii de oameni.”³⁹

Deși numărul bărbaților care compuneau o legiune a fluctuat, în această perioadă o legiune cuprindea aproximativ cinci mii de oameni. Vedem aici că Malchus, regele Arabiei, a trimis destui voluntari/soldați auxiliari cât să alcătuiască mai bine de o legiune întreagă.

Legiunile răsăritene

Să ne uităm acum la legiunile specifice care au fost folosite în atacul contra poporului evreu, precum și la regiunile în care au fost staționate înainte de anul 70 AD, când a fost distrus Ierusalimul. Toate cele șase legiuni erau staționate în Orientul Mijlociu. Redau mai jos o listă a legiunilor și locația în care au fost staționate înainte de căderea Ierusalimului.

Legiunea	Regiunea unde era staționată
A V-a Macedonia	Iudeea
A X-a Fretensis	Siria
A XV-a Appoinaris	Siria

³⁷ Tacitus, *The History*, New Ed. ed., cartea 5.1, ed. Moses Hadas; trad. în en. Alfred Church și William Brodribb (New York: Modern Library, 2003).

³⁸ Flavius Iosephus, *The Complete Works of Iosephus, The Wars of the Jews or The History of the Destruction of Jerusalem*, cartea 3, cap. 1, par. 3.

³⁹ Ibid., cap. 4, par. 2.

A XVIII-a	Egipt
A III-a Gallica	Siria
A XII-a Fulminata	Asia Mică/Siria

Toate aceste regiuni ar fi avut în componența lor o majoritate de soldați estici: arabi, sirieni, egipteni etc. Până în anul 70 AD, nu doar legiunile provinciale răsăritene, ci întreaga armată, literalmente, ajunseseră să fie dominate de „provinciali“.

Erudiți moderni vorbind despre istoria romană

În general, toți erudiții moderni specializați în istoria romană validează complet afirmația că, la vremea căderii Ierusalimului, soldații romani proveneau aproape exclusiv dintre popoare non-italiene. Lawrence J. F. Keppie, erudit în istoria romanilor, a confirmat acest lucru: „[După 68 AD] legiunile... constau aproape exclusiv din provinciali.“⁴⁰ Cu alte cuvinte, după anul 68, soldații din legiunile romane erau aproape în mod exclusiv non-italieni din provinciile din perimetrul de est al Imperiu. Keppie nu este singurul care confirmă acest lucru. De fapt, poziția sa este susținută de consensul erudiților moderni specializați în Imperiul Roman. Antonio Santosuosso afirmă, în *Storming the Heavens: Soldiers, Emperors, and Civilians in the Roman Empire*, că în prima jumătate a secolului întâi, aproximativ 49 procente din soldați erau italieni, dar până în anul 70 numărul scăzuse până la unu din cinci. Până la sfârșitul secolului, doar un procent dintre soldați erau italieni.⁴¹ Sara Elise Phang, doctor în filosofie, autoare a lucrării *Roman Military Service: Ideologies of Discipline in the Late Republic and Early Principate*, indică faptul că numărul italienilor ar fi fost chiar și mai neînsemnat: „Recrutarea a suferit schimbări majore din Italia, la începutul secolului întâi, până la provinciile de frontieră, la sfârșitul secolului întâi și în cel de-al II-lea.“⁴² De fapt, după cum dezvăluie Phang, erudiții romani se află acum într-un acord universal asupra faptului că majoritatea copleșitoare a soldaților care au atacat Ierusalimul erau recruți din provinciile răsăritene:

Că italienii erau înlocuiți din ce în ce mai mult în legiuni, în această perioadă, de provinciali nu mai este, în el însuși, un fapt inedit pentru erudiți... În Răsărit, adică în Asia Mică, Siria și Egipt, pare clar că recrutarea locală era în plină desfășurare sub Augustus [mort în 14 AD], astfel încât la moartea acestuia, doar un foarte mic număr de legionari mai proveneau din Italia sau, de fapt, din oricare dintre provinciile apusene... Sub Nero [mort în 68 AD], când legiunile răsăritene aveau nevoie de suplimentare... [Roma] s-a îndreptat spre Cappadocia și Galatia în căutare de recruți. Aceasta era, neîndoielnic, procedura standard. Legiunile din Răsărit erau compuse cu preponderență din „orientali“ [legionari din Orientul Mijlociu].⁴³

Și, din nou Phang nu lasă loc pentru îndoială în ce privește compoziția etnică răsăriteană a legiunilor din anul 70 AD:

„Publicului roman, armata anilor 69-70 AD îi părea probabil puțin diferită de contrapartea ei din timpul lui Iulius Cezar. Legionarii purtau un echipament

⁴⁰ Lawrence J. F. Keppie, *Legions and Veterans: Roman Army Papers 1971-2000* (Franz Steiner Verlag, 2000), 116.

⁴¹ Antonio Santosuosso, *Storming the Heavens: Soldiers, Emperors and Civilians in the Roman Empire* (Westview Press, 2001), 97-98.

⁴² Sara Elise Phang, *Roman Military Service: Ideologies of Discipline in the Late Republic and Early Principate* (Cambridge: Cambridge University Press, 2008), 19.

⁴³ Ibid., 57-58.

familiar și mărsăluiau în spatele acvilei argintii, iar legiunile lor purtau nume și titluri ce le reflectau originile și isprăvile lor de altădată. Dar, în realitate, se schimbaseră mult: ceea ce fusese o armată de italieni devenea din ce în ce mai mult una de provinciali care nu datorau nicio loialitate particulară Senatului sau urbei Romei și nici nu împărtășeau vreo legătură comună cu acestea... Din ce în ce mai mult, acestea începeau să-și identifice interesele cu cele ale provinciilor în care erau staționați... Până în anul 69 AD, a III-a Galica, aidoma altor legiuni staționate multă vreme în Răsărit, cuprindea o proporție foarte ridicată de bărbați născuți în provinciile răsăritene.⁴⁴

A III-a Gallica a fost una dintre legiunile implicate în distrugerea Ierusalimului.

În cartea sa, *Soldiers, Cities and Civilians in Roman Syria*, Nigel Pollard, doctor în filosofie și profesor de istorie romană la Universitatea din Oxford, examinează cu lux de amănunte îndeosebi etnia soldaților romani din provinciile răsăritene din secolului întâi. După ce trece în revistă lucrările academice cele mai actualizate pe marginea acestui subiect, Pollard prezintă în amănunt două posibile poziții ce dau la iveală etnia soldaților, pe care ne străduim să o identificăm și noi. Ambele poziții confirmă că majoritatea copleșitoare a soldaților care au distrus Templul era alcătuită în principal din sirieni, arabi și popoare răsăritene.

Conform lui Pollard, cea dintâi poziție susține că, după domnia împăratului Nero (68 AD), „legionarii de obârșie provincială îi depășeau numeric pe italieni cu circa patru sau cinci la unu.”⁴⁵ Iar acest lucru este valabil pentru întregul Imperiu Roman, nu doar în părțile răsăritene ale acestuia. Cea de-a doua poziție pe care Pollard o examinează susține că legiunile răsăritene erau formate în întregime și în exclusivitate din provinciali estici: „Legiunile cu baza în Cappadocia, Siria, Egipt erau alcătuite din recruți din Asia Mică, Siria și Egipt.”⁴⁶ Niciunul dintre aceste scenarii nu lasă loc pentru îndoială asupra faptului că majoritatea zdrobitoare a soldaților care au atacat Ierusalimul sub conducerea lui Titus proveneau din popoare din Orientul Mijlociu, nu din Europa.

Să facem socotelile

Să calculăm acum, propriu-zis, ce înseamnă toate aceste informații cu privire la compoziția etnică a armatelor „romane” care au atacat Ierusalimul. Iosefus ne relatează că „întreaga armată, inclusiv auxiliarii trimiși de rege, precum și călăreții și pedestrașii, numărau, puși toți laolaltă, șazeci de mii.”⁴⁷ Nu uitați că o legiune era formată din aproximativ 5.000 soldați. În atac au fost implicate patru legiuni întregi și două legiuni parțiale. Asta ar însemna că erau aproximativ 25.000 de legionari cu normă întreagă pe lângă cei 35.000 de voluntari sau auxiliari. Auxiliarii erau cetățeni neromani strânși din provinciile mărginașe. Iosefus confirmă acest lucru spunând că auxiliarii erau „trimiși de regi” din „vecinătatea” Siriei, Asiei Mici și Arabiei. Dacă estimările mai mari ale lui Pollard sunt corecte și raportul dintre soldații răsăriteni și cei apuseni era de cinci la unu, atunci nu ar fi putut fi mai mult de 5.000 soldați apuseni în întreaga armată invadatoare. Ceilalți 55.000-56.000 erau, toți, răsăriteni. Iar aceste calcule au în vedere numărul maxim estimat de soldați apuseni; ceea ce înseamnă că exista nu mai mult de un soldat din vestul Europei la fiecare unsprezece soldați din Orientul Mijlociu. Unsprezece la unu! Oricum, cel mai probabil proporția era mult mai mare.

⁴⁴ Ibid., 44.

⁴⁵ Nigel Pollard, *Soldiers, Cities and Civilians in Roman Syria* (University of Michigan Press, 2000), 114.

⁴⁶ Ibid., 115.

⁴⁷ Iosefus, *Wars*, cartea 2, cap. 4, par. 2.

Alte dovezi

În încheierea discuției, Pollard mai oferă și o altă informație foarte interesantă: „Alte dovezi în sprijinul faptului că legiunile siriene ale perioadei flaviene erau în mod caracteristic «siriene» într-un fel sau altul vin din referința pe care o face Titus la Legiunea a III-a Gallica, care a salutat soarele ce răsărea «potrivit obiceiului Siriei»... în anul 69 AD.”⁴⁸

Implicația este, firește, clară: soldații din legiunea cu pricina erau închinători la vreo formă de zeități solară. Acest fapt este tipic pentru cei din Orientul Mijlociu, care în toată istoria antică au venerat diverse zeități astrale. Așadar, acești soldați „romani” răsăriteni erau, de fapt, strămoșii fizici și, într-un anumit sens, spirituali ai celor care astăzi se pleacă înaintea lui Allah, zeul reprezentat cel mai adesea printr-o lună în creștere (semilună).

Acestea fiind spuse, dovezile istorice sunt copleșitoare. Iosefus a consemnat în altă parte că, sub Nero, cu mai mulți ani înainte de Războiul Evreiesc, în Cezareea Maritimă, o cetate de coastă din nordul Israelului, a izbucnit un conflict între evreii și sirienii care locuiau în cetate. În toiul bătăliei, soldații romani au luat poziție împotriva evreilor venind în ajutorul sirienilor, pentru că, scria Iosefus, soldații romani erau, de fapt, etnici sirieni: „Cea mai mare parte a garnizoanei romane era strânsă din Siria; și, fiind astfel înrudiți cu tabăra sirienilor, au fost gata să-i vină în ajutor.”⁴⁹

Argumente de încheiere

Odată examinate dovezile ample provenind atât de la istoricii antici, cât și din studiile academice moderne cele mai actualizate, putem conchide cu toată încrederea că soldații „romani” din provinciile răsăritene care au distrus Ierusalimul și Templul erau, de fapt, luați din mijlocul popoarelor răsăritene – dintre locuitorii Asiei Mici, Siriei, Arabiei și Egiptului. Din nou, aceștia erau strămoșii locuitorilor moderni ai Orientului Mijlociu. În mod cert, putem înțelege de ce o lectură grăbită sau de mântuială a pasajului din Daniel 9:26 i-ar putea determina pe unii să tragă concluzia că urmașii lui Anticrist vor fi europeni, dar acum când ne-am făcut temele de casă cu mult sânge și am examinat dovezile, este clar că realitatea este foarte diferită de cum a fost înțeleasă în mod obișnuit în popor.

O obiecție finală

Obieciunile – și paradigmele – vechi mor, însă, greu. Ca atare, după ce am făcut public acest argument, împreună cu coautorul meu, Walid Shoebat, în cartea noastră, *God's War on Terror: Islam, Prophecy and the Bible*, constatările și concluziile noastre au avut parte de critici dure. O astfel de critică, apărută în *The Christ in Prophecy Journal*, este următoarea:

Un bun exemplu al logicii întortocheate a lui Shoebat poate fi găsit în încercarea acestuia de a elucida sensul lui Daniel 9:26. Înțelesul simplu al acestui pasaj este că Anticristul va veni din mijlocul poporului care va distruge Templul. Shoebat și Richardson argumentează că legiunile romane care au dus la îndeplinire distrugerea Ierusalimului și a Templului în anul 70 AD erau compuse preponderent din arabi, îndeosebi sirieni și turci. Pe baza acestui fapt, ei conchid că Anticristul va apărea din mijlocul sirienilor sau turcilor și va fi musulman. Dar ei nu fac decât să se agațe de un fir de păr aici! N-are importanță dacă legiunile erau compuse din aborigeni australieni, cel ce a hotărât distrugerea Ierusalimului a

⁴⁸Pollard, *Soldiers*, 116.

⁴⁹Iosefus, *Wars*, cartea 2, cap. 13, par. 7.

fost guvernul roman, cel ce a dat ordinul a fost guvernul roman și cei ce au pus în fapt distrugerea au fost generali romani. Roma a fost toiajul judecății lui Dumnezeu și din mijlocul poporului roman se va ridica Anticristul.⁵⁰

Sau, într-o altă formulare, criticul acesta este dispus să admită că este posibil ca soldații romani să fi fost din popoarele răsăritene, dar acest fapt este lipsit de relevanță pentru că se aflau sub autoritatea comandanților italieni, care nu doar că doreau, dar au și poruncit distrugerea Ierusalimului și a Templului. Așadar, povara responsabilității este așezată în cărca autorităților romane. Sunt două probleme fatale cu acest argument. Prima este că nu ține cont de gramatica propriu-zisă a pasajului. Să aruncăm o privire asupra acestei chestiuni mai întâi, întrucât are o importanță crucială.

Eroarea gramaticală: Ce spune, de fapt, profetia?

Din nou, pe scurt, versetul afirmă: „Oștirea unui conducător care va veni va distruge cetatea și Locașul Sfânt“ (Daniel 9:26).

Trebuie să ne îndreptăm atenția direct asupra cuvântului *oștirea* (în en. *poporul*, n.t.). Dacă vom căuta cuvântul (*am*) într-un dicționar ebraic, vom găsi că are o denotație etnică. Nu se referă la împărăția sau imperiul sub care trăia poporul, ci la oamenii înșiși. *Strong's Lexicon* redă sensul lui *am* prin „popor, națiune, membri ai poporului cuiva, compatrioți, rude, rubedenii.“ Wilhelm Gesenius, lexiconograful evreu, redă sensul primar al cuvântului prin „rase sau triburi singulare... rasă sau familie... rubedeniile, rudele.“ Nu ne uităm la un imperiu, ci mai degrabă la o rasă. Și totuși, în mod neabătut, atunci când scriitorii pretind că această profetie ne îndreaptă atenția asupra Romei sau a Europei, la rădăcina erorii stă întotdeauna o înțelegere improprie a cuvântului *am*. Țineți seama de următorul comentariu al unui blogger pe profetii: „Îngerul Gabriel a fost explicit când i-a explicat lui Daniel naționalitatea viitorului Anticrist. Aceasta nu este teorie, ci este actualmente o profetie neîmplinită. Punct. Anticristul VA VENI din mijlocul poporului care a distrus cetatea și Sfântul Locaș în anul 79 AD [*sic*]. Anticristul VA VENI din descendenții poporului Romei. Punct.“⁵¹

Deși o încredere oarbă în caracterul demn de crezare al Scripturilor este admirabilă, o asemenea certitudine trebuie să fie, totuși, în acord cu gramatica propriu-zisă a pasajului. Poziția la modă acum pierde din vedere acest punct foarte esențial. Eruditul evreu Arnold Fruchtenbaum rezumă corect sensul propriu-zis al acestui verset: „Avem de-a face aici mai mult cu o linie directă de descendență, și nu cu o țară.“⁵² Această distincție între spiță genealogică și țară este esențială și nu poate fi ignorată. Dacă scopul acestui verset ar fi să evidențieze împărăția sau imperiul mai larg în care trăiau oamenii, ar fi putut folosi cuvintele evreiești *mamlakah* (împărăție sau imperiu) sau *goy* (națiune). Dar versetul, pur și simplu, nu spune acest lucru. Dimpotrivă, trimite la identitatea etnică a majorității popoarelor care alcătuiau legiunile romane. Limbajul versetului nu ne permite să ne abatem privirea asupra imperiului care avea autoritate peste oameni, ci mai curând ne cere să ne uităm la înseși popoarele care au pus în fapt distrugerea. Dacă dorim să ne supunem pasajului, atunci trebuie să extragem adevăratul său sens (exegeza) și să ne plecăm în fața a ceea ce aflăm. Nu putem forța pasajul să se conformeze pozițiilor noastre (eisegeza), în ciuda a ceea ce spune el în realitate.

⁵⁰ David R. Reagan, „Antichrist a Muslim? God's War on Terror“, *Christ in Prophecy Journal*, 12 ianuarie 2009, <http://www.lambliion.us/2009/01/antichrist-muslim-gods-war-on-terror.html>.

⁵¹ <http://eschatologytoday.blogspot.com/2010/02/another-nail-in-islamic-antichristal.html>.

⁵² Interviu radiofonic cu Bill Salus, autor al *Israelestine: The Ancient Blueprints of the Future Middle East* (Crane, MO: Highway, 2008).

O altă cale pentru evidențierea importantei distincții dintre cetățenie și etnie este să analizăm exemplul apostolului Pavel. Pavel era cetățean roman (*mamlakah* sa era Roma), dar aceasta nu diminuează câtuși de puțin faptul că, etnic vorbind, era evreu (*am* al său erau evreii) (Faptele apostolilor 21:38-39; 22:1-3).

Ca să punem totul într-o lumină mai clară, imaginați-vă că, într-o seară târzie, m-aș plimba pe jos prin centrul vreunui oraș american bine cunoscut și aș fi jefuit de trei inși. După sosirea poliției, aș fi întrebat dacă aș putea să-i identific pe atacatorii mei. „Bineînțeles. Am apucat să mă uit bine la toți trei,” declar eu.

„Bun,” răspunde ofițerul de poliție. „Cum arătau? Ce ne puteți spune despre ei?”

„Păi, toți erau americani,” vine răspunsul meu.

Acum, știind că americanii sunt în toate formele, mărimile și etniile, ce i-am spus eu, mai exact, polițistului? Nimic. După cum știu cu toții, simpla etichetă de „american” nu ne spune mai nimic despre etnia cuiva. Poate fi vorba de un anglo-american, de un asiatic-american, de un afro-american, de un arab-american sau poate de o sută de alte tipuri de americani cu cratimă. În același fel, Imperiul Roman din secolului întâi era poate și mai divers decât Statele Unite ale Americii din zilele noastre. Imperiul Roman conținea numeroase grupuri de popoare (*am*). Cineva putea fi cetățean „roman” cu drepturi depline, trăgându-se totodată din oricare număr de grupări etnice. Putea fi germanic, evreu, gal, sirian, arab, african sau să aibă una din zece alte etnii și să fie totodată „roman” în toată regula. Ca să o spunem pe aia dreaptă, orice pretenție că simpla etichetă de „roman” ajunge pentru identificarea etnică a poporului din Daniel 9:26 este pură nesăbuintă. Această vedere mioapă a istoriei n-ar fi cu nimic diferită de pretenția că eticheta de „american” ar putea desemna doar etnia anglo. Afirmatia la modă, cum că Daniel 9:26 trimite în exclusivitate la cei de etnie italiană sau europeană ignoră formularea clară a textului și, ca atare, distorsionează cu totul sensul acestuia.

Realitatea istorică

Revenind la argumentul din *Christ in Prophecy Journal*, potrivit căruia etnia poporului este lipsită de relevanță, întâmpinăm o altă problemă. De astă dată, este legată de consemnările istorice. A fost, cu adevărat, guvernul roman cel ce a hotărât distrugerea Templului evreiesc? A fost cu adevărat „guvernul roman cel ce a dat ordinele și generalii romani cei ce au pus în fapt distrugerea”? Din nou, o mică efectuare a temelor de casă dă la iveală faptul că adevărul este tocmai pe dos. Consemnările lui Iosefus arată mult prea limpede acest lucru:

Iar acum o anumită persoană a venit în fugă la Titus și i-a povestit despre foc... la care acesta s-a ridicat în mare grabă și, așa cum era, a dat fuga la casa sfântă ca să pună capăt incendiului; în urma lui, au venit toți comandanții săi și, în urma acestora, mai multe legiuni, toți plini de o mare uimire; astfel încât s-a făcut mare zarvă și haos, după cum era și firesc la mișcarea dezordonată a unei oștiri atât de numeroase. Atunci Cezar, deopotrivă strigând cu glas tare la soldații care luptau și făcându-le semn cu mâna dreaptă, le-a poruncit să stingă focul.⁵³

Aproape că ni-l putem închipui pe Titus, stereotipul clasic al unui italian, folosindu-și frenetic deopotrivă gura și mâinile pentru a vorbi. Dar, în ciuda mării alarme a generalului lor, în ciuda strigătelor și fluturărilor sale frenetice din mâini, soldații nu i-au dat ascultare nici lui Titus, nici vreunui dintre comandanții lui. Erau absolut hotărâți să se lupte cu evreii. Următorul pasaj din *Războaiele iudeilor* a lui Iosefus ne dezvăluie întocmai și motivul:

⁵³ Iosefus, *Wars*, cartea 6, cap. 4.

Bănuind ceea ce era și adevărat, și anume că casa însăși mai putea fi încă salvată, Titus a venit în mare grabă și și-a dat silința să îi convingă pe soldați să înăbușe focul... cu toate acestea, patimile lor erau prea aprige pentru stima pe care i-o purtau lui Cezar și groaza pe care le-o inspira cel ce le interzicea, după cum prea grele pentru ei erau și ura lor față de evrei și o anumită înclinație vehementă de a se lupta cu ei... Și astfel a fost ars din temelii Sfântul Locaș, fără aprobarea lui Cezar.⁵⁴

Am putea avea o imagine mai clară de-atât? Pentru acești soldați răsăriteni, tentația și oportunitatea de a omorî evrei au fost, pur și simplu, prea coplesitoare. Puși să aleagă între loialitatea față de comandanții lor și ura față de evrei, s-au supus din toată inima „înclinației vehemente“ de a-i omorî pe evrei. Le era imposibil să se obțină. Și, în cele din urmă, ultimul rând – „astfel a fost ars din temelii Sfântul Locaș, fără aprobarea lui Cezar“ – nu ar putea fi mai damnant pentru orice pretenție că liderii romani au dorit sau au poruncit distrugerea Templului. Nu la porunca Romei, per se, a fost incendiat Templul; cea care a ars Templul din temelii, în ziua aceea, a fost o ură anti-semită neamestecată.

Isaac și Ismael: o ură străveche

Regăsim aici o realitate veche. Motivul specific pentru care soldații nu s-au supus comandanților lor a fost ura pătimasă pe care o purtau evreilor. Atunci, ca și azi, diversele popoare ale Orientului Mijlociu erau posedate în mare parte de o ură demonică pentru poporul evreu. Ura a fost motivația primară din spatele distrugerii Templului în anul 70 AD, și ea rămâne astăzi sentimentul zdrobitor pe care îl nutresc față de evrei națiunile islamice înconjurătoare. Și, fără îndoială, tot ura va fi principala forță motrice atunci când armatele lui Anticrist vor invada Israelul. Această ură se vede probabil cel mai pronunțat într-un episod înfiorător, consemnat de Iosefus. În timp ce armatele romane înconjurau Ierusalimul, mulți dintre cetățeni alegeau să se predea și să părăsească cetatea. Procedând astfel, mulți înghițeau monedele de aur și argint pe care le aveau în posesia lor, nădăjduind să le poată recupera după ce vor fi scăpat din cetate cu mâinile goale și doar cu hainele de pe ei. Dar, ieșind din cetate ca să se predea soldaților romani ca petiționari necombatanti, au avut parte de o soartă teribilă. Soldații sirieni și arabi din componența armatelor romane n-au vrut să audă de așa ceva. Ba mai mult, Iosefus ne relatează că aceștia i-au ucis pe cei ce doreau să se predea, în speranța că aveau să găsească aurul și argintul pe care aceștia l-ar fi înghițit: „Mulțimea de arabi, împreună cu sirienii, i-au hăcuit pe cei ce veniseră cu rugăminți și le-au scormonit măruntaiele. Mi se pare că nu s-a abătut asupra evreilor nenorocire mai mare ca aceasta, întrucât, într-o singură noapte, au fost disecați în felul acesta în jur de două mii de dezertori.“⁵⁵

Observați încă o dată că, dintre diversele popoare care asediau Ierusalimul, cei ce i-au mutilat pe evreii care încercau să scape au fost sirienii împreună cu arabii.

Concluzie

Coplesitoarele dovezi, provenind atât de la istoricii antici, cât și de la cei moderni, dau la iveală identitatea etnică a popoarelor „romane“ care au distrus Ierusalimul și Templul: acestea erau strămoșii popoarelor musulmane care domină întreaga regiune în zilele noastre. Popoarele Orientului Mijlociu vor fi principalii urmași ai lui Anticrist, „conducătorul care va veni“. Aceștia sunt „oștirea“ (sau poporul) din Daniel 9:26.

⁵⁴ Ibid.

⁵⁵ Ibid., cartea 5, cap. 13.

După cum am observat deja, teoria Anticristului european își găsește cel mai semnificativ sprijin în acest unic verset. Și, după cum am văzut acum, teoria Anticristului european este clădită pe o temelie de aburi. Până la urmă, pasajul pe care cei mai mulți îl consideră argumentul cel mai puternic în favoarea unui Anticrist european arată, de fapt, că Anticristul va proveni din Orientul Mijlociu – ca oricare alt pasaj din Profeti.

Capitolul 8

Daniel 8: Cornul cel mic

Revenim acum la Daniel 8, capitol care începe cu ascensiunea Imperiului Medo-Persan și se încheie cu Antioh al IV-lea Epifane, cel mai proeminent arhetip al Anticristului în Scriptură. Daniel 8 ar trebui înțeles ca o extindere a aceleiași povești care se desfășoară în Daniel 2 și 7. În Daniel 2, ni se relatează despre Califatul islamic distructiv și cuceritor, din care va deriva o versiune revizuită a Califatului islamic, în zilele din urmă. Daniel 7 deapănă aceeași poveste, dar adaugă informații noi despre Anticrist, numit „cornul cel mic“, care se va ridica din fostul Califat islamic. La începutul lui Daniel 8, povestea este dezvoltată și derulată mai departe, informându-ne asupra nenumăratelor caracteristici și acțiuni ale viitorului Anticrist.

Daniel 8

Daniel 8 relatează o altă experiență vizionară fascinantă de-a lui Daniel. În timp ce primește viziunea, profetul se află în cetatea Susa, capitala Elamului, în Iranul din zilele noastre, la aproximativ 160 kilometri la est de Babilon. Deși unii comentatori speculează că, de fapt, Daniel se găsea în Susa îndeplinind, probabil, vreo misiune diplomatică, formularea pasajului pare să indice că se afla acolo nu în mod fizic, ci doar în viziunea lui: „În viziunea aceasta, m-am văzut în capitala Susa, în provincia Elam; am mai văzut în viziune că eram pe malul râului Ulai“ (v. 2).

Medo-Persia

Viziunea începe cu prezentarea ascensiunii la putere a Imperiului Medo-Persan, care avea să pornească la cucerirea Imperiului Babilonian. În Daniel 7, Imperiul Medo-Persan era descris ca un urs diform. Dar aici, Medo-Persia este prezentată ca un berbec cu două coarne, unul mai lung ca celălalt:

Mi-am ridicat privirea, m-am uitat și iată că lângă râu stătea un berbec cu două coarne. Coarnele acestea erau lungi, dar unul era mai lung decât celălalt, cel lung crescând la urmă. Am văzut cum berbecul împungea spre apus, spre nord și spre sud. Nici un animal nu-i putea sta împotriva și nimeni nu putea scăpa de sub puterea lui. El făcea ce voia și a ajuns puternic (vv. 3-4)

Coarnele inegale se corelează în mod clar cu diformitatea ursului din Daniel 7. După cum scria John Walvoord, „portretul celor două coarne reprezentând două aspecte majore ale Imperiului Medo-Persan, adică mezii și perșii, este foarte precis, întrucât persanii, care s-au ridicat la urmă și care sunt reprezentați prin cornul mai înalt, au fost și cei mai proeminenți și mai puternici.“⁵⁶

Identificarea berbecului cu Imperiul Medo-Persan este în afară oricărei îndoieli, întrucât mai târziu îngerul Gabriel îl identifică astfel: „Berbecul pe care l-ai văzut, cu cele două coarne, îi înfățișează pe împărații Mediei și Persiei“ (v. 20).

Odată ajuns la putere, Imperiul Medo-Persan a avut cuceriri spre vest, spre Turcia, Siria, Liban și Grecia din zilele noastre; spre nord, spre regiunile care astăzi sunt nordul Iranului, Cecenia, Georgia, Armenia și Azerbaidjan; și spre sud, spre Irak, Israel și Egipt.

Imperiul Greco-Macedonean

În continuare, viziunea prezice tranziția de la Imperiul Medo-Persan la Imperiul Grecesc al lui Alexandru. Aici, în Daniel 8, Imperiul Greco-Macedonean era înfățișat ca un țap sălbatic

⁵⁶ Walvoord, *Daniel*, 182.

căruia îi ieșea din cap un corn mare. Țapul acesta corespunde leopardului din Daniel 7. Unicul corn proeminent îl reprezintă pe Alexandru cel Mare:

În timp ce căutam să înțeleg aceste lucruri, iată că a venit un țap dinspre apus, străbătând toată suprafața pământului, fără să atingă însă pământul. Țapul avea un corn impunător între ochi. A venit până la berbecul care avea două coarne, pe care l-am văzut stând lângă râu, și s-a năpustit asupra lui cu o furie năprasnică. L-am văzut și cum s-a apropiat de berbec și s-a întărâtat împotriva lui. Apoi a izbit berbecul și i-a rupt cele două coarne, fără ca berbecul să fi avut putere să i se împotrivească. L-a trântit la pământ și l-a călcat în picioare; și nu a fost nimeni care să-l poată scăpa pe berbec de sub puterea țapului (vv. 5-7)

Alexandru este văzut provocând o distrugere masivă a berbecului Medo-Persan, care este incapabil să se apere. După cum afirmă pasajul, „nimeni nu a putut scăpa“ Medo-Persia de puterea militară a lui Alexandru Macedon.

Diadohii

În continuare, moartea lui Alexandru este prezentată prin „ruperea“ unicului corn al țapului. În locul acestuia, cresc alte patru coarne, simbolizând pe cei patru generali care i-au succedat lui Alexandru. Aceștia sunt numiți adesea Diadohi (succesori): „Țapul a continuat să crească în putere, dar, când a ajuns la culmea puterii sale, cornul cel mare i s-a rupt. În locul lui au ieșit alte patru coarne, impunătoare, înspre cele patru vânturi ale cerului“ (v. 8).

Cele patru coarne se mai corelează și cu cele patru aripi ale leopardului din Daniel 7. Ca și cu Imperiul Medo-Persan și berbecul care îl reprezenta, îngerul Gabriel nu lasă loc de îndoială asupra sensului pe care îl au țapul și coarnele lui: „Țapul cel aprig este împăratul Greciei. Cornul cel mare, care era între ochii lui, este primul împărat. Faptul că acest corn a fost frânt și că în locul lui s-au ridicat altele patru înseamnă că din neamul acesta se vor ridica patru împărații, dar nu vor avea puterea ei“ (vv. 21-22).

Războaiele Diadohilor

La scurt timp după moartea lui Alexandru, în anul 323 î.Cr., au început Războaiele Diadohilor, care au ținut, cu întreruperi, cincizeci de ani. După aproximativ douăzeci de ani de lupte inter-dinastice, doi „împărați“, sau dinastii, s-au evidențiat drept stăpânii dominanți peste majoritatea teritoriilor fostului Imperiu Greco-Macedonean. Cel mai mare dintre cele două a fost Imperiul Seleucid, la nord, care a stăpânit peste regiunile Turciei, Siriei, Libanului, Irakului, Iranului, Afganistanului și Pakistanului de astăzi. La sud, era Imperiul Ptolemeic, care a stăpânit peste Egipt, Libia și Sudan. Cu toate că trecerea vremii, morțile și războaiele au avut drept urmare o continuă mutare a granițelor acestor două imperii, forma generală și regiunile lor au rămas relativ constante pentru următoarea sută de ani.

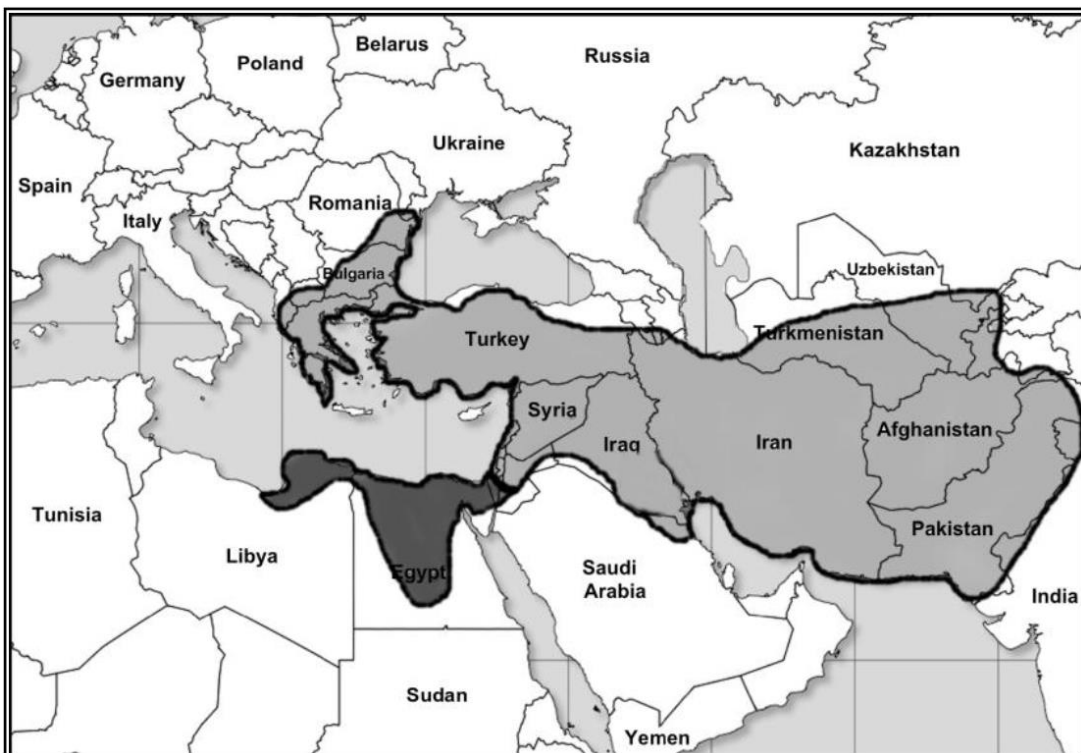

Fig. Imperiile Seleucid și Ptolemeic, 275 î.Cr.⁵⁷

Antioh al IV-lea Epifane

Apoi, în anul 175 î. Cr., Antioh al IV-lea Epifane, fiul regelui Antioh al III-lea, a acaparat tronul Imperiului Seleucid. Antioh este desemnat în text prin sintagma „un corn mai mic“: „Dintr-unul dintre ele a ieșit un corn mai mic, care a crescut peste măsură de mult spre sud, spre răsărit și spre țara cea minunată“ (v. 9).

În *New American Commentary on Daniel*, Steven R. Miller confirmă identificarea „cornului mai mic“ cu Antioh al IV-lea Epifane: „Înțelesul este că dintr-una din diviziunile Imperiului Grecesc avea să iasă un rege de o importanță neobișnuită. Erudiții sunt de acord că acest corn mai mic reprezintă pe cel de-al optulea conducător al Imperiului Grecesc Seleucid, Antioh al IV-lea Epifane (175-163 î.Cr.)“.⁵⁸

La cinci ani după ce a preluat controlul Imperiului Seleucid, în 170 î.Cr., a izbucnit un conflict între Antioh și regele Ptolemeu al VI-lea din sud. Regele Ptolemeu cerea înapoierea regiunii sudice a Siriei. Acest fapt l-a determinat pe Antioh să lanseze o lovitură preventivă împotriva lui Ptolemeu, cucerind tot Egiptul, cu excepția orașului Alexandria. Regele Ptolemeu a fost și el capturat. Temându-se de un răspuns militar din partea romanilor, Antioh i-a îngăduit lui Ptolemeu să rămână la domnie, dar doar în calitate de rege-marionetă. Doi ani mai târziu, în 168 î.Cr., Antioh a condus un al doilea atac împotriva împărăției sudice. În timp ce Antioh se afla în Egipt, în țara Israelului, s-a răspândit un zvon potrivit căruia fusese ucis. A urmat o rebeliune, în care marele-preot demis, Iason, a strâns o forță de o mie de soldați cu care a lansat un atac surpriză asupra Ierusalimului. Însă, când Antioh s-a întors în nord, auzind despre răzmeriță, a

⁵⁷ *Moody Atlas of the Bible*, 208-9.

⁵⁸ Steven R. Miller, *Daniel, The New American Commentary: An Exegetical and Theological Exposition of Scripture* (Nashville: Broadman & Holman, 1994), 224.

atacat Ierusalimul și a executat aproximativ patruzeci de mii de evrei, vânzând tot atât de mulți ca sclavi. Aceste evenimente sunt consemnate în cărțile apocrife:

Iar după ce a aflat regele acestea ce s-au făcut, a socotit că iudeii s-au răzvrătit, pentru aceea, pornind din Egipt cu mânie de fiară sălbatică a luat cetatea cu năvală. Și a poruncit ostașilor să taie fără milă pe cei care le sunt înaintea și pe cei care se suie în case să-i omoare. Deci au fost omorâți tinerii și bătrânii, bărbații și femeile și feciorii au pierit, și fecioarele și pruncii au fost junghiați, astfel că în trei zile, optzeci de mii au fost tăiați, iar alții, cam tot atâți câți cei tăiați, au fost vânduți. (2 Macabei 5:11-14)

Aceste evenimente au condus la revolta macabeilor, care, la rândul ei, l-a făcut pe Antioh să răspundă cu ferocitate împotriva poporului evreu. Antioh a scos în afara legii iudaismul, a abolit jertfele zilnice evreiești și a avut până și îndrăzneala de a jertfi un porc pe altarul din Templul evreilor, împrăștiindu-i bărbăția prin tot Templul ca mijloc de pângărire. În afară de toate acestea, Antioh a substituit sărbătorile evreiești cu bacanalele bețivilor, forțându-i pe evrei să se închine lui Bahus, zeul plăcerii și al vinului. De asemenea, Antioh a interzis circumcizia și lectura Torei sau a vreuneia dintre Scripturile evreiești. Atunci când o mamă l-a sfidat în taină pe Antioh și și-a circumcis cei doi băieți, regele a pus să fie azvârliti toți trei cu capul în jos peste cel mai înalt zid al Ierusalimului, aterizând pe pavajul din piatră de dedesubt. 2 Macabei 7:3-5 relatează până și un incident când Antioh a tăiat limbile a șapte fii din aceeași familie și a pus să fie fripți de vii pe un fier mare în timp ce mama lor era forțată să privească. Abia după aceea, a fost și mama băieților, în sfârșit, ucisă. Theodoret din Cir, un episcop din secolul al V-lea din Biserica Răsăriteană, a comentat și el asupra nenumăratelor păcate de moarte pe care Antioh le-a săvârșit față de Templul evreiesc:

Atunci când răzmerița a devenit mai serioasă, Antioh a sosit și a dat la moarte pe majoritatea celor pioși și a avut neobrăzarea de a intra până și în incinta Templului; după ce a intrat, a jefuit tot Templul, însușindu-și tezaurul, toate ofrandele, ceștile, vasele, masa de aur, cădelnița din aur, șfeșnicele făcute din aur și, pe scurt, toate uneltele închinării divine. Pe deasupra, a ridicat un altar lui Zeus, a împuiat toată cetatea cu idoli și a obligat pe toată lumea să aducă jertfe, în timp ce el însuși a adus ca jertfă un porc pe altarul divin și l-a numit după Zeus al Olimpului.⁵⁹

Toate aceste atrocități sunt relatate pe măsură ce ni se face cunoscută cariera „cornului mai mic“ din viziunea lui Daniel:

S-a înălțat până la oștirea cerurilor, a aruncat la pământ o parte din oștire și din stele și le-a călcat în picioare. S-a înălțat până la Căpetenia oștirii și i-a luat jertfa continuă, iar locul Sanctuarului Lui a fost dărâmat. Oștirea și jertfa continuă au fost date pe mâna lui din pricina nelegiuirii. Cornul a aruncat adevărul la pământ și a reușit în ceea ce a făcut. (Daniel 8:10-12)

Antioh ca arhetip al lui Anticrist

Antioh al IV-lea Epifane este, neîndoielnic, unul dintre cele mai de seamă prototipuri ale lui Anticrist din întreaga Biblie. Aceste profeții despre Antioh al IV-lea Epifane au, așadar, atât o împlinire istorică, cât și una viitoare. Evenimentele puse în mișcare de Antioh, așa cum sunt

⁵⁹ *Ancient Christian Commentary on the Bible*, vol. 13, *Daniel and Ezekiel* (Westmont, IL: Inter-Varsity, 2009), 251.

detaliat în Daniel 8, vor fi oglindite până la un punct de către Anticrist, în zilele din urmă. Această perspectivă este îmbrățișată de o gamă largă de erudiți și comentatori:

- John Walvoord afirmă: „Pasajul acesta, deși adus la împlinire de către Antioh, era, de asemenea, o descriere tipică a viitorului rol al lui Anticrist, omul fărădelegii, dictatorul întregii lumi în timpul celor trei ani și jumătate dinaintea A Doua Venire a lui Cristos.”⁶⁰
- Tim Lahaye și Ed Hindson afirmă: „Descrierea lui Antioh al IV-lea Epifane drept cornul cel mic din Daniel 8:9-13, 23-25 și «omul disprețuit» (în *en.* vrednic de dispreț, abject – n.t.) din Daniel 11:21-35 îl însemnează drept arhetipul cornului mai mic (Anticristul)... similaritățile dintre Antioh și Anticrist sunt izbitoare și stabilesc o relație tipologică între cele două figuri.”⁶¹
- H. C. Leupold, un renumit erudit al Vechiului Testament, îl vede și el pe Antioh ca fiind un arhetip al lui Anticrist, iar profețiile din capitolul 8 ca având importanță directă pentru vremurile sfârșitului: „Regele Antioh este văzut ca un soi de Anticrist al Vechiului Testament, asemănător marelui Anticrist; răscolirea și pângărirea locului sfânt vor corespunde experiențelor similare din timpul necazului celui mare. Dacă păstrăm în minte aceste lucruri, capitolul își pierde din izolarea de evenimentele zilelor noastre și este văzut drept tipic într-un sens foarte definit.”⁶²
- Gleason L. Archer notează similaritățile dintre Antioh din Daniel 8 și Anticrist din Daniel 7: „[Daniel 8] seamănă întrucâtva cu celălalt [Daniel 7] în ce privește subiectul și maniera prezentării, deoarece și el înfățișează imperii mondiale successive sub formă de fiare înverșunate și culminează cu un tiran descris drept «un corn mai mic».”⁶³

Contextul sfârșitului

Sunt mai multe motive foarte întemeiate pentru care erudiții văd în acțiunile lui Antioh al IV-lea Epifane, așa cum sunt acestea consemnate în Daniel 8, o prefigurare profetică clară a viitorului Anticrist. Cel dintâi, și cel mai simplu, este că îngerul Gabriel îl înștiințează în mod direct pe Daniel despre faptul că contextul ultim al viziunii este acela al sfârșitului:

Am auzit un glas de om venind din mijlocul râului Ulai care striga și zicea astfel: „Gabriele, fă-l să înțeleagă această viziune!” Când a venit lângă locul unde eram, m-am înspăimântat și am căzut cu fața la pământ. El mi-a zis: „Înțelege, fiul omului, că viziunea este cu privire la vremea sfârșitului!” Când mi-a vorbit, am căzut leșinat cu fața la pământ. El m-a atins și m-a ridicat iarăși în picioare în locul unde mă aflam. Apoi mi-a zis astfel: „Iată, îți voi spune ce se va întâmpla în vremea de apoi a indignării, căci viziunea se referă la vremea hotărâtă sfârșitului. (Daniel 8:16-19)

Referindu-se la sintagma specifică „vremea sfârșitului” (în ebraică: *èt-qetz*), Lahaye și Hindson vorbesc despre sensul ei ultim privitor la sfârșit:

Sintagma „vremea sfârșitului” (în ebraică *èt-qetz*) din Daniel (8:17; 11:35; 12:4, 6, 9, 13), ca și în restul Vechiului Testament, este diferită de sintagma „zilele

⁶⁰ Walvoord, *Every Prophecy of the Bible* (Colorado Springs: Cook Communications, 2004), 242.

⁶¹ Tim Lahaye și Ed Hindson, *The Popular Bible Prophecy Commentary* (Eugene, OR: Harvest House, 2007), 239.

⁶² H. C. Leupold, *Exposition of Daniel* (Grand Rapids: Baker, 1969), 361.

⁶³ Archer, *The Expositors Bible Commentary*, 96.

din urmă“ (în ebraică *acharit hayamim*) (2:28; 10:14). Amândouă sunt expresii escatologice, dar doar *èt-qetz* face referire exclusiv la perioada escatologică finală sau la evenimentul escatologic final... Concentrarea pe „vremea sfârșitului“ și „vremea de apoi a indignării“ dă la iveală faptul că evenimentele care au legătură cu prigoana poporului evreu și desacralizarea Templului inițiată de Antioh – și deci împotriva lui Dumnezeu, „Prințul prinților“ – își va găsi împlinirea ultimă în antitipul, Anticrist, în timpul necazului celui mare... Antioh a împlinit multe dintre lucrurile pe care viitorul Anticrist le va face, stabilind astfel un tipar profetic pentru ceea ce urmează să vină.⁶⁴

Similaritățile dintre Antioh și Anticrist

Dincolo, însă, de faptul că îngerul Gabriel afirmă pe șleau că, în ultimă instanță, contextul viziunii vizează vremea sfârșitului, erudiții au notat, de asemenea, numeroase asemănări între Antioh și viitorul Anticrist, consolidând o dată în plus contextul ultim al acestei viziuni. Țineți cont de următoarele similarități remarcabile:

1. Atât Antioh, cât și Anticrist sunt desemnați prin folosirea simbolismului „cornului celui mic“. În timp ce Anticristul este descris drept „un alt corn mic“ (Daniel 7:8), Antioh este numit simplu prin „un corn mai mic“ (Daniel 8:9).
2. Atât Antioh, cât și Anticrist sunt mari prigonitori ai poporului lui Dumnezeu. Dacă Anticrist „îi va asupra pe sfinții Celui Preaînalt“ care „vor fi dați în mâna lui“ (Daniel 7:25), despre Antioh se spune că „va face pustiiri de necrezut și va reuși în ceea ce va face; îi va nimici pe cei puternici și pe poporul sfinților“ (Daniel 8:24).
3. Atât Antioh, cât și Anticrist sunt înfățișați drept „semeți și iscușiți în uneltiri“ (8:23) sau „având o înfățișare mai impunătoare“ (7:20). După cum comentează Miller, „amândouă aceste descrieri implică cruzime și sălbăticie“.⁶⁵
4. Atât Antioh, cât și Anticrist se înalță pe ei înșiși. În timp ce Anticristul „va rosti cuvinte jignitoare împotriva Celui Preaînalt“ (Daniel 7:25), despre Antioh se spune că „inima i se va mândri... și va sta chiar împotriva Căpeteniei căpeteniilor“ (Daniel 8:25).
5. Atât Antioh, cât și Anticrist dispun de o mare putere, care le parvine direct de la Satan. Despre Anticrist se spune că „venirea celui fără de lege va fi în conformitate cu lucrarea lui Satan, cu tot felul de puteri, semne și miracole mincinoase și cu orice fel de înșelăciune a fărădelegii“ (2 Tesaloniceni 2:9). Este menționat specific faptul că Satan, balaurul, va da autoritatea sa fiarei (Apocalipsa 13:4) și că Anticristul „cu ajutorul acestui zeu străin va lupta împotriva cetăților fortificate“ (Daniel 11:39). Cu privire la Antioh se spune că „va fi puternic, dar nu prin propria-i putere“ (Daniel 8:24).
6. Atât Antioh, cât și Anticrist vor fi nimicitori de oameni. Despre Anticrist se spune că va face ca „toți care nu se închină imaginii fiarei să fie omorâți“ (Apocalipsa 13:15). Apostolul Ioan, într-o viziune, a văzut „trei duhuri necurate, ca niște broaște, ieșind din gura balaurului, din gura fiarei și din gura profetului fals. Acestea sunt duhuri de demoni, care fac semne și se duc la regii întregii lumi ca să-i adune pentru războiul zilei celei mari a Dumnezeului Atotputernic“ (Apocalipsa 16:13-14). Despre Antioh s-a spus că „îi va nimici pe cei puternici“ (Daniel 8:24).

⁶⁴ Lahaye și Hindson, *The Popular Bible Prophecy Commentary*, 239.

⁶⁵ Miller, 237.

7. Atât Antioh, cât și Anticrist sunt înșelători abili. Despre Anticrist se spune că cariera lui va fi definită prin „tot felul de puteri, semne și miracole mincinoase“ (2 Tesaloniceni 2:9). În timpul domniei lui Anticrist, „cei ce locuiesc pe pământ“ vor fi înșelați de „semne“ false (Apocalipsa 13:14). Despre Antioh se spune că este „iscusit în uneltiri“ (Daniel 8:23) și că „din pricina istețimii lui și a propășirii înșelăciunii din mâna lui... va distruge pe mulți care se credeau în siguranță“ (Daniel 8:25).
8. Atât Anticrist, cât și Antioh sunt definiți ca fiind trufași și aroganți. Anticristul va avea „o gură care vorbea cu trufie“, mai cu seamă „împotriva Celui Preaînalt“ (Daniel 7:8, 11, 25). Despre Antioh se spune că „inima i se va mândri“ (Daniel 8:25).
9. Atât Antioh, cât și Anticristul se vor folosi de o pace falsă pentru a-și atinge scopurile. În timp ce Anticristul va încheia un fals acord de pace cu Israelul (Daniel 9:26), despre Antioh este scris că „va veni pe neașteptate și va pune mâna pe regat prin uneltiri“ (Daniel 11:21, 24) și că „va distruge pe mulți care se credeau în siguranță“ (Daniel 8:25, în *en.* „va distruge pe mulți prin pace“ – n.tr.).

Cu siguranță, am putea evidenția și alte similarități între Antioh al IV-lea Epifane și Anticrist, și sunt mulți comentatori care au întreprins acest demers. Dar în ciuda evidentei prefigurării profetice a lui Anticrist în Antioh și în ciuda contextului afirmat al pasajului ca fiind vremea sfârșitului, mulți erudiți și profesori de profeții s-au străduit să reconcilieze „cornul cel mic“ din Daniel 8 cu „cornul mai mic“ din Daniel 7. Dificultatea cu care se confruntă constă în presupuziția falsă, dar des întâlnită, potrivit căreia cornul cel mic/Anticristul din Daniel 7 se ivește din Imperiul Roman, în timp ce cornul cel mic din Daniel 8 își face apariția din Orientul Mijlociu. Steven Miller se frământă cu această aparentă contradicție, în comentariul său pe marginea cărții Daniel: „Perspectiva împlinirii duble în care sunt profețiți deopotrivă Antioh și Anticristul ridică dificultăți. De exemplu, Anticristul se ridică din Roma, nu din Grecia, ca Antioh.“⁶⁶

Dar deși Miller găsește aici o dificultate, problema este în întregime rezolvată prin recunoașterea faptului că Daniel 2 și Daniel 7 nu vorbesc despre Imperiul Roman, ci despre Califatul islamic. Regiunea Califatului islamic și Imperiul Seleucid-Ptolemeic al lui Antioh al IV-lea Epifane sunt una și aceeași. Odată ce înțelegem că amândouă capitolele se referă la Califatul islamic, toate viziunile din Daniel curg laolaltă lin, iar dificultățile istorice ale interpreților sunt aplanate. Fie că este vorba de Daniel 2, 7 sau 8, toate cele trei pasaje profetice trimit la ideea că împărăția finală anticristică își va face apariția din Orientul Mijlociu.

⁶⁶ *Ibid.*, 242.

Capitolul 9

Daniel 10-11: Regele din nord

După cum am văzut până acum în cartea Daniel, deși fiecare profeție vorbește despre viitorul Anticrist și împărăția lui, fiecare profeție succesivă clădește pe cea precedentă, curgând toate laolaltă, dar adăugând, cu fiecare pasaj, informații noi și importante. Dacă Daniel 2 (statuia lui Nebucadnețar) și-a găsit o paralelă aproape perfectă în Daniel 7 (cele patru fiare), tot așa și pentru profeția din Daniel 11 se realizează o paralelă aproape perfectă în Daniel 8. Amândouă trasează prăbușirea Imperiului Medo-Persan în fața Imperiului Greco-Macedonean, diviziunea între cei patru diadohi, care i-a urmat, și ascensiunea la putere a lui Antioh al IV-lea Epifane, prototipul profetic al lui Anticrist.

Daniel 10: Mesagerul angelic

Viziunea din Daniel 11 începe propriu-zis în Daniel 10, unde ni se relatează întâlnirea profetului cu o ființă angelică. Capitolul 11 doar explică viziunea. Revelația începe atunci când Daniel se întâlnește cu îngerul:

În ziua a douăzeci și patra a lunii întâi, mă aflam pe malul râului celui mare, care se cheamă Tigru. Mi-am ridicat privirea, m-am uitat și iată că acolo era un bărbat îmbrăcat în in și încins la coapse cu un brâu de aur de Ufaz. Trupul lui era ca hrisolitul, fața lui – ca strălucirea fulgerului, ochii lui – ca torțele de foc, mâinile și picioarele lui – ca luciul bronzului lustruit, iar glasul său – ca vuietul mulțimii. Numai eu, Daniel, am văzut viziunea. (Daniel 10:4-7)

În versetul 14, îngerul îi descoperă lui Daniel contextul ultim escatologic al viziunii: „Acum am venit să te învăț cu privire la ceea ce se va întâmpla cu poporul tău în zilele de apoi, căci viziunea se referă la acele zile.“ Acest punct este esențial. Ca și Daniel 8, profeția are un sens deopotrivă istoric și escatologic. Aproape toți comentatorii futuriști recunosc interpretarea duală:

- Ieronim a comentat că sensul ultim al profeției vizează „ceea ce se va întâmpla cu poporul Israel, nu în viitorul apropiat, ci în zilele din urmă, adică la sfârșitul lumii.“⁶⁷
- Gleason L. Archer afirmă: „Îngerul începe să-i explice lui Daniel destinul poporului evreu până în zilele din urmă... Viziunea transcende epoca lui până la perioada finală a istoriei lumii, înainte de venirea în putere a Fiului Omului ca să-și întemeieze Împărăția pe pământ.“⁶⁸
- Lahaye și Hindson au scris: „Profețiile din capitolul 11 vor trata despre evenimente din viitorul apropiat (cele care și-au găsit împlinirea istorică)... și evenimente din viitorul îndepărtat (cele cu împlinire escatologică) – ridicarea cornului celui mic din sânul celei de-a patra împărății, Anticristul.“⁶⁹
- John Walvoord scria: „Expresia «în zilele de apoi» este un termen cronologic important, ce ține de programul profetic derulat în cartea lui Daniel... extinzându-se și culminând cu cea de-a doua venire a lui Isus Cristos pe pământ.“⁷⁰
- Steven R. Miller spune: „«În viitor» este o traducere a sintagmei ebraice *béahârît hayyamîm*, redată de obicei prin «în zilele de apoi». În mod normal, ea descrie evenimente care vor avea loc chiar înainte și în timpul venirii Împărăției lui

⁶⁷ *Ancient Christian Commentary on the Scriptures*, vol. 13 (Downers Grove, 2008), 278.

⁶⁸ Archer, *Expositors Bible Commentary*, 125.

⁶⁹ Lahaye și Hindson, *The Popular Bible Prophecy Commentary*, 258.

⁷⁰ Walvoord, *Daniel*, 248.

Dumnezeu pe pământ... Punctul culminant al avanpremierii istorice oferite de înger este viitoarea Împărăție a lui Dumnezeu.⁷¹

Odată explicate sensul și scopul ultime ale viziunii lui Daniel, îngerul trece la explicațiile privitoare la evenimentele din viitorul imediat al Imperiului Medo-Persan și al prăbușirii acestuia sub Alexandru cel Mare: „Acum îți voi spune adevărul acesta: încă trei împărați se vor mai ridica în Persia. Cel de-al patrulea va strânge mai multă bogăție decât toți ceilalți și, când va câștiga putere prin bogăție, îi va răscula pe toți împotriva împărăției Greciei. Apoi se va ridica un împărat puternic, care va domni cu mare autoritate și va face tot ce-i va plăcea“ (Daniel 11:2-3).

După cum am văzut deja în Daniel 8, moartea prematură a lui Alexandru avea să ducă la ruperea imperiului său între cei patru succesori ai săi: „Și după ce se va fi înălțat, împărăția lui va fi sfârșită și va fi împărțită în cele patru vânturi ale cerului. Dar aceasta nu va merge la urmașii lui și nici nu va mai avea aceeași autoritate ca atunci când domnea el, căci împărăția lui va fi dezrădăcinată și va fi dată și altora pe lângă aceștia“ (v. 4).

Ce urmează în versetele 5-20 este o punere în scenă foarte detaliată a încleștărilor istorice dintre cele mai semnificative două dinastii ale fostului Imperiu Greco-Macedonean: Imperiul Seleucid, în nord, și Dinastia Ptolemeică, în sud. Pe marginea acestor versete, John C. Whitcomb, erudit al Vechiului Testament, comentează: „Această profecie remarcabil de detaliată a luptei de 150 de ani dintre diverșii moștenitori ai împărăției lui Alexandru se concentrează asupra lui Ptolemeu I Soterul (323-283 î. Cr.) și succesorii săi din Egipt (împărații de la sud) și Seleucus I Nicator (312-281 î. Cr.) și succesorii acestuia în Siria (împărații din nord).“⁷²

Apoi, în versetele 21-35, ni se povestește despre cariera lui Antioh al IV-lea Epifane, „cornul cel mic“ din Daniel 8, cel de-al optulea conducător al Imperiului Seleucid din nord: „În locul lui se va ridica un om disprețuit, căruia nu i s-a dat măreție regală. El va veni pe neașteptate [în *en.* pe cale pașnică – n.t.] și va pune mâna pe regat prin uneltiri“ (v. 21).

Conflictul istoric neîntrerupt dintre Imperiul nordic al seleucizilor și Imperiul Ptolemeic din sud continuă să fie un accent major al poveștii care se derulează: „El își va strânge puterea și curajul, înaintând împotriva regelui din sud cu o mare oștire. Regele din sud se va angaja în luptă cu o oștire mult mai mare și mai puternică, dar nu va birui din pricina planurilor rele uneltite împotriva lui“ (v. 25).

Versetele 33-35 încheie discuția despre Antioh prin câteva îndemnuri date poporului evreu aflat sub prigoana lui Antioh. Acestea prefigurează puternic perseverența ce li se va cere acestora în zilele din urmă.

Anticristul

Discuția despre încleștarea dintre seleucizii conduși de Antioh și Imperiul Ptolemeic din sud se încheie în versetul 35. Deși unii erudiți nu sunt de acord cu această perspectivă, futuriștii conservatori acceptă, în general, că versetele 35 și 36 marchează tranziția dintre Antioh și antitipul său din zilele din urmă, Anticristul:

- Ieronim, vorbind, în secolul al IV-lea, despre interpretarea evreiască și creștină a acestui pasaj, scria: „Evreii cred că acest pasaj se referă la Anticrist... și noi înțelegem acest pasaj ca făcând trimitere la Anticrist.“⁷³

⁷¹ Steven R. Miller, *Daniel, The New American Commentary: An Exegetical and Theological Exposition of Scripture* (Nashville: Broadman & Holman, 1994), 286-87.

⁷² John C. Whitcomb, *Everyman's Bible Commentary* (Chicago: Moody Press, 1985), 148.

⁷³ *Ancient Christian Commentary on the Scriptures*, vol. 13 (Downers Grove, 2008), 298.

- John Walvoord scria despre răgazul dintre istoric și escatologic: „Începând cu versetul 36, se poate observa o pauză abruptă în profeție, introdusă prin expresia *în zilele de apoi*, din versetul 35. Până în acest punct, profeția care trata despre Imperiul Persan și cel Grec a fost împlinită în amănunt și cu o precizie uimitoare. Începând cu versetul 36, însă, avem o situație cu totul diferită.”⁷⁴
- Robert D. Culver, fost profesor de Vechiul Testament și ebraică la Grace Theological Seminary, discută, în cartea sa *Daniel and the Latter Days* [Daniel și zilele din urmă], tranziția de la Antioh la Anticrist, din versetul 36: „Propria mea opinie (urmând-o pe cea a majorității comentatorilor premileniști recenți) este că predicția se referă la Antioh începând de la versetul 21 și până la versetul 35, dar că, începând cu versetul 36, prin desemnarea «regele va face ce-i va plăcea», Anticristul este tema profeției până la încheierea capitolului 11. Ținând cont de mențiunea de mai sus, că Antioh este descris în versetele 21-35 și că istoria prezentată în amănunt este tipică pentru viitoarea carieră a lui Anticrist...”⁷⁵
- Dr. Thomas Ice confirmă și el larga acceptare a acestei interpretări: „Aproape toți futuriștii cred că Daniel 11:1-35 și-a găsit împlinirea în trecut, mai cu seamă în secolul al II-lea î. Cr. Regele din nord și cel din sud din versetele 1-35 se referă în mod clar la «conflictul dintre ptolemeici și seleucizi».”⁷⁶

Așadar, erudiții sunt, în general, de acord că între versetele 35 și 36 are loc o trecere de la tip (Antioh) la antitip (Anticrist). Vedem aici că Anticristul va face după cum dorește, sau ce va vrea el. După cum am văzut în Daniel 8, el se înalță pe sine și este arogant. Va rosti blasfemii împotriva tuturor zeilor și, mai specific, împotriva lui Iahve, singurul Dumnezeu adevărat (deși în versetele următoare, vom vedea că există un dumnezeu anume pe care îl cinstește). Și, în cele din urmă, vedem că va prospera în ceea ce face până când „se va sfârși perioada indignării”, când Isus Se va întoarce ca să pună capăt brusc blasfemiilor lui: „Regele va face ce-i va plăcea. Se va mări și se va înalța deasupra oricărui zeu și va rosti lucruri nemaiauzite împotriva Dumnezeului dumnezeilor. El va reuși până când se va sfârși perioada indignării, căci ce este hotărât se va împlini” (v. 36).

Versetele 37-39 conțin informații esențiale privitoare la caracterul și sistemul de credințe ale lui Anticrist. Vom amâna această discuție deocamdată, folosind în schimb capitolul următor pentru o abordare detaliată. Ne concentrăm acum asupra versetului 40 și până la concluzia profeției. Versetul 40 ne spune că această ultimă parte a profeției se referă la contextul sfârșitului: „La vremea sfârșitului, regele din sud va porni război cu el. Dar regele din nord se va năpusti ca o furtună asupra acestuia cu care de luptă, cu călăreți și cu corăbii multe; va invada multe țări și le va traversa ca un potop.”

Deși comentatorii au o opinie unanimă vizavi de identitatea regelui din nord (regii seleucizi) în cele șase referințe de adineaure, părerile sunt împărțite asupra identității regelui din nord, din versetul 40. Unii, între care mă număr și eu, gândesc că este limpede că regele din nord este Anticristul. Alții, însă, cred că acesta este un inamic al lui Anticrist și un aliat al regelui din sud.

Perspectiva istorică: Regele din nord este Anticristul

⁷⁴ Walvoord, *Daniel*, 270.

⁷⁵ Robert D. Culver, *Daniel and the Latter Days* (Chicago, Moody Press, 1977), 176.

⁷⁶ Thomas Ice, „Ezekiel 38 and 39 Part XXVII”, <http://www.pre-trib.org/data/pdf/Ice-Ezekiel3839Part271.pdf>.

Printre aceia care îl identifică pe regele din nord cu Anticristul se numără comentatori deopotrivă din vremurile Bisericii Primare și din cele moderne. Aceasta este, în opinia mea, *perspectiva istorică*.

- Hipolit, un discipol al lui Irineu, în *Tratat despre Cristos și Anticrist*, din secolul al II-lea, pune semnul egal între regele din nord și Anticrist.⁷⁷
- Lactantius, din secolul al III-lea, afirma: „Un rege se va scula din Siria, născut dintr-un duh drăcesc, uzurpatorul și nimicitorul rasei omenești, care va distruge ceea ce rămâne în urma răului dintâi, împreună cu el însuși... va încerca să distrugă Templul lui Dumnezeu și să prigonească poporul celor drepți.”⁷⁸
- Theodoret din Cir, în secolul al IV-lea, l-a identificat și el pe Anticrist cu regele din nord: „Regele din sud va declara război împotriva celui care este numit regele din nord... Antioh, care s-a întâmplat să fie un tip al lui Anticrist, a fost numit și regele din nord. Atunci când regele de la sud se angajează în luptă cu el, va mărșălui împotriva lui cu o mulțime și cu forțe puternice deopotrivă pe uscat și pe mare și va dobândi victoria.”⁷⁹
- Gleason L. Archer, după ce a supus considerației poziția alternativă, a scris: „Pare mult mai simplu și mai convingător, însă, să înțelegem «regele de la nord» din acest verset a fi nimeni altul decât cornul cel mic din zilele de pe urmă, Anticristul.”⁸⁰
- G. H. Lang, al cărui comentariu pe Daniel s-a bucurat de cele mai multe laude și recunoaștere în cuvântul-înainte scris de F. F. Bruce, a scris: „Întrucât Anticristul se va scula din zona Siriei, profeția ne poartă, în chip firesc, către acea țară (regele de la nord) și rivalul ei, Egiptul (regele de la sud). La vremea lui Daniel, și mult după aceea, Siria (termenul este restrâns acum la țărișoara de la nordul Palestinei) și ceea ce acum este numit Asiria erau un unic regat din Siria care și-a întins stăpânirea, pentru un timp, până la granițele cu India.”⁸¹
- Edward J. Young, fost profesor de Vechiul Testament la Seminarul Teologic din Westminster, a scris: „Luptele repurtate între sud și nord trimit, în mod evident, la această mare bătălie de la sfârșitul veacului. Cei doi oponenți sunt Anticristul și regele de la sud, care pornesc la război punând presiuni asupra lui.”⁸²
- Steven R. Miller concurează: „Pare clar din descrierea «regelui de la nord» că acesta este nimeni altul decât Anticristul.”⁸³
- Slujitorul și autorul britanic, Geoffrey R. King, scria: „Cred că trebuie să fie regele de la nord, Asirianul... Acesta este echivalentul Fiarei din Apocalipsa.”⁸⁴
- Teologul și ebraistul german, C. F. Keil, susține că „în versetele 40-43, nu citim despre un război al regelui ostil (Anticristul) împotriva regelui de la sud și regelui de la nord.”⁸⁵

⁷⁷ Apud Larry D. Harper, *The Antichrist* (Mequite, TX, Elijah Project, 1992), 35.

⁷⁸ Lactantius, *Divine Institutes* 7:17, AD 307.

⁷⁹ Ancient Christian Commentary on the Scriptures, vol. 13 (Downers Grove, 2008), 301.

⁸⁰ Archer, *Expositors Bible Commentary*, 147.

⁸¹ G. H. Lang, *The Histories and Prophecies of Daniel* (Londra: Paternoster, 1930), 158.

⁸² Edward J. Young, *The Prophecy of Daniel* (Grand Rapids: Wm. B. Eerdsman, 1949), 251.

⁸³ Miller, *Daniel*, 309.

⁸⁴ Geoffrey R. King, *Daniel: A Detailed Explanation of the Book* (Ilford UK: Midnight Cry, 1966), 235.

⁸⁵ C. F. Keil, *Commentary on the Old Testament*, vol. 9, Cartea lui Daniel (Peabody, MA: Hendrickson, 2006),

- Britt Gillette, un blogger popular în domeniul profețiilor, afirmă: „Daniel capitoul 11... leagă în mod clar Anticristul de împărăția nordică a Imperiului Grec divizat. Aceasta era cârmuită de unul dintre generalii lui Alexandru, Seleucus, care stăpânea peste regiunile Siriei, Mesopotamiei și Persiei. De aceea, este rezonabil să presupunem că Anticristul va fi, într-un fel sau altul, legat de această zonă geografică din Orientul Mijlociu.”⁸⁶

Perspectiva populară: Trei regi

În contrast cu perspectiva istorică, sunt mulți astăzi care își asumă poziția conform căreia pasajul descrie trei regi distincte, iar regele de la nord este un inamic al lui Anticrist.

- Leon Wood, în comentariul la cartea lui Daniel, admite existența unei dezbateri între erudiți și conchide că regele de la nord nu este Anticristul, ci un lider rus.⁸⁷
- Tim Lahaye și Ed Hindson scriau, în *Popular Bible Prophecy Commentary*: „Campania lui Anticrist se va centra, în ultimă instanță, asupra Israelului (Daniel 11:41), dar va trebui să înfrângă un atac pe două fronturi din partea regelui de la sud și a regelui de la nord (versetele 40-44) înainte de a-și atinge acest obiectiv. După toate aparențele, acești doi regi/aceste două națiuni vor forma o alianță împotriva lui Anticrist și vor lansa un atac cumulat împotriva lui.”⁸⁸
- John C. Whitcomb afirmă: „Regele de la sud trebuie, deci, să fie un monarh egiptean din viitor, judecând după folosirea anterioară a termenului în acest capitol, precum și după declarațiile clare din 11:42-43. Aflat, probabil, într-o alianță cu un rege de la nord (poate Rusia de azi?), conducătorul egiptean escatologic va lansa o diversiune și se va război cu el, adică cu «regele care face tot ce vrea» (Anticristul).”⁸⁹
- Robert Culver a scris: „Până în acest punct, contextul imediat al capitolului vorbește despre regele de la sud (Egiptul), regele (Antioh) de la nord (Siria) și conflictul lor unul cu celălalt și cu Israel. Aici, însă, regele cel îndărătnic este o a treia parte, aflat în conflict cu amândoi regii.”⁹⁰

Probleme cu perspectiva populară

În perspectiva populară, Daniel 11:36-45 descrie trei regi: (1) Anticristul, (2) regele de la nord și (3) regele de la sud. Regele de la nord și cel de la sud sunt văzuți a fi aliați împreună împotriva lui Anticrist. Această perspectivă este în conflict nu numai cu opiniile Bisericii Primare, ci și cu fluența și contextul mai larg al pasajului. Peste tot în Daniel 8 și 11, Antioh al IV-lea Epifane este, în mod clar, un tip al lui Anticrist. Toți învățații cad de acord asupra acestui lucru. Dar, în calitate de ultimul rege istoric al Imperiului Seleucid, Antioh a fost totodată și cel din urmă rege de la nord. Uitându-se la numeroasele caracteristici, descrieri, acțiuni și titluri ale lui Antioh al IV-lea Epifane consemnate în Daniel 8 și 11, erudiții le atribuie pe toate lui Anticrist. Acestea includ și descrieri ale lui Antioh ca fiind:

- Cornul cel mic (Daniel 7:8; 8:9)

⁸⁶ Britt Gillette, „Naționalitatea lui Anticrist“, Rapture Ready (blog), <http://www.raptureready.com/featured/gillette/ac2.html>.

⁸⁷ Leon Wood, *A Commentary on Daniel* (Grand Rapids: Zondervan, 1963), 280-315.

⁸⁸ Lahaye și Hindson, *The Popular Bible Prophecy Commentary*, 262.

⁸⁹ John C. Whitcomb, *Everyman's*, 155.

⁹⁰ Robert Duncan Culver, *Daniel and the Latter Days* (Chicago: Moody Press, 1977), 180.

- Un nimicitor și prigonitor al poporului lui Dumnezeu (Daniel 7:25; 8:24; Apocalipsa 13:13-15)
- Cel ce își primește puterea de la Satan (Daniel 8:24; 11:39; 2 Tesaloniceni 2:9; Apocalipsa 13:4)
- Blasfemiator (Daniel 8:25; 7:8, 11, 25)
- Arogant și trufaș, se înalță pe sine (Daniel 7:8, 11, 25; 8:25)
- Persoană rea, vrednică de dispreț (Daniel 11:21)
- Pângăritor al Templului evreiesc
- Înfrățire aspră, sau impunătoare (Daniel 7:20; 8:23)
- Un manipulator care folosește înșelăciunea pentru a dobândi putere (Daniel 8:23, 25; 2 Tesaloniceni 2:9; Apocalipsa 13:14)
- Unul care folosește o pace falsă pentru a dobândi victoria (Daniel 8:25; 11:21, 24)

Toate acestea sunt recunoscute a fi descrieri atât ale lui Antioh al IV-lea Epifane, cât și ale lui Anticrist. Dar în ce privește titlul său de rege de la nord și conducător al Imperiului Seleucid, perspectiva populară îl divorțează, pe neașteptate, pe Anticrist de acest titlu. Rezultatul bizar este că Antioh al IV-lea Epifane este văzut a fi deopotrivă un tip al lui Anticrist și cel mai redutabil inamic al acestuia. Dar cum poate fi amândouă aceste lucruri? Pur și simplu, nu are sens. În plus, regii de la nord și sud, care se situează în tabere adverse peste tot în contextul istoric al profeției, ajung, deodată, să fie aliați împotriva lui Anticrist. După cum au afirmat Lahaye și Hindson, „acești doi regi/aceste două națiuni vor forma o alianță împotriva lui Anticrist și vor lansa un atac cumulat împotriva acestuia.”⁹¹ Până și J. Paul Tanner, un apărător al popularei teorii a celor trei regi, admite natura problematică și contradictorie a acestei poziții: „O posibilă slăbiciune a acestei perspective este ușoara inconsecvență cu contextul anterior al capitolului. Teoria celor trei regi pare a sugera că «regele de la nord» și «regele de la sud» vin laolaltă în ostilitatea pe care i-o poartă lui Anticrist, pe când, la începutul capitolului, cei doi regi sunt descriși în conflict unul cu celălalt.”⁹²

Tanner are absolută dreptate, iar onestitatea lui este revigorantă. Această perspectivă distorsionează, la propriu, tipul istoric (inamici) transformându-l tocmai în opusul lui (aliați). Unde este justificarea pentru o asemenea răsturnare de situație de 180 de grade? În ciuda largii sale popularități, poziția aceasta este deopotrivă inconsecventă și lipsită de vreun sens clar. Cei ce studiază Scripturile cu atenție ar face bine să o respingă. Dar care este fundamentul acestei poziții? Cum se face că atâția interpreți, altminteri excelenți, au ajuns la această concluzie? Răspunsul este simplu. Deoarece cei mai mulți dintre ei abordează pasajul cu presupuziția falsă a unui Anticrist roman sau european, în vreme ce Daniel 11 revelează faptul că Anticristul va cădea ca grindina din regiunea Turciei, Siriei și Irakului (Imperiul Seleucid), sunt incapabili să reconcilieze toate textele și, ca atare, forțează o lectură nefirească a profeției. Așa stând lucrurile, Leon Wood a scris: „Desemnarea «regele de la nord» nu este o indicație corectă a lui Anticrist, pentru că țara acestuia, Roma, nu se află la nord de Palestina. Un conducător rus s-ar potrivi mai bine, pentru că Rusia se află direct la nord, Moscova situându-se pe o linie nord-sud aproape directă cu Ierusalimul.”⁹³

⁹¹ Lahaye și Hindson, *The Popular Bible Prophecy Commentary*, 262.

⁹² J. Paul Tanner, „«Regele de la nord» din Daniel: Îi datorăm Rusiei scuze?” *Journal of the Evangelical Theological Society*, 35, nr. 3 (septembrie 1992): 315-28, http://www.etsjets.org/files/JETS-PDFs/35/35-3/JETS_35-3_315-328_Tanner.pdf.

⁹³ Wood, *A Commentary on Daniel*, 308-9.

În timp ce tot capitolul 11 din Daniel vorbește despre un imperiu din Orientul Mijlociu, deodată, fără vreo justificare în afara direcției vagi a „nordului“, Wood, Whitcomb și numeroși alții optează, în schimb, pentru a vedea în text o forță militară rusă. Iată un exemplu clasic de exegeză pur speculativă. Vedem aici cum falsa presuposiție a unui Anticrist roman conduce la erori peste erori, contaminând interpretarea acestui pasaj și a multor alora. Dimpotrivă, păstrând înțelegerea cea mai clară și cea mai simplă a textului, în acord cu Biserica Primară, precum și cu copleșitorul accent pe Orientul Mijlociu din toate pasajele profetice anterioare, conchidem că titlul *regele de la nord* este folosit pentru a-l descrie pe Anticrist. Acesta este folosit de șapte ori în Daniel 11 (vv. 6, 7, 8, 11, 13, 15, 40). Primele șase dați se referă la diverși regi ai Imperiului Seleucid. Dar, în versetul 40, Anticristul, ca Antioh al IV-lea Epifane în ultimele zile, este numit și regele de la nord, care va stăpâni peste o versiune a vremurilor din urmă a Imperiului Seleucid. Această poziție este rezonabilă, simplă și clară, rezolvând toate dificultățile, conflictele și tensiunile care au dat bătăi de cap multor interpreți, vreme de ani de zile.

Invadatorul de la nord

Trecând înapoi la text, ni se spune în continuare că Anticristul va invada Israelul, numit „țara cea minunată“ (în traducerea americană NASB și românească NTR – n.t.), precum și multe alte țări, dar Edomul, Moabul și fiii lui Amon vor fi cruțați din rândul cuceririlor lui. Gruparea acestor trei națiuni străvechi și corelația lor aproape directă cu Iordania zilelor noastre i-au determinat pe mulți comentatori să creadă că actualul Regat Hașemit al Iordaniei nu va cădea pradă cuceririlor lui Anticrist: „Va invada chiar și țara cea minunată. Multe țări vor cădea, iar cei ce vor scăpa din mâna lui vor fi Edomul, Moabul și conducătorii amoniților“ (Daniel 11:41, NASB).

După ce va pătrunde în Israel, Anticristul va cuceri cele trei națiuni ale Egiptului, Libiei și Cușului, care se corelează cu Republica Islamică a Sudanului de Nord, din zilele noastre. „Își va întinde mâna peste multe țări și nici chiar țara Egiptului nu va scăpa. Va lua în stăpânire comori ascunse de aur și argint și tot felul de lucruri de preț din Egipt, iar libienii și cușiții [nordul Sudanului] îi vor sta la picioare“ (vv. 42-43).

Creștinii din vechime credeau că cele trei națiuni ale Egiptului, Libiei și Sudanului corespund aici celor trei coarne care aveau să fie mai întâi dezrădăcinate de către Anticrist, conform cu Daniel 7:8. Hipolit, în *Tratat despre Cristos și Anticrist*, a scris: „Iar sub aceasta era semnat nimeni altul decât Anticristul... El spune că trei coarne sunt smulse din rădăcina de el, adică cei trei regi ai Egiptului, Libiei și Etiopiei (Cuș-Sudan), pe care le retează în luptă.“⁹⁴

De asemenea, Ieronim a văzut aceste trei națiuni ca fiind cele trei coarne care vor cădea primele în fața lui Anticrist: „Explicăm capitolul final al viziunii acesteia ca având legătură cu Anticristul, afirmând că în timpul războiului repurtat cu egiptenii, libienii și etiopienii [Cuș-Sudan], va zdrobi trei din cele zece coarne...“⁹⁵

După aceea, undeva în toiu cuceririlor lui Anticrist, niște „zvonuri“ (sau vești) de la nord și de la est îl tulbură foarte tare. Asupra veștilor acestora nu putem decât specula. Dar am putea presupune că se referă la mișcări importante de trupe, probabil din Rusia, în nord, și din China, în est: „Când însă niște vești din răsărit și din nord îl vor tulbura, el va porni cu o mare furie ca să nimicească și să distrugă pe mulți“ (Daniel 11:44).

În final, Anticristul este înfățișat „întinzându-și corturile împărătești“ în țara lui Israel, unde descrierea spune că „îl va ajunge sfârșitul“: „Își va întinde corturile regale între mări, la muntele sfânt și minunat, însă apoi îl va ajunge sfârșitul și nimeni nu-l va ajuta“ (v. 45).

⁹⁴ Hippolit, *Tratat*, 25.

⁹⁵ *Ancient Christian Commentary on the Scriptures*, vol.13 (Downers Grove, 2008), 301.

Implicații profetice viitoare

În Daniel 8, Antioh al IV-lea Epifane este un tip al Anticristului în privința caracterului acestuia și a măsurilor pe care le va întreprinde împotriva poporului și țării lui Israel. În Daniel 11, Antioh este tratat din nou ca un tip al Anticristului, de astă dată în ce privește războaiele în care se va angaja și regiunea din care va accede la putere. După cum am văzut, aceasta era paradigma îmbrățișată de primii creștini. Implicațiile acestei profeții cu privire la așa-zisa „Primăvară Arabă” sunt profunde. În zilele și anii ce ne stau înaintea, ar trebui să ne așteptăm să fim martorii emergenței unui lider nordic din regiunea generală a Turciei, Siriei sau Irakului, adică din Imperiul Seleucid. Un alt lider sudic se va ridica din Egipt. Cel din sud își va încleșta forțele cu cel din nord într-o confruntare militară care se va dovedi a fi una pe scară largă. Egiptul va cădea sub puterea liderului nordic. Libia și Sudanul (Cuș) se vor supune atunci liderului nordic. După aceea, șapte alte națiuni din regiune își vor manifesta de bună voie susținerea față de liderul nordic/Anticristul și imperiul aflat în ascensiune al acestuia. Acest imperiu resuscitat este profetit în Daniel 2, reprezentat de tâlpile din fier și lut, iar în Daniel 7, de cele zece coarne. Acesta va fi imperiul anticristic final care va zdrobi poporul lui Dumnezeu din tot cuprinsul regiunii și din mare parte a pământului, înainte de a fi distrus cu desăvârșire de Isus, Mesia.

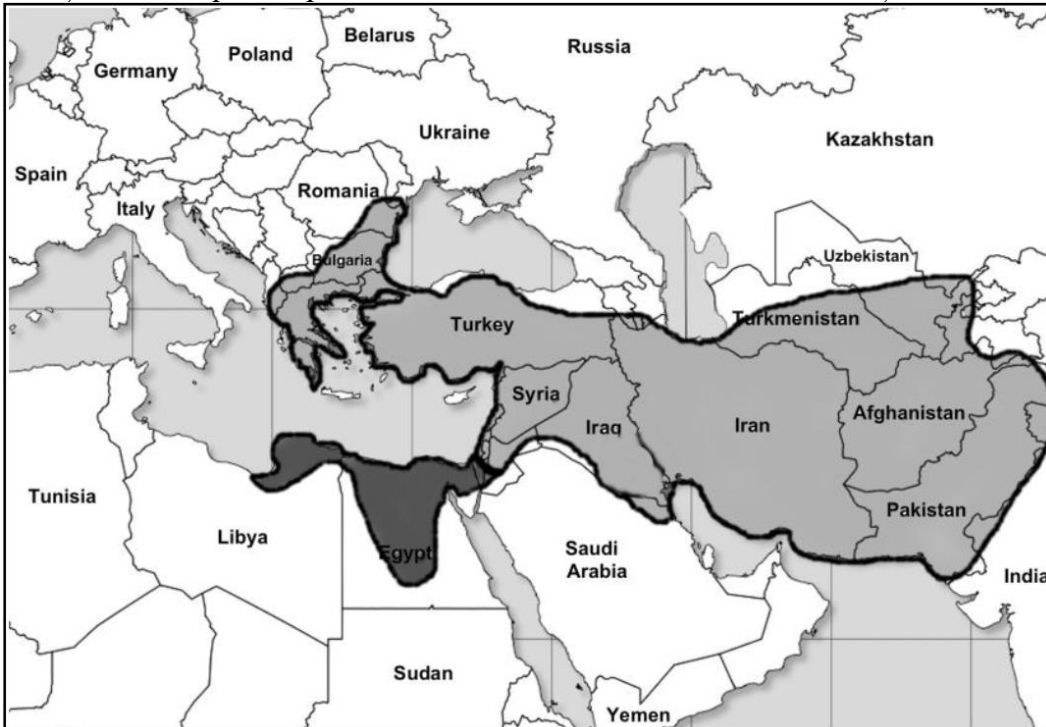

Fig. Imperiul Seleucid la nord și Imperiul Ptolemeic la sud (c. 275 î.Cr.)⁹⁶

⁹⁶ Moody Atlas of the Bible, 208-9.

Capitolul 10

Daniel 11 – Teologia lui Anticrist: va pretinde el a fi Dumnezeu?

În capitolul precedent, am examinat pasajul din Daniel 11 care evidențiază regiunea din care se va ridica Anticristul, precum și titlul său profetic de „rege din nord“. Să revenim acum la versetele 36-39, pentru a înțelege ce relevă acest pasaj despre religia sau teologia lui Anticrist. În capitolul precedent, am discutat versetul 36, care îl prezintă pe Anticrist ca având o voință proprie și un cult al propriei personalități, care se înalță mai presus de orice zeu și, mai specific, rostește blasfemii la adresa lui Iahve, singurul Dumnezeu adevărat. În versetele următoare, însă, deși va deveni limpede că Anticristul îl blasfemiează, într-adevăr, pe Dumnezeul Bibliei, respingând aproape pe orice alt zeu, există un zeu anume pe care Anticristul îl cinstește: „Nu va ține seama nici de Dumnezeul strămoșilor lui, nici de dorința femeilor, nici de vreun alt dumnezeu; căci se va înalța pe sine însuși mai presus de ei toți. Va cinsti, în schimb, un zeu al fortărețelor, un dumnezeu pe care părinții săi nu l-au cunoscut; îl va onora cu aur, argint, pietre prețioase și comori“ (Daniel 11:37-38, NKJV).

Sunt cuprinse aici câteva declarații foarte importante cu privire la vederile religioase ale lui Anticrist. Pasajul acesta i-a determinat pe unii creștini să emită afirmații dogmatice pe marginea credințelor lui Anticrist, pe baza unei părți izolate a pasajului și ignorând altele. De pildă, am auzit citându-se faptul că „nu va ține seama de niciun alt dumnezeu“ ca argument al pretenției că Anticristul va fi ateu. Alții au citat faptul că „nu va ține seama... de dorința femeilor“ ca o dovadă a înclinației sale homosexuale. Alții au citat faptul că „nu va ține seama de dumnezeul strămoșilor lui“ ca o dovadă că va fi un evreu care s-a convertit la o altă religie sau care, pur și simplu, respinge iudaismul. Dar, pentru a înțelege imaginea de ansamblu redată aici, este nevoie de o analiză holistică a pasajului. În ce mă privește, eu cred că aceste versete conțin o declarație în patru puncte a credinței lui Anticrist. Primele trei elemente sunt negative, definind ceea ce Anticristul respinge și reneagă. Cea de-a patra componentă revelează ceea ce afirmă:

- Anticristul respinge pe „Dumnezeul strămoșilor lui“.
- Anticristul respinge „dorința femeilor“.
- Anticristul respinge „orice alt dumnezeu“.
- Anticristul afirmă și onorează un „zeu al forțelor“.

Să analizăm fiecare din aceste afirmații.

Dumnezeul strămoșilor lui

Prima entitate divină respinsă de Anticrist este „Dumnezeul părinților lui“. Mulți dintre cei ce studiază profețiile biblice citesc această sintagmă și înțeleg prin ea că Anticristul va respinge, pur și simplu, religia tinereții sale, religia tatălui sau a bunicului său. Alții susțin că cuvântul evreiesc specific aici pentru „Dumnezeu“ ar putea tot atât de bine să fie folosit pentru a desemna un „zeu“ sau „zei“ păgâni. Dar niciuna dintre aceste sugestii nu păstrează sensul consecvent și repetat al frazei evreiești (*elohim ab*), care este folosită frecvent în Scripturi și, de fiecare dată, ea este o referință la Domnul (Iahve). Asta i-a determinat pe mulți învățați în ale Scripturii să conchidă că Anticristul va fi evreu. După cum afirmă A. C. Gaebelein, „Regele Anticrist nu va ține cont de Dumnezeul părinților lui. Aici devine evidentă descendența lui evreiască. Este o sintagmă ebraică, «Dumnezeul părinților săi».“⁹⁷

⁹⁷ Arno Clemens Gaebelein, *The Prophet Daniel: A Key to the Visions and Prophecies of the Book of Daniel* (New York: Our Hope, 1911), 188.

Așadar, pentru că se face referire la Domnul, Dumnezeu lui Avraam, Isaac și Iacov, Gaebelien și alți erudiți cred că Anticristul ar putea fi doar un evreu care și-a renegat credința ancestrală. Eu cred că Gaebelien are dreptate că *elohim ab* este o trimitere la Dumnezeu evreilor, dar asta nu dovedește neapărat că Anticristul va fi evreu. Problema cu acest raționament o găsim într-un cântec bisericesc pentru copii, foarte la modă: „Tata Avraam a avut mulți fii, mulți fii a avut tata Avraam.“ În alte cuvinte, doar faptul că Îl respinge pe Dumnezeu părintelui său Avraam nu dovedește, sub nicio formă, că Anticristul va fi evreu. Ar putea tot atât de bine să fie ismaelit, edomit sau un descendent al oricărui număr de rubedenii ale fiilor lui Avraam, care umplu mare parte din Orientul Mijlociu și sunt dispersați azi pe tot pământul. Ar trebui să fim foarte precauți și să nu folosim acest pasaj pentru a limita etnia Anticristului într-o manieră foarte rigidă. Ideea de bază transmisă aici este că Anticristul „nu va ține cont“ de Domnul Dumnezeu patriarhilor. De fapt, deși mulți părinți ai Bisericii și comentatori moderni au susținut că Anticristul va fi evreu, tiparul biblic dovedește contrariul. Fiecare tip sau prefigurare a lui Anticrist pe paginile Scripturii a fost un lider ne-evreu, dintre neamuri. Faraonul, Sanheribul (Asirianul), Nebucadnețar (regele Babilonului), sau Antioh al IV-lea Epifane, toți aceștia au fost lideri de talie mondială, păgâni și fără descendență evreiască. Ca atare, eu cred că este de departe mult mai probabil ca Anticristul să fie și el un lider mondial ne-evreu, care Îl respinge pe Dumnezeu lui Avraam, Isaac și Iacov. Deși apologeții musulmani vor pretinde că Allah al islamului este, în fapt, unul și același cu Dumnezeu lui Avraam, aceasta nu este decât propagandă islamică. Allah al islamului are mult mai multe în comun cu Sin, zeul lunii, pe care Avraam l-a lăsat în urma lui în deșert, decât cu Dumnezeu Tatăl al Bibliei.

Dorința femeilor

În al doilea rând, Anticristul respinge „dorința femeilor“. Această sintagmă a fost, la rândul ei, interpretată în numeroase feluri.

Unii o văd ca pe un indiciu al faptului că Anticristul va fi homosexual. Nathan Jones de la Lamb and Lion Ministries, de exemplu, înțelege acest pasaj ca însemnând că Anticristul ar putea fi homosexual și, deci, ar fi cu neputință să fie musulman: „Dacă Anticristul este, după cum se presupune, neinteresat de femei și ar putea fi homosexual, musulmanii l-ar vrea mort, nu-i așa?“⁹⁸ Pastorul John Hagee a fost și el jupuit de media liberală pentru afirmații similare, potrivit cărora Anticristul va fi „un blasfemiator și un homosexual“.⁹⁹

Alții au văzut în acest verset o referință la o zeiță romană. Dar această opinie este întemeiată pe paradigma liberală, conform căreia acestui pasaj nu vorbește despre Anticristul vremurilor din urmă, ci despre o figură istorică.

Mai sunt și unii care văd în această sintagmă o trimitere mesianică la Isus, Mesia. Această viziune este împărtășită de un segment de erudiți:

- Arno C. Gaebelien a afirmat: „Și mai interesantă este sintagma «nu va ține cont de dorința femeilor». Domnul Isus Cristos este avut în vedere aici.“¹⁰⁰
- John Walvoord afirma și el că: „Deși Daniel nu vorbește specific, o explicație plauzibilă a acestui pasaj, în lumina formării evreiești a lui Daniel, este că expresia

⁹⁸ Nathan Jones, „Quick Q&A: Will the Antichrist Come from the Ottoman Empire?“ *Christ in Prophecy Journal*, <http://www.lamblion.us/2010/08/quick-q-will-antichrist-come-from.html>

⁹⁹ Max Blumenthal, „Pastor Hagee: The Antichrist is Gay, ‘Partially Jewish, as Was Adolph Hitler’ (Paging Joe Liberman!)“, *Huffington Post*, 2 iunie, 2008, http://www.huffingtonpost.com/max-blumenthal/pastor-hagee-the-antichri_b_104608.html.

¹⁰⁰ Gaebelien, *The Prophet Daniel*, 188.

«dorința femeilor» este dorința firească a femeilor evreice de a deveni mama lui Mesia cel promis, sămânța femeii făgăduită în Geneza 3:15.¹⁰¹

- Stephen R. Miller scria: „«Cel dorit de femei» face aluzie la Cristos, pentru că femeile evreice doreau să fie mama lui Mesia, iar contextul versetului pare a susține această interpretare.”¹⁰²
- Philip Mauro, un comentator preterist de la începutul secolului al XX-lea, scria: „Cuvintele «nici de dorința femeilor» sunt foarte semnificative. Nu poate încăpea îndoială că se referă la Cristos și că în acest fel le-ar fi înțeles Daniel.”¹⁰³

Cu alte cuvinte, „dorința femeilor” este o sintagmă evreiască cu referire la Mesia. Aceasta ar fi fost înțeleasă în felul acesta de cei ce au auzit-o în contextul ei original. În ultimă instanță, dorința femeilor evreice a fost realizată și împlinită în Maria, care a avut bucuria de a fi aleasă ca cea binecuvântată și a strigat: „Sufletul meu Îl preamărește pe Domnul și mi se bucură nespus duhul în Dumnezeu, Mântuitorul meu, pentru că a privit la starea smerită a sclavei Sale! Iată că de acum încolo, toate generațiile mă vor considera fericită” (Luca 1:46-48).

Tatăl și Fiul

Până aici, am văzut că Anticristul respinge (1) pe Domnul (Iahve), Dumnezeul Bibliei, și (2) pe Isus, Mesia. Această dublă respingere ar trebui să fie văzută, simplu, ca o denunțare a lui Dumnezeu Tatăl și a lui Dumnezeu Fiul. Sprijin pentru această perspectivă găsim în Noul Testament. În 1 Ioan 2:22-23, apostolul Ioan discuta în mod specific teologia sau sistemul de credințe al lui Anticrist. Țineți cont de accentul pe care îl pune pe renegarea Tatălui și a Fiului de către Anticrist: „Cine este mincinosul, dacă nu cel care neagă că Isus este Cristosul? Acela este anticristul: cel care-l neagă pe Tatăl și pe Fiul. Oricine Îl neagă pe Fiul, nu-L are nici pe Tatăl. Cel care-L mărturisește pe Fiul Îl are și pe Tatăl.”

Dar de unde a primit Ioan aceste informații? Deoarece Scripturile la care avea acces constau în Vechiul Testament, textul primar la care ar fi apelat pentru a căpăta înțelegere cu privire la teologia lui Anticrist ar fi fost Daniel 11:36-39. Este probabil că acesta este chiar textul din care Ioan și-a derivat comentariile legate de renegarea acestor două puncte de către Anticrist. Tăgăduirea atât a Tatălui, cât și a Fiului este o temă repetată și în alte pasaje anticristice. În Psalmul 2, care reia motivul comun al străngerii națiunilor în vremurile din urmă, specifică împotriva cui se vor strânge națiunile, și anume împotriva Domnului și a Unsului Său:

De ce se întărită neamurile și de ce cugetă popoarele lucruri deșarte? Regii pământului iau poziție și conducătorii se strâng laolaltă împotriva Domnului și împotriva Unsului Său, zicând: „Să rupem legăturile Lor și să aruncăm funiile Lor de pe noi!” Cel ce tronează în ceruri râde; Stăpânul își bate joc de ei. Apoi le vorbește în mânia Lui și în urgia Lui îi îngrozește. „Totuși, Eu L-am pus pe Împăratul Meu în Sion, muntele Meu cel sfânt” (vv. 1-6)

În altă parte, și Isus, vorbind de vremea când sfinții aveau să fie uciși din cauza credinței lor în El, explica: „oricine vă va omorî va crede că-I aduce închinare lui Dumnezeu. Vor face aceste lucruri pentru că nu L-au cunoscut nici pe Tatăl, nici pe Mine” (Ioan 16:2-3).

Iată un pasaj fascinant! Deși contextul său inițial este persecuția primei comunități mesianice de către comunitatea evreiască nemesianică, Isus extinde înțelesul la o vreme când cei ce îi omoară pe credincioși se vor crede a fi, în fapt, în slujba lui Dumnezeu. Aceasta constituie o

¹⁰¹ Walvoord, *Daniel*, 274.

¹⁰² Miller, *Daniel*, 307.

¹⁰³ Philip Mauro, *The Seventy Weeks and the Great Tribulation* (Choteau, MT: Old Paths Publishing), 145.

dificultate pentru cei ce văd umanismul ca fiind „religia finală“ a lui Anticrist. Dacă la umaniști s-ar fi referit aici, atunci Isus ar fi spus că acești oameni ar gândi că omuciderea ar fi *justificabile*, nu că și-ar socoti crimele a fi pe placul unui zeu în care nu cred. În mod clar, aici se are în vedere un viitor când membrii unei religii propriu-zise îi vor ucide pe urmașii lui Isus și vor crede că asemenea acte îi sunt pe plac dumnezeului lor. Este azi în lume o religie care iese în evidență ca un candidat probabil la adevărarea acestei profeții la scară globală. De fapt, în multe părți ale lumii, azi, creștinii sunt deja uciși cu regularitate de către musulmani, care cred că asemenea fapte le sunt pe plac dumnezeului lor, Allah.

Orice alt dumnezeu

În al treilea rând, pe lângă respingerea Tatălui și a Fiului, Anticristul respinge și orice alt dumnezeu al lumii. Dar trebuie să avem grijă să nu citim acest lucru într-un sens absolut, întrucât, după cum vom vedea, există un dumnezeu care face excepție de la disprețul pe care Anticristul îl poartă tuturor dumnezeilor – un zeu pe care, de fapt, îl cinstește foarte mult.

Un zeu al războiului

În sfârșit, în Daniel 11:38, ajungem la ceea ce *afirmă* Anticristul: „În locul lor va cinsti un zeu al fortărețelor; pe acest zeu, necunoscut strămoșilor lui, îl va cinsti cu aur și cu argint, cu pietre prețioase și cu lucruri de preț.“ Versiunea englezească King James redă acest verset prin „Dumnezeul forțelor“. Dar ce înseamnă asta?

John Walvoord scria: „Singura încredere a ultimului conducător al lumii este în puterea militară, personificată ca un «zeu al războiului».“¹⁰⁴ Opiniile erudiților și comentatorilor au fost și sunt conflictuale asupra acestui punct. Unii văd un zeu specific și au încercat să-l identifice cu anumiți zei din istorie. Eruditul evreu Wilhelm Gesenius, de pildă, vede aici o trimitere la Jupiter Capitolinus. Alții, o referință la Marte, zeul războiului. Alții au încercat să desființeze acest zeu ca nefiind deloc un zeu, ci, mai degrabă, o trimitere la angajarea lui Anticrist față de cuceririle militare. Lahaye și Hindson, de pildă, afirmă că: „Acest rege este un păgân care se înclină doar în fața tăriei militare.“¹⁰⁵ Comentând asupra acestui pasaj, Walvoord a spus și el că Anticristul este „un materialist desăvârșit.“¹⁰⁶

Dar vizualizarea lui Anticrist ca fiind un materialist ateu pornit doar pe cuceriri, pur și simplu, nu este o imagine care se desprinde din lectura firească a acestui pasaj. Nu trebuie pierdută din vedere această idee esențială. Dacă Anticristul este un ateu dedicat cuceririlor, care nu crede în nicio altă putere în afară de a sa, atunci adăugarea cuvântului „zeu“ aici nu face decât să producă confuzie cu privire la sensul propriu-zis al pasajului. La fel și faptul că Anticristul oferă daruri de „aur, argint, pietre prețioase și comori“, după maniera închinătorilor tradiționali. Acest zeu mai este desemnat, în mod specific, prin atributul de „străin, necunoscut“, trimițând o dată în plus la ideea unui zeu străin venerat de un popor „străin“, fără nume. El nu-L venerează pe Dumnezeul evreilor. Odată trecute în revistă toate dovezile, din lectura cea mai firească a textului reiese că Anticristul va fi un închinător la un zeu specific al războiului. Firește, istoria Orientului Mijlociu este înțesată de venerarea unor zeități astrale și beligerante. Așadar, vedem că, deși îi respinge pe Dumnezeul Tatăl și pe Dumnezeu Fiul și pe toți ceilalți dumnezei de pe fața pământului, Anticristul se închină unui zeu al războiului.

¹⁰⁴ Walvoord, *Daniel*, 276.

¹⁰⁵ Lahaye și Hindson, *The Popular Bible Prophecy Commentary*, 261.

¹⁰⁶ Walvoord, *Daniel*, 276.

Dacă ținem cont de imaginea de ansamblu, este cinstit să afirmăm că această descriere poate fi, cu siguranță, aplicată unui musulman. Doctrina islamică Îl reneagă pe Iahve, propunându-l în schimb pe Allah al Coranului. Islamul Îl reneagă pe Isus ca Fiul al lui Dumnezeu și respinge zeii tuturor celorlalte religii. Și, în mod cert, Allah al islamului ar putea fi înțeles a fi zeul războiului, sau al jihadului. Dacă islamul este religia lui Anticrist, atunci expresia „un dumnezeu pe care părinții lui nu l-au cunoscut“ ar putea fi lesne înțeleasă ca o referință la Allah, zeul lunii și al războiului al Arabiei.

În sfârșit, ni se spune că, cu ajutorul acestui „dumnezeu străin“, Anticristul va ataca cea mai formidabilă dintre fortărețe și îi va răsplăti pe cei ce îi susțin eforturile: „Cu ajutorul acestui zeu străin va lupta împotriva cetăților fortificate [în *en.* celei mai puternice dintre fortărețe – n.t.]. Celor ce-l vor recunoaște le va oferi multe onoruri și pe mulți dintre aceștia îi va pune să domnească și le va împărți pământul drept răsplată“ [traducerea literală a versetului din engleză se încheie cu „va împărți pământul pentru un preț“ – n.t.] (Daniel 11:39). Ce avea Daniel în minte prin „cea mai puternică dintre fortărețe“ nu putem decât să speculăm. Dacă ne numărăm printre cei ce vor apuca să vadă ziua lui Anticrist, atunci ne va vom lămuri asupra acestui lucru.

Va pretinde Anticristul că este Dumnezeu?

Odată discutată teologia lui Anticrist, este important să ne îndreptăm către o discuție foarte importantă care are legătură cu ea. În ultimii ani, obiecția cea mai importantă care s-a ridicat împotriva teoriei Anticristului islamic a fost aceea că Anticristul va pretinde că este Dumnezeu, iar musulmanii nu ar urma niciodată un astfel de om. În cartea *Anticristul islamic*, am recunoscut această dificultate și am discutat doi factori care ar putea rezolva problema. Cel dintâi era domnia puternic seducătoare și înșelătoare a profetului celui fals, din Apocalipsa 13. Este prezis că acest asistent săvârșitor de minuni al lui Anticrist va realiza pseudo-miracole puternice cu scopul de a păcăli popoarele pământului: „Iar el îi înșeală pe cei ce locuiesc pământul prin acele semne pe care i-a fost dat să le facă“ (Apocalipsa 13:14, NKJV).

Al doilea factor pe care îl sugeram era situarea în timp a pretenției lui Anticrist de a fi venerat. Aceasta avea să fie emisă propriu-zis la mulți ani după ce își va fi consolidat un număr semnificativ de adepți la nivel global, loialitatea lor și identitatea sa de Mahdi, mult-așteptata figură mesianică a lumii islamice. Acest scenariu este foarte probabil, după cum mai sunt și altele. Deși este clar că Anticristul va fi un promotor de sine nerușinat și va pretinde loialitate, obediență și supunere absolute, mai există și posibilitatea să se oprească doar cu puțin înainte de a se proclama Dumnezeu Atotputernic. Dar ca să înțelegem cu adevărat ce spune Biblia despre convingerile lui religioase, trebuie să consultăm toate textele relevante. Trei pasaje i-au făcut pe cei mai mulți să creadă că Anticristul se va proclama Dumnezeu. Primul, pe care l-am examinat adineauri, este Daniel 11:36: „Regele va face ce-i va plăcea. Se va mări și se va înălța deasupra oricărui zeu și va rosti lucruri nemaiauzite împotriva Dumnezeului dumnezeilor.“ Dar, după cum am discutat deja, această declarație nu poate fi separată de contextul mai larg al pasajului, care arată că, de fapt, Anticristul onorează și aduce ofrande unui zeu al războiului. Deși trebuie avut grijă când eliminăm o posibilitate, este greu să-l vedem pe Anticrist deopotrivă cinstindu-și zeul și proclamându-se dumnezeu.

Anticristul șade în Templul lui Dumnezeu

Al doilea pasaj adus ca dovadă în sprijinul ideii că Anticristul se va proclama Dumnezeu se găsește în a doua epistolă a lui Pavel către tesaloniceni: „Nu lăsați pe nimeni să vă înșele, cu niciun chip; căci Ziua aceea nu va veni până când nu vine mai întâi lepădarea de credință și este descoperit omul păcatului, fiul pierzării, care se opune și se exaltă pe sine mai presus de tot ce

este numit Dumnezeu sau primește închinare, astfel încât șade ca Dumnezeu în templul lui Dumnezeu, arătându-se a fi Dumnezeu“ (2:3-4, NKJV).

Acest pasaj este consecvent cu mai multe altele din cartea lui Daniel. În mod clar, Anticristul va fi un ins arogant, trufaș, care va rosti fățiș blasfemii la adresa Domnului și a tot ceea ce este sacru. De asemenea, vedem că va ajunge să stea, la propriu, în Templul lui Dumnezeu. Dar ce vrea să spună textul, mai exact, prin faptul că Anticristul se va arăta a fi Dumnezeu? Va pretinde că este Iahve, Dumnezeul poporului evreu? Nu pare a fi așa. Dimpotrivă, Anticristul:

- „va rosti lucruri nemaiauzite împotriva Dumnezeului dumnezeilor“ (Daniel 11:36)
- „va rosti cuvinte jignitoare împotriva Celui Preaînalt“ (Daniel 7:25)
- Îl va blasfemia verbal pe Dumnezeu, Numele Lui și Templul Lui (Apocalipsa 13:6)

Puse împreună, acestea constituie o dovadă suficientă că Anticristul nu va pretinde că este Iahve, Dumnezeul credinței biblice. S-ar părea că șederea Anticristului în Templu este un act de sfidare, deriziune și superioritate față de Dumnezeul Templului. Pretinde, atunci, Anticristul că este *vreun alt* Dumnezeu? Sunt sceptic și cu privire la această idee, întrucât, după cum am văzut deja, Anticristul venerează un zeu al forțelor, sau al războiului. După cum am spus, pare improbabil ca Anticristul să se *îchine* unui zeu al războiului și totodată să pretindă *a fi* un zeu.

Cum, atunci, se poate spune că Anticristul se arată „a fi Dumnezeu“, după formularea textului? Întrebarea își află răspunsul prin evidențierea faptului că, în gândirea ebraică sau biblică, Templul era considerat locația pământească din care era extinsă autoritatea guvernamentală a lui Dumnezeu pe pământ. În alte cuvinte, Templul este scaunul de domnie al lui Dumnezeu. Concepția aceasta o vedem peste tot în Scriptură. Ezechiel, de pildă, a avut o vedenie în care Dumnezeu îi vorbea dintr-un Templu viitor pe care îl declara a fi tronul Său: „În timp ce omul stătea lângă mine, am auzit pe Cineva vorbindu-mi din Casă. El mi-a zis: «Fiul omului, acesta este locul tronului Meu, locul unde stă talpa piciorului Meu! Aici voi locui în mijlocul israeliților pe vecie»“ (Ezechiel 43:6-7).

De asemenea, vorbind despre împărăția lui Mesia, profetul Ieremia a spus că Templul este tronul lui Dumnezeu: „În vremea aceea, Ierusalimul va fi numit Tronul Domnului. Toate neamurile se vor aduna la Ierusalim în Numele Domnului și nu-și vor mai urma încăpățănarea inimilor lor rele“ (Ieremia 3:17). În plus, Isus Însuși a spus că Templul este locul din care va dăinui, într-o bună zi, tronul Său: „Când Fiul Omului va veni în slava Sa, împreună cu toți îngerii, atunci El Se va așeza pe tronul slavei Sale“ (Matei 25:31).

Înțelegând cum vede Dumnezeu Templul, putem înțelege că, așezându-se pe scaunul de domnie al lui Dumnezeu, Anticristul se declară a fi egal sau chiar superior lui Dumnezeu. Dar asta nu înseamnă neapărat că va declara verbal că este Dumnezeu sau chiar *un* zeu.

Al treilea pasaj folosit de unii în sprijinul ideii că Anticristul se va declara Dumnezeu este din Apocalipsa 13. Aici ni se spune că Satan, balaurul, va autoriza fiara (Anticristul și împărăția lui) să primească închinare: „Și i s-au închinat balaurului, pentru că el îi dăduse autoritate fiarei. Ei s-au închinat și fiarei, zicând: «Cine este ca fiara și cine se poate război cu ea?»... Toți locuitorii pământului i se vor închina, și anume aceia al căror nume nu au fost scrise de la întemeierea lumii în Cartea Vieții Mielului, Care a fost junghiat“ (vv. 4, 8).

În spatele lui Anticrist va fi Satan, balaurul, care, în mod clar, dorește să i se aducă închinare (vezi Matei 4:8-10). Mai târziu, ni se spune că asistentul lui Anticrist, „profetul cel fals“ va ridica o imagine și că toți cei ce nu i se vor închina fiarei vor fi uciși: „I-a fost dat să dea suflare imaginii fiarei, pentru ca imaginea fiarei să și vorbească și totodată să facă ca toți care nu se închină imaginii fiarei să fie omorâți“ (Apocalipsa 13:15).

Cei mai mulți gândesc că, întrucât primește închinare, fiara trebuie văzută ca un zeu. Dar lucrurile nu stau neapărat așa. Cuvântul folosit aici pentru „închinare“ este grecescul *proskyneō*, care poate avea oricare dintre următoarele accepțiuni:

- A săruta mâna, în semn de reverență,
- A cădea pe genunchi și a atinge cu fruntea pământul, ca expresie a unei reverențe profunde,
- A îngenunchea sau a se prosterna aducând un omagiu cuiva ori pentru a-și arăta supunerea, pentru exprimarea respectului ori pentru a aduce o cerere, sau
- A aduce un omagiu unor oameni sau ființe de rang superior.

Așadar, deși *proskyneō* se referă, cel mai adesea, la „închinare“ înaintea lui Dumnezeu sau înaintea unui zeu, nu are în mod exclusiv acest sens. *Theological Dictionary of the New Testament* definește accepțiunea evreiască a lui *proskyneō* astfel: „termenul pentru diverse cuvinte însemnând «a se pleca», «a săruta», «a servi» și «a se închina»... Cele mai multe instanțe au legătură cu venerarea Dumnezeului lui Israel sau a unor zei falși. [Dar] poate fi îndreptată și către îngeri, către sfinți, către conducători [și] către profeți.“¹⁰⁷

În Noul Testament, sunt mai multe pasaje în care este folosit *proskyneō* și în care nu se are în vedere închinarea propriu-zisă, ci doar o mare onoare, respect sau subordonare. Gândiți-vă, de exemplu, la o parabolă a lui Isus despre un servitor și stăpânul său. În aceasta, „sclavul a căzut la pământ, i s-a închinat și i-a zis: «Mai ai răbdare cu mine și îți voi plăti tot!»“ (Matei 18:26). În mod clar, sclavul nu s-a închinat înaintea stăpânului său ca înaintea lui Dumnezeu. Pur și simplu, a făcut o plecăciune înaintea lui, ca un gest al subordonării sale și al cererii sale. Dar cuvântul folosit aici este același *proskyneō*, pe care îl întâlnim și în ceea ce i se oferă fiarei (Anticristul și imperiul său).

Un alt exemplu în care *proskyneō* este folosit într-o accepțiune care, în mod clar, nu presupune o închinare propriu-zisă găsim în Apocalipsa 3: „Îi voi face pe cei din sinagoga lui Satan – care spun că sunt iudei, dar nu sunt, ci mint – să vină și să se prosterneze la picioarele tale și să-și dea seama că te-am iubit“ (v. 9). Isus vorbea aici bisericii din Filadelfia cu privire la o anumită grupare care persecuta credincioșii. Isus a promis că El va face ca acești falși iudei să vină și să se *proskyneō* înaintea credincioșilor, într-un gest de pocăință. Isus nu afirma că un grup de oameni va venera un alt grup de oameni.

Pe scurt, deci, în lumina diverselor sensuri ale lui *proskyneō*, trebuie să fim precauți cu emiterea de declarații dogmatice potrivit cărora Anticristul va fi venerat ca Dumnezeu sau ca zeu. Versetele din Apocalipsa 13 care declară că Anticristul va primi închinare ar putea indica, pur și simplu, că oamenii pământului își vor manifesta adâncă supunere față de el și față de imperiul lui. Cu acestea în minte, gândiți-vă la faptul că teologia islamică învață că fiecare musulman este obligat să facă un jurământ de loialitate, cunoscut ca *bay'ah*, față de oricare calif în funcție (lider al lumii islamice), refuzul fiindu-i pedepsit cu moartea. Un autor islamic descrie *bay'ah* astfel: „Bay'ah înseamnă a face un jurământ de credință. Oricine face bay'ah acceptă să-și pună întreaga viață la dispoziția liderului... Nu va acționa împotriva liderului în chestiunile asupra cărora s-au învoit și îi va fi loial în orice acțiune, în ciuda afinităților sau aversiunilor personale.“¹⁰⁸

Într-o altă tradiție islamică legată de obediența față de Mohamed și calif, este scris: „Mohamed a spus: Cei ce mi se supun mie i se supun lui Allah, Cel Atotputernic. Cei ce mă

¹⁰⁷ *Theological Dictionary of the New Testament Abridged in One Volume* (Grand Rapids: W. B. Eerdmans, 2000), 948.

¹⁰⁸ Fathi Yakan, „A fi musulman“, http://www.youngmuslims.ca/online_library/books/to_be_a_muslim/part2/vii.htm.

nesocotesc pe mine, îl nesocotesc pe Allah, Cel Atotputernic. Cei ce se supun conducătorului meu, mie mi se supun, iar cei ce nu se supun conducătorului meu, mie nu mi se supun.”¹⁰⁹

Dacă Anticristul ar fi un simplu calif musulman care își bate joc de Dumnezeu evreilor, pretinzând urmașilor săi obediență absolută și cerând totodată ca toți să se închine lui Allah al islamului, aceasta nu ar intra în niciun fel de conflict cu oricare dintre textele relevante pentru acțiunile, cuvintele și pretențiile Anticristului. Acesta ar avea parte de o subordonare absolută, în timp ce Satan, balaurul, purtând titlul de Allah, ar primi închinare.

Concluzie

Credința populară că Anticristul va declara verbal că este Dumnezeu și va pretinde închinare de la toată lumea este problematică, oricare ar fi poziția asumată. Este dificil să ne imaginăm un Anticrist umanist, materialist și ateu, care își bate joc de Dumnezeu și respinge toți ceilalți zei, pe de o parte, în timp ce, pe de alta, pretinde a *fi* el însuși Dumnezeu. Ar fi un oximoron. Un ateu sau un umanist ar înceta să fie ateu sau umanist dacă s-ar declara el însuși Dumnezeu. În mod similar, dacă cineva crede că Anticristul este un soi de universalist, pluralist religios, adept al mentalității „hai să ne înțelegem toți de-a-valma“, și această concepție este greu de întreținut, pentru că se spune nu doar că Anticristul Îl va batjocori pe Dumnezeu Biblic, ci și că nu va ține cont de niciun alt zeu. Universalistii dau crezare și validitate oricărui zeu. Pluraliștii religioși cred în egală măsură în toți zeii – și nu manifestă o egală lipsă de respect față de aceștia. Dar, în ciuda provocărilor pe care le ridică aproape oricare dintre pozițiile pe care le-am considera, în mod curios, teoria Anticristului islamic este cea care a întâmpinat cel mai mare scepticism în ultimii ani. Cântărind această realitate, am avut adesea sentimentul că oamenii cred mult mai lesne că Biblia prezice ceva ce există doar în imaginația lor, decât că prezice ceva ce se află *chiar înaintea ochilor lor*.

La urma-urmei, oricare ar fi poziția pe care ne-o asumăm, fiecare trebuie să ne întrebăm: dacă Anticristul nu este musulman, cum îi va ademeni pe cei 1,6 miliarde de musulmani (număr aflat în plină creștere) ai pământului să-l urmeze? Mulți au susținut că, la vremea aceea, nu vor mai exista musulmani. Dar nu a fost pus în mișcare niciun scenariu sau mecanism care să poată explica satisfăcător o prăbușire demografică globală atât de masivă. După cum am văzut, imperiul lui Anticrist se va ridica din Orientul Mijlociu și nordul Africii, națiuni în care musulmanii reprezintă o copleșitoare majoritate. Cum ar putea un Anticrist umanist, universalist sau pluralist religios să convingă populația tot mai radicalizată a musulmanilor să-l urmeze? Cei ce resping teoria Anticristului islamic trebuie să poată da un răspuns adecvat la această întrebare. Deocamdată, nu putem decât specula pe marginea acestor chestiuni. Ca în toate lucrurile, Dumnezeu știe cel mai bine.

¹⁰⁹ Ibid.

Capitolul 11

Daniel 12: Pecetluit până în vremurile din urmă

Înainte de a ne încheia studiul pe cartea Daniel, mai este un pasaj foarte important care trebuie supus considerației noastre. Cu cât se apropie de sfârșit, naratorul angelic al cărții dă de înțeles cât se poate de clar că contextul ultim al pasajului este vremea sfârșitului: „În vremea aceea se va ridica Mihail, marea căpetenie, ocrotitorul poporului tău; va fi o vreme de necaz, cum n-a fost de la începutul neamurilor și până atunci. Dar în vremea aceea, poporul tău va scăpa, și anume oricine va fi găsit scris în carte. Mulți dintre cei ce dorm în țărâna pământului se vor trezi, unii – pentru viața veșnică, iar alții – pentru rușine și veșnic dispreț“ (12:1-2).

Atunci când îngerul spune că aceste lucruri se vor petrece la vremea când „cei ce dorm în țărâna pământului se vor trezi“, este limpede că se referă la vremea învierii morților. În mod evident, aceasta nu a avut încă loc. Nu încapă îndoială că aceste revelații nu sunt doar istorice. Urmează apoi versetul asupra căruia trebuie să ne oprim. Îngerul îi spune lui Daniel că revelațiile sunt „pecetluite“: „Tu, însă, Daniele, tănuiește aceste cuvinte și pecetluiește cartea până la vremea sfârșitului. Atunci mulți vor alerga înapoi și încolo și cunoștința va crește“ (v. 4).

Sunt două poziții asupra cărora erudiții și comentatorii au fost incapabili să găsească un acord. Unii susțin că profeția nu este „închisă“ sau „pecetluită“, ci doar *prezervată* sau păstrată la loc sigur pentru toată lumea. Alții susțin că, în zilele lui Daniel, cartea urma să fie pecetluită, dar că, cu timpul, înțelegerea a ajuns să fie tot mai la îndemâna credincioșilor care o studiază cu sârg și în mod colectiv, chiar dacă pe deplin nu va fi înțeleasă decât înainte de vremea propriu-zisă a sfârșitului.

Acum, în mod clar, perspectiva cea mai tradițională și cea mai acceptată asupra profeției lui Daniel este cea romană, care susține că cea mai mare parte a cărții vorbește despre un Anticrist roman. Încă din secolele al IV-lea și al V-lea, Ieronim a adus dovezi puternice că înțelegerea profeției lui Daniel în cheie romană se bucura de cea mai largă acceptare în zilele lui: „Ar trebui, de aceea, să concurăm cu interpretarea tradițională a tuturor comentatorilor Bisericii creștine, aceea că, la sfârșitul lumii, când Imperiul Roman va fi distrus, vor fi zece regi care își vor împărți între ei lumea romană.“¹¹⁰

O mie de ani mai târziu, nu pare să se fi schimbat mare lucru. În timpul Reformei Protestante, Martin Luther a afirmat opinia aproape universal îmbrățișată de Biserică vizavi de perspectiva romană asupra profețiilor din Daniel, spunând: „În această interpretare și opinie, toată lumea a fost de acord, iar istoria o consolidează din plin.“¹¹¹

Întrucât perspectiva romană asupra profeției din Daniel, așa cum este îmbrățișată azi de majoritatea, a rămas relativ neschimbată față de cea a lui Ieronim, din secolul al V-lea, devine, deci, necesar ca cei care o susțin să reinterpreteze „pecetluirea“ ca însemnând altceva decât pecetluire. Ed Hindson și Tim Lahaye, de exemplu, au scris: „Daniel este instruit să «tănuiască aceste cuvinte și să pecetluiască cartea până la sfârșitul vremurilor»... Termenii «a tănuia» (în ebraică, *satam*) și «a pecetlui» (în ebraică, *chatam*) nu înseamnă că Daniel trebuie să ascundă aceste profeții... Mai degrabă, pentru că profeția este acum completă, el are datoria de a o «păstra intactă» și de a «prezerva cu grijă» pentru generațiile viitoare ale poporului său.“¹¹²

¹¹⁰ Jerome's Commentary on Daniel 7:8, tradus de Gleason Archer (Grand Rapids) Baker Book House, 1958).

¹¹¹ Young, *The Prophecy of Daniel*, 274.

¹¹² Lahaye și Hindson, *The Popular Bible Prophecy Commentary*, 266.

Tot astfel, Thomas Ice calcă pe urmele lui Stephen Miller, susținând că „pecetluirea“ este o simplă trimitere la ideea că revelația trebuie să fie „prezervată“. Miller articulează această poziție în comentariul pe care îl realizează cărții Daniel:

În Orientul Apropiat din antichitate, era obiceiul de a „sigila“ un document important prin imprimarea pe el a semnelor distinctive ale părților implicate și ale scribului ce îl redacta. Un text sigilat nu trebuia deschis sau modificat. Apoi, documentul original era duplicat și pus („închis“) într-un loc sigur unde putea fi păstrat. O ilustrație excelentă a acestui proces este consemnată în cartea lui Ieremia: „Așa că [Ieremia] am cumpărat de la Hanamel, fiul unchiului meu, terenul din Anatot și i-am cântărit șaptesprezece șecheli de argint. Am semnat și pecetluit (*hâtâm*) actul, am pus martori și i-am cântărit argintul într-o cumpănă. Am luat apoi actele de cumpărare, atât pe cel pecetluit, în care erau termenii și condițiile cumpărării, cât și pe cel nepecetluit, și i le-am dat lui Baruc [scribul], fiul lui Neria“ (Ieremia 32:9-12). Pecetluirea actului de cumpărare aflat în posesia lui Ieremia nu s-a făcut pentru a „ascunde“ conținutul lui sau pentru a-l păstra „secret“, ci pentru a conserva documentul. De fapt, Ieremia a făcut această tranzacție în prezența vărului său și a „martorilor care au semnat actele de cumpărare și în prezența tuturor iudeilor care se aflau în curtea temniței“ (Ieremia 32:12). Mai exista, de asemenea, o „copie nesigilată“ a actelor, care, se presupune, putea fi inspectată. De aceea, Gabriel îl instruia pe Daniel să păstreze „cuvintele sulului“, nu doar această viziune finală, ci și întreaga carte, pentru cei ce aveau să trăiască „în vremea sfârșitului“, când mesajul le era necesar.¹¹³

Deși prezintă informații istorice interesante, poziția aceasta nu face deloc dreptate formulării propriu-zise a pasajului. Nicăieri în profetia lui Daniel nu se face vreo referire la existența a două copii – una sigilată și una nesigilată. Mai mult, îngerul a afirmat: „Mulți vor alerga înapoi și înapoi și cunoștința va crește.“ Fraza aceasta a fost înțeleasă, în mod popular, ca vorbind despre o creștere a transportului și o înlesnire a accesului la informații în zilele din urmă. Dar aproape toți învățații dezavuează această idee, considerând că este mai degrabă o referință la elucidarea treptată a profetiei de către cei sânguincioși. „Alergarea înapoi și înapoi“ implică cercetarea cărții din scoarță în scoarță, examinarea ei cu atenție, din nou și din nou, până când, în sfârșit, la sfârșitul veacului, cartea va fi, în sfârșit, desigilată și înțeleasă pe deplin de către comunitatea credincioșilor. Atunci când Daniel îi cere să o înțeleagă, îngerul îi spune că nu este cu putință așa ceva, pentru că revelația este ascunsă – *wa·hă·tôm*— și sigilată – *se·tôm*. Punct. *Wa·hă·tôm* înseamnă „a opri, a închide, a păstra închis sau secret.“ Acesta este cuvântul folosit de frații lui Iosif când erau cât pe-aci să-l omoare, dar au ales în schimb să-l vândă unor ismaeliți aflați în drum spre Egipt. Iuda a întrebat apoi: „Ce câștigăm dacă ne omorâm fratele și-i ascundem sângele?“ (Geneza 37:26). În mod cert, nimeni nu ar susține că frații lui Iosif se gândeau să „păstreze“ sângele acestuia. Este clar că aveau de gând să-l ucidă și să ascundă toată tărașenia. *Se·tôm* înseamnă „a pecetlui, a sigila, a afixa o pecete, a încuia.“ Este cuvântul folosit atunci când sigilezi un sul sau o scrisoare cu ceară. Deși utilizarea acestor două cuvinte lasă să se înțeleagă din plin sensul cuvintelor îngerului, din cauza naturii lor problematice pentru perspectiva tradițională, mulți comentatori au simțit nevoia să altereze înțelesul clar al pasajului. Dar nu putem altera sensul cuvintelor și nici lectura clară și de bun simț a unui pasaj doar pentru că nu vine în sprijinul poziției noastre. Din fericire, mulți alți profesori și erudiți resping reinterpretarea acestui pasaj:

¹¹³ Steven R. Miller, *Daniel*, 320.

- Chuck Smith afirmă: „Cartea trebuia sigilată până la vremea sfârșitului. În alte cuvinte, «Daniele, tu n-ai să o pricepi; va fi înțeleasă la vremea sfârșitului».”¹¹⁴
- John Walvoord scria: „În versetul 9, Daniel este informat încă o dată că revelația dată lui nu va fi înțeleasă pe deplin până la vremea sfârșitului... Scopul principal al revelației, însă, era de a-i informa pe cei ce aveau să trăiască la vremea sfârșitului. Era necesară interpretarea confirmatoare a istoriei și a profeției împlinite înainte de a fi înțelese profețiile finale.”¹¹⁵
- Matthew Henry scria: „Nu trebuie să se aștepte ca ceea ce i s-a spus să fie înțeles pe deplin până la vremea când se va împlini: cuvintele sunt închise și sigilate, implică nedumeriri și este foarte probabil să fie așa până la vremea sfârșitului tuturor lucrurilor. Daniel a primit poruncă să sigileze cartea până la vremea sfârșitului.”¹¹⁶
- G. H. Lang a spus: „Profețiile din Daniel trebuiau «pecetluite», adică să rămână o carte închisă, dar puțin înțeleasă, «până la vremea sfârșitului».”¹¹⁷
- David Guzik a scris: „Întrucât cuvintele sunt tănuite și pecetluite până la vremea sfârșitului, Daniel trebuie să procedeze la o îndepărtare mentală de întrebările sale, pentru că descoperirea acestor lucruri nu va veni înainte de vremea sfârșitului. Până atunci, există un sens în care aceste profeții sunt tănuite și pecetluite.”¹¹⁸
- Rabinul David ibn Zimra, cunoscut și ca Mezudath David, comenta: „Până la vremea răscumpărării, mulți vor alerga înapoi și încolo, adică vor specula pe marginea sensului diverselor profeții calculând sfârșitul, dar nu le vor înțelege până la sfârșit, când ochii tuturor vor fi deschiși ca să înțeleagă indiciile.”¹¹⁹

Înainte de a încheia, dați-mi voie să spun câteva lucruri despre valoarea tradiției. Din perspectivă creștină, scopul tradiției este de a da mai departe, cu credincioșie, „credința dată sfinților o dată pentru totdeauna“ (Iuda 1:3). Tradiția este cea care, folosită corect, va conserva deopotrivă ortodoxia (credința cea bună) și ortopraxia (practica cea bună), din generație în generație. Așadar, deși adesea criticată în societatea postmodernă actuală, tradiția ar trebui prețuită de toți credincioșii creștini. Ca atare, printre diverșii factori care ar trebui să ne informeze pozițiile doctrinale personale se numără și vocea colectivă a credincioșilor dinaintea noastră. Acestea fiind spuse, devierea de la tradiție nu ar trebui niciodată tratată cu ușurință. În acest caz particular, însă, pentru că îngerul a afirmat răspicat că acea carte nu va fi deslușită și înțeleasă pe deplin decât la vremea sfârșitului, avem o bază solidă pentru a suspecta poziția tradițională și pentru a da vederilor contrare mai multă crezare decât ar fi normal. Bineînțeles, interpretarea profeției lui Daniel în cheia Orientului Mijlociu sau a islamului a fost dintotdeauna o poziție minoritară, chiar dacă ea câștigă azi teren larg în sânul comunității credincioșilor. Deși diverși erudiți și comentatori evrei și creștini din primele secole și din cursul istoriei au văzut în multe pasaje trimiteri la lumea islamică, niciodată în istorie teoria Anticristului islamic nu a fost dezvoltată mai sistematic și mai articulat ca acum. Aș sugera că motivul din spatele acestui lucru este, pur și simplu, că interpretarea axată pe Orientul Mijlociu sau pe islam a cărții Daniel, așa cum am prezentat-o în ultimele câteva capitole, are sens în plan logic, istoric și, cel mai

¹¹⁴ Chuck Smith, C 2000 Commentary Series, Daniel 12.

¹¹⁵ Walvoord, *Daniel*, 294.

¹¹⁶ Matthew Henry, *Matthew Henry's Complete Commentary*, Daniel 12:9.

¹¹⁷ Lang, *The Histories and Prophecies of Daniel*, 181.

¹¹⁸ David Guzik, Study Guide for Daniel 12 Enduring World.

¹¹⁹ *Books of Daniel, Ezra, Nehemia, A New Translation of the Text, Rashi and a Commentary Digest* (Judaica Press, 1980), 111.

important, scriptural. În plus, ca perspectivă contrară, nu necesită o reinterpretaie a sensului clar al cuvintelor îngerului. Și deci, dacã, în fapt, perspectiva Orientului Mijlociu sau islamicã asupra profețiilor din Daniel este corectã, atunci este la mintea oricui și cã „zilele din urmã“ descrise peste tot în Daniel sunt, de acum, aproape. Dupã cum l-a înștiințat îngerul pe Daniel, cartea este acum în plinã desigilare și deschidere înaintea comunitãții credincioșilor. Cât de bine vom lua aminte la cuvintele ei, însã, rãmâne de vãzut.

Capitolul 13

Apocalipsa 12, 13, 17: Femeia, omul-copil și fiara

Acum că ne-am încheiat studiul pe Daniel, ne vom îndrepta atenția asupra câtorva capitole importante din cartea Apocalipsei. După cum vom vedea, povestea relatată în Apocalipsa este, pur și simplu, o reluare a celei din Profeți. Pentru scopurile pe care le urmărim aici, vom începe cu Apocalipsa 12 și 13. Bineînțeles, ca și restul Apocalipsei, narațiunea este încărcată de simbolism, dar nu vă lăsați intimidați de asta. Odată ce vom dezlega simbolurile, mesajul va deveni foarte clar.

Apocalipsa 12: Femeia și pruncul ei

Pasajul începe cu o femeie învăluită în soare care este nu doar însărcinată, ci în plin travaliu: „În cer s-a văzut un semn mare: o femeie învăluită în soare, având luna sub picioare, iar pe cap o coroană de douăsprezece stele, era însărcinată și striga în durerile și suferința nașterii“ (vv. 1-2).

Un principiu de bază de care trebuie mereu să ținem cont când interpretăm Apocalipsa este că, spre deosebire de oricare altă carte a Bibliei, aceasta se bazează în mare parte pe mulțimea de pasaje profetice din Vechiul Testament. După cum am discutat adineauri, Apocalipsa este, în esență, simfonia profetică, marele crescendo și concluzia apoteotică a întregii Biblii, întemeiată pe multitudinea de pasaje, poezii, profeții și revelații care o precedă. Înțelegând acest principiu, identificarea femeii devine, în fapt, oarecum facilă. Prima cheie pentru dezlegarea misterului identității o găsim în Geneza. Simbolismul soarelui, lunii și al celor douăsprezece stele (unsprezece fără Iosif) îl găsim oglindit în visul lui Iosif:

Iosif a mai avut un vis și l-a istorisit și pe acesta fraților săi: „Am mai avut un vis,“ a spus el. „Se făcea că soarele, luna și unsprezece stele se plecau înaintea mea.“ Dar când le-a istorisit acest vis tatălui și fraților săi, tatăl său l-a mustrat, zicându-i: „Ce fel de vis este acesta pe care l-ai avut? Oare vom veni eu, mama ta și frații tăi să ne prosternăm înaintea ta?“ Frații săi l-au invidiat, dar tatăl său a ținut minte acest vis. (Geneza 37:9-11)

Așadar, înțelegând istorisirea visului lui Iosif, putem identifica femeia ca o reprezentare a Israelului.

Omul-copil

Revenind la Apocalipsa 12, pruncul de sex masculin pe care femeia este pe cale să-l nască este, desigur, Isus, Mesia. El este Cel asupra căruia se concentrează întreaga Biblie. El este Răscumpărătorul. Prin acest Copil, Dumnezeu va aduce lumii o răscumpărare completă și va restaura paradisul pierdut în Grădină. Dar, după cum știm cu toții, Dumnezeu și poporul Său au, de asemenea, un adversar. Satan a dorit dintotdeauna să uzurpe planul lui Dumnezeu pentru răscumpărarea creației. Conflictul dintre Satan (șarpele) și Isus (sămânța femeii) datează încă din Geneza 3. La final, Isus, Mesia, va zdrobi capul șarpelui celui vechi, precum și pe copiii, sau sămânța, acestuia (vezi Ioan 8:44). Așadar, deși rămâne adevărat faptul că întreaga Biblie este axată pe Isus, meta-narațiunea care ni se relatează are ca subiect înfrângerea morții și a lui Satan de către Isus. Ca atare, foarte adesea când dăm de profeții despre Mesia, îl găsim și pe Satan stând la pândă în apropiere. Pasajul acesta nu face excepție. Așa stând lucrurile, în următoarele versete, ni se face cunoștință cu următorul personaj principal al poveștii: balaurul Satan.

Balaurul Satan: Adversarul femeii și al pruncului ei

În cuvinte simple, Satan urăște tot ceea ce Dumnezeu iubește. Satan vrea să corupă și să devoreze tot ceea ce Dumnezeu dorește să răscumpere. Pe măsură ce se derulează povestea, Satan este înfățișat ca un balaur cu șapte capete și zece coarne. Acesta stă proțâp înaintea femeii, sperând să-i mistuie copilul de îndată ce este născut: „În cer s-a văzut un alt semn; iată că un balaur mare, roșu, cu șapte capete și zece coarne, având pe capete șapte diademe, a târât cu coada lui a treia parte din stelele cerului și le-a aruncat pe pământ. Balaurul a stat înaintea femeii care urma să nască, pentru ca, atunci când copilul se va naște, să-l mănânce“ (Apocalipsa 12:3-4).

Totuși, Mesia, pruncul de sex masculin, S-a născut: „Ea a născut un fiu, un băiat, care are să conducă toate neamurile cu un sceptru de fier...“ Și, în ciuda eforturilor lui Satan (prin intermediul lui Irod) de a-l ucide pe Isus pe când era doar un bebeluș, Domnul i-a vorbit lui Iosif într-un vis și i-a spus să fugă în Egipt împreună cu familia lui: „...Copilul ei a fost răpit la Dumnezeu, la tronul Său“ (Apocalipsa 12:5).

Așadar, Isus a ajuns la vârsta maturității și, din propria Sa voință, a ales să-Și dea viața pe cruce. Bineînțeles, povestea nu se încheie aici. Trei zile mai târziu, El a înviat și S-a ridicat la cer, unde locuiește și acum, la dreapta Tatălui.

După aceasta, ni se prezintă un alt personaj principal al poveștii: Fiara.

Fiara

În desfășurarea acțiunii, în scenă intră o bestie. Iar aceasta arată bizar de similară balaurului Satan: „Am văzut ridicându-se din mare o fiară care avea zece coarne și șapte capete. Pe coarne avea zece diademe, iar pe capete avea nume blasfemiatoare. Fiara pe care am văzut-o era asemenea unui leopard, dar picioarele îi erau ca ale ursului, iar gura – ca gura de leu. Balaurul i-a dat ei puterea lui, tronul lui și o mare autoritate“ (Apocalipsa 13:1-2).

Ulterior, în Apocalipsa 17:3, ni se mai spune că fiara era de un roșu aprins. S-ar părea că fiara este aproape o imagine în oglindă a balaurului Satan, atât în ce privește culoarea, cât și numărul de capete și coroane. Și, în plus, Satan chiar îi conferă fiarei puterea lui, tronul lui și „mare autoritate“. Simplu spus, este bestia lui Satan. După cum Dumnezeu Tatăl Și-a trimis în lume propriul Fiu ca o oglindire desăvârșită a Sa, bestia este însăși întruparea lui Satan pe pământ. Vom discuta relevanța mai profundă a acestui lucru la încheierea acestui segment de studiu, dar, până atunci, avem nevoie să înțelegem sensurile celor patru simboluri din pasaj pentru ca versetele să capete claritate.

Fiara = împărăție sau imperiu

Mai întâi, înțelegem că simbolul acesta al unei „fiare“ reprezintă un imperiu sau o împărăție. Baza acestei interpretări o găsim în Daniel 7, unde profetul a văzut patru fiare, fiecare dintre acestea ridicându-se din mare. Atunci când profetul l-a întrebat pe înger despre semnificația fiarelor, acesta i-a explicat inițial că cele patru fiare erau „împărați“, dar, mai departe, s-a dovedit că acești regi erau, fiecare, reprezentativi pentru împărățiile lor (v. 23). Tot astfel, în Apocalipsa, ca și în Daniel 7, fiara reprezintă o împărăție sau un imperiu.

Marea = neamurile (ne-evreii)

În al doilea rând, să înțelegem sensul mării din care se ridică fiara. Simbolul acesta este definit destul de clar în Apocalipsa 17, unde un înger îi explică apostolului Ioan că marea reprezintă *ființe omenesti*: „Apele pe care le-ai văzut, cele pe care șade prostituata, sunt popoare, mulțimi, neamuri și limbi“ (Apocalipsa 17:15).

Dar mai mult decât o simplă referință la omenire, potrivit profetului Isaia, mările reprezintă în mod specific popoarele și națiunile ne-evreilor: „Văzând acestea, vei radia de bucurie, inima ta va

tresări și va fi fericită, căci belșugul mării va fi adus la tine, la tine vor veni bogățiile neamurilor“ (Isaia 60:5).

Așadar, interpretând simbolismul, pornim de la o fiară care reprezintă o împărăție sau un imperiu cu puteri satanice, care se ridică din marea națiunilor neamurilor.

Șapte capete = șapte imperii istorice

Dar ce înseamnă cele șapte capete ale fiarei? Din fericire, și acest simbol este adresat specific în Apocalipsa 17, unde ni se înfățișează din nou aceeași fiară:

M-a dus, în Duhul, într-un deșert. Și am văzut o femeie care ședea pe o fiară stacojie, plină cu nume blasfemiatoare, având șapte capete și zece coarne... Îngerul m-a întrebat: „De ce te miri? Îți voi spune taina femeii și a fiarei care o duce, cea care are șapte capete și zece coarne... Cele șapte capete sunt șapte munți, pe care șade femeia. De asemenea, ele sunt șapte împărați, dintre care cinci au căzut, unul este și celălalt n-a venit încă, iar când vine, trebuie să rămână doar puțin.“ (vv. 3, 7-10)

Acești „munți“, însă, nu sunt doar aglomerări de pământ. După cum a afirmat comentatorul Robert Thomas, „cele șapte capete și munți... sunt șapte imperii succesive, în care cei șapte regi din v. 10 sunt capete și personificări ale acestor imperii.“¹²⁰

Simbolul muntelui este folosit frecvent în Scripturi cu referire la o împărăție (de exemplu, Psalmii 30:7; 68:15-16; Isaia 2:2; 41:15; Ieremia 51:25; Daniel 2:35; Habacuc 3:6, 10; Zaharia 4:17). Cartea profetului Obadia, de pildă, este în întregime o profeție cu privire la „Muntele Edomului“ aflat în conflict cu „Muntele Sionului“. Firește, profeția nu vorbește la propriu despre un conflict între doi munți, ci despre două împărății: împărăția Moabului versus împărăția Israelului. La fel, în Apocalipsa 17, munții nu se referă la forme de relief, ci la șapte imperii istorice.

Odată ce înțelegem că munții sunt împărății, restul versetului este ușor de deslușit: „Cele șapte capete sunt șapte munți [împărății]... Ele sunt și șapte împărați.“ Simplu spus, regii și împărățiile merg mână-n mână, însă munții și regii nu au nicio corespondență naturală. Un munte propriu-zis nu poate fi și un împărat, dar un împărat își poate reprezenta împărăția.

Scopul acestui pasaj, deci, este să arate că principala metodă prin care Satan se răzvrățește împotriva lui Dumnezeu, a poporului Său și a planurilor Sale cu pământul a fost dintotdeauna imperialismul păgân. De-a lungul veacurilor, printr-o serie de imperii mondiale păgâne, Satan a declarat război lui Dumnezeu și poporului Său. Acest lucru a fost valabil încă din primele zile ale poporului evreu și până în zilele noastre. Fiara cu șapte capete este personificarea activității lui Satan pe pământ. După cum Biserica reprezintă Trupul lui Cristos, tot astfel fiara reprezintă trupul lui Satan. Acesta este motivul pentru care balaurul Satan este văzut dându-și tronul, puterea și autoritatea fiarei.

Roma: Cetatea așezată pe șapte munți?

Istoric vorbind, unii au văzut acest pasaj ca o referire la Roma, dar, la o examinare mai atentă, această poziție se dovedește problematică și, ca atare, majoritatea interpreților moderni o resping. John Walvoord, de pildă, notează că cetatea antică a Romei era situată pe șapte „coline“. Cuvântul folosit aici nu este cel grecesc pentru coline (sau munți mai mici – n.t.) (*bounos*), ci cel folosit pentru munți (*oros*). Dacă Roma ar fi fost subiectul acestui pasaj, autorul ar fi apelat la cuvântul care denotă colinele. Și, mai mult de-atât, trebuie să ne amintim că este vorba de un

¹²⁰ Robert L. Thomas, *Revelation 8-22. An Exegetical Commentary* (Chicago: Moody Press, 1995), 296.

pasaj care tratează despre sfârșitul vremurilor. Nu vorbește despre o realitate antică. Azi, cetatea Romei este situată pe zece coline, nu pe șapte munți. În ciuda popularității acestei interpretări de-a lungul anilor, ideea că acest pasaj vorbește despre orașul Roma este neîntemeiată.

Așadar, cele șapte „capete” reprezintă șapte împărății istorice. După cum spune pasajul, „cinci au fost, unul este și celălalt n-a venit încă.” În timp ce fiara satanică este, în primul rând, un simbol reprezentând imperiul anticristic final, ea este și manifestarea finală, culminarea unei serii de șapte împărății cu puteri satanice. Dar despre care împărății, mai precis, este vorba aici? La vremea când Ioan a scris cartea Apocalipsa, cinci dintre împărății erau în trecut („cinci au fost”), dar a șasea se afla pe atunci la putere („una este”). Această împărăție, desigur, este Imperiul Roman, cel de-al șaselea „cap” al fiarei. Care au fost, deci, cele cinci imperii din regiune care au precedat Imperiul Roman? Acestea sunt imperiile pe care Satan le-a împuternicit, în mod specific, de-a lungul istoriei, în încercarea de a distruge poporul evreu și de a răsturna astfel planul măreț de răscumpărare al lui Dumnezeu. Peste tot în Biblie, vedem consemnări ale unei serii de atacuri îndreptate împotriva Israelului, a poporului evreu și a tinerei mișcări creștine, de către șase imperii succesive și puternice din Orientul Mijlociu:

1. Egiptul
2. Asiria
3. Babilonul
4. Medo-Persia
5. Grecia
6. Roma

Dar pasajul nu se încheie cu cel de-al șaselea imperiu. După Roma, avea să se ridice un alt imperiu satanic. Dacă ne gândim la imperiul care a urmat tiparul imperiilor puternice, păgâne, anti-Iahviste, antisemite, antisioniste și, în cele din urmă, anticreștine care au controlat lumea biblică mai largă – regiunea care înconjoară țara Israelului – un singur imperiu întrunește în mod consecvent toate criteriile și calcă pe urmele celor ce l-au precedat.

Al șaptelea imperiu: Imperiul Islamic

Călcând pe urma declinului lung și lent al Imperiului Roman de Apus din secolul al VII-lea, Imperiul Islamic s-a ridicat năvalnic din Arabia, ajungând, în scurt timp, să domine întreaga regiune. În cele din urmă, acest imperiu a dat lovitura fatală și Imperiului Roman de Răsărit (Bizantin), când, în 1453, Mehmet Cuceritorul a subjugat Constantinopolul pentru islam și l-a redenumit Istanbul. Perpetuând modelul imperiilor-fiară precedente, Imperiul Islamic a fost adesea vehiculul unui spirit anticreștin, anti-Iahvist, antisionist și antisemit. De fapt, ar fi cu totul cinstit să spunem că Imperiul Islamic întruchipează aceste trăsături într-o măsură mult mai mare decât oricare alt imperiu ce l-a precedat în istoria lumii. Coranul, textul sacru al religiei islamice, a canonizat, în fapt, și a sacralizat aceste caracteristici, numind în mod specific evreii și creștinii în paginile lui și scoțându-i în evidență ca pe niște blasfemiatori grosolani (creștinii), respectiv cei mai mari rebeli inamici ai lui Dumnezeu din istorie (evreii).

Apocalipsa 13, 17: Ultimul imperiu al Fiarei

După cum am văzut până acum în studiul nostru, identificarea islamului cu cel din urmă imperiu al fiarei din istoria lumii este întărită de nenumărate ori în Scripturi, ba chiar la propriu în fiecare pasaj profetic important al Bibliei. Până și versetele care, prin tradiție, au fost considerate dovezi ale unui Anticrist roman, la o reexaminare, trimit de fapt spre un Anticrist din Orientul Mijlociu. Așadar, nu este surprinzător că, ajungând la Apocalipsa 13, imaginea simbolică a împărăției lui Satan, ni se descoperă că aceasta posedă un trup care este parțial de leopard, parțial

de leu și parțial de urs: „Fiara pe care am văzut-o era asemenea unui leopard, dar picioarele îi erau ca ale ursului, iar gura – ca gura de leu“ (v. 2).

După cum am văzut deja, în Daniel 7 aceleași trei animale reprezintă cele trei imperii ale Babilonului, Medo-Persiei și Greciei. Cel de-al patrulea din viziunea lui Daniel este același cu fiara pe care o discutăm noi aici. Acesta este o combinație între leu (Babilonul), urs (Medo-Persia) și leopard (Grecia). Urmând Imperiului Macedonean, singurele imperii care au apărut în acea parte de lume au fost Imperiul Parților, Imperiul Sasanid, Imperiul Roman și Califatul islamic. Niciun alt imperiu coeziv nu s-a ridicat în regiunea aceea care să fie demn de a fi considerat candidat la rolul îngrozitorului al patrulea imperiu.

Parții și sasanizii, după cum am mai discutat, ar trebui văzuți ca o simplă extensie a vieții Imperiului Persan. Ei nu au fost posedați în mod unic de spiritul pronunțat antisemit sau anticreștin al celorlalte șase imperii precedente ale fiarei. Parții și sasanizii nu au încercat niciodată să anihileze poporul evreu, cum făcuse fiecare dintre imperiile satanice precedente. Și nici nu au controlat în chip nemijlocit Ierusalimul sau țara Israelului.

Dacă ar fi să combinăm „trupurile“ geografice ale Greciei, Babilonului și Medo-Persiei, ce imperiu am obține? Ar arăta ca Imperiul Roman sau ca cel islamic? Răspunsul este evident pentru oricine înțelege geografia regiunii.

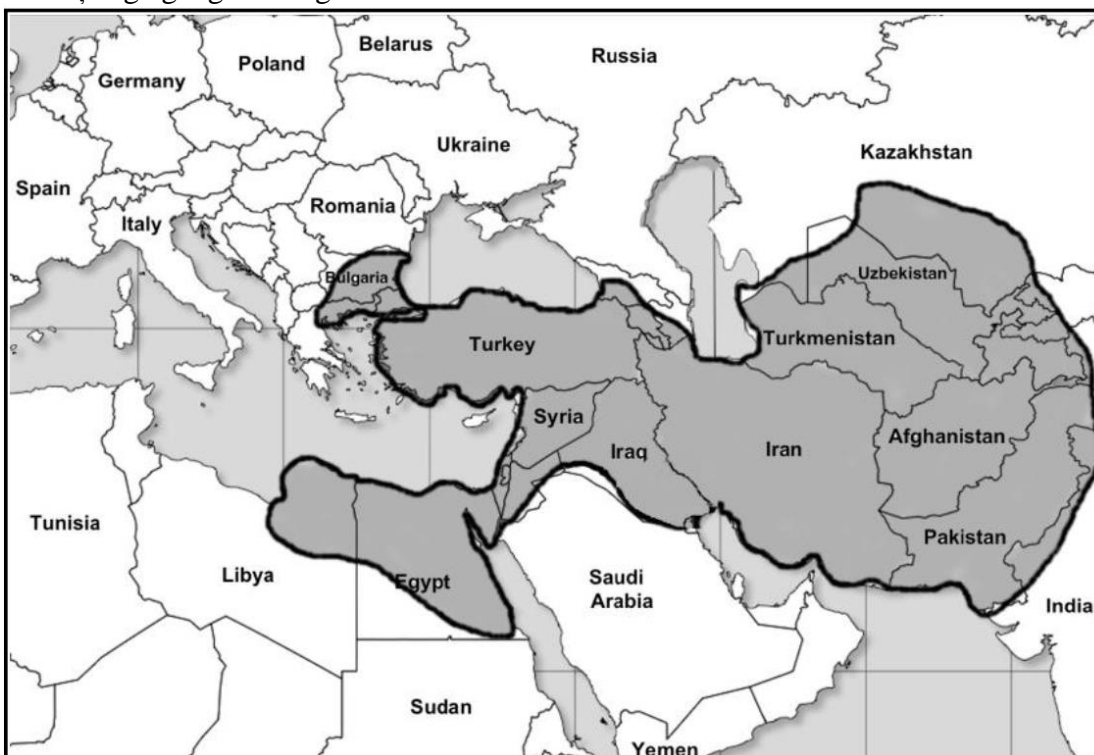

Fig. Un Imperiu Babilonian, Medo-Persan și Grec combinat

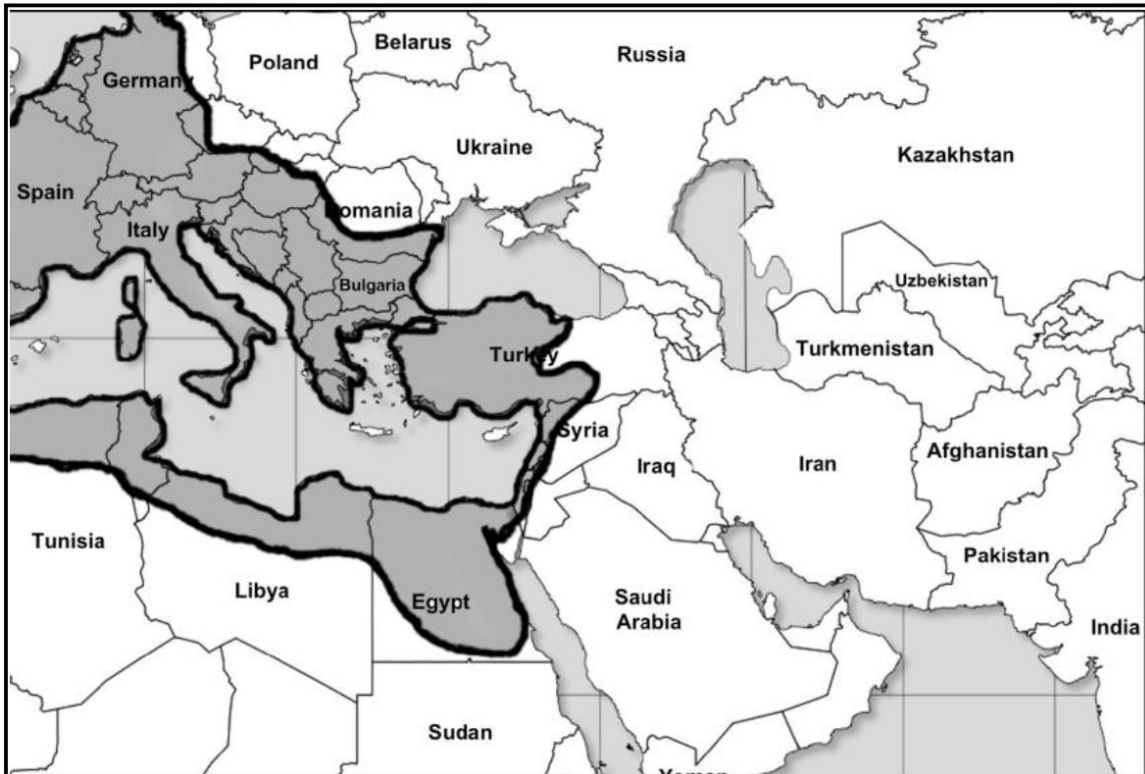

Fig. Imperiul Roman: nu seamănă cu o combinație între Babilon (leu), Medo-Persia (urs) și Grecia (leopard)

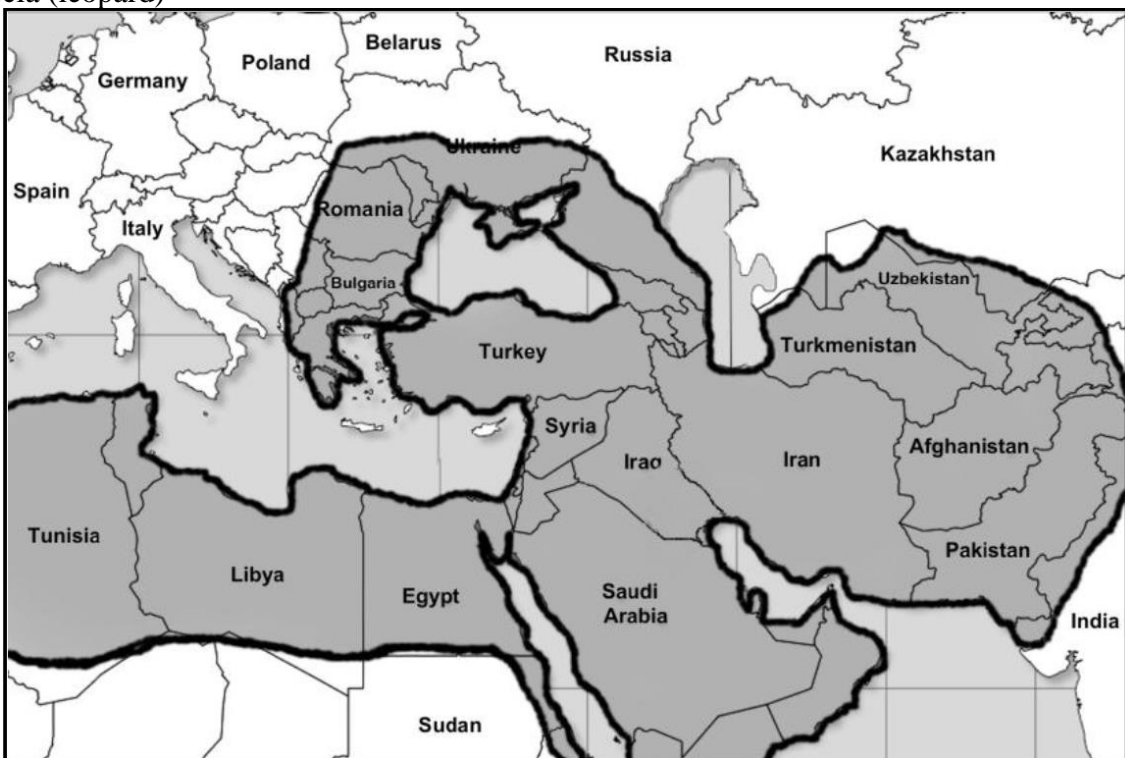

Fig. Califatul islamic: o combinație între Babilon (leu), Medo-Persia (urs) și Grecia (leopard)
 Imperiul Roman, cu orientarea lui unică occidentală/europeană, pur și simplu nu se apropie de
 situarea geografică a unui Imperiu Babilonian-Persan-Grec. După cum am văzut, în majoritatea

copleșitoare a existenței sale, granițele Imperiului Roman au rămas la aproximativ opt sute de kilometri la vest de Babilon. Imperiul Islamic, însă, după cum am văzut, „a zdrobit“ toate aceste regiuni într-o manieră fără precedent și absolută. Califatul islamic a ajuns să domine toate teritoriile tuturor acestor trei imperii precedente și altele pe lângă ele. Așadar, încă o dată, dacă ne gândim la o combinație a Imperiilor Grec, Babilonian și Medo-Persan, Imperiul Roman nu se apropie de îndeplinirea acestei descrieri, în timp ce Califatul islamic o împlinește perfect.

Rana fatală la cap

Conform Apocalipsei 13, imperiul final al fiarei suferă ceea ce pare a fi o rană fatală. Al șaptelea imperiu s-ar părea că trece, dar apoi, spre șocul și oroarea a unei mari părți a lumii, va experimenta o deșteptare și o revenire la viață: „Unul dintre capetele ei era ca înjunghiat de moarte, dar rana ei de moarte a fost vindecată. Întregul pământ a fost uimit și s-a dus după fiară“ (v. 3).

Profeția privitoare la vindecarea rănii de moarte este reluată ulterior în Apocalipsa 17, unde cel de-al șaptelea cap al fiarei este văzut înviind:

Fiara pe care ai văzut-o era și nu mai este. Ea urmează să se ridice din Adânc și va merge spre distrugere. Locuitorii pământului, cei ale căror nume nu au fost scrise în Cartea Vieții de la întemeierea lumii, se vor mira văzând fiara, pentru că ea era, nu mai este, dar va veni... Fiara care era și nu mai este e al optulea împărat.

El este dintre cei șapte și merge spre distrugere. (vv. 8, 11)

În zilele din urmă, locuitorii pământului vor fi uimiți să fie martorii renașterii unui imperiu. Califatul islamic a experimentat o moarte temporară sau aparentă și va învia ca cel de-al optulea și cel din urmă imperiu. Împărăția satanică finală este, pur și simplu, o versiune resuscitată a Califatului islamic. Cei ce vor prinde zilele din urmă vor amuți de uimire văzând cum revine la viață Califatul islamic care a stăpânit cândva Orientul Mijlociu.

Unii au susținut că fiara înviată va fi unul dintre imperiile precedente, precum Imperiul Asirian. Dar trebuie să ținem cont de faptul că povestea depănată în Apocalipsa 17 nu este decât o reluare a celei din Daniel 2 și 7 (precum și din 8, 9 și 11). În Daniel 2, imperiul anticristic final este reprezentat prin tălpile statuii, care ies din imperiul precedent, simbolizat de două picioare din fier, care, după cum am văzut deja, sunt o referință la Califatul islamic din istorie. În Daniel 7, este reluată aceeași poveste apelând la simbolismul a patru fiare. Acolo, manifestarea finală a imperiului satanic este simbolizată prin zece coarne care ies din cea de-a patra fiară, care, din nou, este Califatul islamic din istorie. Așadar, după ce am examinat diversele pasaje relevante, putem identifica următoarea succesiune istorică a opt imperii cu puteri satanice:

1. Imperiul Egiptean
2. Imperiul Asirian
3. Imperiul Babilonian
4. Imperiu Medo-Persan
5. Imperiul Grec
6. Imperiul Roman
7. Califatul islamic
8. Califatul islamic resuscitat

Ceea ce adaugă o foarte mare greutate ideii că ultimele două imperii sunt, de fapt, imperii islamice este realitatea istorică a prăbușirii Califatului islamic. La scurt timp după moartea lui Mohamed, fondatorul și profetul islamului, tovarășii și familia acestuia preiau rolul de a conduce musulmanii. Abu Bakr, socrul și prietenul apropiat al lui Mohamed, devine cel dintâi calif. Perioada domniei lui Abu Bakr și a următorilor trei califi este cunoscută sub numele de Califatul

Rashidun. După Califatul Rashidun, a urmat Califatul Umayyad, apoi Califatul Abbasid și, în cele din urmă, dominația celei mai mari părți a lumii musulmane a căzut în seama otomanilor. Prin referința generică la „Imperiul Islamic“ sau „Califatul islamic“, includem toate diversele dinastii amintite mai sus, care, împreună, au condus lumea islamică mai bine de treisprezece secole. Dar această guvernare musulmană pan-milenistă a fost, în fapt, decapitată în 1924, când reformatorul secular turc, Mustafa Kemal Atatürk, a abolit guvernul islamic universal cunoscut drept *califat* și funcția de *calif* a liderului islamic universal. Fostul imperiu unificat a fost fracturat în state-națiuni moderne. Astăzi, pe măsură ce puterile occidentale eliberează Orientul Mijlociu, puterea otomanilor este regenerată. Rana de la cap se vindecă, iar Imperiul Islamic se trezește la viață. Oricum, asta face subiectul unei alte cărți...

Imperiul Roman versus Imperiul Islamic

Pentru cei ce aderă la teoria Anticristului roman, Apocalipsa 17 prezintă o dificultate majoră. Vedem acest lucru în explicația pe care o dă Reagan versetelor 10-11:

În acest pasaj, apostolului Ioan i se spune că sunt șapte regi sau imperii de luat în considerare în istoria lumii și că „cinci au fost, unul este și celălalt n-a venit încă, iar când vine, trebuie să rămână doar puțin. Fiara care era și nu mai este, e al optulea împărat. El este dintre cei șapte și merge spre distrugere.“ În acel punct al istoriei, cele cinci imperii căzute ar fi fost Egiptul, Asiria, Babilonul, Medo-Persia și Grecia. Cel aflat în existență ar fi fost Imperiul Roman. Cel care avea să vină avea să fie o resuscitare a Imperiului Roman, din care se va ridica cel de-al optulea și cel din urmă imperiu, împărăția globală a lui Anticrist.¹²¹

Sunt într-un total de acord cu identificarea pe care o face Reagan atât celui de-al cincilea imperiu căzut, cât și celui de-al șaselea. Dar cu cel de-al șaptelea, care este, în opinia lui, Imperiul Roman resuscitat, nu sunt de acord. Eu cred că aici este reprezentat Califatul islamic. De fapt, după cum am discutat deja, dacă nu includem în șir Califatul islamic, este imposibil să reconciliem acest pasaj cu revelațiile anterioare din Daniel 2 și 7. Aceasta pare a fi tentativa lui Reagan de a le face pe toate să se potrivească laolaltă, întrucât, după cel de-al șaptelea cap, el inserează „al optulea și cel din urmă imperiu, împărăția globală a lui Anticrist“. Dar unde se află acest imperiu în Daniel 2 și 7? În scenariul lui Reagan, picioarele din fier din Daniel 2 reprezintă Imperiul Roman din istorie. Din acest imperiu derivă tălpile și apoi, după câte se pare, din tălpi, un alt „imperiu mondial“. Dar textul nu permite un asemenea scenariu. Tot astfel, în opinia lui Reagan, cea de-a patra fiară din Daniel 7 reprezintă Imperiul Roman istoric. Din acest imperiu ies zece coarne, corelate cu un Imperiu Roman resuscitat. Dar apoi, cumva, din coarne iese o altă împărăție, „o împărăție mondială“. Din nou, textul pur și simplu nu spune asta. Teoria Anticristului roman forțează inserarea unui al treilea imperiu acolo unde, pur și simplu, nu există unul.

Pe de altă parte, dacă înțelegem că diversele profeții trimit toate către Califatul islamic din istorie, fie că este al șaptelea cap din Apocalipsa 17, picioarele de fier din Daniel 2 sau a patra fiară din Daniel 7, atunci toate pasajele curg împreună armonios. Califatul islamic din istorie este al șaptelea cap al fiarei, iar Califatul islamic înviat – împărăția lui Anticrist – va fi cel de-al optulea. Este foarte simplu.

Unii vor întreba: Dacă Imperiul Roman nu a fost inclus în Daniel 2 sau 7, atunci de ce este inclus în lista imperiilor din Apocalipsa 17? Răspunsul este simplu, pentru că, în timp ce Apocalipsa 17 ne prezintă o listă comprehensivă, detaliind viziunea pan-biblică a tuturor

¹²¹ Reagan, „The Muslim Antchrist Theory“.

imperiilor păgâne, satanice ale fiarei, Daniel 2 și 7 nu înșiră fiecare dintre imperiile lui Satan. Niciunul dintre capitole nu include Imperiile Egiptean, Asirian sau Roman. După cum am văzut, aceste pasaje vorbesc, pur și simplu, despre imperiile care se vor ridica după Nebucadnețar în Babilon, iar Imperiul Roman nu se număra printre ele. Abia când ajungem la Apocalipsa 12, 13 și 17, ni se dă lista integrală, pan-istorică, a imperiilor satanice.

Imperiu	Daniel 2	Daniel 7	Apocalipsa 17
Egiptean	<i>Nu este inclus</i>	<i>Nu este inclus</i>	Primul cap
Aisirian	<i>Nu este inclus</i>	<i>Nu este inclus</i>	Al doilea cap
Babilonian	Capul de aur	Leul	Al treilea cap
Medo-Persan	Pieptul și brațele din argint	Leopardul	Al patrulea cap
Grec	Pântece și coapse din bronz	Ursul	Al cincilea cap
Roman	<i>Nu este inclus</i>	<i>Nu este inclus</i>	Al șaselea cap
Islamic	Picioarele din fier	A patra fiară	Al șaptelea cap: combinație între leu, leopard și urs
Anticristic	Tălpile din fier și lut	Zece coarne care cresc din fiara a patra	Al optulea rege: Capul al șaptelea vindecat
Mesianic	Piatra		

În concluzie, încă o dată, teoria Anticristului roman pare a avea mai multe probleme în ce privește alinierea la cerințele din text. Și, din nou, identificarea Califatului islamic, fie că este înfățișat ca un compozit între leu (Babilon), urs (Medo-Persia) și leopard (Grecia) sau ca cel de-al șaptelea cap al fiarei cu șapte capete, curge lin cu toate pasajele profetice dinainte. Astfel, din Geneza și până în Apocalipsa, vedem că ni se înfățișează aceeași imagine, în multiple feluri diferite, folosind diverse imagini și figuri de limbaj, din nou și din nou.

Capitolul 13

Ezechiel 38-39: Gog din Magog, partea I

Unul dintre pasajele profețiilor biblice discutate și dezbătute cel mai frecvent este Ezechiel 38 și 39, numit cel mai adesea „Bătălia lui Gog din Magog“. Acest pasaj descrie un lider demonic din zilele din urmă, numit „Gog“, și masiva lui coalțiție de națiuni, care invadează țara Israelului, doar pentru a fi decimată în chip supranatural. Din păcate, pe lângă faptul că este una dintre cele mai influente profeții din Scriptură, se numără și în rândul celor înțelese cel mai greșit. Este, deci, imperativ ca cei ce studiază Biblia cu atenție să abordeze acest pasaj cu diligență, pentru a putea discerne corect adevăratul ei sens și mesaj.

Părerea populară

În vremurile moderne, interpretarea cea mai populară a acestui pasaj este aceea că Gog și Anticristul sunt doi indivizi distincți. Aceasta susține că invadarea Israelului de către Gog are loc cu câțiva ani înainte de invadarea Israelului de către Anticrist. Conform acestei perspective, Anticristul se ridică din Europa cândva după ce Gog și armatele lui sunt distruse. Această viziune este temeinic articulată de John Walvoord, care susține totodată și poziția, la fel de populară, că armatele invadatoare din Ezechiel vor fi conduse de Rusia: „Odată înlăturată Rusia, capul Imperiului Roman resuscitat, aflat în controlul zonei mediteraneene la vremea aceea, va fi capabil să se proclame dictator al întregii lumi.“¹²²

Grant Jeffrey, un alt profesor de profeții renumit, adoptă o poziție similară:

Atunci când această alianță ruso-arabă atacă Israelul, profetul a declarat că Dumnezeu va interveni cu cutremure de pământ supranaturale, grindină și ciumă, ca să înfrângă forțele combinate ale armatelor rusești și arabe... Aceste evenimente profetice remarcabile privitoare la înfrângerea Rusiei vor pregăti calea pentru împlinirea profețiilor despre ridicarea Anticristului care va stăpâni pământul și despre tratatul lui de șapte ani cu Israelul. Acest tratat cu Anticristul va da startul unei numărători inverse de șapte ani, până la întoarcerea lui Mesia, la bătălia de la Armagedon.¹²³

Conform acestei narațiuni, mulți cred, de asemenea, că după distrugerea lui Gog și a armatelor lui, islamul ca religie se va usca și va înceta să mai fie o religie mondială majoră. Profesorul de profeții, David Reagan, crede chiar că bătălia descrisă în Ezechiel 38 și 39 se va încheia cu „anihilarea a aproape tuturor armatelor națiunilor musulmane din Orientul Mijlociu“: „Războiul din Psalmul 83 urmat de războiul din Ezechiel 38 vor duce la anihilarea aproape totală a armatelor națiunilor musulmane din Orientul Mijlociu... Așadar, dacă Anticristul este un musulman care va conduce un imperiu musulman, în Orientul Mijlociu, în timpul Necazului celui Mare, atunci va stăpâni peste un imperiu care a fost făcut țărână!“¹²⁴

Mark Hitchcock afirmă: „Eliminarea acestei alianțe ruso-islamice și a tuturor trupelor lor va pregăti terenul pentru asumarea de către Anticrist a poziției de conducător al lumii... M-am întrebat adesea dacă n-ar fi posibil ca Anticristul să-și asume creditul și pentru distrugerea armatei lui Gog, pretinzând că are o armă secretă de anihilare în masă.“¹²⁵

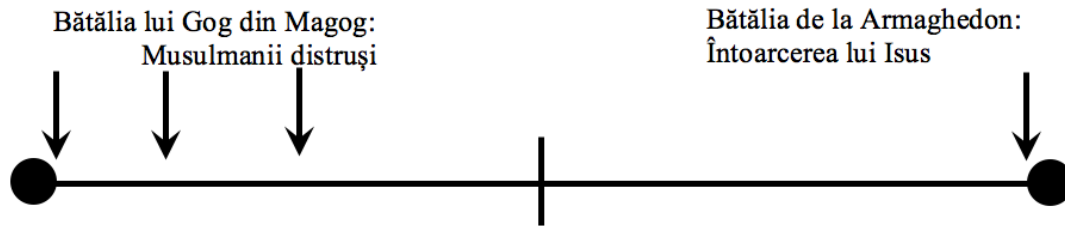
¹²² John F. Walvoord, *The Return of the Lord* (Grand Rapids: Zondervan, 1979), 139-40.

¹²³ Grant R. Jeffrey, *Armageddon: Appointment with Destiny* (Random House Digital), 1997.

¹²⁴ Reagan, „The Muslim Antichrist Theory“.

¹²⁵ Hitchcock, *Who IS the Antichrist? Answering the Question Everyone Is Asking* (Eugene, OR: Harvest House, 2010), 87.

Tot astfel, Nathan Jones afirmă: „Islamul este doar un alt sistem care va fi șters de pe fața pământului înainte ca Anticristul să-și infiltreze propriul sistem.”¹²⁶

Cei șapte ani ai Necazului cel Mare

Fig. Opinia populară cu privire la situarea în timp a lui Gog din Magog

Cum și de ce ajung acești profesori la această poziție? Răspunsul îl găsim în două presupuziții aduse în text de către cei ce susțin teoria unui Anticrist roman. Prima este că Anticristul și armatele lui vor proveni din Europa. Deoarece forțele lui Gog nu sunt, în mod clar, europene, se deduce că Gog trebuie să fie altcineva decât Anticristul. A doua presupuziție este că Anticristul va fi ori un umanist, ori un universalist care va pretinde închinare ca Dumnezeu sau ca zeu. Firește, urmează raționamentul, musulmanii pământului nu ar suporta un asemenea om. Pentru aceia ce aderă la această poziție, așadar, devine necesar să găsească un mecanism sau altul de eliminare a celor 1,59 miliarde de musulmani ai pământului din narațiunea lor escatologică, pregătind terenul pentru ca Anticristul să strângă laolaltă, de bună voie, toate religiile, supunându-le controlului său. În Ezechiel 38-39, teoreticienii Anticristului roman își găsesc acest mecanism imaginar de scoatere din scenă a musulmanilor. Ca atare, mulți învață că, drept rezultat al pierderilor masive suferite în Bătălia lui Gog din Magog, islamul va înceta să mai fie o forță relevantă pe pământ, sau va dispărea de-a binelea, pregătind astfel terenul pentru ridicarea Anticristului european, umanist sau universalist. Iată cum interpretarea la modă a pasajului din Ezechiel 38-39 s-a născut nu atât din exegeza grijulie a textului, ci mai degrabă dintr-o nevoie de a-l face să se potrivească cu narațiunea escatologică asumată și dezvoltată aprioric.

Implicațiile perspectivei populare

Trebuie să afirm răspicat că narațiunea pomenită mai sus nu este una marginală. Din cauza interpretării populare a pasajului din Ezechiel 38-39, mulțimi de creștini cred, cu adevărat, că, înainte de întoarcerea lui Isus, mai bine de un miliard și jumătate de musulmani vor fi ori „șterși de pe fața pământului”¹²⁷, ori vor suferi „anihilarea”¹²⁸, ori vor fi „făcuți una cu pământul”¹²⁹, ori se vor converti la un alt sistem de credințe. Majoritatea cred că Rusia va fi și ea decimată. În contrast cu aproape toate diagramele demografice care indică că, în decursul a câtorva decenii, islamul va deveni prima religie mondială, această perspectivă radical opusă este șocantă. Dar dacă acest scenariu nu este nimic altceva decât o fantezie născută din interpretarea greșită a câtorva pasaje escatologice fundamentale? Astăzi, segmente importante ale Bisericii au acceptat o perspectivă cu privire la viitorul islamului care este nu doar fictivă, ci și de-a dreptul fatalistă.

¹²⁶ Jones, „Quick Q&A”.

¹²⁷ Ibid.

¹²⁸ Reagan, „The Muslim Antichrist Theory”.

¹²⁹ Ibid.

Implicațiile potențial devastatoare ale acesteia pentru evanghelizare, misiuni și mijlocire sunt alarmante. În timp ce am scris această carte, câțiva erudiți respectați mi-au sugerat că dezbateră dintre pozițiile Anticristului roman și a Anticristului islamic este irelevantă. Mă opun cu toată ființa acestei idei. Perspectivele populare asupra profețiilor biblice au un impact autentic asupra practicilor a numere mari de creștini. Emergența islamului ca primă religie mondială și cea mai însemnată provocare a Bisericii la nivel global se situează la polul opus dispariției lui de pe pământ. Pur și simplu, nu există teren de mijloc între aceste perspective. Nu este o chestiune în care Biserica să-și poată permite să se situeze atât de fundamental de partea greșită. Cu toate că este imperativ ca cei ce studiază Biblia cu atenție să-și pună inima să înțeleagă textele profetice ale Scripturii în mod corect, lucrul acesta nu este neapărat valabil pentru textul din Ezechiel 38-39.

Poziția evreiască

În contrast cu poziția creștină populară, rabinii evrei îl identifică pe Gog cu inamicul final al poporului lui Dumnezeu. Mai mult, acesta și armatele lui sunt aceiași invadatori descriși de toți ceilalți profeți. Într-o antologie de comentarii din surse talmudice, midrașice și rabinice, ni se spune: „Războiul final, când Gog va pătrunde în Ierusalim, este prezentat în Zaharia 14. Scriptura abundă în referințe la războaiele lui Gog din Magog, în mod fățiș în profeți... Relatările cele mai lungi, mai detaliate și mai specifice sunt cuprinse în cărțile lui Ezechiel, Zaharia, Ioel și Daniel.”¹³⁰

În timp ce evreii dau acestui dictator demonic final numele de Gog, Noul Testament îl desemnează prin titluri precum Anticristul (1 Ioan 2:22), fiul pierzării (2 Tesaloniceni 2:3), omul fărădelegii (2 Tesaloniceni 2:8), Fiara (Apocalipsa 11:7) și altele. Tot astfel, în Talmud citim:

Iată, un rege se va scula din țara lui Magog, la sfârșitul vremurilor. El va strânge regi purtând coroane și locotenenți în armură și toate națiunile îi vor da ascultare. Ei se vor aranja pentru război în țara Israelului împotriva copiilor Dispersiei, dar Domnul va fi pregătit pentru ei, arzându-le suflarea de viață cu flacăra focului care iese de sub tronul Său de glorie. Leșurile lor vor cădea pe munții țării Israelului și fiarele câmpiei și păsările cerului vor veni și le vor consuma. După aceea, toți morții din Israel vor fi înviați și vor intra în bucuria lucrurilor bune care au fost puse deoparte, în secret, pentru ei, încă de la început, și își vor primi răsplata trudei lor.¹³¹

Și, din nou: „La sfârșit, în zilele din urmă, Gog și Magog și armatele lor se vor scula împotriva Ierusalimului, dar vor cădea sub mâna împăratului Mesia. Timp de șapte ani întregi, copiii lui Israel își vor folosi armele de război pentru a aprinde focul, fără să trebuiască să meargă în pădure și să doboare copaci.”¹³²

Gog, Anticristul

Cu acestea în minte, vom urmări acum să demonstrăm că Gog este Anticristul, iar națiunile din alianța lui Gog se vor număra în rândul primilor urmași ai lui Anticrist. Vom arăta că invazia din Ezechiel 38-39 este o simplă reluare a aceleiași povești pe care au depănat-o toți profeții. Deși

¹³⁰ ArtScroll Tanach Series: *Ezekiel*, 578.

¹³¹ Targum of Pseudo-Jonathan despre Numeri 11:26, în Samon H. Levey, *The Messiah; An Aramaic Interpretation: The Messianic Exegesis of the Targum* (New York: Ktav Publishing House, 1974), 17-18.

¹³² Fragment din Targum, apud Levey, *Mesia*, 16.

s-ar putea adăuga numeroase detalii suplimentare, această poveste de bază este rezumată după cum urmează:

- O grupare de națiuni condusă de Gog/Anticrist atacă Israelul și persecută creștinii în toată lumea.
- Drept urmare, în decursul a trei ani și jumătate, națiunea Israelului experimentează o ultimă devastare totală, iar mulți sunt luați prizonieri.
- Prin Mesia, Domnul intervine pentru eliberarea supraviețuitorilor și a prizonierilor.
- Națiunile păgâne (neamurile) se întorc la Domnul.
- Israel se întoarce la Domnul pentru totdeauna.
- Mesia domnește din Ierusalim.

După cum vom vedea, povestea spusă de Ezechiel este aceeași cu cea relatată de orice alt profet din Biblie. Deși apelează la simboluri diferite și accentuează aspecte diferite ale acesteia, toți profeții arată cu degetul spre aceeași serie de evenimente.

Situarea în timp a profeției din Ezechiel 38-39

Mulți dintre cei ce adoptă perspectiva populară o văd ca pe o serie foarte succintă de evenimente. Aceasta este bine articulată de profesorul biblic Mark Hitchcock, în cartea *The Coming Islamic Invasion of Israel*: „Ezechiel 38-39 descrie ceea ce am putea numi «Războiul de o Zi» – sau chiar «Războiul de un Ceas» – pentru că Domnul îi va anihila rapid și complet pe invadatorii islamici de pe fața pământului, prin mijloace supranaturale.”¹³³

Așadar, în rândul interpreților care îmbrățișează această viziune, există o tentativă de a situa temporal bătălia într-un interval foarte restrâns pe axa evenimentelor de la sfârșitul lumii. Autorul Ron Rhodes, în cartea *Northern Storm Rising*, enumeră ceea ce el consideră a fi doar șase opțiuni:

- Înainte de răpire și de necazul cel mare.
- După răpire, dar înainte de necazul cel mare.
- În prima jumătate sau la mijlocul necazului celui mare.
- La sfârșitul necazului celui mare.
- La începutul mileniului.
- La sfârșitul mileniului.¹³⁴

Cu toate acestea, această perspectivă, care încearcă să limiteze profeția lui Ezechiel la o singură perioadă de timp foarte restrânsă, dă greș prin faptul că nu recunoaște o caracteristică foarte comună a profețiilor biblice: adesea, ele vorbesc despre o serie largă de evenimente într-o manieră foarte succintă și limitată.¹³⁵ Vedem un exemplu perfect în acest sens în Apocalipsa 12:5, care descrie femeia, Sionul, care dă naștere lui Isus, pruncul de sex masculin: „Ea a născut un fiu, un băiat, care are să conducă toate neamurile cu un sceptru de fier. Copilul ei a fost răpit la Dumnezeu, la tronul Său.”

¹³³ Mark Hitchcock, *The Coming Islamic Invasion of Israel* (Sister, OR: Multnomah Publishers, 2002), 87.

¹³⁴ Ron Rhodes, *Northern Storm Rising* (Eugene, OR: Harvest House, 2008), 182-90.

¹³⁵ Acest principiu este articulată foarte bine de Angus și Green în lucrarea clasică a lui J. Dwight Pentecost, *Things to Come* (Grand Rapids, Zondervan, 1958): „Acolo unde situarea precisă în timp a unor evenimente individuale nu le-a fost descoperită, profeții le descriu ca fiind continue. Ei au văzut viitorul mai mult în spațiu decât în timp; întregul, de aceea, pare a fi desenat la dimensiuni reduse... Adesea, ei par a vorbi despre lucruri viitoare în același fel în care un observator obișnuit ar descrie stelele, grupându-le după cum apar, și nu după adevăratele lor poziții” (p. 46).

Dacă ar fi să citim acest unic verset ca pe o descriere comprehensivă, am fi obligați să credem că Isus va fi răpit la tronul lui Dumnezeu aproape imediat după nașterea lui. Pasajul nu face nicio mențiune despre cei treizeci și trei de ani de viață pământească a lui Isus, dintre nașterea și ascensiunea Sa la cer. Dar, deși pasajul nu discută, ba chiar nici nu pomenește, de aceste trei decenii și ceva, sub nicio formă nu le exclude. Având avantajul retrospectivei, știm că Isus a trăit pe pământ timp de treizeci și trei de ani. Tipare similare pot fi observate în numeroase profeții mesianice. Un alt astfel de exemplu găsim în Isaia:

O Mlădiță va ieși din tulpina lui Ișai și un Vlăstar din rădăcinile lui va aduce roadă. Duhul Domnului se va odihni peste El, Duh de înțelepciune și de înțelegere, Duh de sfătuire și de putere, Duh de cunoaștere și de frică de Domnul. Plăcerea Sa va fi frica de Domnul. El nu va judeca după înfățișare, nici nu va hotărî după cele auzite, ci cu dreptate îi va judeca pe cei nevoiași și cu nepărtinire va hotărî pentru cei săraci de pe pământ. Cu nuiuaa gurii Sale, El va lovi pământul, iar cu suflarea buzelor Sale, îl va ucide pe cel rău. Dreptatea va fi brâul mijlocului Său, și credințioșia – cingătoarea cu care va fi încins. Lupul va locui la un loc cu mielul, leopardul se va culca lângă ied, vițelul, puiul de leu și tăurașul vor fi împreună, iar un copilaș îi va conduce. (11:1-6)

Conform acestui pasaj, faptele lui Mesia curg neîntrerupt de la venirea Sa ca mlădiță a lui Ișai și până la lovirea pământului și uciderea celor răi. Nicăieri în text nu găsim vreun indiciu despre vreun interval de două mii de ani dintre prima venire a lui Isus și revenirea Sa pentru victoria finală. În mod evident, în această deosebit de largă imagine de ansamblu profetică asupra lucrării lui Isus nu sunt incluse numeroase detalii. Din nou, am putea cita multe exemple similare, pentru că acesta este un tipar urmat frecvent în pasajele profetice din Scripturi.

Același principiu funcționează și în Ezechiel 38-39. Faptul că în pasaj sunt omise multe detalii nu înseamnă, sub nicio formă, că este vorba de un simplu și scurt „Război de un Ceas“. O astfel de lectură a acestei profeții ar însemna să înțelegem greșit o trăsătură foarte comună a profețiilor biblice. Profeția aceasta nu ar trebui văzută ca un eveniment singular, restrâns și scurt, iar pasajul nu ar trebui considerat ca o descriere comprehensivă a tuturor detaliilor pe care acest episod le va aduce cu el. Dimpotrivă, este un rezumat poetic/profetic foarte general al perioadei finale de șapte ani dinainte de revenirea lui Isus, văzut din perspectiva particulară a lui Ezechiel. Perspectiva largă a pasajului reiese din faptul că debutează cu o descriere în care Dumnezeu îl scoate pe Gog la luptă împotriva Israelului și culminează cu întoarcerea lui Mesia și întemeierea împărăției mesianice. Rezultatele directe ale distrugerii lui Gog și a armatelor sale sunt:

- Numele lui Dumnezeu nu va mai fi blasfemiata niciodată.
- Națiunile supraviețuitoare vor ajunge la o cunoaștere mântuitoare a lui Dumnezeu.
- Prizonierii Israelului vor fi eliberați.
- Dumnezeu Își va turna Duhul Său peste Israel.
- Supraviețuitorii Israelului vor ajunge să-L cunoască pe Domnul pe vecie.
- Israelul va locui în siguranță în țara lor pentru totdeauna.
- Domnul Însuși va locui în țara Israelului.

Întrucât aceste descrieri pot fi aplicate doar timpului întoarcerii lui Isus și al așezării Împărăției Sale Mesianice, este imposibil ca Gog și armatele sale să fie altcineva și altceva decât Anticristul și armatele sale. Aceasta, deci, va fi prima noastră ordine, să supunem considerației mai multe texte care vorbesc despre situarea temporală și care arată că pasajul se încheie cu revenirea și domnia lui Mesia.

Numele lui Dumnezeu nu va mai fi blasfemi

În cartea lui Daniel, ni se spune de mai multe ori că, în timpul carierei lui, Anticristul va rosti în mod repetat blasfemii la adresa Domnului. În Daniel 11:36, vedem că Anticristul „se va mări și se va înălța“ și „va rosti lucruri nemaiauzite împotriva Dumnezeului dumnezeilor“. În Daniel 7:25, ni se spune că Anticristul va rosti blasfemii la adresa „Celui Preaînalt“. Dar gândiți-vă la acest fapt: dincolo de faptul că el însuși este un blasfemiator, Anticristul va strânge și urmași la nivel mondial din rândul celor care, fără îndoială, îi vor urma pilda. Mișcarea religioasă globală inspirată și condusă de Anticrist va fi cea mai mare și mai importantă mișcare de blasfemie pe care lumea a cunoscut-o vreodată. Și totuși, în Ezechiel citim că, după înfrângerea lui Gog și a armatelor sale, Numele lui Dumnezeu nu va mai fi ponegrit niciodată: „Îmi voi arăta astfel mărimea și sfințenia și mă voi face cunoscut în ochii multor neamuri. Și vor ști că Eu sunt Domnul... Îmi voi face cunoscut Numele Meu cel sfânt în mijlocul poporului Meu, Israel, și nu voi mai lăsa să fie profanat Numele Meu cel sfânt! Atunci popoarele vor ști că Eu sunt Domnul, Sfântul lui Israel“ (38:23; 39:7).

Aceasta reprezintă o problemă majoră, dacă nu insurmontabilă, pentru cei ce cred că înfrângerea lui Gog precedă venirea Anticristului. Cum s-ar putea spune că Numele lui Dumnezeu nu va mai fi blasfemi niciodată, imediat înainte de emergența celui mai proeminent blasfemiator din istorie, care Îl va blestema pe față pe Dumnezeu, timp de trei ani și jumătate? Este, pur și simplu, imposibil. Singura cale de reconciliere a acestui pasaj cu contextul mai larg al profeției, sfârșitul vremurilor, este să îl înțelegem pe Gog ca fiind Anticristul. Abia când Gog va fi distrus, împreună cu armatele sale, abia atunci vor fi închise pentru totdeauna gurile blasfemiatorilor.

Neamurile ajung la cunoașterea lui Dumnezeu

Profetul Isaia ne informează că, după întoarcerea lui Isus, „cunoașterea Domnului“ va umple pământul: „Ei nu vor face rău, nici nu vor distruge întregul Meu munte sfânt, pentru că pământul va fi plin de cunoaștința Domnului, așa cum apele acoperă adâncul mării“ (Isaia 11:9). Drept urmare, în timpul domniei de o mie de ani a lui Isus, până și națiunile altădată păgâne Îl vor venera pe Dumnezeul lui Israel: „Toate marginile pământului își vor aminti și se vor întoarce la Domnul. Toate familiile neamurilor se vor închina înaintea Lui“ (Psalmul 22:27).

De asemenea, Isaia îi descrie pe copiii din rândurile foștilor inamici ai lui Israel venind să-și exprime pocăința și închinarea: „Urmașii celor ce te-au asuprit vor veni plecându-se înaintea ta și cei ce te-au disprețuit se vor prosterna la picioarele tale; te vor numi Cetatea Domnului, Sionul Sfântului lui Israel“ (Isaia 60:14).

Pe aceeași linie cu tema aceasta găsită peste tot în Scripturi, vedem că, după ce Dumnezeu îi judecă pe Gog și armatele acestuia, toate națiunile vin să-L cunoască pe Domnul: „Voi trimite foc împotriva lui Magog și împotriva celor ce locuiesc în siguranță în ostroave și vor ști astfel că Eu sunt Domnul. Îmi voi face cunoscut Numele Meu cel sfânt în mijlocul poporului Meu, Israel... Atunci popoarele vor ști că Eu sunt Domnul, Sfântul lui Israel“ (Ezechiel 39:6-7).

Încă o dată, acest pasaj prezintă o dificultate importantă pentru aceia ce ar plasa aceste evenimente cu mai mulți ani înainte de revenirea lui Isus. Unii au încercat să diminueze semnificația acestei declarații, tratând-o ca pe o recunoaștere intelectuală superficială a Dumnezeului lui Israel. Dar asta ar fi o mare nedreptate adusă textului. Cum se poate spune că națiunile ajung la cunoașterea și recunoașterea faptului că Domnul Dumnezeu, Sfântul lui Israel, este singurul Dumnezeu adevărat, chiar înainte ca toate să vină laolaltă și să-I ponegrească Numele, să-I invadeze țara și să-I atace poporul? Din nou, pur și simplu nu are niciun sens. După cum afirmă comentatorul Ralph Alexander, „Ezechiel 39:7, 22 declară că Numele Domnului nu

va mai fi profanat – fapt care cu greu ar fi posibil având la orizont necazul cel mare. Mai mult, concepția națiunilor care ajung la «cunoașterea Domnului» prin recunoașterea suveranității Sale se potrivește cel mai bine cu vremea celei de-a doua veniri, nu înainte de necazul cel mare.¹³⁶

Alți comentatori sunt de acord. James Burton Coffman a scris: „Aceasta se potrivește, de asemenea, cu scena Judecării de Apoi... La treizeci de secunde de la începutul Zilei Judecării Veșnice, nu va mai rămânea niciun agnostic și niciun necredincios în toată lumea.”¹³⁷

Sigura cale de a face dreptate acestui pasaj este să-l vedem ca o referință la realitatea faptului că națiunile ajung să-L cunoască și să se închine lui Dumnezeu, întocmai după descrierea din Isaia, când tot pământul va fi plin de cunoștința – sau, mai precis, de cunoașterea – lui Dumnezeu. Iar asta, pur și simplu, nu se întâmplă înainte de întoarcerea lui Isus.

Prizonierii de război ai evreilor sunt eliberați

Dintre multele calamități îngrozitoare care se vor abate asupra poporului evreu în timpul viitoarei lor subjugări de către Anticrist și armatele sale se numără și aceea că mulți vor fi luați prizonieri în națiunile învecinate. Domnul spune, prin profetul Amos, despre această zi: „Căci iată că Eu voi porunci și voi scutura casa lui Israel între toate neamurile, așa cum se scutură ciurul, fără să cadă niciun bob pe pământ!” (Amos 9:9) Isus a vorbit și El destul de direct despre numeroșii captivi evrei care vor fi duși în mijlocul națiunilor învecinate, în timpul atacului lui Anticrist: „Vor cădea uciși de ascuțișul sabiei și vor fi duși captivi prin toate neamurile, iar Ierusalimul va fi călcat în picioare de către neamuri, până când se vor împlini vremurile neamurilor“ (Luca 21:24).

Totuși, în timp ce mai multe pasaje vorbesc despre această mare nenorocire, altele scot în evidență izbăvirea captivilor prin mâna Domnului, prin Mesia. Regele David a profețit cu privire la eliberarea prinșilor de război evrei și la ziua glorioasă ce îi va urma:

Te vei ridica și vei avea milă de Sion, căci e timpul să te înduri de el. I-a sosit vremea!... Neamurile se vor teme de Numele Domnului și toți regii pământului – de slava Lui, când Domnul va zidi Sionul și Se va arăta în slava Lui... El supraveghează din înălțimea sfințeniei Sale; Domnul privește din ceruri pe pământ, ca să ia aminte la gemetele prizonierilor și să-i elibereze pe cei condamnați la moarte. Numele Domnului va fi vestit din Sion și lauda Lui – din Ierusalim, când se vor strânge popoarele și regatele ca să-I slujească Domnului. (Psalmul 102:13-16, 19-22)

De asemenea, Isaia leagă eliberarea captivilor evrei de ziua răzbunării lui Dumnezeu: „Duhul Stăpânului Domn este peste Mine, căci Domnul M-a uns ca să aduc celor sărmani vestea bună. El M-a trimis să-i vindec pe cei cu inima zdrobită, să vestesc celor captivi eliberarea și celor legați – izbăvirea, să vestesc anul de îndurare al Domnului și ziua răzbunării Dumnezeului nostru“ (Isaia 61:1-3).

Zaharia a legat eliberarea prinșilor de război de epoca domniei lui Mesia: „...stăpânirea Lui se va întinde de la o mare la cealaltă și de la râu până la marginile pământului. Cât despre tine, din pricina sângelui legământului Meu cu tine, îți voi elibera captivii din groapa fără apă! Întoarceți-vă în fortăreață, prizonieri ai nădejdi! O spun chiar astăzi că îți voi întoarce îndoita!“ (Zaharia 9:10-12).

De asemenea, Ioel a profețit despre aceste lucruri: „Căci, iată, în zilele acelea și la vremea aceea, când voi aduce înapoi pe captivii lui Iuda și ai Ierusalimului...” (Ioel 3:1, NKJV)

¹³⁶ Ralph Alexander, *The Expositor's Bible Commentary, Jeremiah-Ezekiel* (Grand Rapids: Zondervan

¹³⁷ Burton Coffman, *Commentaries on the Old and New Testament, Ezechiel 38*.

Țefania a vorbit asemănător: „... căci Domnul Dumnezeu lor le va purta de grijă și le va aduce înapoi captivii“ (Țefania 2:7).

Mărturiile tuturor acestor profeți se armonizează cu precizie cu ceea ce Ezechiel descrie că va avea loc în mod specific ca urmare a distrugerii lui Gog și a armatelor acestuia:

De aceea, așa vorbește Domnul Dumnezeu: „Acum, îi voi aduce înapoi pe captivii lui Iacov și voi avea milă de toată casa lui Israel; și voi fi gelos pentru Sfântul Meu Nume – după ce-și vor fi purtat rușinea și toată necredințioșia în care au umblat față de Mine, pe când locuiau în siguranță în propria lor țară și nimeni nu le stârnea teama. Când îi voi fi adus înapoi din mijlocul popoarelor și îi voi fi adunat din ținuturile dușmanilor lor și voi fi înălțat în ei sub ochii multor națiuni, atunci vor cunoaște că Eu sunt Domnul Dumnezeu lor, care i-a trimis în captivitate printre națiuni, dar care i-a adus și înapoi în țara lor și nu a mai lăsat niciunul dintre ei să fie captiv.“ (Ezechiel 39:25-28, NKJV)

Se cuvin subliniate câteva idei. Mai întâi, prizonierii lui Israel sunt eliberați specific și ca rezultat direct al distrugerii lui Gog și a armatelor lui. Dar nu este vorba de o simplă izbăvire generală; mai degrabă, pasajul declară că niciunul dintre exilați „nu va mai“ rămânea prizonier. Este o eliberare completă și finală, care poate fi asociată doar cu era mesianică. Plasând acest eveniment cu mai mulți ani înainte de venirea Anticristului, după cum procedează poziția populară, contrazice puternic multe alte pasaje care ne informează că armatele lui Anticrist vor lua în captivitate mulți evrei (vezi Luca 21:24). Singura cale de reconciliere a acestei părți a profeției cu toți ceilalți profeți este dacă Gog și Anticristul sunt una și aceeași persoană.

Israelul Îl cunoaște pe Domnul pe vecie

După cum națiunile păgâne vor ajunge să-L cunoască și să-L urmeze pe Domnul în timpul împărăției mesianice, și supraviețuitorii din Israel vor ajunge să-L cunoască. Tema rămășiței, sau a supraviețuitorilor Israelului care ajung cu toții să-L cunoască pe Domnul după o măreață izbăvire, este repetată de nenumărate ori în profeți. Despre aceste lucruri, Isaia a spus: „În ziua aceea, rămășița lui Israel și supraviețuitorii casei lui Iacov nu se vor mai sprijini pe cel ce îi lovea, ci se vor sprijini cu adevărat pe Domnul, Sfântul lui Israel“ (Isaia 10:20).

Altundeva, Isaia a vorbit asemănător regelui Ezechia: „Supraviețuitorii casei lui Iuda, cei rămași, vor prinde iarăși rădăcini dedesubt și vor da rod deasupra. Căci din Ierusalim va ieși o rămășiță și din muntele Sion o ceată de supraviețuitori. Râvna Domnului oștirilor va face lucrul acesta“ (2 Regi 19:30-31).

Și profetul Ioel a vorbit despre ziua aceea: „Atunci oricine va chema Numele Domnului va fi mântuit! Căci pe muntele Sion și în Ierusalim va fi mântuirea, așa cum a zis Domnul, și printre supraviețuitorii pe care îi cheamă Domnul“ (Ioel 2:32).

La rândul lui, Mica a scris: „Voi face din cei șchiopi o rămășiță și din cei izgoniți – un neam puternic. Domnul va împărăți peste ei pe muntele Sion, de acum și până în veci“ (Mica 4:7).

Vorbind despre rămășița aceasta, Ieremia a profetit cu privire la ziua în care aveau să ajungă „să-L cunoască pe Domnul“: „Și nici unul nu va mai învăța pe vecinul sau pe fratele său zicând: «Cunoaște-L pe Domnul!», pentru că toți mă vor cunoaște, de la cel mai mic până la cel mai mare, zice Domnul, căci le voi ierta fărădelegile și nu-Mi voi mai aduce aminte de păcatele lor“ (Ieremia 31:34).

Mai târziu, reluând ceea ce vorbiseră profeții dinaintea lui, apostolul Pavel tratează despre ziua când rămășița supraviețuitoare a Israelului va ajunge la cunoașterea mântuitoare a lui Dumnezeu: „Iar Isaia strigă despre Israel: «Chiar dacă numărul israeliților ar fi ca nisipul mării, totuși numai rămășița va fi mântuită, căci Domnul va duce la îndeplinire repede și pe deplin sentința hotărâtă asupra pământului»“ (Romani 9:27-28).

Și, în sfârșit, apostolul Ioan reflectă spusele profetului Ieremia atunci când vorbește despre ce înseamnă să-L „cunoaștem“ pe Dumnezeu: „Și viața veșnică este aceasta: să Te cunoască pe Tine, singurul Dumnezeu adevărat, și pe Isus Cristos, pe care L-ai trimis Tu“ (Ioan 17:3).

Dar abia în Ezechiel sunt aduse laolaltă cele două teme, a rămășiței supraviețuitoarelor și a faptului că aceasta ajunge să-L „cunoască“ pe Dumnezeu pe deplin. În acest pasaj, ni se spune că, după ce armatele lui Gog sunt distruse, toți supraviețuitoarii lui Israel vor ajunge să-L cunoască cu adevărat pe Domnul, de atunci încolo: „Casa lui Israel va cunoaște că Eu sunt Domnul Dumnezeul lor, din ziua aceea înainte“ (39:22).

Nu ar putea fi mai clar de-atât. Nu este vorba despre o simplă trezire în care mulți evrei devin mai evlavioși, ci toată casa lui Israel ajunge să-L cunoască pe „Domnul Dumnezeul lor“. Această mântuire națională puternică a fost descrisă în detaliu mai devreme, în Ezechiel 20. În pasajul acesta, Domnul leagă între ele următoarele detalii esențiale:

- Domnul devine Rege peste Israel.
- Domnul intră la judecată cu Israel.
- Domnul intră într-un legământ veșnic cu Israel.
- Rebelii sunt „scoși afară“ din Israel.
- Domnul îi aduce înapoi pe evreii împrăștiati printre națiuni.
- Tot Israelul ajunge să-L cunoască pe Domnul.

Analizați următorul pasaj și, în timp ce o faceți, întrebați-vă cum ar fi posibil să se refere la orice altceva decât la plinătatea salvării naționale a Israelului. Și totuși, tocmai asta descrie Ezechiel că va avea loc ca urmare a anihilării lui Gog și a armatelor sale:

„Viu sunt Eu, zice Stăpânul Domn, că voi domni peste voi cu mână puternică, cu braț întins și revărsându-Mi furia! Vă voi scoate dintre popoare și vă voi aduna din țările în care sunteți împrăștiati, cu mână puternică, cu braț întins și revărsându-Mi furia. Vă voi duce în pustia popoarelor și acolo Mă voi judeca cu voi față în față. Așa cum i-am judecat pe strămoșii voștri în pustia țării Egiptului, tot așa vă voi judeca și pe voi, zice Stăpânul Domn. Vă voi trece pe sub toiag și vă voi aduce din nou în legământ. Îi voi înlătura dintre voi pe cei răzvrățiți și pe cei nesupuși Mie; îi voi scoate din țara în care au fost străini, dar nu vor intra în țara lui Israel. Atunci veți ști că Eu sunt Domnul... Căci pe muntele Meu cel sfânt, pe muntele cel înălțat al lui Israel, zice Stăpânul Domn, acolo Îmi va sluji toată casa lui Israel, toți cei din țară, iar Eu îi voi primi cu bunăvoință... Și veți ști că Eu sunt Domnul când vă voi aduce în țara lui Israel, în țara pe care am jurat strămoșilor voștri că le-o voi da.“ (Ezechiel 20:33-42)

Israelul locuiește în siguranță în țară

Ca rezultat al faptului că Israelul se pocăiește de nesupunerea sa și ajunge să-L cunoască pe El, fiecare evreu, până la ultimul, va locui în siguranță în țară, pentru totdeauna: „Vor uita de

batjocura și de toate faptele lor de necredincioșie pe care le-au săvârșit împotriva Mea când vor locui în țară în siguranță și nu-i va înspăimânta nimeni... fără să mai las nici unul în captivitate“ (Ezechiel 39:26, 28).

Pe marginea acestui pasaj, C. F. Keil a scris: „De atunci încolo, poporul lui Dumnezeu nu va mai trebui să se teamă că vreun dușman îi va tulbura pacea și binecuvântarea în posesiunea veșnică a moștenirii care i-a fost dată de Domnul.“¹³⁸

Într-o manieră mai viguroasă, Daniel Block a comentat: „Declarația lui Ezechiel că niciun sigur individ nu va rămâne în urmă atunci când Iahve Își restaurează poporul este una fără precedent în Vechiul Testament. Dar restaurarea lui Iahve este nu doar totală, ci și permanentă. El promite că nu-Și va mai ascunde niciodată fața de poporul Său.“¹³⁹

Firește, nici nu mai are rost să spunem că ar fi imposibil ca Israelul să aibă parte de o siguranță autentică înaintea de distrugerea Anticristului. Israelul va locui cu adevărat în siguranță doar după ce toți inamicii săi vor fi fost distruși, atunci când Isus, Mesia, va fi prezent și Domnul Își va fi revărsat Duhul Său peste tot Israelul.

Dumnezeu revarsă Duhul Său peste Israel

Într-una dintre cele mai puternice mărturii profetice din Scriptură, profetul Zaharia vorbește despre o zi când, după distrugerea națiunilor din jurul Ierusalimului, Domnul Își va revărsa Duhul Său asupra poporului evreu supraviețuitor.

În ziua aceea, voi căuta să nimicesc toate neamurile care vor veni împotriva Ierusalimului. Și voi turna peste casa lui David și peste locuitorii Ierusalimului un duh de har și de rugăciune. Vor privi la Mine, la Cel pe Care L-au străpuns și Îl vor jeli cum jelește cineva pe singurul său fiu și se vor tângui amarnic, cum se tângue cineva după întâiul născut. În ziua aceea, jalea va fi mare în Ierusalim, la fel ca jalea lui Hadad-Rimon, în valea Meghido. (Zaharia 12:9-11)

Conform acestui pasaj, sunt trei evenimente care coincid: (1) Domnul distruge națiunile invadatoare; (2) poporul evreu ajunge să recunoască că Isus, Cel pe care el (și noi toți) L-au străpuns, este, în fapt, Mesia; și (3) Domnul revarsă Duhul Său peste poporul evreu. Profetul Isaia a descris întocmai aceeași zi:

„Răscumpărătorul va veni în Sion, la cei din Iacov, care se întorc de la nelegiuire, zice Domnul. Cât despre Mine, acesta este legământul Meu cu ei, zice Domnul: Duhul Meu, Care este pesre tine și cuvintele Mele, pe care le-am pus în gura ta, nu se vor mai îndepărta din gura ta, din gura copiilor tăi sau din gura urmașilor copiilor tăi, zice Domnul, de acum și pentru totdeauna.“ (Isaia 59:20-21)

Așadar, dacă descrierea anterioară din Ezechiel a faptului că Israelul ajunge să-L cunoască pe Domnul „din ziua aceea încolo“ nu era suficientă pentru a stabili natura concluzivă a acestui eveniment, atunci următoarea descriere din Ezechiel îi va pecetlui, cu certitudine, înțelesul: „Nu-Mi voi mai ascunde Fața de ei, căci voi turna din Duhul Meu peste cei din casa lui Israel, zice Stăpânul Domn“ (Ezechiel 39:29).

Mulți încearcă să restricționeze aceasta la o trezire spirituală foarte limitată în Israel, care are loc cu mai mulți ani înainte de venirea lui Isus. David Reagan, profesor biblic, de pildă, afirmă următoarele despre aceste evenimente: „Mulți [din poporul evreu] își vor deschide inimile față de Domnul. De fapt, acest eveniment ar putea marca ocazia când cei 144.000 de evrei din

¹³⁸ Keil, *Commentary on the Old Testament*, Ezechiel, 341.

¹³⁹ Daniel Block, *The Book of Ezechiel, Chapters 25-48 (New International Commentary on the Old Testament)* (Grand Rapids: Wm. B. Eerdsman, 1998), 487.

Apocalipsa 7:1-8 Îl acceptă pe Ieșua ca Mesia al lor și sunt pecetluiți de Domnul pentru o slujire specială în timpul celor șapte ani ai Necazului celui Mare.¹⁴⁰

Dar este limpede că acest eveniment implică mai mult decât o trezire stărnită de un exaltat cort al Evangheliei ce ia cu asalt orașul. Domnul a spus nu doar că niciun singur evreu nu va fi lăsat în mijlocul națiunilor (39:22), ci și că Își va revărsa Duhul Său peste ei și că niciodată nu-Și va mai ascunde fața de ei (v. 29). În lumina acestei dovezi de netăgăduit, cei mai mulți comentatori cu simțul răspunderii sunt de acord că acest pasaj reprezintă întoarcerea finală, completă și definitivă a poporului evreu la Domnul.

- Daniel Block a afirmat, pe bună dreptate, că „ea marchează începutul unei noi ere, care va fi caracterizată de recunoașterea lui Iahve de către Israel, adică realizarea deplină a relației legământului.”¹⁴¹
- C. F. Keil a afirmat că acest verset marchează punctul de cotitură în profeția lui Ezechiel, în care „Israelul va ști că Domnul este și va continua să fie întotdeauna Dumnezeuul său.”¹⁴²
- Leslie C. Allen în *World Biblical Commentary* spune că: „Prin intermediul evenimentelor din «ziua aceea», relația de legământ dintre ei și Iahve va fi pe deplin și în sfârșit recunoscută.”¹⁴³
- Robert W. Jenson, în *The Brazos Theological Commentary on the Bible*, spune: „Mai mult, «din ziua aceea înainte», din ziua în care Domnul își demonstrează în mod deschis dumnezeirea, până și casa lui Israel va recunoaște «că Eu sunt Dumnezeuul lor». Aici, acest rezultat al acțiunii Domnului este afirmat cu o intensitate specială, întrucât evenimentul care va constrânge această cunoaștere este revelația divinității însăși a lui Dumnezeu: Israelul – asemenea națiunilor – Îl va cunoaște pe Dumnezeu întocmai ca Dumnezeu.”¹⁴⁴
- Iain M. Duguid, în *The NIV Application Commentary* spune că, după distrugerea lui Gog, „aceasta va produce o schimbare radicală în inimile poporului Său și în siguranța prezenței Sale cu ei, încât El nu-Și va mai ascunde niciodată fața de ei.”¹⁴⁵
- Matthew Henry, vorbind pe marginea acestui pasaj, a afirmat: „Sălășluirea Duhului este o garanție infailibilă a permanenței favorii lui Dumnezeu. El nu-Și va mai ascunde fața de cei asupra cărora a turnat Duhul Său.”¹⁴⁶

Mesia este prezent

Ca dovadă supremă a faptului că Gog este Anticristul, Ezechiel dezvăluie că, la încheierea distrugerii lui Gog, Isus, Mesia, este prezent în mod fizic pe pământ, în țară: „În gelozia și în focul răzbunării Mele, declar că în ziua aceea va fi un mare cutremur în țara lui Israel. Peștii mării, păsările cerului, fiarele câmpului, toate creaturile care se târăsc pe pământ și toți oamenii de pe fața pământului se vor cutremura de prezența Mea“ (38:19-20).

Domnul spune că, pe tot pământul, deopotrivă oamenii și animalele „se vor cutremura de prezența Mea“. Cuvântul folosit pentru prezență este evreiescul *panim*, care este o referință la

¹⁴⁰ David Reagan, „End-Time Wars - #2 The First War of Gog-Magog.”

¹⁴¹ Block, *The Book of Ezekiel*, 482.

¹⁴² Keil, *Commentary on the Old Testament*, Ezechiel, 340.

¹⁴³ Leslie C. Allen, *World Biblical Commentary*, vol. 29, *Ezekiel 20-48* (Nashville: Thomas Nelson, 1990), 208.

¹⁴⁴ Robert W. Jenson, *The Brazos Theological Commentary on the Bible: Ezekiel* (Grand Rapids: Brazos Press, 2009), 297.

¹⁴⁵ Iain M. Duguid, *The NIV Application Commentary Ezekiel* (Grand Rapids: Zondervan, 1999), 462.

¹⁴⁶ Matthew Henry, *Commentary on Ezekiel 39*.

fața propriu-zisă sau prezența unei persoane. Atunci când spune că oamenii pământului se vor cutremura de *panim*-ul Său, Dumnezeu spune că vor fi îngroziți din cauza prezenței Sale propriu-zise. Cu privire la cuvântul *panim*, *The New Unger's Bible Dictionary* scrie: „Prezența (fața) lui Iehova este Iehova în persoană.”¹⁴⁷ *The New International Encyclopedia of Bible Words* afirmă: „În Vechiul Testament, a fi în prezența lui Dumnezeu sau a altei persoane este indicat printr-o prepoziție (l) prefixată cuvântul ebraic *panim* (față). Ideea este a fi «înaintea feței unei persoane».”¹⁴⁸

Panim este folosit peste tot în Vechiul Testament cu referire la prezența propriu-zisă a lui Dumnezeu. Iacov, de pildă, după ce s-a luptat cu îngerul Domnului, a afirmat despre faptul că Îl văzuse pe Dumnezeu față în față: „Iacov a numit acel loc Peniel, zicând: «L-am văzut pe Dumnezeu față [*panim*] în față [*panim*] și totuși viața mi-a fost cruțată.»” (Geneza 32:30).

De asemenea, este interesant să observăm că, în locul cuvântului ebraic *panim*, Septuaginta folosește cuvântul grecesc *prosopon*. *Prosopon* este unul dintre cele două cuvinte folosite în Noul Testament cu referire la prezența în carne și oase a cuiva. Celălalt este *parousia*, asociat de obicei cu A Doua Venire. Dintre *parousia* și *prosopon*, *prosopon* este termenul mai puternic. *Parousia* implică venire, dar *prosopon* implică prezența propriu-zisă, față în față. Când Isus vine pe nori, este *parousia* Sa, dar după ce a sosit, este folosit cuvântul *prosopon*. Un exemplu excelent de utilizare a termenului *prosopon* în Noul Testament este o scenă în care cei neprihăniți privesc de-adevăratelea fața lui Dumnezeu, în cetatea cea veșnică: „Nu va mai fi nimic blestemat acolo. Tronul lui Dumnezeu și al Mielului vor fi în cetate, iar robii Lui I se vor închina. Îi vor vedea fața, iar Numele Lui va fi pe frunțile lor” (Apocalipsa 22:3-4).

Descrierea lui Ezechiel în care oamenii se cutremură de frica feței Domnului dă la iveală faptul că, la încheierea Bătăliei lui Gog și Magog, Isus, Mesia, Dumnezeul întrupat, este prezent fizic pe pământ, în țara Israelului.

Sfântul în Israel

O altă dovadă a prezenței fizice a lui Isus la finalul acestei bătălii o găsim în Ezechiel 39:7: „Îmi voi face cunoscut Numele Meu cel sfânt în mijlocul poporului Meu, Israel, și nu voi mai lăsa să fie profanat Numele Meu cel sfânt! Atunci popoarele vor ști că Eu sunt Domnul, Sfântul lui [în *en* în – n.t.] Israel.”

Aceasta este singura instanță biblică în care este folosită sintagma „Sfântul în Israel”. În ebraică, este *qadowsh qadowsh baYisra'el*. O sintagmă similară, „Sfântul lui Israel” (*qadowsh qadowsh Yisra'el*), apare de treizeci și una de ori în Scriptură (vezi Isaia 12:6; 43:3; 55:5; 60:9 etc.). Dar aici, Domnul nu este doar Sfântul lui Israel, ci este prezent în carne și oase în țară și pe pământ! Deși poziția populară susține că acest pasaj se încheie cu mai mulți ani înainte de revenirea lui Isus, acest verset face ca asta să fie o imposibilitate absolută.

Dumnezeu declară că Gog este Anticristul

În orice caz, dincolo de toate dovezile pe care le-am examinat până aici, poate că cea mai limpede și mai directă în sprijinul faptului că Gog este Anticristul este aceea, simplă, că Dumnezeu a spus acest lucru. Mai întâi, Domnul numește invazia lui Gog și distrugerea ce îi urmează drept „ziua despre care am vorbit”: „Iată că vine! Se va întâmpla întocmai, zice Stăpânul Domn. Aceasta este ziua despre care am vorbit!” (Ezechiel 39:8).

¹⁴⁷ *The New Unger's Bible Dictionary* (Chicago: Moody, 1988), 1028.

¹⁴⁸ *The New International Encyclopedia of Bible Words* (Grand Rapids: Zondervan, 1999), 502.

Bineînțeles, „ziua“ despre care Domnul vorbește în continuu peste tot în profeți, ziua care reprezintă punctul focal al întregii istorii a răscumpărării, este Ziua Domnului. Apoi, Domnul îl informează pe Gog că despre el a tot vorbit prin profeți: „Iată ce spune Domnul, Suveranul: «Nu ești tu oare cel despre care am vorbit în zilele din vechime prin slujitorii Mei, profeții lui Israel? La vremea aceea, ei au profețit ani de-a rândul că te voi aduce împotriva lor»“ (Ezechiel 38:17, NIV).

Septuaginta formulează pasajul nu ca pe o întrebare retorică, ci ca pe o declarație: „Așa vorbește Domnul Dumnezeu lui Gog: «Tu ești acela despre care am vorbit în vremurile din vechime, prin mâna slujitorilor Mei, profeții lui Israel, în acele zile și în acei ani, că te voi aduce împotriva lor»“ (LXX).

Deși numeroase pasaje profetice scrise înainte de Ezechiel cuprind referințe la un invadator care va veni împotriva lui Israel în zilele din urmă, acestea sunt pasaje anticristice plasate în contextul Zilei Domnului. Din nou, acest verset ridică mari probleme celor care susțin că Gog nu este Anticristul sau că acesta descinde din Rusia. Putem căuta și răs-căuta în paginile profeților, dar nu vom găsi niciunul care să fi trăit înaintea lui Ezechiel și să fi vorbit despre o invazie rusească asupra Israelului.

Rezumat

Pe scurt, deci, ca rezultat direct al distrugerii lui Gog și a armatelor sale, vor avea loc următoarele:

- Numele lui Dumnezeu nu va mai fi profanat niciodată.
- Națiunile supraviețuitoare vor ajunge la cunoașterea mântuitoare a lui Dumnezeu.
- Captivii lui Israel vor fi eliberați.
- Dumnezeu va turna Duhul Său peste Israel.
- Israel va ajunge să-L cunoască pe Domnul pentru totdeauna.
- Israelul va locui în siguranță și definitiv în țara lor.

Și, pe deasupra, Isus, Mesia, va fi prezent în țara lui Israel. Deși mulți interpreți încearcă fie să separe aceste evenimente de distrugerea lui Gog cu mai mulți ani, fie să le diminueze importanța pretinzând că nu se referă la era mesianică, nicio exegeză cu adevărat rezonabilă a acestui pasaj nu poate ajunge la o asemenea poziție. Este cât se poate de limpede că aceste lucruri se întâmplă în timpul domniei lui Mesia și ca rezultat direct al distrugerii lui Gog și a armatelor acestuia. Totul la aceste evenimente și la limbajul acestui pasaj indică faptul că această „bătălie“ nu este doar actul de deschidere al Necazului celui Mare, ci mai degrabă concluzia grandioasă a acelei perioade.

Capitolul 14

Ezechiel 38-39: Gog din Magog, partea a II-a

Până acum, în studiul nostru asupra pasajului din Ezechiel 38-39, am văzut că acesta se încheie cu mai multe evenimente care pot fi înțelese doar ca având loc după revenirea lui Isus. Am mai văzut, de asemenea, că textul afirmă explicit că Isus – Sfântul lui Israel – este prezent în carne și oase în țară. Dar, în plus, am văzut că Dumnezeu Însuși afirmă că Gog este Anticristul, spunând că el este acela despre care vorbiseră profeții dinainte. Chiar și în afara acestui pasaj, rămân numeroase motive foarte solide pentru a-l vedea pe Gog și Anticristul ca fiind una și aceeași persoană. În capitolul acesta, vom analiza o parte din trăsăturile comune ale profeției din Ezechiel și ale mai multor altor profeții anticristice. De asemenea, vom trece în revistă o parte din problemele pe care le pune poziția populară și, în cele din urmă, vom răspunde câtorva argumente obișnuite, propuse de susținătorii poziției populare.

Sărbătoarea Domnului

Cea dintâi și cea mai evidentă trăsătură comună a Bătăliei lui Gog din Magog și a Armagedonului este aceea că, la încheierea amândurora, se face o chemare păsărilor cerului și fiarelor pământului să se înfrupte din carnea soldaților căzuți. Dar această porțiune a profeției lui Ezechiel este, de asemenea, citată în cartea Apocalipsa cu aplicare la Bătălia de la Armagedon, dusă de Anticrist. Urmăriți comparația celor două pasaje:

Bătălia lui Gog din Magog Ezechiel 39:17-20	Lupta de la Armagedon Apocalipsa 19:17-18
„Adunați-vă! Veniți! Strângeți-vă din toate părțile...	„Veniți, adunați-vă...
pentru jertfa pe care o înjunghii pentru voi, o jertfă mare pe munții lui Israel!	pentru ospățul cel mare al lui Dumnezeu...
Acolo veți mânca carne și veți bea sânge. Veți mânca carnea celor viteji și veți bea sângele prinților pământului, ca și cum ar fi berbeci, miei, țapi și tauri... Vă veți sătura la masa Mea de carnea celor viteji și a ostașilor de tot felul!“ zice Stăpânul, Domnul.	ca să mâncați carnea regilor, carnea comandanților, carnea celor puternici, carnea cailor și a călăreților și carnea tuturor – atât a celor liberi, cât și a sclavilor, atât a celor mici, cât și a celor mari!“

După cum am văzut, Apocalipsa preia descrierea acestui „ospăț“ fără precedent direct din profeția lui Ezechiel. Nu este vorba despre o simplă asemănare, ci de o citare directă. Gândiți-vă la implicațiile acestui lucru! În Apocalipsa 19, avem, fără îndoială, cel mai cunoscut pasaj din toată Scriptura legat de întoarcerea lui Isus. Acesta ni-L înfățișează pe Isus năvălind din ceruri ca să nimicească armatele lui Anticrist. Apoi, se aude chemarea făcută păsărilor și fiarelor sălbatice de a se strânge și de a devora soldații inamici. Dar această chemare este preluată direct din fragmentul profeției lui Ezechiel, unde Gog cel înfânt și armatele lui constituie sursa ospățului. Amândouă profețiile descriu aceleași evenimente, deși Apocalipsa lui Ioan adaugă multe alte informații legate de faptul că Mesia Însuși va fi Cel ce aduce nimicirea propriu-zisă a armatelor lui Gog.

Cercetând mai multe cărți populare pe marginea profețiilor, care resping orice legătură între Gog și Anticrist, mi-am dat seama că există o tăcere șocantă asupra folosirii de către Ioan a

pasajului din Ezechiel. Asumarea evidentă, în Apocalipsa, a materialului din Ezechiel este, pur și simplu, ignorată. Nu așa se întâmplă, însă, în numeroase alte comentarii creștine.

- Charles L. Feinberg, în *The Prophecy of Ezekiel*, afirmă: „În paranteză fie spus, figura ne dă un indiciu asupra situației în timp a întregului pasaj. Este aceeași scenă din Apocalipsa 19, marele ospăț al lui Dumnezeu, iar cronologia este clară. Evenimentele se vor întâmpla la sfârșitul necazului celui mare, chiar înainte de domnia de o mie de ani a lui Mesia al Israelului.”¹⁴⁹
- G. K. Beale și Sean McDonough, în *Commentary on the New Testament Use of the Old Testament*, observă, la rândul lor, o legătură clară între cele două pasaje: „Îngerul anunță viitoarea nimicire a fiarei, a falsului profet și a trupelor lor prin aceeași imagistică în care a fost anunțată și înfrângerea lui Gog și Magog... Apocalipsa 19:17-18 duce mai departe acest portret profetic și reafirmă că se va adevăra cu certitudine.”¹⁵⁰
- Robert Jensen observă uzanța imagisticii ezechieliene în scrierea lui Ioan: „Atunci când în apocalipsa creștină războiul «Logosului lui Dumnezeu» cu «fiara» atinge apogeul, este reluat Ezechiel.”¹⁵¹
- Daniel Block observă legătura clară dintre cele două pasaje, văzând fiara (Anticristul) din Apocalipsa și Gog din Ezechiel ca fiind una și aceeași persoană: „Scena păsărilor adunate pentru marele ospăț al lui Dumnezeu din [Apocalipsa] 19:17-21 este, în mod clar, împrumutată din ultimul cadru din Ezechiel (39:17-20)... Deși pasajul nu-l menționează niciodată pe nume pe Gog, fiara îl reprezintă, în mod cert. În profeția sa, Ioan umple mai multe goluri din profeția lui Ezechiel... Utilizarea de către Ioan a oracolului lui Ezechiel împotriva lui Gog reprezintă o remarcabilă adaptare a unei tradiții vechi-testamentare la o temă creștină. Un eveniment a cărui situație în timp este plasată, în profeția originală, doar în mod vag în «zilele din urmă» este acum evenimentul penultim din istoria omenirii; imaginea păcii și a liniștii naționale este transformată într-un portret al păcii universale; inamicul străin devine o forță satanică și diabolică; victoria divină este pusă în mâinile lui Mesia. Mesajul care fusese inițial prezentat exilaților evrei cu scopul de a le renaște speranțele năruite a fost transformat într-un mesaj al speranței pentru toți creștinii.”¹⁵²
- Grant R. Osborne face observația: „Vor exista două mari banchete mesianice la eschaton: ospățul cu Mielul, pentru sfinți, și cel din stârvurile păcătoșilor, pentru pășări. Sfinții vor participa la marele ospăț, iar păcătoșii vor constitui banchetul! Această imagine [din Apocalipsa 19] este preluată din Ezech. 39:17-20, unde judecata împotriva lui Gog este punctată printr-o invitație adresată păsărilor și animalelor sălbatice de a «veni laolaltă» pentru «jertfa cea mare de pe munții lui Israel».”¹⁵³

Pentru cei ce resping ideea că Gog și Fiara/ Anticristul din Apocalipsa sunt unul și același, care nu văd nicio legătură autentică între Apocalipsa 19 și Ezechiel 39, se cere pusă întrebarea: De ce ar folosi Domnul un pasaj care descrie distrugerea lui Gog și l-ar aplica distrugerii lui Anticrist? Dacă cei doi nu sunt una și aceeași persoană, acest lucru ar fi îngrozitor de derutant,

¹⁴⁹ Charles Lee Feinberg, *The Prophecy of Ezekiel* (Chicago: Moody, 1984), 230-31.

¹⁵⁰ G. K. Beale și Sean McDonough, *Commentary on the New Testament Use of the Old Testament* (Grand Rapids: Baker, 2007), 1144.

¹⁵¹ Jensen, *The Brazos Theological Commentary on the Bible: Ezekiel*, 295.

¹⁵² Block, *The Book of Ezekiel*, 491-93.

¹⁵³ Grant R. Osborne, *Baker Exegetical Commentary on the New Testament: Revelation* (Grand Rapids: Baker Academic, 2002), 687.

dacă nu de-a dreptul înșelător. Singura cale de a înțelege în mod responsabil utilizarea imagisticii din Ezechiel în acest fragment este să vedem profeția lui Ioan ca pe o repovestire extinsă a oracolului din Ezechiel.

Amândoi sunt distruși printr-un mare cutremur de pământ

Dar împrumutul pe care îl face Ioan din materialul profeției lui Ezechiel nu se limitează la ospățul cel mare. Apocalipsa preia și din alte fragmente ale oracolului lui Ezechiel împotriva lui Gog. Urmăriți următoarele paralelisme:

Bătălia lui Gog din Magog Ezechiel 38:19-22	Bătălia de la Armaghedon Apocalipsa 16:18-20
În țara lui Israel	În locul numit în ebraică Armaghedon
În ziua aceea, va avea loc un mare cutremur de pământ	A fost un mare cutremur, un cutremur așa de mare cum n-a mai fost de când este omul pe pământ
Și orice zid se va prăbuși la pământ Iar munții se vor răsturna	Iar cetățile neamurilor s-au prăbușit Orice insulă a dispărut, iar munții n-au mai fost găsiți
Ploaie năprasnică, grindină cât piatra, foc și pucioasă voi revărsa peste el, peste hoardele lui și peste multele popoare care vor fi cu el.	Din cer a căzut peste oameni o grindină mare, cu boabe care cântăreau cât un talant. Din cauza urgiei cu grindina, oamenii L-au blasfemiât pe Dumnezeu, pentru că fusese o urgie foarte grea.

Așadar, ca urmare a judecății lui Dumnezeu asupra lui Gog și a lui Anticrist, toți „munții“ se vor prăbuși, atunci când molima și grindina masivă vor fi revărsate din ceruri asupra inamicilor lui Dumnezeu. Dar dacă toți munții se prăbușesc la pământ odată cu distrugerea lui Gog, cum s-ar putea oare să se prăbușească încă o dată, doar câțiva ani mai târziu? În mod evident, lucrul acesta n-ar avea nicio noimă, decât dacă cele două pasaje relatează, pur și simplu, aceeași poveste.

Amândoi sunt loviți de molime

Într-unul din pasajele vechi-testamentare cel mai rar discutate, dar care se numără printre cele mai puternice din punct de vedere vizual, prezentând întoarcerea lui Isus, Habacuc Îl descrie pe Mesia ieșind din Arabia și judecându-i pe inamicii Săi. În cuprinsul textului, găsim multe din temele din oracolul lui Ezechiel:

Dumnezeu vine din Teman [Arabia] și Cel Sfânt – din muntele Paran. Splendoarea Lui acoperă cerurile, iar lauda Lui umple pământul. Strălucirea Lui este ca lumina și din mâna Lui ies raze; acolo îi este ascunsă puterea. Înaintea Lui merge molima, iar flacăra calcă pe urmele Sale. El se oprește și măsoară pământul; se uită și face popoarele să tremure. Munții cei trainici se sfărâmă, iar dealurile cele vechi se pleacă. Cărările Lui sunt veșnice. (Habacuc 3:3-6)

Din nou, este repetată tema „munților“ care se prăbușesc. Este, însă, o temă nouă aici, aceea că Mesia trimite „molimă“ și „ciuma“ asupra dușmanilor Săi. Într-o altă profeție binecunoscută despre Anticrist, profetul Zaharia a vorbit despre „molima“ care va cădea asupra armatelor lui Anticrist: „Iată care este molima cu care va lovi Domnul toate popoarele care au luptat împotriva Ierusalimului: le va putrezi carnea stând încă în picioare, le vor putrezi ochii în orbite și le va putrezi limba în gură!“ (Zaharia 14:12).

Este corect, deci, să găsim această temă și în profeția mesianică din Ezechiel: „Îl voi judeca prin molimă și prin vărsare de sânge“ (Ezechiel 38:22). Chiar când Isus va trimite aceste molime asupra armatelor lui Anticrist, Domnul declară că El Însuși le va revărsa asupra lui Gog și a armatelor acestuia. Asemănările sunt ușor de explicat, dacă admitem că Gog și Anticristul sunt una și aceeași persoană.

În amândouă armatele, soldații se atacă unii pe alții

După cum am discutat adineauri pasajul din Daniel 2, împărăția finală a lui Anticrist este definită a fi în mod specific una „divizată“: „De asemenea, așa cum ai văzut că picioarele și degetele erau o parte din lut de olar și o altă parte din fier, tot așa va fi împărțită și împărăția. Va rămâne însă în ea ceva din tăria fierului, întocmai cum ai văzut fierul amestecat cu lutul“ (v. 41).

Firește, aceasta este o descriere perfectă a comunității islamice globale, care a fost încă de la început împărțită între cele două secte ale musulmanilor sunniți și șiiți. De asemenea, constituie o adevărată descriere perfectă a profeției străvechi care i s-a făcut lui Ismael, părintele popoarelor arabe, potrivit căreia acestea aveau să fie într-un conflict permanent cu alți oameni și chiar și cu frații lor: „El va fi ca un măgar sălbatic; va fi împotriva tuturor oamenilor, și toți oamenii vor fi împotriva lui; va locui separat de toți frații săi“ (Geneza 16:12, [în *en.* va locui în mijlocul și împotriva tuturor fraților săi – n.t.]).

Nu este, deci, surprinzător faptul că armatele lui Anticrist, câtă vreme se află în țara lui Israel, chiar până în ultima clipă, sunt înfățișate atacându-se unele pe altele, împlinind astfel celebrul proverb. Deși sunt capabile să-și suspende temporar nesfârșitele lupte interne unindu-și forțele pentru a ataca Israelul, odată ajunse în țară, sunt incapabile să-și înăbușe srăvechea dușmănie sectariană: „Fiecare va apuca mâna semenului său și va ridica mâna împotriva semenului său“ (Zaharia 14:13). Să nu ne surprindă, așa stând lucrurile, că Ezechiel descrie întocmai aceeași dinamică în rândurile armatelor lui Gog: „Voi chema sabia împotriva lui Gog pe toți munții Mei, zice Stăpânul Domn, și sabia fiecărui om va fi împotriva fratelui său“ (Ezechiel 38:21).

Astfel, întocmai cum armatele lui Anticrist sunt văzute omorându-se unele pe altele în țara lui Israel, tot așa sunt văzute și armatele lui Gog. Și, încă o dată, trăsăturile și acțiunile comune armatelor lui Anticrist și Gog pot fi ușor explicate prin faptul că amândouă pasajele descriu aceleași evenimente.

Amândouă coalițiile sunt constituite din aceleași națiuni

În Daniel 11, ni se spune că, după cucerirea Egiptului, cele două națiuni ale Libiei și Sudanului (Cuș) se vor supune lui Anticrist: „Va lua în stăpânire comori ascunse de aur și de argint și tot felul de lucruri de preț din Egipt, iar libienii și cușii îi vor sta la picioare“ (v. 43).

Dar în Ezechiel 38, citim că aceleași două națiuni vor face parte din coaliția militară a lui Gog: „Persia, Cuș și Put vor fi împreună cu ei, cu toții având scut și coif“ (v. 5). Aceasta este o problemă importantă pentru poziția populară, care îl separă pe Gog de Anticrist. Dacă Gog și armatele lui, inclusiv Libia și Sudanul, sunt nimiciți cu desăvârșire, cum se face că aceleași două națiuni sunt resuscitate doar două capitale mai târziu, când se alătură armatelor lui Anticrist? Logic, acest lucru nu ar fi posibil. Încă o dată, poziția populară contrazice bunul simț. În această paradigmă, suntem nevoiți să credem că aceste două națiuni islamice radicale mai întâi se vor supune de bunăvoie unui lider rus și, după ce vor fi fost anihilate, doar doi ani mai târziu, vor fi gata să se supună de bunăvoie unui dictator european umanist. Din nou, este mult mai rezonabil să conchidem, simplu, că Gog și Anticristul sunt una și aceeași persoană.

Amândoi invadează Israelul pentru pradă

Conform profetului Isaia, una dintre principalele motivații ale lui Anticrist pentru invadarea țării Israelului este să o prădeze: „Vai de asirian, nuiaua mâniei Mele, cel care ține în mâna lui ciomagul furiei Mele! L-am trimis împotriva unui neam lipsit de evlavie și i-am poruncit să meargă împotriva poporului pe care sunt mâniat, să-l prade, să-l jefuiască și să-l calce în picioare ca pe noroiul de pe drum“ (Isaia 10:5-6).

Zaharia descrie în mod similar jafurile comise de Anticrist și forțele acestuia: „Iată, vine ziua Domnului, când prada ta va fi împărțită în mijlocul tău! Voi aduna toate neamurile pentru a lupta împotriva Ierusalimului. Cetatea va fi cucerită, casele vor fi jefuite, iar femeile vor fi necinstite. Jumătate din cetate va pleca în exil, dar rămășița poporului nu va fi nimicită din cetate“ (14:1-2).

La rândul său, Daniel ne informează că Antioh al IV-lea Epifane, cel mai puternic tip individual al lui Anticrist din Scriptură, a făcut același lucru: „Când locurile cele mai roditoare ale provinciei [Israel] se vor simți în siguranță, va intra peste ele și va face ceva ce nu făcuseră nici părinții săi, nici părinții părinților săi: va împărți prada, jaful și bogățiile“ (11:24, NIV). În sfârșit, în oracolul lui Ezechiel, ni se spune, de asemenea, că motivațiile lui Gog vor fi de a prăda și de a jefui:

Așa vorbește Stăpânul Domn: „În ziua aceea multe gânduri îți vor trece prin minte și vei pune la cale un plan rău. Vei zice: «Voi înainta împotriva acestei țări pline de sate nefortificate și voi ataca niște oameni liniștiți, care stau fără griji în locuințele lor, toți în locuințe fără ziduri, fără zăvoare și fără porți. Voi prăda ce este de pradat și voi jefui ce este de jefuit. Îmi voi întoarce mâna împotriva acestor ruine locuite din nou și împotriva acestui popor adunat dintre neamuri, care are vite și avuții și locuiește în centrul țării.»... «Vii să prădezi ce este de pradat? Ți-ai adunat mulțimea să jefuiești ce este de jefuit, să-ți însușești argint și aur, să iei vite și avuții, ca să obții o pradă mare?»“ (38:10-13)

Întocmai cum una dintre motivațiile lui Anticrist de a invada Israelul va fi să fure prăzi, același lucru se specifică și despre motivația lui Gog – pentru că el și Anticristul sunt una și aceeași persoană.

Amândoi vin din nord

Una dintre temele mai comune întâlnite în profeții este invazia armatei celei rele din nord. Deși unele profeții se refereau la invazii istorice, toate sunt, în ultimă instanță, o prefigurare a invaziei finale, de la sfârșitul lumii, în fruntea căreia se află Anticristul. Profetul Ioel a vorbit astfel despre invazia din nord, din zilele din urmă: „Voi îndepărta de la voi oștirea din nord, o voi duce într-o țară uscată și pustie; avangarda ei o voi alunga spre Marea de Răsărit, iar ariergarda ei – spre Marea de Apus. Duhoarea ei se va înălța și mirosul ei greu se va ridica. Într-adevăr, El a făcut lucruri mari!“ (Ioel 2:20)

Armata invadatoare din nord reprezintă o temă comună și în profețiile lui Ieremia: „Așa vorbește Domnul: «Iată, vine un popor din țara de nord; un mare neam este stârnit de la marginile pământului.»“ (Ieremia 6:22)

Așadar, atunci când Ezechiel a început să vorbească despre o invazie a unei armate numeroase din nord, ascultătorii săi erau deja familiarizați cu această temă și ar fi înțeles-o ca o referință la invazia finală a forțelor demonice din zilele din urmă:

De aceea profetește, fiul omului, și spune-i lui Gog că așa vorbește Stăpânul Domn: „Nu-i așa că te vei pregăti în ziua aceea, când poporul Meu, Israel, va locui în siguranță? Atunci vei veni din ținutul tău, din părțile îndepărtate ale nordului, tu și popoarele cele multe împreună cu tine, toți călare pe cai, o mare mulțime, o oștire numeroasă. Gog, vei înainta împotriva poporului Meu Israel, ca un nor care

acoperă țara. În zilele de pe urmă te voi aduce împotriva țării Mele ca să Mă cunoască neamurile, când Mă voi sfinți prin tine înaintea ochilor lor.“... „Iată, sunt împotriva ta, Gog, mare prinț al Meșekului și al Tubalului! Te voi întoarce, te voi conduce, te voi lua din părțile îndepărtate ale nordului și te voi aduce împotriva munților lui Israel. Îți voi rupe arcul din mâna stângă și voi face să-ți cadă săgețile din mâna dreaptă.“ (Ezechiel 38:14-16; 39:1-3)

După cum descrierile celorlalți profeți despre invazia lui Anticrist din zilele din urmă prezintă, în mod tipic, venirea sa dinspre nord sau alături de „o armată din nord“, tot așa și cele despre Gog urmează același tipar și folosesc întocmai aceeași imagistică.

Amândoi invadează Israelul atunci când acesta se simte în siguranță

Conform cu Daniel, Anticristul se va angaja într-un tratat de pace cu națiunea Israelului (9:27). Isaia ne informează că poporul evreu va ajunge chiar să aibă încredere și să se bizuie (în ebr. *Sha'an*) pe falsele propuneri oficiale ale Anticristului (10:20). Apostolul Pavel a avertizat asupra naturii înșelătoare a acestei false securități: „...pentru că voi înșivă știți bine că ziua Domnului va veni ca un hoț noaptea. Când vor spune: «Pace și siguranță!», atunci un dezastru neașteptat va veni asupra lor, ca durerile nașterii peste pântecele celei însărcinate și nu vor putea nicidecum să scape“ (1 Tesaloniceni 5:2-3).

În același fel, prin intermediul prefigurării lui Antioh al IV-lea Epifane, Daniel ne avertizează asupra Anticristului: „El va propăși prin înșelăciune și se va considera superior. Va distruge pe mulți care se credeau în siguranță și va sta chiar împotriva Căpeteniei căpeteniilor, dar va fi zdrobit, fără ajutorul vreunei mâini omenesti“ (8:25, NIV).

Ulterior, Daniel avertizează din nou: „Atunci când provinciile cele mai roditoare se vor simți în siguranță, le va invada“ (11:24, NIV). Iată că, încă o dată, nu suntem surprinși să aflăm că Ezechiel descrie exact aceleași planuri plătuite de Gog, care zice în inima lui: „Voi prăda ce este de pradat și voi jefui ce este de jefuit. Îmi voi întoarce mâna împotriva acestor ruine locuite din nou și împotriva acestui popor adunat dintre neamuri, care are vite și aușii și locuiește în centrul țării“ (38:12-13).

Metodologia lui Gog, aceea de a crea și de a uza de o pace falsă pentru a-și distruge inamicii, este aceeași la care apelează și Anticristul tocmai pentru că cei doi sunt una și aceeași persoană.

Trăsăturile comune ale lui Gog și Anticrist, pe scurt

1. Amândoi sunt devorați la ospățul cel mare al lui Dumnezeu de către păsări și fiare sălbatice (Ezechiel 39:17-20; Apocalipsa 19:17-18).
2. Amândoi sunt distruși printr-un cutremur de pământ cum nu mai este altul descris în Scripturi (Ezechiel 38:19-20; Apocalipsa 16:18-20).
3. Amândoi sunt atacați cu molime (Ezechiel 38:22; Zaharia 14:12; Habacuc 3:3-6).
4. Soldații din armatele amândurora se atacă unii pe alții (Ezechiel 38:21; Zaharia 14:13; Daniel 2:41; Geneza 16:12).
5. Amândoi formează câte o coalitie din aceleași națiuni (Ezechiel 38:5; Daniel 11:43).
6. Amândoi vin după pradă (Ezechiel 38:10-13; Zaharia 14:1-2; Isaia 10:5-6; Daniel 11:24).
7. Amândoi vin din nord (Ezechiel 38:14-16; 39:1-3; Ioel 2:20; Ieremia 1:14; 6:22).
8. Amândoi vin din aceeași regiune (Ezechiel 38:1-6; Daniel 11:40; Isaia 7:17; 10:12; Mica 5:6).

9. Amândoi uzează de o pace falsă și invadează Israelul atunci când acesta se simte în siguranță (Ezechiel 38:12-13; Daniel 8:25; 9:27; 11:24; Isaia 10:20; 1 Tesaloniceni 5:2-3).
10. Amândoi mor sub „sabia“ Domnului (Ezechiel 38:21; Apocalipsa 19:15, 21).
11. Amândoi cad în țara lui Israel (Ezechiel 36:1-6; 38:9; 39:5).
12. Amândoi mor în Israel (Ezechiel 39:5; Daniel 7:11; 9:27; 11:45; 2 Tesaloniceni 2:8).
13. Amândoi sunt îngropați (Ezechiel 39:11; Isaia 14:13-20).
14. După moartea lor, Numele lui Dumnezeu nu va mai fi niciodată blasfemiât (Ezechiel 38:23; 39:7; Apocalipsa 20:2; 21:8).
15. După moartea lor, națiunile supraviețuitoare vor ajunge la o cunoaștere mântuitoare a lui Dumnezeu (Ezechiel 39:6-7; Isaia 11:9; 60:4; Psalmul 22:27).
16. După moartea lor, captivii Israelului vor fi eliberați (Ezechiel 39:25-28; Țefania 2:7; Ioel 3:1; Zaharia 9:10-12; Isaia 61:1-3; Psalmul 102: 13-16, 19-21).
17. După moartea lor, Dumnezeu Își va revărsa Duhul Său peste Israel (Ezechiel 39:29; Isaia 59:20-21; Zaharia 12:9-11).
18. După moartea lor, supraviețuitorii Israelului vor ajunge să-L cunoască pe Domnul pe vecie (Ezechiel 20:33-42; 39:22; 2 Regi 19:30-31; Ioel 2:32; Mica 4:7; Ieremia 31:34; Isaia 10:20; Ioan 17:3, Romani 9:27-28).
19. După moartea lor, Israelul va locui în siguranță în țară, pe vecie (Ezechiel 39:26, 28; Mica 5; Isaia 60-66).
20. După moartea lor, Isus este prezent în Israel (Ezechiel 38:19-20; 39:7; Apocalipsa 19-21).

S-ar mai putea cita și alte puncte comune. Dar, în ciuda numeroaselor trăsături comune regăsite în Ezechiel 38-39 și în alte pasaje despre Anticrist, mulți refuză să recunoască abundența de dovezi pe care le-am examinat. Rezumând o serie în treizeci de părți pe marginea pasajului din Ezechiel 38-39, Thomas Ice a explicat de ce crede că nu ar trebui să considerăm că aceste capitole descriu aceleași evenimente ca cele din Apocalipsa 19: „Există unele asemănări vagi între cele două bătălii, însă, tocmai diferențele se dovedesc a fi decisive când vine vorba să evaluăm dacă este vorba de una și aceeași bătălie.”¹⁵⁴

Dar, după cum tocmai am văzut, există aici mai mult decât „unele asemănări vagi”. Similaritățile și punctele comune sunt de-a dreptul copleșitoare. Acum, în ce mai rămâne din acest capitol, vom examina o parte dintre aceste așa-zise diferențe pentru a arăta că, de fapt, ele nici nu există.

Argumente din tăcere

În încercarea de a arăta diferențele dintre Ezechiel 38-39 și alte profeții anticristice, mulți se uită în primul rând la argumentele din tăcere. De pildă, Fruchtenbaum a afirmat: „În invazia din Ezechiel, există un protest la invazie; în campania de la Armagedon, nu există niciun protest.”¹⁵⁵ Cu alte cuvinte, deoarece un pasaj conține informații pe care celălalt nu le conține, aceasta este o dovadă că cele două evenimente sunt distincte. Dar acest argument presupune că fiecare dintre pasaje face descrieri cât se poate de comprehensive. Dacă ar fi să aplicăm aceeași logică și Evangheliilor, ar trebui să conchidem că fiecare prezintă o poveste distinctă. Să spunem, de pildă,

¹⁵⁴ Thomas Ice, „Ezeiel 38 & 39, part 28”, <http://www.pre-trib.org/articles/view/ezekiel-38-39part-28>. No longer accessible.

¹⁵⁵ Arnold G. Fruchtenbaum, *The Footsteps of the Messiah: A Study of the Sequence of Prophetic Events*, rev. Ed. (Tustin, CA: Ariel Ministries, 2003), 119.

că o relatare dintr-o Evangheliie are un detaliu în plus față de cea dintr-o altă Evangheliie și, de aceea, cele două evenimente prezentate sunt distincte. Și totuși, știm că o asemenea sugestie este nesăbuită. Peste tot în profeții, numeroase profeții mesianice prezintă cititorului portrete extrem de sumare ale lucrării lui Mesia. Niciunul dintre acestea nu înfățișează comprehensiv viața lui Mesia.

Doar pentru că un profet ne informează asupra anumitor detalii cu privire la un eveniment viitor, iar altul nu o face, asta nu indică, sub nicio formă, că cei doi descriu evenimente diferite. Argumentele din tăcere sunt eronate și nu ar trebui să nicio greutate în fața celor ce studiază Scriptura cu grijă și meticulozitate.

Amândoi sunt distruși „pe munții lui Israel“

Încercând să arate diferențele dintre invazia în fruntea căreia se află Gog și cea condusă de Anticrist, Fruchtenbaum scrie: „Invazia din Ezechiel este nimicită pe munții lui Israel; campania de la Armagedon este nimicită în zona cuprinsă între Petra și Ierusalim.“¹⁵⁶ Deși acest argument este adus adesea cu o seriozitate autentică, cu tot respectul cuvenit Dr. Fruchtenbaum și altora care au repetat afirmația dumnealui, nu este vorba decât de un argument prostesc, care nu a fost gândit pe îndelete. Mai întâi, Fruchtenbaum pare să ignore versetul, de egală proeminență, din 39:5, unde Dumnezeu îl înștiințează pe Gog: „Vei cădea pe suprafața câmpului, căci Eu am vorbit, zice Stăpânul Domn.“ În același fel, în 38:9, lui Gog i se spune: „Vei înainta și vei veni ca o furtună devastatoare; vei fi ca un nor care acoperă țara, tu, împreună cu hoardele tale și cu toate popoarele cele multe.“ Deci, nici măcar nu este adevărat că armatele lui Gog vor fi, cumva, limitate la munții lui Israel. Armatele lui vor acoperi toată țara, iar el însuși va muri în câmp deschis. Dar, mai important de-atât, argumentul este, pur și simplu, prostesc pentru că „munții lui Israel“ este o simplă sinecdocă pentru țara lui Israel în întregimea ei. Vedem acest lucru deslușit cu doar două capitole mai înainte, unde Dumnezeu îl cheamă pe Ezechiel să profețască specific „munților lui Israel“, dar apoi include și „dealurile, albiile, văile, ruinele pustii și cetățile pustiite“:

Tu, fiul omului, profețește cu privire la munții lui Israel și spune-le: „Munți ai lui Israel, ascultați Cuvântul Domnului! Așa vorbește Stăpânul Domn: dușmanul a zis despre voi: «Ha! Ha! Aceste înălțimi străvechi au devenit moștenirea noastră!»“ De aceea profețește și spune că așa vorbește Stăpânul Domn: „Da, pentru că v-au pustiit și v-au strivit din toate părțile, devenind astfel proprietatea celorlalte neamuri, și pentru că ați ajuns o pricină de batjocură și de bârfă pentru popoare, de aceea, munți ai lui Israel, ascultați Cuvântul Stăpânului Domn! Așa vorbește Stăpânul Domn munților, dealurilor, albiilor, văilor, ruinelor pustii și cetăților părăsite, care au fost jefuite și batjocorite de restul neamurilor din jurul vostru. Așa vorbește Stăpânul Domn: «În focul geloziei Mele am ceva de spus împotriva neamurilor înconjurătoare și împotriva întregului Edom, pentru că au făcut din țara Mea moștenirea lor și s-au bucurat din toată inima lor și cu dispreț în sufletul lor să-i jefuiască pășunea.» Profețește cu privire la țara lui Israel și spune-le munților, dealurilor, albiilor și văilor că așa vorbește Stăpânul Domn: «Iată, în gelozia și furia Mea am ceva de spus, din pricina batjocurii pe care ați suferit-o din partea neamurilor.»“ (Ezechiel 36:1-6)

Atunci când s-a referit la „munții lui Israel“, Dumnezeu a avut în vedere toată țara Israelului. Asta ar semăna întrucâtva cu sintagma „peste toate câmpiile roditoare“ ca o referire la Statele

¹⁵⁶ Ibid.

Unite ale Americii. „Câmpiile roditoare“ sunt o simplă aluzie la întinderea vastă a Statelor Unite. În același fel, „munții lui Israel“ se referă, în mod clar, la toată țara lui Israel.

Arderea armelor

Un alt argument adus adesea împotriva ideii că Bătălia lui Gog se va încheia la întoarcerea lui Isus este că poporul evreu învingător arde armele armatelor căzute timp de șapte luni, fapt care ar fi inutil în timpul Mileniului. Nathan Jones, de pildă, a făcut afirmația: „Dacă Isus va fi prezent atunci pentru a Se îngriji de nevoile tuturor, blestemul ridicat parțial și pământul reformatat în urma cutremurelor, nu ar fi nevoie ca Israelul să trebuiască să ardă arme pentru combustibil.“¹⁵⁷

Această afirmație, însă, înțelege în mod fundamental greșit adevărata natură a veacului viitor. În timpul Mileniului, pentru milioane de oameni, viața va continua să fie foarte pământească. Domnul nu distruge pământul, doar îl restaurează. Există o continuitate clară între veacul acesta și cel viitor. Zaharia, de pildă, descrie supraviețuitorii până atunci necredincioși din rândul națiunilor care vor trăi ca și credincioși în timpul Mileniului: „Toți cei rămași, din toate neamurile care au atacat Ierusalimul, se vor duce an de an să se închine Împăratului, Domnul Oștirilor, și să celebreze Sărbătoarea Corturilor“ (14:16).

Mai încolo în Ezechiel, citim despre o industrie a pescuitului înfloritoare în timpul erei mesianice: „Pescarii vor sta pe malul lui de la En-Ghedi până En-Eglaim și va fi un loc de întins mrejele. Peștii din el vor fi de multe feluri – asemenea peștilor din Marea cea Mare“ (47:10).

Profetul Amos descrie poporul lui Israel, care reconstruiește cetăți și sădește viță de vie și grădini în timpul domniei de o mie de ani a lui Isus: „Îi voi aduce înapoi pe captivii poporului Meu, Israel; ei vor rezidi cetățile pustiite și vor locui în ele. Vor planta vii și vor bea din vinul lor; vor sădi grădini și vor mânca din roadele lor“ (9:14).

Întocmai cum lucruri precum pescuitul și agricultura nu vor înceta să existe, nici nevoia de combustibil pentru gătit sau lumină nu va înceta să existe. Faptul că Isus va fi prezent în zilele acelea pe pământ nu înseamnă că toate lucrurile se vor face prin magie. În timpul mileniului, profeții Isaia și Mica au prezis, devenind celebri pentru asta, că oamenii pământului își vor bate săbiile pentru a le preface în pluguri de arat (Isaia 2:4; Mica 4:3). Această descriere poetico-profetică a convertirii armelor militare în unelte agricole este aproape identică cu descrierea pe care o găsim în Ezechiel, legată de aruncarea pe foc a armelor, pentru combustibil. În fiecare din aceste descrieri, armele sunt transformate în unelte pentru scopuri domestice sau agricole. Orice afirmație potrivit căreia aruncarea pe foc a armelor este incompatibilă cu natura mileniului izvorăște dintr-o înțelegere eronată a Mileniului descris peste tot în Scripturi.¹⁵⁸

Invazia lui Gog este limitată, pe când Armagedonul cuprinde toate națiunile

Unii susțin că în Bătălia de la Armagedon sunt implicate toate națiunile, pe când coaliția lui Gog cuprinde doar un număr limitat de națiuni. Această distincție, însă, nu este în acord cu Scriptura. În capitolul 3, am văzut că coaliția lui Anticrist este alcătuită în principal din zece națiuni, cărora li se vor alătura multe altele mai târziu. Așadar, nu *fiecare* națiune, până la cea din urmă, se va alinia cu Anticristul. Dacă Anticristul ar stăpâni peste *toate* națiunile pământului, am avea o pace globală – *Pax Antichristus*. Însă Daniel 9:27 ne dezvăluie că Anticristul este pus pe

¹⁵⁷ Nathan E. Jones, „Timing og Gog-Magog: When will Ezekiel 38-39 Be Fulfilled?“
http://www.lambliion.com/articles/articles_tribulation2.php.

¹⁵⁸ Unii arată spre 2 Petru 3.7-10 ca dovadă că cerurile și pământul vor fi distruse. Aceste versete, însă, nu vorbesc despre o distrugere propriu-zisă a creației, ci folosesc limbajul distrugerii pentru a face referire la nimicirea a ceea ce nu este din Dumnezeu în veacul care vine.

război până la sfârșit. Simplu spus, războiul necesită armate și guverne care opun rezistență. Daniel 11 vorbește despre națiuni care vor fi în război cu Anticristul și despre altele care „vor scăpa din mâna lui“. Orice afirmație potrivit căreia fiecare națiune în parte de pe pământ se va alătura coaliției lui Anticrist împotriva Ierusalimului ignoră acest pasaj, precum și altele relevante. În al doilea rând, eforturile de a limita coaliția lui Gog la națiunile menționate pe nume în Ezechiel 38-39 ignoră declarația din însuși pasajul cu pricina, potrivit căreia „multe“ alte națiuni se vor alătura celor deja enumerate.

Despre îngroparea lui Gog/Anticrist

Un alt argument adus împotriva echivalării lui Gog cu Anticristul este afirmația că Gog are parte de o înmormântare, în timp ce Anticristul, nu. Mai întâi, este corect să spunem că trupul lui Gog va avea parte de o îngropare: „În ziua aceea, îi voi da lui Gog un loc de înmormântare în Israel, și anume valea celor care călătoresc la răsărit, spre mare. Acest loc va bloca trecerea călătorilor, căci acolo îl vor înmormânta pe Gog împreună cu întreaga lui mulțime. Valea aceea o vor numi valea Hamon-Gog“ (Ezechiel 39:11).

Cât despre Anticrist, mulți au citit greșit fragmente din Isaia 14 și au concluzionat că acesta nu are parte de nicio înmormântare. Isaia 14 este un bocet de înmormântare poetico-profetic pentru regele Babilonului, un prototip profetic al Anticristului. Regele/Anticristul pretinde mai întâi să își așeze tronul pe „muntele adunării... la marginile îndepărtate ale nordului.“ Aceasta este o referință la Muntele Templului din Ierusalim, localizarea tronului lui Dumnezeu: „Tu ai zis în inima ta: «Mă voi înălța la cer; îmi voi ridica tronul mai presus de stelele lui Dumnezeu! Voi ședea pe muntele adunării, pe înălțimile din nord! Mă voi înălța deasupra norilor, și mă voi face asemenea Celui Preaînalt!»“ (vv. 13-14).

Însă, Dumnezeu declară că Anticristul se va trezi în adâncul iadului: „Dar ai fost trântit în Locuința Morților, în adâncimile gropii“ (v. 15). Acest ultim loc de odihnă, în iad, este locul în care va coborî sufletul lui, dar trupul lui fizic va avea parte de o îngropare cât se poate de rușinoasă. În vremurile străvechi, familiile înstărite și regii aveau un mormânt al familiei sau un cavou. Acestea erau morminte asemănătoare unor peșteri, în care trupurilor lor li se dădeau locuri individuale în compartimente pe laturile mormântului, așa cum se întâmplă în mare parte cu mausoleele moderne. În pasajul acesta, Anticristul este copleșit de rușine pentru că, spre deosebire de ceilalți regi și nobili ai pământului, el nu va fi îngropat în cavoul familiei sale sau într-un cavou împărătesc, ci într-o simplă groapă, iar singura lui îmbrăcăminte vor fi alte cadavre:

Toți împărații neamurilor, toți se odihnesc în cinste, fiecare în mormântul său, dar tu ești aruncat afară, departe de mormântul tău, ca o ramură disprețuită, acoperit cu cei uciși, cu cei străpunși de sabie, cu cei coborâți în adâncimile gropii, ești ca un hoit călcat în picioare. (vv. 18-20)

Pasajul nu spune că Anticristul nu va fi îngropat niciodată. Dimpotrivă, el doar arată natura morții și îngropării sale rușinoase. După cum a scris J. Alec Motyer, în excepționalul său comentariu la Isaia: „Despuiat de veșmintele sale regești, regele nu are nimic care să-l îmbrace decât trupurile celor care au murit în luptă, stivuite unele peste altele în chip rușinos... Mormântul său este neînsemnat și, de aceea, călcat în picioare în neștire... Nimeni nu se sinchisește să-i facă o înmormântare convenită unui rege. Străbunii lui au fost duși în mausoleul familiei, dar el nu li se va alătura.“¹⁵⁹

¹⁵⁹ J. Alec Motyer, *Isaiah: The Prophecy of Isaiah: An Introduction & Commentary* (Downers Grove, IL: Intervarsity Press, 1998), 145.

În loc să moară ca unul de spiță regească – fiindcă el spune în inima lui că va fi ca Cel Preaînalt – va fi tratat ca un gunoi, alături de ceilalți care sunt uciși. Este îngropat nu într-un mormânt regesc, ci într-o groapă comună. Afirmatia că Gog și Anticristul trebuie să fie doi indivizi distincți pentru că unul este îngropat, iar celălalt nu, este întemeiată pe o lectură superficială și eronată a textelor.

Despre moartea lui Gog/Anticrist

Un alt argument similar împotriva echivalării lui Gog cu Anticristul este afirmația că Gog va fi ucis și îngropat, în timp ce despre Anticrist se spune că va fi „aruncat de viu în iazul de foc care arde cu smoală“ (Apocalipsa 19:20). Așadar, se susține că cei doi nu pot fi aceeași entitate. Dar argumentul acesta nu ține cont de alte pasaje relevante care vorbesc despre moartea fizică a lui Anticrist. Apostolul Pavel ne spune că Anticristul va fi ucis, de-adevăratelea, de Isus: „Și atunci va fi descoperit cel fără de lege, pe care Domnul Isus îl va omori cu suflarea gurii Sale și-l va distruge când Se va arăta la venirea Sa“ (2 Tesaloniceni 2:8).

De asemenea, Daniel ne spune că Anticristul va fi distrus, iar trupul său aruncat în iazul de foc: „Am continuat să mă uit din pricina răsunetului cuvintelor trufașe pe care cornul acela le rostea. M-am uitat până când fiara a fost ucisă și trupul ei a fost distrus și aruncat în foc, ca să fie ars“ (7:11).

Mai târziu, Daniel ne spune că Anticristul își va găsi sfârșitul în țara lui Israel: „Își va întinde corturile regale între mări, la muntele sfânt și minunat, însă apoi îl va ajunge sfârșitul și nimeni nu-l va ajuta“ (11:45).

Este limpede, deci, că Anticristul va muri ca oricare alt om. Asta nu se contrazice cu faptul că va fi aruncat „de viu“ în iad (grecește: *Hades*, sau ebraică: *Şeol*). După cum scrie Motyer despre „viața“ după moartea în iad: „Mai întâi, morții sunt vii – în Şeol. În Biblie, «moartea» nu este niciodată «capăt», ci o schimbare de loc și de stare, păstrând continuitatea identității personale. Şeolul este «locul» unde trăiesc toți morții.“¹⁶⁰

Simplu spus, în timp ce trupul lui Anticrist va fi ucis de Isus, sufletul lui va fi trimis „de viu“ în iad, ca să experimenteze conștiința chinului veșnic: „Diavolul, care-i înșela, a fost aruncat în lacul de foc și pucioasă, unde erau fiara și profetul fals. Ei vor fi chinuiți zi și noapte, în vecii vecilor“ (Apocalipsa 20:10).

Afirmația că Gog nu poate fi Anticristul pe baza acestor pasaje este incorectă și reprezintă, pur și simplu, rezultatul unui studiu inadecvat.

Problemele poziției populare: problema demografică

Dincolo de tot ce am examinat până în acest punct, mai sunt câteva probleme izbitoare pe care le ridică interpretarea populară a pasajului din Ezechiel 38-39, pe care foarte puțini le-au luat în calcul. Una ține, pur și simplu, de demografie. Mulți occidentali cred că cea mai mare parte a musulmanilor lumii trăiește în Orientul Mijlociu. Adevărul, însă, este că aproape jumătate din toți musulmanii de pe glob trăiesc în patru țări: Indonezia, Pakistan, India și Bangladesh. (Indonezia are o populație musulmană de 202 milioane, Pakistanul, 175 milioane, India, 161 milioane, iar Bangladesh, 145 milioane). Profeția lui Ezechiel nu include niciuna dintre aceste națiuni. Majoritatea musulmanilor, de fapt, trăiește în afara Orientului Mijlociu. Astăzi sunt mai mulți musulmani în Franța (3,5 milioane) sau Germania (4 milioane) decât în Liban (2,5 milioane). În interpretarea populară, națiunile specificate în profeția lui Ezechiel includ Rusia și mai multe țări din Orientul Mijlociu, Asia centrală și Africa de Nord. Însă, chiar dacă am include fiecare națiune

¹⁶⁰ Ibid., 143.

sugerată vreodată în cea mai largă dintre interpretări, tot ar fi vorba doar de mai puțin de o treime din populația musulmană totală a lumii. Dacă ar fi nimiciti toți soldații din fiecare dintre aceste țări, aceștia ar reprezenta astăzi mai puțin de două procente din totalul de 1,6 miliarde de musulmani ai lumii. Chiar dacă fiecare dintre aceste națiuni ar fi distrusă cu desăvârșire – iar nimeni nu sugerează că se va întâmpla acest lucru – tot ar rămâne mai bine de un miliard de musulmani în lume. Islamul ar continua să fie o forță puternică și vibrantă în plan mondial. Orice sugestie că islamul va dispărea de pe pământ cu mai mulți ani înainte de revenirea lui Isus este o simplă iluzie. Gândiți-vă la următoarele statistici¹⁶¹:

Națiune	Procentaj din populația musulmană globală	Totalul militarilor activi
Turkmenistan	0,3	22.000
Uzbekistan	1,7	87.000
Kârgâzstan	0,3	20.400
Tajikistan	0,4	16.300
Azerbaidjan	0,6	382.000
Turcia	4,7	1.151.200
Liban	0,2	175.000
Palestinieni	0,1	56.000
Siria	1,3	747.000
Irak	2	578.270
Iran	4,7	3.833.000
Iordania	0,4	175.500
Arabia Saudită	2	250.000
Kuweit	0,2	46.300
Bahrain	0,1	19.460
Oman	0,2	47.000
Emiratele Arabe Unite	0,2	51.000
Egipt	5	1.345.000
Libia	0,4	116.000
Sudan	1,9	211.800
Kazakstan	0,3	22.000
Total	29,6%	31.213.730

Concluzie

Ținând cont de toate textele relevante, a devenit foarte clar, ba chiar dureros de clar, că Anticristul și Gog sunt una și aceeași persoană. Toate diversele argumente aduse împotriva acestui fapt dau greș. După cum am arătat pe parcursul acestei cărți, Ezechiel 38-39 este, pur și simplu, o reluare a aceleiași povești depănate de toți profeții:

- O grupare de națiuni, condusă de Gog/Anticrist, atacă Israelul și persecută creștinii.
- Drept urmare, pe o perioadă de trei ani și jumătate, națiunea Israelului experimentează o ultimă devastare importantă, iar mulți sunt luați prizonieri.
- Prin Mesia, Domnul intervine și îi scapă pe supraviețuitori, eliberând prizonierii.

¹⁶¹ Tracy Miller, ed., „Mapping the Global Muslim Population: A Report on the Size and Distribution of the World’s Muslim Population,” *Pew Research Center*, Oct. 2009.

- Națiunile păgâne (neamurile) se întorc la Domnul.
- Israelul se întoarce la Domnul pentru totdeauna.
- Mesia domnește din Ierusalim.

După cum, pe bună dreptate, afirmă Miller: „Bătălia descrisă din diferite perspective în Ezechiel 38-39 și cea din Daniel 11:40-45 este cel mai bine înțeleasă ca având loc imediat înainte de venirea Domnului și poate fi numită Bătălia de la Armagedon.”¹⁶²

Și, în sfârșit, trebuie să recunoaștem că, până când nu Se întoarce Cristos, islamul nu va dispărea, pur și simplu. În ciuda marilor eforturi, și poate chiar a marii dorințe a unor interpreți, această idee rămâne, pur și simplu, o visare cu ochii deschiși. Cu cât Biserica admite mai curând că islamul este aici și are de gând să rămână – reprezentând provocarea finală și cea mai de seamă cu care se va confrunta, cu atât mai repede se poate ridica la înălțimea provocării misionare care i se face, în loc să se afunde confortabil în scaun și să aștepte distrugerea pre-mesianică a islamului, despre care Scriptura nu pomenește nicăieri. Acum este momentul ca Biserica să se dedice cu inima neîmpărțită mijlocirii, evanghelizării și misiunilor în lumea islamică!

¹⁶² Stephen R. Miller, *Daniel: The New American Commentary Series* (Nashville: Broadman and Holman, 1994), 310-11.

Capitolul 15

Ezechiel 38-39: Gog din Magog. Partea a III-a

Ce națiuni sunt implicate?

Odată identificată invazia din Ezechiel 38-39 ca o altă reluare a multora dintre profețiile ce vorbesc despre Anticrist și atacul inițiat de acesta asupra Israelului, în zilele din urmă, se cuvine acum să ne îndreptăm atenția asupra identificării națiunilor care vor fi implicate. Deși poziția cea mai populară interpretează aceste două capitole susținând că ele arată cu degetul spre o invazie islamică condusă de ruși, după cum vom vedea, se poate construi un caz mult mai solid pentru o invazie islamică condusă de turci. Această dezbatere Turcia-versus-Rusia în rândul erudiților nu este inedită. Încă din 1706, într-un comentariu biblic devenit clasic, Matthew Henry recunoaște diferența de opinie din mediul academic: „Unii se gândesc că îi pot găsi [pe Gog și Magog] hăt departe, în Scitia, Tartaria și Rusia. Alții se gândesc că îi găsesc mai aproape de țara Israelului, în Siria și în Asia Mică [Turcia].”¹⁶³

Scopul acestui capitol este să ne apropiem de această dezbatere într-o manieră onestă, rezonabilă și responsabilă, identificând națiunile implicate în această teribilă invazie a Israelului de la sfârșitul veacului și demonstrând că profeția lui Ezechiel se corelează în mod clar și curge fluent alături de celelalte profeții ale Scripturii.

Să definim metoda noastră de interpretare

Înainte să începem, este important să ne definim clar metoda folosită pentru identificarea națiunilor din profeția lui Ezechiel. Sunt câțiva factori importanți de care trebuie să ținem cont. Mai întâi, după cum am discutat adineauri, există două metode distincte care sunt folosite de obicei de analiștii profețiilor pentru a desluși semnificația popoarelor și locurilor străvechi din diverse profeții. Cea dintâi, metoda corelării geografice, încearcă, pur și simplu, să identifice poporul sau locul străvechi din vremea profetului potrivindu-l cu națiunile moderne care ocupă în prezent teritoriul cu pricina. Metoda migrației ancestrale, pe de altă parte, urmărește să ia urmele descendenților, a migrațiilor lor și a amestecării lor cu alte popoare, ajungând, în cele din urmă, la popoarele moderne. O metodă pune accentul pe identificarea contextului istoric și a înțelegerii originale a profetului, iar cealaltă își suflecă mânecile și se apucă de anevoioasă sarcină de a urmări genealogii până în modernitate. După cum am discutat și înainte, metoda migrației ancestrale este înțesată de dificultăți, pericole și inconsecvențe, iar oricine dorește să interpreteze profețiile biblice cu simțul răspunderii ar trebui să o evite de-a dreptul. Folosind metoda migrației ancestrale, cinci cercetători diferiți pot, și cel mai adesea așa se și întâmplă, să ajungă la cinci concluzii diferite. Spun cu tristețe că o trecere în revistă a numeroaselor eforturi de a interpreta Ezechiel 38-39 dă la iveală faptul că mulți erudiți și profesori, altminteri excelenți, apelează la această metodă. Până și Wilhelm Gesenius, erudit evreu de renume, identifică poporul lui Roș (sau Rosh), nu determinând unde a trăit acesta în mod specific în zilele lui Ezechiel, ci încercând să afle unde au locuit, până la urmă, o parte dintre descendenții acestuia, cu mai bine de șaisprezece secole mai târziu! Gândiți-vă la definiția pe care o dă Gesenius lui „Rosh” în lucrarea sa clasică, *Hebrew and English Lexicon*: „Rosh: despre o națiune nordică menționată alături de Tubal și Meșec, Ezech. 38:2-3; 39:1, probabil... rușii, care sunt descriși de către scriitorii bizantini ai secolului al zecelea [A.D.]... ca locuind partea nordică a lui Taurus; și, de asemenea,

¹⁶³ Henry, *Matthew Henry's Complete Commentary*, Ezekiel 38.

de către Ibn Foslan, un scriitor arab din aceeași perioadă... ca locuind pe malul fluviului Volga.¹⁶⁴

Așadar, pentru Gesenius, deoarece scriitorii bizantini din secolul al zecelea au identificat o parte din așa-zii descendenți ai poporului lui Rosh în Rusia zilelor noastre, ar trebui, din acest motiv, să înțelegem că profeția lui Ezechiel se referă la Rusia! Dar, după cum vom vedea mai încolo, erudiții moderni au arătat că poporul lui Rosh a locuit în mai multe părți diferite ale lumii, la mare depărtare de Rusia. Întrucât strămoșii și migrația au fost standardele principale la care a apelat Gesenius pentru a interpreta profeția din Ezechiel, dacă ar mai fi azi în viață, acesta ar fi nevoit să își modifice în mod semnificativ poziția. Acesta este, pur și simplu, unul dintre multele motive pentru care această metodă ar trebui evitată cu totul. În ultimă instanță, dacă vrem să înțelegem corect profeția lui Ezechiel, această metodologie profund eronată, dar, în ciuda acestui fapt, larg folosită, trebuie respinsă. Orice efort responsabil de a înțelege profeția lui Ezechiel trebuie să facă apel la metoda istorico-gramaticală, care urmărește să descopere sensul original intenționat de autorul biblic și înțelegerea acestuia asupra textului, nu vreo goană după himere istorice, care încearcă să stabilească legături de sânge între oameni care au trăit cu mai bine de trei mii de ani în urmă.

Un alt factor important care trebuie să ne ghideze înțelegerea și interpretarea acestor națiuni sunt alte indicii pe care le găsim în contextul profeției imediate înseși. După cum am văzut în detaliu în capitolul precedent, Dumnezeu Însuși a vorbit direct despre Gog și a spus destul de răspicat că el este cel despre care au vorbit atâția dintre profeții biblici dinainte. Sunt ani de-acum de când am pus întrebări și chiar am provocat numeroși profesori de profeții care susțin poziția unui Gog rus să-mi arate un singur verset, din oricare dintre profeții precedente, unde aceștia au vorbit despre o invazie a Israelului condusă, în zilele din urmă, de Rusia. Până azi, nu mi s-a oferit un singur verset. Nu putem trece cu vederea această idee. În eforturile noastre de a identifica națiunile din Ezechiel 38-39, concluziile la care ajungem nu pot fi limitate doar la cercetarea istorică, ci trebuie să țină cont și de contextul mai larg al pasajului. Întrucât Dumnezeu a dat clar de înțeles că invazia lui Gog a fost pomenită de profeții biblici dinainte, dacă propunătorii teoriei populare a unui Gog rus nu pot arăta un singur verset din oricare dintre profeții anteriori care să vorbească despre o invazie condusă de Rusia, atunci, simplu spus, au interpretat greșit pasajul.

Și, în cele din urmă, este important să nu încercăm să identificăm națiunile doar în mod individual, ci și ca o grupare de națiuni, ca un întreg. Pentru că sintagma „Gog din Magog, prințul, mai-marele lui Meșec și Tubal“ îl identifică pe Magog ca fiind regiunea din care provine liderul Gog, versetul ne cere, de asemenea, să identificăm regiunile lui Meșec și Tubal. Toate sunt, în mod vădit, înrudite. Formularea sintagmei cere ca aceasta să fie interpretată ca un întreg și nu doar după fiecare națiune în parte.

Și iată cum, rezumând, acest capitol va identifica în mod responsabil națiunile din profeția lui Ezechiel ținând cont de contextul original și mai larg al pasajului.

Identificarea jucătorilor

În primele șase versete din Ezechiel 38, sunt opt (sau nouă) nume străvechi date pentru a identifica coaliția invadatoare a lui Ezechiel. Liderul invaziei este numit Gog:

„Fiul omului, îndreaptă-ți fața spre Gog, din țara lui Magog, marele prinț al Meșekului și al Tubalului, și profețește împotriva lui. Spune că așa vorbește

¹⁶⁴ Wilhelm Gesenius, *A Hebrew and English Lexicon of the Old Testament, Including the Biblical Chaldee*, 955.

Stăpânul Domn: «Iată, sunt împotriva ta, Gog, mare prinț al Meșekului și al Tubalului. Te voi întoarce, îți voi pune cârlige în fălci și te voi scoate afară pentru luptă, pe tine și pe toată oștirea ta, cai și călăreți, toți echipați în chip minunat, o mare mulțime cu scut și pavăză, cu toții mânuind sabia. Persia, Cuș și Put vor fi împreună cu ei, cu toții având scut și coif. Va mai fi și Gomer cu toate hoardele lui, precum și neamul Togarma din părțile îndepărtate ale nordului, cu toate hoardele ei – împreună cu tine vor fi multe popoare.» (Ezechiel 38:2-6)

Liderul coaliției, din nou, este numit Gog, din țara lui Magog. Popoarele sau națiunile acestei coaliții sunt Meșek, Tubal, Persia, Cuș, Put, Gomer și Togarma. Unii erudiți sunt de părere că cuvântul tradus prin „marele prinț” ar trebui tradus ca „rosh”, referindu-se la un popor antic. În continuare, vom examina această dezbateră.

Gog

Demersurile erudiților de a identifica sensul cuvântului *Gog* sunt foarte diverse. Începând cu Franz Delizsch, un teolog și ebraist german din secolul al nouăsprezecelea, o majoritate de erudiți cred că „Gog” face referire la un rege care a stăpânit peste Lidia, un regat care se întindea pe jumătatea vestică a Turciei din zilele lui Ezechiel. Asirienii îl numeau *Gugu*, iar grecii îl numeau *Gyges*. Alți erudiți sunt de părere că dovezile sunt neconcluzive. În orice caz, toți sunt de acord că Gog este din Magog și că este prințul „Meșekului și al Tubalului”, deși unii ar adăuga și Rosh la această listă. Așadar, identificarea lui Magog, Meșek și Tubal (și poate și a lui Rosh) ne va ajuta să dezvăluim de unde va ieși liderul acestei coaliții. Să începem supunând considerației noastre locația Magogului din vremea lui Ezechiel.

Se referă Magog la Rusia?

Încă de la scoaterea de sub tipar a Bibliei cu trimeri a lui C. I. Scofield, numeroși profesori de profeții care se bucură de popularitate astăzi îl identifică pe Magog cu Rusia, sau cu națiunile din zona Asiei centrale care au aparținut Sovietelor (Kazakstan, Turkmenistan, Uzbekistan, Tajikistan și Kârgâzstan). În principal, în sprijinul acestei poziții vine un comentariu aparținând lui Flavius Iosephus, un istoric evreu din secolul întâi. Ce anume a spus Iosephus de a convins un segment atât de însemnat de profesori și erudiți creștini ai profețiilor?

Flavius Iosephus

Discutând despre diverșii descendenți ai lui Iafet, fiul lui Noe, Iosephus a scris: „Magog a întemeiat pe cei care de la el au primit numele de magogiți, dar care de greci sunt numiți sciți.”¹⁶⁵ Sunt, însă, câteva probleme fatale atunci când ne bazuim pe Iosephus pentru identificarea lui Magog din Ezechiel cu Rusia. Mai întâi, după cum a scris istoricul K. Kristianson, sciții „nu erau un popor specific”, ci mai degrabă o varietate de popoare, „la care s-a făcut referire în diverse epoci ale istoriei și în mai multe locuri, dintre care niciunul nu constituia ținutul lor de baștină.”¹⁶⁶ Cu alte cuvinte, a vorbi despre „sciți” ca și când erau un singur popor este, din punct de vedere istoric, pur și simplu incorect. Toți istoricii de azi admit faptul că „scit” era un termen-umbrelă, folosit în sens larg pentru a îngloba o grupare vastă de popoare tribale, adesea înrudite prin culturi similare, dar nu genetic. A echivala Magogul cu așa-numitele popoare scite, după cum continuă să o facă zeci și zeci de cărți scrise despre profeții, este tot una cu a zice că toți „indienii” din vremurile de început ale Americii constituiau același popor. Orice efort de a lega

¹⁶⁵ Flavius Iosephus, *Antiquities of the Jews*, cartea 6, cap. 1.

¹⁶⁶ K. Kristiansen, *Europe before History* (Cambridge: Cambridge University Press, 1998), 193.

Magogul de toți scii, fără a opera vreo distincție, fără cadrul unor parametri, fără a identifica un trib specific sau un mănunchi de triburi, trebuie respins din capul locului. În același fel, deși este acum din ce în ce mai obișnuit să se asocieze Magogul cu națiunile Asiei centrale, cu excepția acestei ecuații eronate și vagi, „Magog=Scit“, nu există niciun temei pentru această afirmație.

A doua problemă pe care o ridică comentariile lui Iosephus este că acestea au fost făcute în secolul întâi. Ezechiel a trăit cu aproape șapte sute de ani înaintea lui Iosephus. În identificările pe care le face diverșilor descendenți ai lui Noe, Iosephus a vorbit în repetate rânduri de cei „care sunt acum numiți de greci“ așa și așa. Cu alte cuvinte, comentariile lui nu ne dezvăluie mare lucru despre cum ar fi înțeles Ezechiel termenul de Magog. Din aceste motive și altele asemenea, după cum vom vedea, o mare majoritate a erudiților de azi resping poziția Magogului rus și îl situează în Turcia modernă.

Philon Iudeul

Unii erudiți sunt atât de hotărâți să demonstreze că Magogul este Rusia încât se bazează chiar pe dovezi inexistente. Numeroase cărți și articole populare despre profeții fac afirmația că legătura Rusia-Magog este susținută de Philon din Alexandria.¹⁶⁷ Dar o asemenea referință nu există în niciuna dintre operele lui Philon din Alexandria. Acesta nu a pomenit nici măcar o dată despre Magog.

Herodot

Ca și Iosephus, Herodot este citat adesea în sprijinul teoriei Magogului rus. Dar, ca și Philon, nici Herodot nu a făcut nici măcar o mențiune despre Magog, ci doar a vorbit pe larg despre scii. Însă, chiar dacă poporul pe care Herodot l-a cunoscut sub numele de scii ar fi înrudit cu Magog, nici acest lucru nu ar susține poziția Magogului rus. După ce a citat trei teorii conflictuale cu privire la originile sciiților, Herodot și-a exprimat credința preferată, nu a unei origini rusești, ci a uneia turcești: „Mai există și o altă poveste diferită, pe care o voi relata acum și în care sunt mai înclinat să-mi pun credința decât în oricare alta. Este aceea că sciiții pribegi au locuit cândva în Asia [Turcia].“¹⁶⁸ (Grecii făceau adesea referire la Asia Mică prin simpla denumire de „Asia“.) Dar chiar și o parte dintre aceștia au migrat mai târziu. Conform dr. Michael Kulikowski, istoric și profesor la Universitatea de Stat din Pennsylvania, sciiții despre care vorbea Herodot adesea „se găseau în mică măsură în Bulgaria și România modernă și de-a lungul luncilor Moldovei și Ucrainei,“ dar nu în Rusia.¹⁶⁹ Prin urmare, deși citat în mod extensiv de cei ce urmăresc să stabilească o legătură între Rusia și Magog, Herodot nu a oferit o astfel de dovadă. Dimpotrivă, el a susținut că sciiții își aveau obârșia în Turcia și că unii au sfârșit stabilindu-se în Europa de Est și în Ucraina. Niciodată, însă, nu a spus că sciiții lui ar fi locuit în Rusia.

Se referă Magog la Turcia?

În realizarea cercetării necesare scrierii acestui capitol, am consultat numeroase atlase, enciclopedii, dicționare și comentarii biblice respectabile, comparându-le cu un eșantion important din cărțile populare scrise pe marginea profețiilor biblice. Discrepanțele dintre aceste referințe și cărțile despre profeții au fost șocante. În timp ce aproape fiecare asemenea carte sau tratat despre Ezechiel îl plasează pe Magog în Rusia, acestei poziții nu i se dă aproape nicio

¹⁶⁷ Thomas Ice, „Ezekiel 38 and 39, part V“, <http://tinyurl.com/3qrctf93>.

¹⁶⁸ *Herodotus* 4.11, trad. în en. G. Rawlinson.

¹⁶⁹ Michael Kulikowski, autor al *Rome's Gothic Wars from the Third Century to Alaric* (Cambridge, Cambridge University Press, 2006), într-o conversație avută prin e-mail cu autorul în data de 25 octombrie 2011.

credibilitate în lucrările academice mai de referință. Deși unii spun că nu este posibil să cunoaștem cu precizie locația Magogului, copleșitoarea majoritate afirmă că Magog se referă, cel mai probabil, la Turcia modernă.

Treceți în revistă următoarele mostre din lucrările de referință ale învățaților care susțin poziția unui Magog turcesc. Între timp, întrebați-vă de ce această perspectivă este atât de ignorată în aproape oricare carte populară despre profeții pe acest subiect:

- În *The New International Commentary on Ezekiel*, Daniel I. Block, erudit pe Vechiul Testament, scrie: „Pare cel mai potrivit să interpretăm Magogul ca pe o contracție a unui original *mât Gugi*, «țara lui Gog», și să vedem aici o trimitere la teritoriul Lydiei, în vestul Anatoliei [Turciei].”¹⁷⁰
- *The Zondervan Illustrated Bible Dictionary* afirmă: „Magog, însemnând posibil «țara, ținutul lui Magog», era, fără îndoială, în Asia Mică [Turcia] și poate face referire la Lydia.”¹⁷¹
- *The IVP Bible Background Commentary* enumeră Magogul, Meșekul, Tubalul și Togarma ca fiind „secțiuni sau popoare din Asia Mică” [Turcia].¹⁷²
- *The New Unger’s Bible Dictionary*, la intrarea pentru „Magog”, afirmă: „Este clar că aici este avută în vedere Lydia [Turcia] și că prin «Magog» trebuie să înțelegem «ținutul lui Magog».”¹⁷³
- *The Zondervan Illustrated Bible Backgrounds Commentary* plasează Magogul în Anatolia, sau în Turcia modernă.¹⁷⁴
- *The Catholic Encyclopedia* afirmă: „Pare mai probabil ca... Magogul să fie identificat cu Lydia [Turcia]. Pe de altă parte, întrucât Mosok și Thubal erau națiuni aparținând Asiei Mici, s-ar părea, din textul lui Ezechiel, că Magogul trebuie să fie în acea parte a lumii. În sfârșit, alții, alături de Iosephus, identifică Magogul cu Scitia, dar în antichitate această denumire era folosită pentru a desemna în mod vag oricare populație nordică.”¹⁷⁵
- *The Holman Bible Atlas* plasează Magogul în Turcia.¹⁷⁶
- *The New Moody Atlas of the Bible* plasează Magogul, de asemenea, în Turcia.¹⁷⁷
- *The Zondervan Atlas of the Bible* plasează Magogul în Turcia.¹⁷⁸
- *The IVP Atlas of Bible History* plasează Magogul în Turcia.¹⁷⁹

Să trecem acum în revistă câteva dintre sursele istorice care susțin această poziție:

Maimonide

¹⁷⁰ Daniel I. Block, *The New International Commentary on the Old Testament: The Book of Ezekiel: Chapters 25-48*, vol. 2, (Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans, 1998), 434.

¹⁷¹ *Zondervan Illustrated Bible Dictionary* (Grand Rapids: Zondervan, 2011), s.v., „Gog”.

¹⁷² *The IVP Bible Background Commentary: Old Testament* (Downers Grove, IL: IVP Academic, 2000), 40, 723.

¹⁷³ *The New Unger’s Bible Dictionary*, rev. ed. (Chicago: Moody, 2006), 804.

¹⁷⁴ *The Zondervan Illustrated Bible Backgrounds Commentary*, vol. 4 (Grand Rapids: Zondervan, 2009), 484.

¹⁷⁵ *The Catholic Encyclopedia: An International Work of Reference on the Constitution, Doctrine, Discipline, and History of the Catholic Church* (New York: Robert Appleton, 1909), 628.

¹⁷⁶ *Holman Bible Atlas: A Complete Guide to the Expansive Geography of Biblical History* (Nashville: Holman, 1999), 16.

¹⁷⁷ *New Moody Atlas of the Bible* (Chicago: Moody, 2009), 91, 94.

¹⁷⁸ Carl G. Rasmussen, *Zondervan Bible Atlas* (Grand Rapids: Zondervan, 2010), 83.

¹⁷⁹ *The IVP Atlas of Bible History* (Downers Grove, IL: IVP Academic, 2006), 18.

Maimonide, cunoscut și ca Rambam, înțeleptul evreu de renume, în Hichot Terumot, identifică Magogul ca fiind în Siria, la granița cu Turcia.¹⁸⁰

Plinius cel Bătrân

Plinius cel Bătrân a fost un comandant militar roman din secolul întâi, autor, naturalist și filosof. El a vorbit despre o cetate numită „Bambyce, altminteri numită Hierapolis, dar de către sirieni, Magog.”¹⁸¹ Hierapolisul antic era situat la granița dintre Turcia modernă și Siria; astfel, după Plinius, tot acolo era și Magogul. Comentariile lui Plinius sunt cel puțin tot atât de importante precum cele ale lui Iosephus. Și totuși, dacă remarcile lui Iosephus au fost citate de zeci și zeci de ori în sprijinul identificării Magogului cu Rusia, cele ale lui Plinius nu se regăsesc nicăieri. Perspectiva lui Plinius este susținută și de Sir Walter Raleigh în *History of the World*:

Și totuși, nu se cuvine tăgăduit faptul că sciții, în vechime, venind dintre nord-est au pustiit partea mai bună a Asiei Mici și au intrat în posesiunea Coelesiriei, unde au construit deopotrivă Scitopolisul și Hierapolisul, pe care sirienii le numesc Magog. Iar faptul că la acest Magog a făcut referire Ezechiel este foarte limpede; căci această cetate Hierapolis, sau Magog, se întinde la nord de Iudeea, potrivit cuvintelor lui Ezechiel, după care acele națiuni trebuie să vină din zonele nordice.¹⁸²

Hipolit din Roma

Hipolit din Roma, un teolog creștin timpuriu, în lucrarea *Chronicon*, scrisă la începutul secolului al treilea, a respins identificarea făcută de Iosephus Magogului ca fiind sciții, stabilind, în schimb, o legătură între aceștia și galatenii din Asia Mică, adică Turcia modernă.¹⁸³

De ce nu sunt niciodată menționate niciuna dintre aceste surse istorice în cele mai multe dintre cărțile populare scrise azi despre profetii?

Magog: Concluzie

După ce am supus considerației noastre toate sursele istorice și diversele opinii ale lumii academice moderne, originile Magogului par a fi la granița dintre Siria și Turcia. După ce a întemeiat cetatea Magogului, dându-i numele său, numită și Hierapolis în Siria, în apropiere de granița cu Turcia, unele popoare ale lui Magog au migrat în Turcia centrală și de vest și au constituit regatul Lydiei. Acesta a ocupat întreaga jumătate vestică a Turciei și era prosper în zilele lui Ezechiel. După cum am menționat adineauri, Lydia era teritoriul al cărui rege era cunoscut de către asirieni după numele de Gugu, iar de către greci ca Gyges, și pe care mulți erudiți biblici îl identifică cu Gog din Ezechiel. Până aproape de vremea lui Ezechiel, unii din Magog au migrat probabil în nordul Mării Negre, în Moldova, Ucraina și Rusia. Este posibil ca aceste triburi nordice să fi fost cele despre care au vorbit Iosephus și Herodot prin denumirea de „sciți”. Dar, deși unii din Magog au locuit, probabil, la nord de Marea Neagră în zilele lui Ezechiel, mulți alții au continuat să aibă o prezență puternică în ținutul lor istoric de baștină din Asia Mică (Turcia). Ca atare, mult mai mulți erudiți de azi identifică Magogul cu regiunea Turciei, mai degrabă decât a Rusiei.

¹⁸⁰ Maimonides, Hilchot Terumot, cap. 1, sect. 9.

¹⁸¹ Plinius, *Natural History*, cap. 23.

¹⁸² Sir Walter Raleigh, *The Works of Sir Walter Raleigh, The History of the World*, vol. 2, cartea 3 (Oxford: Oxford University Press, 1829), 264.

¹⁸³ Hippolytus, *The Chronicon*, „The Sons of Japheth.”

În ultimă instanță, însă, după cum am spus deja, determinarea înțelegerii pe care ar fi avut-o Ezechiel cu privire la termenul de *Magog* nu poate fi făcută prin analiza doar a termenului singular, ci și a întregii sintagme: „Gog, din Magog, domnul Meșekului și al Tubalului“. Pentru că Gog este din Magog și este domn peste aceste alte două principate, este important să continuăm să studiem locația acestor grupări de oameni din zilele lui Ezechiel, ca să înțelegem expresia ca întreg.

Rosh

Înainte de a merge mai departe, trebuie să discutăm controversatul cuvânt *rosh*. În comunitatea academică, acesta este înconjurat de conflicte majore. Unii traducători au senzația că ar trebui înțeles ca adjectivul „mai-mare, șef, principal“, în timp ce alții gândesc că ar trebui înțeles ca un substantiv propriu, „Rosh“. Dar, dincolo de pledoaria pentru *Rosh* ca nume propriu, mulți profesori populari de profeții încearcă și să stabilească o legătură cu Rusia modernă. Pentru a sprijini această poziție, trebuie demonstrate patru puncte; primele două țin de gramatică, iar ultimele două, de istorie: (1) Cuvântul *rosh* ar trebui tradus ca substantiv și nu ca adjectiv; (2) ca substantiv, *rosh* ar trebui tradus ca substantiv propriu, „Rosh“; (3) Rosh era un popor bine cunoscut de Ezechiel; și (4) ca popor, Rosh îi era cel mai probabil cunoscut lui Ezechiel ca desemnând oamenii din regiunea care este în prezent Rusia. În sprijinul acestui argument, au fost aduse nenumărate citate din aceiași patru erudiți: Wilhelm Gesenius, Carl Friedrich Keil, James Price și Clyde Billington. Dar, în ciuda multelor idei impresionante ale acestora, dacă considerăm totalitatea argumentelor lor, cazul construit în sprijinul ideii că profeția lui Ezechiel vorbește despre Rusia este un eșec total. Să trecem în revistă argumentele și să vedem unde dau greș.

Wilhelm Gesenius

Wilhelm Gesenius este, de departe, eruditul citat cel mai frecvent în sprijinul poziției unui Rosh rusesc. Deși trebuie ținut cont de argumentele sale gramaticale, după cum am văzut adineauri, efortul său de a lega Roshul de Rusia se bazează aproape în exclusivitate pe mărturia scriitorilor bizantini și arabi, care au trăit cu aproape șaisprezece secole după Ezechiel. Apelarea deloc ambiguă la metoda migrației ancestrale ar trebui respinsă de oricare erudit care dorește să interpreteze textul cu simțul răspunderii, și anume prin metoda istorico-gramaticală.

Carl Frederich Keil

Următorul erudit căutat adesea în sprijinul poziției unui Rosh rusesc este Carl Friedrich Keil. Dar, pe temeuri gramaticale, Keil este de departe mai puțin dogmatic decât Gesenius, admitând că traducerea lui *rosh* ca nume propriu este doar „probabilă“. În mod interesant, la opt ani după scoaterea de sub tipar a comentariului lui Keil pe marginea cărții Ezechiel, instructorul acestuia în ebraică, Ernest W. Hengstenberg, și-a scos propriul comentariu la cartea lui Ezechiel, contrazicându-l oarecum direct pe discipolul său:

Gog este prinț al Magogului, mai mult mai-mare între prinți, rege al regilor peste Meșek și Tubal, Moschi și Tibareni (cap. Xxvii. 13, xxxii. 26), care își aveau propriii prinți, dar apar aici ca vasali ai lui Gog. Mulți prezentatori redau, în loc de mai-mare între prinți, prinț (sau domn) al Roșului, Meșekului și Tubalului. Dar sârmanii ruși au fost aici foarte pe nedrept înșirați între inamicii poporului lui Dumnezeu. Roș, ca nume al unui popor, nu apare nicăieri în Vechiul Testament.¹⁸⁴

¹⁸⁴ Ernst Wilhelm Hengstenberg, *The Prophecies of the Prophet Ezekiel* (Edinburgh: T & T Clark, 1869), 333.

În ce privește motivele istorice, Keil nu face decât să-l urmeze pe Gesenius, bazându-și, la rândul său, argumentele mai ample pe mărturia scriitorilor bizantini și arabi din secolul al zecelea: „Scriitorii bizantini și arabi menționează adesea un popor numit Rûs, locuind în țara lui Taurus și numărat în rândul triburilor sciților, așadar, din nou, nu există niciun motiv de a pune la îndoială existența unui popor pe nume Rosh.”¹⁸⁵

În afară de asta, în ce privește identificarea pe care o face lui Rosh drept Rusia, Frederick Delitzsch, un alt ebraist german și erudit, co-autor al *Commentary on the Old Testament* împreună cu Keil, nu a fost nici el de acord cu Keil, plasând Roshul nu în Rusia, ci în Turcia.¹⁸⁶

După cum era de așteptat, din toate numeroasele cărți de profeții care asumă poziția unui Rosh rusesc, niciuna nu a făcut vreo referință nici la Delitzsch, nici la Hengstenberg.

James Price

James Price este o altă autoritate citată adesea de către cei ce adoptă poziția unui Rosh rusesc. Price, un erudit evreu, în articolul său, „Rosh: Un ținut antic cunoscut de Ezechiel“, pledează, ca și Gesenius și Keil înaintea lui, în favoarea interpretării cuvântului Rosh ca fiind numele unui loc. Din nou, argumentele gramaticale ale lui Price trebuie supuse considerației. Și Price afirmă că Rosh ar fi fost cunoscut în zilele lui Ezechiel. Dar asta este tot ce pretinde. Nicăieri nici nu încearcă măcar să identifice unde anume locuia acest popor al lui Rosh la vremea aceea. De fapt, în tot articolul lui, a citat în repetate rânduri pe alți erudiți care plasează poporul lui Rosh în alte țări decât Rusia. Chiar la începutul articolului său, de pildă, Price l-a citat pe J. Simmons, care situează Roshul de-a dreptul în Asia Mică (Turcia): „Faptul că în unul sau mai multe dintre aceste texte este, într-adevăr, menționat un popor cu numele acela care își făcuse casă în Asia Mică, nu este cu totul infirmat, ci este, în orice caz, făcut improbabil de faptul că același nume poate fi discernut doar în chip foarte îndoielnic în alte documente [asiriene].”¹⁸⁷

Alte surse citate de Price plasează Rosh ori în Irak, ori în Iran, dar nicidecum în Rusia.

Clyde Billington

Clyde Billington este al patrulea erudit citat frecvent în sprijinul poziției unui Rosh rusesc. Dintre cei patru, Billington este singurul care își dă cu adevărat silința să trateze aspectele istorice ale argumentului. În cercetarea acestei chestiuni, am avut posibilitatea să mă consult personal cu dr. Billington. Deși domnia lui este, în mod clar, un susținător înflăcărat al poziției populare a unui Rosh rusesc, admite și că, în vremea lui Ezechiel, locuitorii Roshului erau un grup divers și vast de popoare, care locuiau în națiuni atât de îndepărtate și întinse precum Rusia, Asia centrală, India, Irakul și Turcia din zilele noastre:

Este probabil ca Ras/Ros/Rosh/Rish/Resh era un grup foarte mare de popoare așezate într-o zonă întinsă, la nord de Munții Caucazieni. Unii membri ai acestei grupări – „Ris” – s-au mutat spre sud și au cucerit India, în jurul anului 1600 î.Cr., unde au format casta conducătoare de acolo. Alți membri ai acestui grup au cucerit și stăpânit peste nordul Mesopotamiei – Regatul Mitanni – timp de aproape 200 de ani, între 1580-1350 î.Cr. Atunci când Regatul Mitanni a fost distrus de hitiți în jurul anului 1350 î.Cr., unele popoare Ros/Resh/Ras s-au alăturat filistenilor și au

¹⁸⁵ Keil, *Commentary on the Old Testament*, vol. 9, 330.

¹⁸⁶ Frederick Delitzsch, *Wo Lag Das Paradies, Eine Biblisch-Assyriologische Studie: Mit Zahlreichen Assyriologischen Neitraegen Zur Biblischen Laender-Und Voelkerkunde Und Einer Karte Babyloniens* (Leipzig, J. C. Hnrich'sSche Buchandlung, 1881), 256-57.

¹⁸⁷ J. Simmons, *The Grographical and Topographical Texts of the Old Testament* (Leiden: E. J. Brill, 1959), 81.

atacat Israelul. Altele, de asemenea, s-au mutat în Turcia, care este locul în care, probabil, s-au unit cu filistenii. Egiptenii îi numeau pe acești aliați ai filistenilor „Teresh“. Cu alte cuvinte, poporul Rosh era foarte dispersat.¹⁸⁸

Billington a menționat chiar câteva popoare „Rosh“ în zilele lui Ezechiel, care trăiau în China: „Unele popoare Rosh au pătruns atât de departe spre est încât au ajuns la granițele de nord-est ale Chinei, în jurul anului 500 î.Cr., unde s-au găsit oameni blonzi îngropați în solul permanent înghețat.“¹⁸⁹

Dar mai este un alt factor important care face ca identificarea poporului Rosh să se extindă mult dincolo până și de China și India. În opinia lui Billington (și a multor alora care i-au călcat pe urme în acest punct), cuvântul „Rosh“ este o simplă variantă a lui „Tiras“: „Numele Rosh este probabil derivat din numele Tiras din Geneza 10:2... Atât Tiras, cât și Rosh, precum și variațiuni ale acestor două nume, erau folosite de secole de poporul Rosh.“¹⁹⁰

Totuși, în zilele lui Ezechiel, popoarele Rosh-Tiras trăiau în regiuni îndepărtate de Rusia. În *Antiquities of the Jews*, a lui Iosephus, doar câteva rânduri mai jos după comentariul mult citat cu privire la Magog și sciți, acesta a mai spus: „Thiras [Tiras] îi numea pe cei peste care stăpânea thirasieni; dar grecii le-au schimbat numele în traci.“¹⁹¹

Tracia era situată în Turcia, Bulgaria și Grecia modernă. Se mai spune că Tiras a întemeiat și o colonie numită Milet, în vestul Turciei, în secolul al șaselea î.Cr.¹⁹²

Alte dovezi istorice indică faptul că descendenții lui Tiras erau etruscii (numiți de greci „Tyrsenoi“) din Asia Mică, care au ocupat mai târziu Italia. Din acest motiv, atât *Macmillan Bible Atlas*, cât și *Zondervan Atlas of the Bible* situează Tirasul ori în Grecia, ori în Italia. În mod interesant, etruscii antici se numeau pe ei înșiși Ras-enna. Billington crede că aceasta se datorează unei legături clare cu popoarele Ras/Ros/Rosh.

Cu alte cuvinte, (1) chiar dacă acceptăm traducerea lui Rosh ca substantiv și (2) îl înțelegem a fi un toponim, (3) el nu trimite, în niciun caz, exclusiv la Rusia. De fapt, majoritatea lucrărilor academice plasează Tirasul pe coasta de vest a Turciei sau în regiunea mai vastă a Mării Egee, pe coasta de vest a Turciei.

Întrucât popoarele Rosh trăiau în numeroase locuri în zilele lui Ezechiel, orice efort de a identifica Rosh în mod exclusiv cu Rusia, ignorând totodată celelalte popoare Rosh din Turcia, Irak, Italia, India sau China, pur și simplu nu este unul onest. Atunci când profesorii aleg cireșa datelor istorice pentru a-și susține pozițiile vizavi de profeții, le fac un mare deserviciu discipolilor lor. Cu toate acestea, din păcate, dacă răsfoim majoritatea cărților de profeții care sunt la modă azi, tocmai așa procedează mulți în efortul lor neabătut de a face din Rusia liderul invaziei din zilele de pe urmă, profețite în Ezechiel.

Sunt cu adevărat „toți“ de acord?

Autorii cărților de top azi pe marginea profețiilor, care susțin poziția unui Rosh rus, folosesc adesea superlative pentru a crea impresia că niciun erudit legitim nu ar respinge traducerea lui

¹⁸⁸ Clyde Billington, într-o conversație purtată via e-mail cu autorul, în data de 28 octombrie 2011.â

¹⁸⁹ Ibid.

¹⁹⁰ Clyde Billington, „The Rosh People in Prophecy and History“, *Michigan Theological Journal* 3, nr. 2 (toamna 1992): 166-67.

¹⁹¹ Iosephus, *Antiquities of the Jews*, cartea 1, cap. 6.

¹⁹² Vanessa B. Gorman, *Miletos, the Ornament of Ionia: History of the City to 400 BCE* (University of Michigan Press, 2001), 123.

rosh ca nume al unui loc și identificarea acestuia cu Rusia. Cât despre faptul că Rusia se va afla în fruntea unei alianțe împotriva Israelului, „toți sunt de acord“, spune Scofield. Dar imaginea pe care o creionează uneori unii dintre acești autori poate friza, pe alocuri, lipsa de onestitate. Urmăriți mostrele de mai jos, care arată că există erudiți la fel de calificați care, de fapt, resping poziția unui Rosh rus:

- Daniel I. Block afirmă că „identificarea populară a lui Rosh cu Rusia este imposibil de anacronică și bazată pe o etimologie defectuoasă, similaritățile de asonanță între Rosh și Rusia fiind o pură coincidență... Ideea lui Ezechiel este că Gog nu este doar una dintre multele figuri princiare ale Anatoliei [din regiunea Turciei moderne], ci liderul mai multor grupări tribale/naționale.“¹⁹³
- Charles Ryrie, în *Ryrie Study Bible*, nu este de acord cu interpretarea Roshului rusesc și declară că „prințul/domnul Roshului“ ar trebui tradus prin „prințul/domnul cel mai de văză“.¹⁹⁴
- Dr. Merrill F. Unger admite că „dovezile lingvistice pentru echivalarea [Rosh cu Rusia] sunt, în chip mărturisit, doar prezumtive.“¹⁹⁵
- Edwin Yaumauchi afirmă că cuvântul *rosh* „nu poate avea nicio legătură cu «Rusia» modernă. Acesta ar fi un anacronism grosier, întrucât numele modern se bazează pe numele Rus, care a fost adus în regiune din Kiev, din nordul Mării Negre, de către vikinci, abia în Evul Mediu.“ Yaumauchi continuă, susținând că asocierea lui *rosh* din Ezechiel cu Rusia este „neîntemeiată“ și „din nefericire, câștigă teren larg în lumea evanghelică, prin intermediul multor canale.“¹⁹⁶
- R. Millard subscrie la perspectiva lui Yaumauchi: „Unii comentatori au încercat să interpreteze profețiile aplicându-le în mod literal Rusiei... Deși aceste vederi sunt larg răspândite și au convins pe mulți, Yaumauchi arată de ce sunt greșite și de ce ar trebui evitate de cei ce studiază Biblia cu atenție.“¹⁹⁷
- Ralph H. Alexander, în *Expositors Bible Commentary on Ezekiel*, afirmă despre *rosh*: „Sistemul de accente și construcția sintactică a limbajului ebraic indică puternic o relație de opoziție între cuvintele «prinț/domn» și «cel mai mare, principal, șef». Amândouă se relaționează în mod egal, deci, la cele două cuvinte geografice Meșek și Tubal. Din punct de vedere gramatical, s-ar părea că cel mai nimerit ar fi să se traducă sintagma prin «prințul/domnul, mai-marele Meșekului și Tubalului».“¹⁹⁸
- B. Davidson, în comentariul său *The Book of the Prophet Ezekiel*, a scris: „Firește, orice legătură între numele [rosh] și Rusia trebuie respinsă.“¹⁹⁹
- J. W. Weavers, în *The New Century Bible Commentary on Ezekiel*, afirmă: „Cuvântul pentru cap/fruntaș este înțeles în mod eronat ca nume propriu, [Ros] ducând la o bizară identificare, de către cei neinformați, cu Rusia!“²⁰⁰

¹⁹³ Block, *The New International Commentary on the Old Testament*, 434-35.

¹⁹⁴ Charles C. Ryrie, *The Ryrie Study Bible* (Chicago: Moody Press, 1978), 1285.

¹⁹⁵ Dr. Merrill Unger, *Beyond the Crystal Ball* (Chicago: Moody press, 1974), 81.

¹⁹⁶ Edwin Yaumauchi, *Foes from the Northern Frontier* (Grand Rapids: Baker Book House, 1982), 243; „Meshech, Tubal, and Company: A Review Article,“ *Journal of the Evangelical Theological Society* 19 (1976).

¹⁹⁷ Yaumauchi, *Foes*; „Meshech, Tubal, and Company.“

¹⁹⁸ Alexander, *Expositors Bible Commentary on Ezekiel*, 854.

¹⁹⁹ A. B. Davidson, *The Book of the Prophet Ezekiel* (Cambridge: Cambridge University Press, 1892), 275.

²⁰⁰ J. W. Weavers, *The New Century Bible Commentary on Ezekiel* (Grand Rapids: Eerdmans, 1982), 202.

- Walter Zimmerli, în *A Commentary on the Book of the Prophet Ezekiel Chapters 25-48*, face afirmația: „În mod cert, *rosh*, «mai-mare», trebuie legat de «prinț/domn» și nu trebuie înțeles ca o indicație geografică.”²⁰¹
- Charles Feinberg, autor al *The Prophecy of Ezekiel: The Glory of the Lord*, a scris: „Au fost și continuă să fie mulți scriitori care stabilesc o legătură între numele Rosh și Rusia, dar lucrul acesta nu mai este, în general, acceptat astăzi.”²⁰²
- D. R. W. Wood a afirmat, în *The New Bible Dictionary*: „Identificarea populară a lui Rosh cu Rusia... nu are nicio recomandare din perspectiva hermeneuticii.”²⁰³
- John Bright, autorul cărții *The Kingdom of God*, a spus: „În Ezechiel 38-39, avem o profecie despre care unii (în mod foarte greșit!) cred că va fi împlinită de către Rusia Sovietică a zilelor noastre.”²⁰⁴

Prin urmare, este clar că, în ciuda multelor afirmații contrare, numeroși erudiți cu o calificare foarte înaltă resping poziția populară a unui Rosh rusesc.

Evaluarea argumentului

Să recapitulăm acum primele două elemente ale argumentului unui Rosh rusesc, cu scopul de a aprecia dacă ele rămân în picioare la o examinare mai atentă. După cum am menționat adineauri, primele două puncte țin de gramatică: (1) cuvântul *rosh* ar trebui tradus ca substantiv, nu ca adjectiv, și (2) ca substantiv, *rosh* ar trebui redat ca nume propriu „Rosh/Roș”.

Scurta noastră trecere în revistă a diviziunii existente în mijlocul erudiților asupra acestui punct ne arată că amândouă taberele ridică obiecții legitime. Una susține că modul în care este construită fraza reclamă interpretarea lui *rosh* ca substantiv. Cealaltă susține că (1) *Rosh* ca nume nu mai este folosit nicăieri în Scriptură, și (2) raportul lui cu celelalte cuvinte din pasaj impune să fie tradus, simplu, prin „cap” sau „frunț/mai-mare”. Ani de-a rândul, cele două tabere au fost incapabile să rezolve acest conflict. Dar, în ultimii ani, având avantajul de a putea supune considerației toate părțile acestei dezbateri de secole, precum și ultimele descoperiri din mediul academic modern, Daniel I. Block a oferit, cu multă abilitate, o soluție ce satisface problemele ridicate de ambele tabere. Block recunoaște nevoia de a traduce *rosh* ca substantiv, dar și că el ar trebui redat potrivit uzanței sale normale în Biblie, și anume ca o referință la „frunț/cap”, aflată într-o relație apozițională cu celelalte nume din text. Traducerea lui Block sună după cum urmează: „Îndreaptă-ți fața spre Gog, din țara lui Magog, domnul, mai-marele Meșekului și Tubalului” (Ezechiel 38:3). Pentru o explicație tehnică mai completă asupra acestei traduceri, vezi comentariul lui Block la cartea Ezechiel²⁰⁵, numit în *The Commentary and Reference Survey: A Comprehensive Guide to Biblical and Theological Resources*, drept „cel mai bun comentariu asupra oricărei cărți din Vechiul Testament”.²⁰⁶

Și astfel, vedem, în ce privește primele două argumente gramaticale, că, deși primul punct pare a fi valid (*rosh* ar trebui tradus aici ca substantiv), după cum demonstrează Block, nu urmează că ar trebui tradus ca substantiv propriu. Cu toate că traducerea lui Block este acum larg

²⁰¹ Waltr Zimmerli, *A Commentary on the Book of the Prophet Ezekiel Chapters 25-48* (Philadelphia: Fortress Press, 1969), 305.

²⁰² Feinberg, *The Prophecy of Ezekiel*, 220.

²⁰³ D. R. W. Wood et al, ed., *New Bible Dictionary* (Downers Grove: Intervarsity Press, 1996), 434.

²⁰⁴ John Bright, *The Kingdom of God* (Nashville: Abingdon-Cokesbury Press, 1980), 164.

²⁰⁵ Block, *The New International Commentary on the Old Testament*, 434-35.

²⁰⁶ John Glynn, *Commentary and Reference Survey: A Comprehensive Guide to Biblical and Theological Resources* (Grand Rapids: Kregel, 2003), 167.

acceptată de o vastă majoritate a erudiților, cei mai mulți profesori de profeții nu au cunoștință de ea și continuă să se agațe de opinia mai învechită.

Cum rămâne, însă, cu cele două argumente istorice necesare pentru a dovedi poziția unui Rosh rusesc? Dintre acestea, primul, acela că Rosh era un popor bine cunoscut lui Ezechiel, pare să fi fost dovedit în mod substanțial de către Billington și alți istorici. Asupra punctului final, însă – și anume că Rosh era, cel mai probabil, cunoscut lui Ezechiel ca un popor din regiunea Rusiei moderne –, Billington și toți ceilalți nu izbutesc să-și demonstreze cazul. Din cauza largei diversități a popoarelor lui Rosh (și a tuturor variantelor lor), care erau bine cunoscute de către regii și cetățenii regiunii în zilele acelea, orice efort de a arăta cu degetul doar spre Rusia este zadarnic.

Rosh: Concluzie

Până la urmă, deci, două dintre punctele necesare pentru a arăta că *rosh* din Ezechiel este o referință la Rusia se bucură de succes, iar două dau greș. După ce am supus considerației toate informațiile – chiar dacă Ezechiel ar fi înțeles prin Rosh un nume propriu – sunt, de departe, mai multe motive de a vedea în Rosh o trimitere către Turcia, mai degrabă decât la Rusia. Până și Billington, care este campionul de top al poziției Roshului rusesc, admite: „Sunt erudiți care asociază, într-adevăr, Rosh/Roșul, Meșekul și Tubalul cu Asia Mică și, cu certitudine, toate cele trei popoare se aflau acolo în zilele lui Ezechiel.”²⁰⁷ Dar, din nou, pentru că eforturile noastre urmăresc să înțelegem cum ar fi înțeles Ezechiel, în manieră holistă, expresia „Gog din Magog, domnul, mai-marele Meșekului și Tubalului” în ansamblul ei, trebuie să mergem mai departe cu studiul nostru și să determinăm locația ultimelor două zone (Meșek și Tubal). Din fericire, identificarea acestora este mult mai simplă decât a Magogului sau a Roshului.

MEȘEC ȘI TUBAL

Păstrând interpretarea ruso-centrică a pasajului din Ezechiel 38, Biblia de Studiu Scofield identifică Meșekul cu orașul Moscovei, iar Tubalul, cu Tobolskul, un oraș din Rusia centrală. Această poziție a fost adoptată de numeroase cărți pe profeții, timp de mulți ani, dar din cauza completei lipse de dovezi istorice care să o sprijine, astăzi a fost abandonată de aproape toată lumea. Redăm în continuare o listă parțială a lucrărilor de referință care situează deopotrivă Meșekul și Tubalul în regiunea Turciei din zilele noastre:

- *Holman Bible Atlas*²⁰⁸
- *Oxford Bible Atlas*²⁰⁹
- *IVP New Bible Atlas*²¹⁰
- *The IVP Atlas of Bible History*²¹¹
- *New Moody Atlas of the Bible*²¹²
- *Zondervan Atlas of the Bible*²¹³
- *Zondervan Illustrated Bible Backgrounds Commentary*²¹⁴

²⁰⁷ Billington, conversație purtată via e-mail cu autorul.

²⁰⁸ *Holman Bible Atlas*, 36.

²⁰⁹ Adrian Curtis, *Oxford Bible Atlas* (Oxford University Press, 2009), 110-11.

²¹⁰ *IVP New Bible Atlas* (Downers Grove, IL: IVP Academic, 1993), 84.

²¹¹ *The IVP Atlas of Bible History*, 18.

²¹² *New Moody Atlas of the Bible*, 92-93.

²¹³ *Zondervan Atlas of the Bible*, 83.

²¹⁴ *Zondervan Illustrated Bible Backgrounds Commentary: Isaiah, Jeremiah, Lamentations, Ezekiel, Daniel* (Grand Rapids: Zondervan, 2009), 464.

- *The Macmillan Bible Atlas*²¹⁵
- *Baker Bible Atlas*²¹⁶

Este important să facem observația că, azi, aproape toți erudiții identifică atât Meșekul, cât și Tubalul în raport cu Turcia modernă. După cum am afirmat în acest studiu în repetate rânduri, pentru a identifica corect Magogul, ținutul de baștină al lui Gog, trebuie să identificăm mai întâi Meșekul și Tubalul. Deoarece amândouă aceste zone ar fi fost înțelese de Ezechiel ca aflându-se în regiunea Turciei moderne, putem deduce, de asemenea, că și Magogul este o referință la Turcia. Simplu spus, dacă Magog se referă la Rusia, atunci formularea frazei pur și simplu nu are niciun sens. Cum ar putea Gog, un lider din Rusia, să fie numit prinț sau domn sau lider al Turciei (Meșekul și Tubalul)? Poziția unui Gog rus înțelege declarația lui Ezechiel astfel: „Gog din Magog [Rusia], domn al Roșului [Rusia], Meșekului [Turcia] și Tubalului [Turcia].“ Aceasta ar semăna cu o afirmație de genul: „Obama, din America, președinte al Washingtonului, Moscovei și Beijingului“. Pur și simplu, n-ar avea niciun sens. Și nici Ezechiel 38:3 nu are, din poziția unui Gog rus. Dar dacă urmăm, pur și simplu, înclinația majorității erudiților, care plasează Magogul în Turcia, atunci faptul că Gog ar fi domn al Meșekului și Tubalului, care se află, la rândul lor, în Turcia, capătă sens deplin atât gramatical, cât și geografic. După cum scrie Daniel I. Block, „Ordinea triadei de nume din Ezechiel reflectă cunoașterea realităților politice recente și geografice din Anatolia. Gog (Lydia), situat mai spre vest, este în fruntea unei alianțe cu Meșek la granița de est și Tubalul, în estul Meșekului.“²¹⁷

Dincolo de faptul că dă sens pasajului din punct de vedere gramatical și geografic, poziția unui Gog turc se aliniază armonios cu toate celelalte profeții pe care le-am examinat până acum. După cum am discutat la debutul acestui capitol, unul dintre principalii factori care ar trebui să ne determine înțelegerea asupra acestui pasaj este declarația lui Dumnezeu față de Gog, potrivit căreia acesta și hoardele lui sunt cei la care s-au făcut mult referiri în Scripturile profetice existente la data aceea. Deși această declarație a lui Dumnezeu a constituit o problemă insurmontabilă pentru cei care vor să vadă în acest pasaj o invazie rusească, ea dă greutatea finală, decisivă, cazului în favoarea unei invazii islamice condusă de turci. Fie că vorbim despre armata invadatoare din nord, din profeția lui Ioel, de invazia Israelului, din Zaharia, de „împăratul de la nord“ care pustiește, din Daniel, sau de mai multe alte texte fundamentale legate de vremurile din urmă, Ezechiel 38-39 este, pur și simplu, o reluare în plus a poveștii așternute pe hârtie de toți profeții.

Persia, Cuș și Put

Înainte de a ne apropia de încheierea discuției noastre, este important să identificăm cele cinci națiuni finale implicate în invazia condusă de Gog. Cărturarii, istoricii și chiar majoritatea cărților populare scrise pe tema profețiilor cad de acord, în general, asupra identităților Persiei, Cușului și Putului. Persia se referă la Iranul din zilele noastre. Cușul antic, tradus adesea prin Etiopia, este, în fapt, o referință la regiunea situată imediat la sud de Egipt: nordul Sudanului. Put se referă la Libia și ar putea include și alte părți din nordul Africii.

Gomer și Togarma

Ultimele două națiuni, Gomer și Togarma, se referă, din nou, la Turcia modernă. În prima parte a secolului trecut, profesorii de profeții obișnuiau să lege Gomer de Germania. Dar astăzi,

²¹⁵ *The Macmillan Bible Atlas* (London, Websters New World, 1993), 15.

²¹⁶ Charles Pfeifer, *Baker Bible Atlas* (Ada, Mi: Baker Books, 2003), 36.

²¹⁷ Block, *The New International Commentary on the Old Testament*, 436.

această perspectivă a fost respinsă de aproape toți erudiții și profesorii respectabili pe tema profetiilor biblice. Aproape fiecare atlas biblic situează Gomerul în Turcia și Togarma în estul Turciei, între care amintim și:

- *Holman Bible Atlas*²¹⁸
- *Oxford Bible Atlas*²¹⁹
- *The IVP Atlas of Bible History*²²⁰
- *New Bible Atlas*²²¹
- *The Macmillan Bible Atlas*²²²
- *Zondervan Atlas of the Bible*²²³
- *Zondervan Illustrated Bible Backgrounds Commentary*²²⁴
- *New Moody Atlas of the Bible*²²⁵
- *Baker Bible Atlas*²²⁶

Părțile îndepărtate ale nordului

Este important să discutăm pe scurt un argument adus adesea de teoreticienii unui Gog rusesc cu privire la expresia „părțile îndepărtate ale nordului“.

Ezechiel 38:14-15 spune: „De aceea profețește, fiul omului, și spune-i lui Gog că așa vorbește Stăpânul Domn: «Nu-i așa că te vei pregăti în ziua aceea, când poporul Meu, Israel, va locui în siguranță? Atunci vei veni din ținutul tău, din părțile îndepărtate ale nordului.“ Pentru că se spune că Gog va veni „din părțile îndepărtate ale nordului“ (în ebr. *Yerekah yereka tsaphown*), mulți zic că asta nu poate însemna decât Rusia. David Reagan, profesor de profeții, de exemplu, scrie: „Ezechiel 38 afirmă limpede că invazia va fi condusă de prințul Roșului, venind din «părțile îndepărtate ale nordului» (Ezechiel 38:15). În niciun caz Turcia nu ar putea fi considerată o națiune situată în «părțile îndepărtate ale nordului».“²²⁷

De asemenea, Clyde Billington pledează că această expresie nu ar putea face referire la Turcia: „Observați din nou că în Ezechiel se spune despre această coaliție că vine din «părțile îndepărtate ale nordului». Nu poate fi vorba de Asia Mică.“²²⁸

Joel C. Rosenberg urmează firul aceluiași raționament, extrăgând câteva concluzii dramatice: „Ezechiel 38:15 spune că Gog «vei veni din ținutul tău, din părțile îndepărtate ale nordului»... Țara aflată cel mai departe spre nord în raport cu Israelul este Rusia. Așadar, putem determina că un dictator rus va pune pe picioare o coaliție diplomatică și militară care va înconjura și va ataca statul Israel în vremurile din urmă.“²²⁹

²¹⁸ *Holman Bible Atlas*, 36.

²¹⁹ *Oxford Bible Atlas*, 110-11.

²²⁰ *The IVP Atlas of Bible History*, 18.

²²¹ *IVP New Bible Atlas*, 84.

²²² *Macmillan Bible Atlas*, 15.

²²³ *Zondervan Atlas of the Bible*, 160.

²²⁴ *Zondervan Illustrated Bible Backgrounds Commentary*, 464, 484.

²²⁵ *New Moody Atlas of the Bible*, 92-93.

²²⁶ *Baker Bible Atlas*.

²²⁷ David R. Reagan, „*The Antichrist: Will He Be a Muslim?*“, www.tinyurl.com/76kjq2;

http://www.lambliion.com/articles/articles_islam4.php.

²²⁸ Billington, e-mail.

²²⁹ Joel Rosenberg, „*What Is the War of Gog and Magog?*“ www.tinyurl.com/3q783jo;

<http://flashtrafficblog.wordpress.com/2011/05/09/what-is-the-war-of-gog-and-magog-part-one/>.

Dar acest argument nu este gândit până la capăt, întrucât în cadrul aceluiași capitol din Ezechiel, aceeași expresie (ebr. *Yerekah yerekah tsaphown*) este folosită vorbind despre Togarma (v. 6), iar aproape toți învățații sunt de acord că Togarma era situată în estul Turciei sau în vecinătatea Armeniei. Ca atare, orice argument care spune că „În niciun caz Turcia nu ar putea fi considerată o națiune aflată în «părțile îndepărtate ale nordului»“ eșuează lamentabil. Dacă despre Togarma din Turcia se vorbește ca și când se afla în „părțile îndepărtate ale nordului“, atunci nu există absolut nicio bază pentru a folosi întocmai aceeași expresie ca argument pentru o identificare rusească a lui Gog. De fapt, tocmai pentru că știm că sintagma „părțile îndepărtate ale nordului“ este folosită în altă parte în Ezechiel cu referire la Turcia, ar fi, de asemenea, rezonabil ca aceeași expresie, aplicată lui Gog, să hotărască faptul că acesta se ridică din Turcia. Într-o explicație ceva mai tehnică a slăbiciunii acestui argument, J. Paul Tanner afirmă:

Adesea, cei ce echivalează pasajul din Ezechiel cu Rusia scot în evidență faptul că Gog și aliații săi nu vin, pur și simplu, din „nord“, ci din „părțile îndepărtate ale nordului“ (Ezechiel 38:6, 15; 39:2). De fapt, NASB spune „partea cea mai îndepărtată a nordului“, în Ezechiel 39:2. În Noul Testament, însă, cele trei expresii sunt, în esență, una singură: *yrkty spwn*. Iată, deci, că nu există niciun motiv pentru a traduce Ezechiel 39:2 diferit față de celelalte două referințe anterioare. Substantivul *yrkty* are ca idee de bază „partea extremă“, „extremitate“. Dar alte apariții ale cuvântului, atunci când este folosit în sens geografic, dezvăluie faptul că termenul nu trebuie să însemne punctul cel mai îndepărtat. Expresia *myrkty-rs* („din părțile îndepărtate ale pământului“) apare de patru ori în Ieremia. În Ieremia 6:22 citim: „Iată, vine un popor din țara de nord; un mare neam este stârnit de la marginile pământului.“ Există un consens general asupra faptului că, în acest context, este vorba de Babilon. Ieremia 50:41 spune: „Iată, un popor vine din nord! Un mare neam și regi mulți au fost stârniți de la marginile pământului.“ Contextul tratează despre judecata lui Dumnezeu peste Babilon și despre inamicii pe care El îi va aduce asupra Babilonului. Deși invadatorii nu sunt specificați clar, se face o mențiune la „regii Mediei“ în contextul general (51:11; cf. 51:27, 28). În alte două versete (25:32; 31:8), Dumnezeu este descris stârbind națiunile din părțile îndepărtate ale pământului, dar referința este destul de vagă. În afară de Ezechiel 38-39, *yrkh* este folosit în sens geografic despre națiuni din Orientul Mijlociu, demonstrând astfel că expresia nu are cu necesitate sensul de punctul cel mai îndepărtat cu putință.²³⁰

Concluzie cu privire la națiunile implicate

În concluzie, după ce am supus considerației noastre toate nenumăratele argumente legate de identitatea lui Gog și a coaliției sale, putem afirma cu încredere că acea coaliție invadatoare din Ezechiel 38-39 se referă la următoarele națiuni:

Nume antic	Națiune modernă
Magog	Turcia
Roș/Rosh (dacă e o națiune)	Turcia
Meșek	Turcia
Tubal	Turcia
Persia	Iran

²³⁰ Tanner, „Daniel’s ‘King of the North.’“

Cuș	Sudan
Put	Libia
Gomer	Turcia
Togarma	Turcia, Armenia

Bineînțeles, lista nu este exhaustivă. Mulți erudiți văd lista din Ezechiel ca pe o detaliere a câte uneia dintre națiunile majore din fiecare punct cardinal, indicând astfel că ea este un rezumat necomprehensiv. De fapt, textul specifică în mod clar că multe alte națiuni vor fi incluse în această invazie (Ezechiel 38:6). Este posibil ca Rusia să ia parte la invazia din zilele din urmă? Da, dar acest lucru nu este profetit în mod expres nicăieri în Scriptură. A discuta această posibilitate ar fi o simplă speculație. După cum am spus la începutul acestei cărți, ca oameni care studiem Scripturile, perspectiva noastră asupra vremurilor din urmă ar trebui să pună accentul pe ceea ce accentuează Scriptura, iar acolo unde ea păstrează tăcerea, să rămânem și noi tăcuți sau să exersăm o prudență extremă. Pentru că această profecie accentuează atât de clar faptul că Turcia va fi în fruntea viitoareii invazii a Israelului de către Anticrist, ar părea destul de rezonabil ca cei ce studiază Biblia să stea cu ochii pe Turcia. Firește, în lumina mării dezbateri și a diversității de opinii care înconjoară acest pasaj de mii de ani încoace, în vegherea noastră ar trebui să rămânem, totodată, umili și precauți. Ca întotdeauna, Dumnezeu știe cel mai bine.

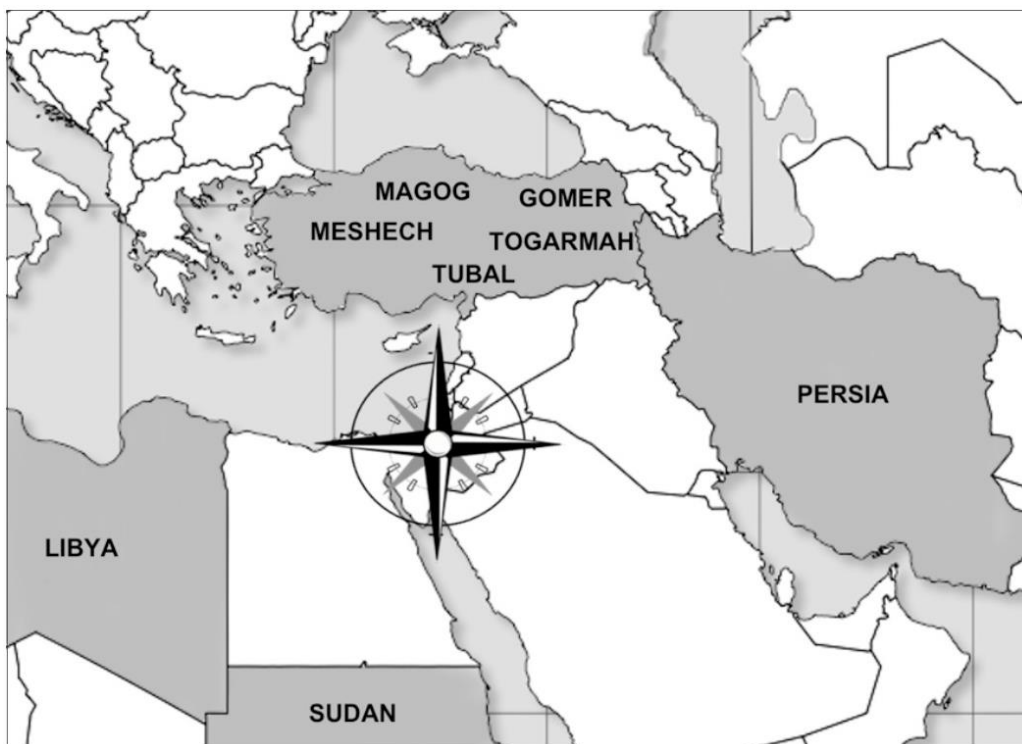

Fig. Distribuția națiunilor din coaliția lui Gog, conform cu Ezechiel²³¹

²³¹ *Moody Atlas of the Bible*, 93.

Capitolul 16 Psalmul 83

Scopul acestui capitol este de a adresa ceea ce în ultimii ani a ajuns să fie o teorie larg răspândită pe seama Psalmului 83. Aceasta, popularizată de către Bill Salus, în cartea *Israelestine*, susține că Biblia prezice cel puțin trei invazii viitoare specifice ale națiunii Israelului. Prima dintre acestea, învață ea, este descrisă în Psalmul 83. Cea de-a doua este numită, în limbaj mai obișnuit, „Bătălia lui Gog din Magog“, iar despre aceasta am vorbit deja, cu lux de amănunte. După aceste două invazii, unii cred că va mai avea loc o altă invazie masivă a Israelului, condusă de Anticrist și de armatele sale. Această ultimă invazie dintre cele trei este numită, cel mai adesea, Bătălia de la Armaghedon. Așadar, pe scurt, această teorie, care se bucură de o popularitate tot mai mare, susține că vor avea loc trei invazii distincte asupra Israelului, în următoarea ordine:

1. Invazia Israelului din Psalmul 83
2. Invazia Israelului de către Gog din Magog (Ezechiel 38-39)
3. Invazia Israelului de către Anticrist (Apocalipsa 16, 19).

Dar teoria aceasta emergentă și populară ridică cel puțin șase probleme fatale. Cea dintâi este că cei mai mulți erudiți resping ideea că Psalmul 83 constituie o profeție propriu-zisă, fiind mai degrabă o simplă „rugăciune națională de lamentare“. În al doilea rând, interpretarea aceasta se apropie de profeția biblică dintr-un amestec de perspective, preluând câte ceva din metoda istoricistă și cea futuristă, nefiind o abordare futuristă consecventă. Vom elabora asupra sensului acestui fapt. În al treilea rând, principalul raționament din spatele teoriei își are rădăcinile într-o logică deficitară. În al patrulea rând, chiar dacă Psalmul 83 ar fi considerat o profeție, atunci propunătorii acestei teorii au eșuat în mod dramatic să identifice cum se cuvine toate națiunile și popoarele implicate. În al cincilea rând, apărătorii acestei teorii ignoră numeroasele similarități dintre Ezechiel 38-39 și Psalmul 83. Și, în al șaselea rând, Biblia afirmă răspicat că mai multe dintre națiunile din Psalmul 83 sunt judecate, nu cu mai mulți ani înainte de, ci în mod specific la, Bătălia de la Armaghedon și în Ziua Domnului. Vom discuta în ordine despre fiecare dintre aceste probleme.

Problema nr. 1: Psalmul 83 nu este o profeție despre o invazie

Prima problemă pe care o ridică teoria invaziilor multiple derivată din Psalmul 83 este aceea că cei mai mulți erudiți conservatori resping ideea că acest capitol conține o profeție despre vreo invazie. Dimpotrivă, după cum afirmă Marvin Tate, „Psalmul 83 este în general acceptat ca o lamentație națională, manifestând mai multe caracteristici ale acestei forme.“²³² Dr. Thomas Ice s-a simțit îndeosebi ofensat teologic de această perspectivă care capătă tot mai multă popularitate și potrivit căreia Psalmul 83 prezice o invazie a Israelului în viitorul apropiat. Dr. Ice are dreptate că despre majoritatea națiunilor menționate în Psalmul 83 ni se descoperă, în mod specific, că vor fi judecate în Ziua Domnului:

Nu există absolut nicio îndoială că Psalmul 83 este 100% inspirat de Dumnezeu, după cum este și restul Scripturii. Însă în acest psalm nu este nicio profeție, ci o simplă petiție adusă de Asaf înaintea lui Dumnezeu pentru judecarea acelor dușmani care vin împotriva Israelului. *Provoc pe oricine să-mi arate vreo porțiune sau declarație profetică în Psalmul 83!* Psalmul este o cerere amănunțită înaintată de Asaf pentru judecare inamicilor din jurul Israelului. Dumnezeu nu îi

²³² Marvin E. Tate, *Word Biblical Commentary: Psalms 51-100*, vol. 20 (Dallas: Word Publishing, 2002), 345.

răspunde lui Asaf în Psalmul 83. Eu cred că, într-o zi, Dumnezeu îi va judeca pe acești vrăjmași menționați în Psalmul 83, dar nu cred asta pe baza acestui psalm.²³³

Autorul și profesorul Mark Hitchcock este de acord cu Ice:

Trebuie să ne amintim că psalmii au fost scriși cu mult înainte ca profeții să înceapă să-și aștearnă pe pergamente și să dea profeții specifice cu privire la națiuni. Atunci când vrem să găsim profeții specifice cu privire la națiuni și evenimentele de la sfârșitul vremurilor ne îndreptăm privirea spre profeți. Sunt, cu certitudine, profeții mesianice în psalmi, dar eu nu am cunoștință de alte profeții specifice din psalmi cu privire la națiunile păgâne (neamurile) din vremurile din urmă. Este foarte posibil ca elaborarea unui război separat la sfârșitul timpului pe baza Psalmului 83 să fie o supralicitare a unui text care afirmă doar că Israelul este și va fi întotdeauna înconjurat de dușmani și că, într-o zi, Domnul Se va ocupa, în sfârșit, de aceștia. S-ar putea ca această lamentație națională din timpul domniei lui David să ridice niște întrebări omniprezente pentru Israel – de ce ne urăște toată lumea? Când se va sfârși totul? Răspunsul liniștitor al lui Dumnezeu este: „Nu vă faceți griji, într-o zi Eu voi veni și îi voi distruge și vă voi face dreptate.“ Dumnezeu ridică moralul și încurajează națiunea, chiar la începutul domniei spitei neamului lui David, amintindu-le că, până la urmă, El va ieși biruitor asupra dușmanilor Săi și va scăpa pe poporul Său de la dispariție.²³⁴

Deși este categoric posibil ca Psalmul 83 să conțină umbre ale unei profeții legate de zilele din urmă, Ice și Hitchcock au dreptate să sublinieze faptul că aceasta ar trebui văzută ca având o natură generală și nu ca punctând vreun „război specific și distinct din Psalmul 83“, după cum au ajuns să-l numească de-acum mulți studenți ai Bibliei. Dimpotrivă, după cum vom discuta în continuare, toate națiunile înșirate în Psalmul 83 vor fi judecate la Bătălia de la Armagedon și în Ziua Domnului.

Problema nr. 2: Metodologie inconsecventă

Primul principiu care, cred eu, le scapă multora care susțin teoria invaziei multiple este faptul că toate profețiile biblice sunt, în ultimă instanță, centrate pe Mesia și pe Ziua Domnului. Accentul primar și greutatea profetică a tuturor profețiilor este revenirea lui Mesia și evenimentele din jurul revenirii Sale. În termeni ușor de înțeles, toți profeții biblici, deși fiecare a vorbit despre diverse circumstanțe și evenimente din vremea sa, profeteau, în ultimă instanță, despre Ziua Domnului și arătau cu degetul spre împărăția mesianică ce îi urmează acesteia. Această credință este o trăsătură centrală a metodei de interpretare numită *futuristă*. Alternativ, abordarea care privește Biblia ca pe o sursă de profeții pan-istorice este numită *istoricism*. Dar nu aceasta este natura profețiilor biblice. Deși unii ar putea cerceta Biblia căutând în ea lucruri precum asasinarea președintelui Kennedy sau atacurile de la World Trade Center, acestea nu se află în atenția profețiilor. Mulți citesc Biblia în același fel în care citesc și profețiile lui Nostradamus. Această metodă istoricistă de interpretare este astăzi respinsă de majoritatea studenților conservatori ai profețiilor. Problema cu această perspectivă care plasează Psalmul 83 înainte de începerea necazului final de șapte ani este că ea reprezintă un amestec inconsecvent între poziția istoricistă și cea futuristă. Dr. Thomas Ice a articulat-o în chip foarte nimerit:

²³³ Ice, „Consistent Biblical Futurism“.

²³⁴ Mark Hitchcock, *Middle East Burning* (Eugene, OR: Harvest House, 2012).

Alte evidențe ale unei retrageri futuriste către istoricism în mijlocul unor cercuri altminteri futuriste putem vedea în aceia care insistă că Psalmul 83 este un război care va avea loc înainte de Răpire, în timpul actualei ere a Bisericii și nu în asociere cu Necazul cel Mare. Istoriciștii cred că pasajele profetice ale Vechiului Testament pot fi împlinite în era actuală a Bisericii. Futuriștii consecvenți cred că profețiile Vechiului Testament cu privire la viitor vor începe să se adeverească după răpirea Bisericii, cu excepția profeției despre răpirea însăși. Bill Salus promovează această viziune în cartea sa intitulată *Israelestine...* Salus învață că, înainte de Necazul cel Mare, înainte de Bătălia lui Gog din Magog, care va avea loc înainte de Necazul cel Mare și chiar înainte de Răpire, către sfârșitul actualei ere a Bisericii, Israelul va fi invadat de toate națiunile din jurul ei... Punctul meu de vedere este că Salus, care s-ar considera pe sine futurist, a avansat o metodă interpretativă istoricistă a Psalmului 83, alături de alte erori exegetice. Salus discută faptul că Psalmul 83 învață despre un război israelian cu vecinii din jurul său înainte de a avea loc Răpirea care va pregăti scena pentru evenimente post-Răpire, precum Războiul lui Gog și Magog și Necazul cel Mare. Eu cred că o asemenea perspectivă este, pur și simplu, un produs al imaginației fertile a lui Salus și nu are niciun temei în textul biblic (1 Tim. 1:4; 2 Tim. 4:3-5)... O astfel de viziune este istoricism bătător la ochi, care a fost dovedit deficitar cu cel puțin o sută cincizeci de ani în urmă.²³⁵

Problema nr. 3: Raționament defectuos

Motivul cel mai important pentru care atât de mulți dau crezare acestei teorii este acela că fiecare dintre aceste diverse pasaje conține anumite detalii care nu se regăsesc în celelalte. De pildă, între națiunile invadatoare, Psalmul 83 enumeră câteva care nu sunt menționate în Ezechiel 38-39. Așadar, urmează raționamentul, aceste două pasaje vorbesc neapărat despre două invazii separate.

În opinia mea, raționamentul aflat la însăși baza acestei teorii este profund defectuos. Gândiți-vă, de exemplu, dacă ar fi să aplicăm această metodă la cele patru evanghelii, unde diverse reluări ale aceluiași eveniment conțin adesea detalii diferite, ba chiar uneori detalii aparent contradictorii. Firește, detaliile nu sunt cu adevărat contradictorii, dar, în unele cazuri, la suprafață ar putea părea așa. Dacă am aplica același raționament de care fac uz propunătorii teoriei „războiului din Psalmul 83“, înțelegerea pe care am căpăta-o asupra lucrării lui Isus ar fi pur haotică. Cei ce studiază cu atenție Scriptura ar trebui să respingă ideea că simplul fapt că un pasaj profetic cuprinde informații care nu se regăsesc în altul constituie o dovadă că este vorba de două bătălii distincte.

Problema nr. 4: Identificarea improprie a națiunilor din Psalmul 83

Cea de-a patra problemă pe care o pune teoria invaziei multiple este că nu izbuteste să identifice corect națiunile implicate. Să aruncăm o privire la națiunile propriu-zise delimitate în Psalmul 83: „Iată-i pe cei care au hotărât într-un gând să încheie un legământ împotriva Ta: corturile Edomului și ismaeliții, Moabul și hagareniții, Ghebal, Amon și Amalek, Filistia și locuitorii Tirului; de asemenea, li s-a alăturat și Asiria, punându-și brațul alături de cel al fiilor lui Lot“ (vv. 5-8).

În opinia lui Bill Salus, autorul cărții *Israelestine*:

²³⁵ Ice, „Consistent Biblical Futurism.“

Echivalentele moderne ale confederațiilor din Psalmul 83 sunt: corturile lui Edom (refugiații palestinieni și iordanieni din sud), ismaeliții (arabii saudiți), Moabul (refugiații palestinieni și iordanieni din centru), hagareniții (egiptenii), Ghebalul (libanezii din nord), Amonul (refugiații palestinieni și iordanieni nordici), Amalek (arabii de la sud de Israel), Filistia (refugiații palestinieni și Hamas din Fâșia Gaza), locuitorii Tirului (Hezbollah și libanezii din sud), Asiria (sirienii și probabil irakienii din nord) și copiii lui Lot (Moabul și Amonul de mai sus).²³⁶

În mare parte, aș fi de acord cu cele mai multe dintre identificările făcute de Salus, însă aș adăuga că, în afară de aceste națiuni și grupări, mai sunt incluse și alte câteva.

Asiria

Deși Salus pretinde că mențiunea lui Assur (Asiria) trimite doar la Siria și Irakul din zilele noastre, o astfel de identificare este prea îngrăditoare. Capitala străvechii Asirii era Ninive, care în zilele noastre se află în nordul Irakului, lângă orașul Mosul, dar, departe de a vorbi doar despre porțiunea din nordul Irakului, Asiria includea o regiune mult mai întinsă. Întrucât mediul academic conservator modern susține că Psalmul 83 a fost scris undeva în jurul anului 950 î. Cr., în timpul domniei regelui David, ar trebui să considerăm întreaga regiune care făcea parte din Imperiul Asirian la vremea aceea. În acea perioadă, pe lângă Irak și Siria, Asiria includea și o parte însemnată din ceea ce este acum națiunea Turciei. Ca atare, Turcia ar trebui pusă pe lista națiunilor din Psalmul 83.

Urmăriți următoarea hartă a Asiriei:

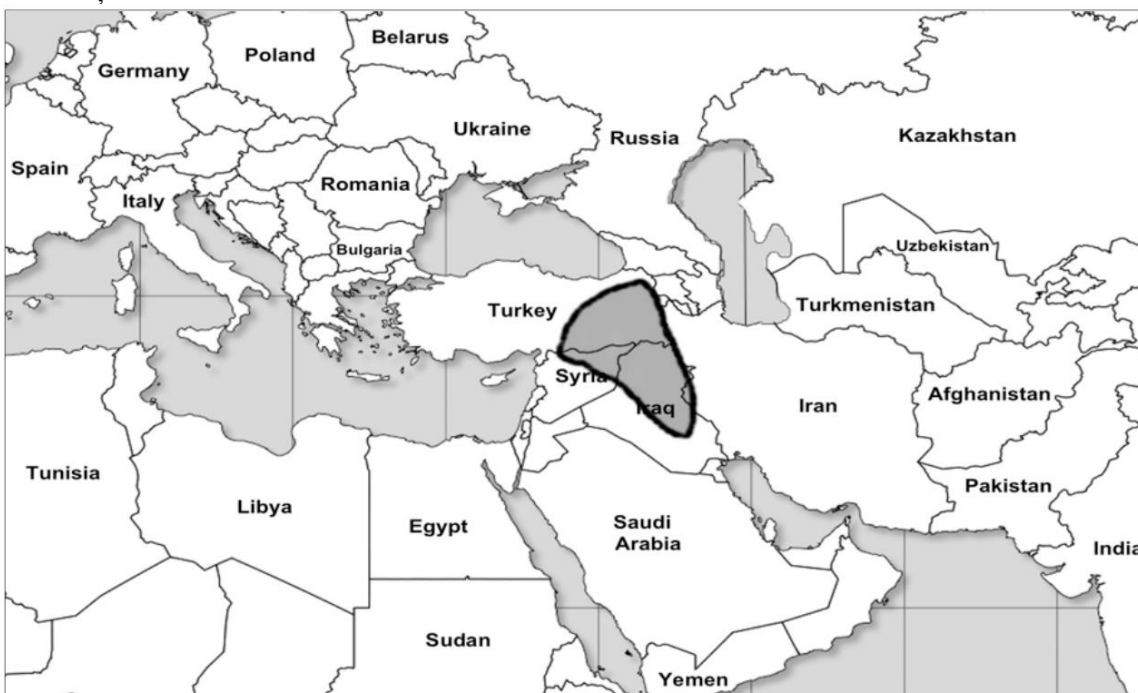

Fig. Imperiul Asirian (c. 950 î.Cr., în timpul domniei regelui David)²³⁷

²³⁶ Salus, *Israelestine*, 20.

²³⁷ *New Moody Atlas of the Bible*, 184.

Ismaeliții

În afară de Asiria, mai este un nume foarte important înșirat în rândurile invadatorilor: ismaeliții. Întrucât ismaeliții ca popor au rămas relativ consecvenți de-a lungul secolelor, dacă vrem să înțelegem profetic Psalmul 83, am deduce că folosirea termenului de „ismaeliți“ era o referință generală la popoarele arabe mai mari. Această creștere și dispersie vastă a ismaeliților a fost chiar profetită în diverse pasaje din Geneza:

Îi voi înmulți atât de mult pe urmașii tăi, încât acea mulțime nu va putea fi numărată, a adăugat Îngerul Domnului. (16:10)

În ceea ce-l privește pe Ismael, te-am auzit: îl voi binecuvânta și îl voi face roditor și foarte numeros. El va fi tatăl a doisprezece prinți, iar Eu îl voi face un neam mare. (17:20)

Scoală-te, ridică băiatul și ține-l de mână, pentru că voi face din el un neam mare. (21:18)

Atunci când a fost scris Psalmul 83, ismaeliții ar fi trăit în regiunea mai vastă a Peninsulei Arabe și în părți ale Egiptului, Iordaniei și Irakului. Astăzi, desigur, acestea s-ar extinde incluzând și Libanul, Siria și cea mai mare parte a Africii de Nord.

Idea este că, dacă ținem cont de această interpretare extinsă a Asiriei și a ismaeliților, națiunile și popoarele menționate în Psalmul 83 ne arată o regiune mult mai însemnată decât țările aflate în imediata vecinătate a Israelului. Ne-am uita, în schimb, la țările moderne marcate pe următoarea hartă:

Fig. Națiunile specificate în Psalmul 83

Problema nr. 5: Eșecul de a recunoaște similaritățile dintre Ezechiel 38-39 și Psalmul 83

Deși Psalmul 83 și Ezechiel 38-39 conțin, într-adevăr, diferențe, ele au și similarități dramatice. Chiar dacă un pasaj accentuează unele națiuni față de altele, în ultimă analiză, amândouă descriu aceeași regiune generală. Sunt multe națiuni care nu sunt incluse în amândouă

profețiile, dar este mai mare numărul celor care sunt incluse. În afară de asta, expresia cu final deschis din Ezechiel „și multe alte națiuni alături de tine“ lasă ușa larg deschisă pentru implicarea oricăreia dintre națiunile specificate în Psalmul 83.

Ezechiel 38-39	Psalmul 83
Turcia	Turcia
Siria	Siria
Libia și nordul Sudanului	Nordul Africii
Iran	Arabia
„și multe alte națiuni alături de tine“	Iordania
	Egipt
	Irak
	Arabii din West Bank și Gaza

Până la urmă, distincțiile dintre cele două pasaje sunt lesne explicate prin accentul diferit al fiecărui pasaj. În timp ce Psalmul 83 accentuează o listă a națiunilor din imediata vecinătate a Israelului, după cum am văzut deja, Ezechiel numește doar pe liderul invaziei, precum și câte o națiune din fiecare punct cardinal. Prin faptul că scoate în evidență doar câte o națiune din fiecare punct cardinal, Ezechiel sublinia faptul că aveau să fie implicate, în afară de cele menționate, și alte națiuni din toate colțurile lumii. Analizați următoarea hartă a invaziei din Ezechiel.

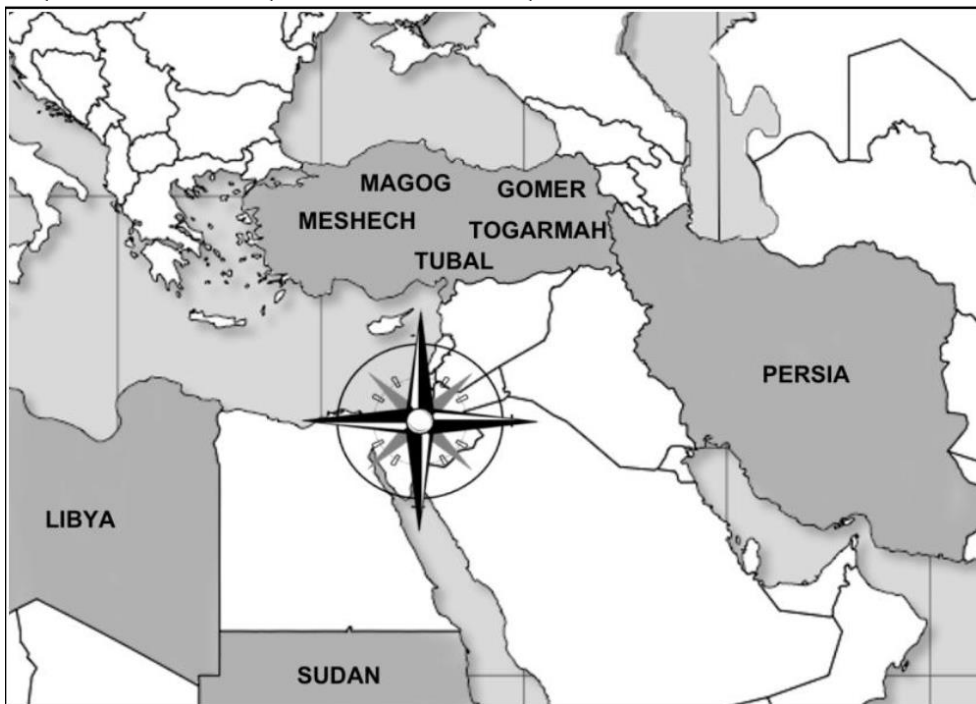

Fig. Ezechiel 38-39: Atacul condus de Turcia din cele patru puncte cardinale

Întrucât fundamentul principal al teoriei invaziei multiple se găsește în așa-zisele diferențe drastice dintre aceste două pasaje, după ce am examinat în detaliu aceste pasaje, cred că este incorect să spunem că ele vorbesc despre națiuni radical diferite. Dacă, într-adevăr, Psalmul 83 este o profeție, atunci ar avea mult mai mult sens să o vedem, pur și simplu, ca pe o reluare a aceleiași invazii descrise și în Ezechiel 38-39.

Problema nr. 6: Națiunile din Psalmul 83 sunt judecate în Ziua Domnului

Eroarea finală și cea mai fatală a teoriei invaziei multiple bazate pe Psalmul 83 este aceea că mai multe dintre națiunile specificate în psalm sunt menționate în mod expres în numeroase alte pasaje, în care aceste națiuni sunt păstrate pentru judecata din Ziua Domnului și pentru Bătălia de la Armagedon. Câteva dintre aceste pasaje le-am abordat în Capitolul 2. Am văzut acolo că majoritatea națiunilor și popoarelor enumerate în Psalmul 83 vor fi judecate, în mod specific, în Ziua Domnului. Între acestea se numără Edomul (Numeri 24, Obadia, Ezechiel 25, Isaia 34, 63), Moabul (Numeri 24, Isaia 25), Egiptul (Habacuc 3, Țefania 2, Isaia 19), Arabia (Ezechiel 25, 30), Filistia (Ioel 3, Țefania 2, Ezechiel 25), Libanul (Ioel 3) și Asiria (Mica 5, Țefania 2).

În ce privește distrugerea Edomului, profetul Obadia a vorbit clar că aceasta va avea loc în contextul Zilei Domnului. Și totuși, Salus folosește expresia „Ziua Domnului este aproape“ pentru a susține că ea se întâmplă cu mult înainte de Ziua Domnului propriu-zisă. Dar aceasta reprezintă o înțelegere fundamental eronată a acestei expresii atât de obișnuite. Atunci când un profet declara că Ziua Domnului este aproape, era vorba despre o chemare la pocăință, în lumina judecăților iminente ale acelei zile. Așadar, atunci când Obadia scria că „Ziua Domnului este aproape“, îi avertiza pe cititorii săi să se pocăiască, în lumina judecăților care vor avea loc în ziua aceea, inclusiv distrugerea Edomului. După cum observă dr. Ice:

Când se va împlini profeția lui Obadia? Versetul 15 spune: „Căci ziua DOMNULUI este aproape pentru toate neamurile! Cum ai făcut, așa ți se va face, și faptele tale se vor întoarce asupra capului tău!“ Pasajul afirmă clar că aceasta se va împlini atunci când „ziua Domnului se apropie pentru toate neamurile“. Un astfel de eveniment este în mod clar programat să aibă loc în același timp în care indică și Isaia, Ieremia, Ezechiel, Amos și alții că vor fi judecate națiunile, adică la sfârșitul Necazului celui mare, în timpul Campaniei de la Armagedon.²³⁸

Dr. Ice are absolută dreptate. Dar, bineînțeles, observațiile sale ar putea fi aplicate în egală măsură multor altor națiuni islamice care formează alianța din Ezechiel 38-39. Toată lumea islamică care vine împotriva Israelului va fi judecată în Ziua Domnului și la Bătălia de la Armagedon.

Pericolele teoriei războiului din Psalmul 83

Dintr-o perspectivă pastorală, cred că „teoria războiului din Psalmul 83“ reprezintă un mare pericol pentru Trupul lui Cristos. Întrucât susține că, după înfrângerea confederației din Psalmul 83, Israelul ca națiune va ocupa, la propriu, toate națiunile care se află acum în jurul său, ea aderă la un anumit triumfalism israelian care, pur și simplu, nu este propovăduit în Scriptură. După cum explică Salus, „datorită acestei cuceriri israeliane asupra cercului interior al populațiilor arabe înconjurătoare ale palestinienilor, sirienilor, arabilor saudiți, egiptenilor, libanezilor și iordanienilor, granițele Israelului vor fi lărgite, prosperitatea va crește și statura națională va fi sporită.“²³⁹ Salus pretinde că, după ce Israelul va fi înfrânt națiunile din jurul ei, va experimenta:

o stare de superioritate regională, care îi va permite să locuiască în siguranță într-o vecinătate altminteri nesigură. Evreii care vor fi încă dispersați în lume la vremea aceea se vor întoarce râuri-râuri în refugiul lor sigur din Israel. Odată cu acest aflux de populație evreiască, evreii vor exploata resursele teritoriilor arabe cucerite și poporul va începe să experimenteze „restaurarea averilor lor“. La

²³⁸ Ice, „Consistent Biblical Futurism.“

²³⁹ Salus, *Israelestine*, 6.

vremea aceea, Israelul va deveni una dintre cele mai afluate națiuni ale lumii, ba poate chiar cea mai afluentă dintre toate.²⁴⁰

În ce mă privește, îmi fac griji că o astfel de perspectivă este, în primul rând, în conflict direct cu ceea ce spune Biblia că îi stă înainte Israelului. Ce a făcut Salus a fost să ia multele promisiuni ale lui Dumnezeu față de Israel, care vor fi împlinite în timpul împărăției de o mie de ani a lui Mesia, și să le așeze într-un viitor foarte apropiat, înainte de întoarcerea lui Isus. El a luat victoria pe care Isus o va câștiga, dând creditul pentru ea Forțelor de Apărare Israeliene. Dar dacă trecem în revistă nenumăratele profeții din Scripturi cu privire la Israel, este evident că îl așteaptă un viitor foarte sumbru. Biserica trebuie să fie pregătită să ia poziție în favoarea Israelului și a poporului evreu în aceste vremuri. Într-o notă mai personală, aș vrea să spun că îl consider pe Bill Salus un bun frate, care întotdeauna a fost un gentilom și l-a reprezentat cum se cuvine pe Isus. Dorința și scopul meu aici nu a fost de a-l critica personal. Cred, însă, cu toată sinceritatea, că teoria invaziei multiple din Psalmul 83 este, în chip demonstrabil, nescripturală și că, în loc să pregătească credincioșii pentru zilele ce ne stau în față, are potențialul de a inspira pasivitate și de a da multora mari speranțe deșarte și amăgiri iluzorii.

²⁴⁰ Ibid.

Capitolul 17

Isaia și Mica 5: Asirianul

Un alt motiv biblic esențial legat de Anticrist este „Asirianul“. Tema Asirianului se găsește în primul rând în cărțile lui Isaia și Mica. Amândoi profeții au profetizat cu lux de amănunte atât cu privire la Isus, Mesia, cât și la Anticrist. După cum vom vedea, tema ce străbate profețiile lui Isaia și a lui Mica este conflictul final dintre Isus, Mesia, și Anticristul, care peste tot în aceste profeții este numit, în repetate rânduri, „Asirianul“.

Contextul cărții Isaia

Pe scurt, contextul istoric al cărții Isaia se leagă de conflictul existent în vremea profetului între cele două împărății ale evreilor: Regatul de Nord, numit adesea Israel sau Efraim, și Regatul din Sud, numit Iuda. Israelul se aliase cu Aram-Damasc pe fondul amenințării iminente a Asiriei. Amenințarea unei invazii asiriene era o presiune constantă. Chemarea pe care o făcea Dumnezeu poporului Său era să se încreadă în El, și nu în alianțele militare cu împărățiile păgâne din jurul lor. Promisiunea lui Dumnezeu era că li se va naște un conducător militar din linia lui David, care va izbăvi pe poporul lui Dumnezeu de „Asirian“. Problema este că lucrul acesta nu s-a petrecut niciodată în istorie. Asirienii au decimat Regatul de Nord al Israelului și i-au luat în exil pe majoritatea locuitorilor acestuia. Însă, în ceea ce privește faptul că Mesia avea să-l înfrângă pe Asirian într-o luptă militară, aceasta este o promisiune în totalitate profetică; ea urmează încă să se întâmple. Mulți erudiți biblici au conchis că termenul de „Asirian“, deși folosit istoric cu referire la diverșii regi ai Asiriei, este, totodată, o referință clară la Anticrist, care va fi înfrânt de Isus la întoarcerea Sa. Apoi, în Isaia 13-23, după profețiile despre viitoarea judecată a lui Anticrist, ni se dă o listă cu multe dintre națiunile care vor fi distruse sau judecate împreună cu acesta, atunci când Mesia va veni să aducă poporului Său victoria promisă. Iată, deci, care este fundalul și contextul cărții Isaia, pe care o vom examina în acest capitol.

Asirianul în Isaia

Mulți sunt surprinși să afle că contextul mai larg al unora dintre cele mai faimoase profeții mesianice din toată Scriptura gravitează în jurul conflictului dintre Isus și Anticrist. Gândiți-vă, de pildă, la următorul pasaj din Isaia. Mii și mii de felicitări, jocuri, predici și povestiri de Crăciun s-au centrat în jurul acestui verset: „De aceea Însuși Stăpânul vă va da un semn. Iată, fecioara va rămâne însărcinată, va naște un Fiu și îi va pune numele Emanuel“ (Isaia 7:14).

Rareori, însă, mai citește cineva continuarea pasajului, pentru a-i descoperi contextul original. Dacă ar face-o, ar afla curând că această profeție se referă, în realitate, la un eveniment care s-a petrecut în zilele lui Isaia, atunci când o tânără a dat naștere unui copil și l-a numit Emanuel. Acest copil avea să fie un semn profetic cu privire la invazia iminentă a Regatului de Nord al Israelului de către armatele asiriene. Bineînțeles, această profeție are, în fapt, două împliniri: una în zilele lui Isaia și una prin Maria și Isus. Cuvântul folosit în această profeție, și care este cel mai adesea tradus prin „fecioară“, nu denotă cu necesitate o domnișoară care nu a întreținut niciodată raporturi sexuale. Mai degrabă, cuvântul ebraic folosit aici (*alma*) se referă, în sensul cel mai literal, la o fată foarte tânără care cel mai adesea nu era încă măritată fiind, ca atare, virgină. În cazul Mariei, firește, aceasta a fost cu adevărat virgină, dar în cazul primei *alma*, fata concepușe și dăduse naștere prin mijloace cât se poate de naturale. După ce această tânără a dat naștere lui Emanuel al ei, Isaia a explicat ce semne aveau să urmeze:

El va mânca smântână și miere până va ști cum să respingă răul și să aleagă binele. Dar, înainte de a ști copilul cum să respingă răul și să aleagă binele, țara

celor doi regi de care te temi va fi pustiită. DOMNUL va aduce peste tine, peste poporul tău și peste casa ta vremuri cum n-au mai fost din perioada când Efraim s-a despărțit de Iuda – El îl va aduce pe împăratul Asiriei. Se va-ntâmpla în ziua aceea că DOMNUL va șuiera muștelor de la izvoarele râurilor Egiptului și albinelor din Asiria. Ele vor veni și se vor așeza, toate, în vâlcelele abrupte, în crăpăturile stâncilor, pe toți măcăcinii și pe toate pășunile. În ziua aceea Stăpânul va rade cu un brici împrumutat de dincolo de râu, cu împăratul Asiriei, capul, părul de pe picioare și chiar barba. (Isaia 7:15-20)

Isaia spune că, înainte să crească mare copilul, regele Asiriei va invada Regatul de Nord al Israelului. Descrierile grafice legate de raderea capetelor, bărbilor și picioarelor israeliților este un indiciu asupra înjosirii, umilinței totale și, în ultimă instanță, înrobirii pe care Dumnezeu o aducea asupra triburilor nordice prin asirieni. Rostul citării acestui pasaj este de a arăta că, de îndată ce este introdusă faimoasa profecție mesianică despre Emanuel, în imagine apare și Asirianul, sau regele Asiriei. Din nou, evenimentele descrise în acest pasaj se referă la evenimente istorice reale care s-au petrecut în vremea lui Isaia. Și totuși, regele istoric al Asiriei era un simplu prototip al lui Anticrist – invadatorul profetic ultim al Israelului. Peste tot în profecția lui Isaia, vom vedea repetându-se de mai multe ori aceeași temă a lui Mesia versus Asirianul. Capitolul 8 se axează aproape în întregime pe viitoarea invazie a Israelului de către Asirian: „de aceea Stăpânul va ridica împotriva ta apele mari și puternice ale râului, adică pe împăratul Asiriei și toată gloria sa. El se va ridica deasupra albiei și se va revărsa peste maluri! Va năvăli în Iuda ca un puhoi și, curgând peste, le va ajunge până la gât! Aripile sale întinse vor acoperi întinderea țării tale, Emanuele!“ (vv. 7-8).

Dar după aceea, în capitolul 9, suntem informați din nou despre soluția ultimă a lui Dumnezeu. Acolo, Isaia ne-a dăruit, fără îndoială, cea mai faimoasă profecție mesianică din tot Vechiul Testament:

Totuși nu va mai fi întuneric peste cei ce au fost în necaz. După cum în trecut El a făcut de rușine ținutul lui Zabulon și ținutul lui Neftali, tot așa, în viitor, El va acoperi de glorie Galileea neamurilor, înspre mare, dincolo de Iordan! Poporul care umbla în întuneric a văzut o mare lumină! Peste cei ce locuiau în țara umbrei morții l a strălucit o lumină! Tu ai înmulțit neamul și ai făcut să-i crească bucuria. Ei se bucură înaintea Ta cum se bucură niște oameni de seceriș și cum se bucură cei care împart o pradă. Fiindcă jugul ce-i apăsa, drugul de pe umerii lor și toiagul asupritorului lor, le-ai zdrobit Tu ca în ziua înfrângerii lui Midian. Căci orice încălțăminte purtată în învălmășeala luptei și orice haină tăvălită în sânge va fi arsă, va deveni hrană pentru foc. Căci un Copil ni s-a născut, un Fiu ni s-a dat, iar autoritatea va sta pe umerii Săi! Va fi numit: «Sfetnic minunat, Dumnezeu puternic, Tată veșnic, Prinț al păcii.» Autoritatea Sa va crește neîncetat și va fi o pace fără sfârșit pentru tronul lui David și împărăția Sa. El o va întemeia și o va întări prin judecată și dreptate, de acum și pe vecie. Râvna DOMNULUI Oștirilor va face aceasta. (vv.1-7)

Pasajul acesta declară că Mesia va izbăvi Israelul de Asirian în același fel cum Ghedeon din Judecători 8 a scăpat Israelul de armatele midianite. Există aici o legătură fascinantă cu armatele islamice din vremurile din urmă. Este nevoie de puțină istorie. După ce i-au înfrânt pe midianiți, oamenii lui Ghedeon l-au implorat să conducă peste ei. Dar Ghedeon a refuzat această poziție, întrucât ea aparține doar Domnului. Apoi, le-a făcut o cerere personală. Le-a cerut israeliților să îi dea bijuteriile de aur care aparținuseră armatelor învinse: „Bărbații lui Israel i-au zis lui Ghedeon: «Domnește tu peste noi fiindcă tu ne-ai eliberat din mâna midianiților! Domnește tu, fiul tău și

nepotul tău!» Ghedeon le-a răspuns: «Nu eu voi domni peste voi și nici urmașul meu nu va domni peste voi, ci Domnul va domni peste voi!» Ghedeon le-a mai zis: «Doresc însă să vă cer ceva: dați-mi fiecare câte un cercel din prada voastră!» Dușmanii lor purtaseră cercei de aur, pentru că fuseseră ismaeliți“ (Judecători 8:22-24).

Dar faptul atât de fascinant este că „ornamentele“ acestor ismaeliți și ale cămilelor lor (v. 21) aveau formă de semilună:

«Ți-i vom da!» i-au răspuns ei. Apoi au așternut o învelitoare și fiecare om a aruncat pe ea cerceii luați ca pradă. Greutatea cerceilor de aur pe care i-a cerut a ajuns la o mie șapte sute de șecheli de aur, în afară de lunișoare, ornamente și hainele de purpură pe care le purtau regii Midianului și în afară de lăntișoarele de la gâtul cămilelor lor. (vv. 25-26)

Prin urmare, ni se spune că victoria finală a lui Mesia asupra asirienilor va fi similară victoriei istorice a lui Ghedeon asupra ismaeliților. Apoi, examinând această victorie, vedem că Ghedeon, un prototip al lui Mesia, este înfățișat despuind ornamentele și lunișoarele de la urechile regilor. Semiluna este, bineînțeles, simbolul islamului, ocupând un loc însemnat pe majoritatea steagurilor islamice, precum și în vârful aproape fiecărei moschei de pe pământ. Atunci când Isus se va întoarce și va înfrânge armatele islamice invadatoare și prigonitoare ale lui Anticrist, va îndepărta și El, în același fel, simbolurile islamului și idolatria din mijlocul națiunilor.

O a două legătură interesantă aici o găsim în cuvântul folosit pentru ornamentele în formă de lunișoară, în ebraică *ša-hā-rō-nîm*. Acesta este rudă apropiată cu *šā-har*, folosit mai târziu în Isaia 14, unde Domnul vorbește despre Satan numindu-l Lucifer, fiul luceafărului de dimineață (*ša-har*) (v. 13). Apoi, doar câteva versete mai încolo, vedem că El „voi zdrobi pe Asirian în țara Mea, pe munții Mei, îl voi călca în picioare“. Aceasta este întocmai imaginea zugrăvită și în Apocalipsa, unde Isus este înfățișat zdrobind sub tălpile Sale pe Anticrist și armatele acestuia, la ieșirea din Ierusalim, care este numit și „teascul cel mare al mâniei lui Dumnezeu“ (Apoc. 14:19, 19:15). Altfel spus, în imaginea zugrăvită aici, Dumnezeu strânge armatele Asirianului într-un singur loc, unde le strivește ca pe struguri.

Așadar, în ciuda numeroaselor referințe din Isaia la faptul că Mesia îl va distruge pe regele Asiriei în țara lui Israel, această izbăvire nu a avut niciodată loc în istorie. Dimpotrivă, Sanherib, regele Asiriei, a luat numeroase cetăți din Iuda și a asediat Ierusalimul. Conform cu 2 Regi 18-19 și pasajele paralele din 2 Cronici 32:1-23, îngerul Domnului a ucis, într-adevăr, un mare număr de soldați asirieni, dar acest lucru nu poate fi cel despre care a vorbit atât de frecvent Isaia, pentru că: (1) Sanherib, „regele Asiriei“ nu a fost ucis în țară; (2) victoria nu a fost câștigată de Mesia; și (3) până la urmă, după ciopârțirea Israelului și a Iudei de către Asiria, a venit Nebucadnețar, care a lăsat Iuda aproape pustie. Eliberatorul promis nu a venit în vremea lui Sanherib; „jugul“ nu a fost scuturat. Și ca atare, erudiții cad de acord că tema unui viitor Mesia care îl va distruge pe Asirian, pe care o regăsim în Isaia, trimite la viitor, la ziua când Isus, Mesia, va scăpa israeliții de armatele invadatoare ale „Asirianului“.

Încrederea prost plasată a Israelului

Peste tot în profeția lui Isaia, Dumnezeu Își cheamă poporul, în repetate rânduri, să nu-și pună încrederea în alianțele politice firești, ci să se încreadă, simplu, în El. Ca și Israelul din vechime, Israelul din viitor se va bizui, la rândul său, pe alianțe politice, tratate și false promisiuni de pace. Ea va accepta legământul încheiat cu Anticristul: „El va încheia un legământ ferm cu mulți pentru o perioadă de șapte ani, dar la jumătatea celor șapte ani va pune capăt jertfei și darului de mâncare. Și pe streășina Templului va așeza urâciunea pustiirii, până va fi revărsat asupra celui pustiit prăpădul hotărât“ (Daniel 9:27).

Dar după aceea, Anticristul își va renege acordurile și va invadea țara „refăcută de pe urma sabiei și adunată din mai multe popoare pe munții lui Israel“ (Ezechiel 38:8). Prin Isaia, Domnul muștră Israelul cu severitate pentru că a încheiat acest tratat, pe care îl numește „legământ cu moartea“. În loc să-și pună încrederea în Mesia, „Piatra din capul unghiului, o Piatră încercată“, Israelul se va bizui pe acordul de pace. Rezultatul va fi că vor fi invadați și bătuți de Asirian:

De aceea, ascultați Cuvântul DOMNULUI, batjocoritorilor, voi care conduceți acest popor în Ierusalim! Ați zis: «Am încheiat un legământ cu Moartea și cu Locuința Morților avem o înțelegere. Urgia năvalnică va trece fără să ne atingă, căci ne-am făcut din minciună adăpost și din înșelăciune ascunzătoare.» De aceea așa vorbește Stăpânul Domn: «Iată, pun în Sion o Piatră, o Piatră încercată, o Piatră din capul unghiului, prețioasă, o Temelie sigură! Oricine crede în El nu se va fi făcut de rușine. Eu voi face din judecata dreaptă o funie de măsură și din dreptate o cumpănă. Furtuna îți va mătura adăpostul făcut din minciună, iar apele îți vor inunda ascunzătoarea. Legământul vostru cu Moartea va fi anulat, iar înțelegerea voastră cu Locuința Morților va cădea. Când va trece urgia năvalnică veți fi striviți de ea. (Isaia 28:14-18)

Apoi, după ce Domnul va fi terminat cu lucrarea răscumpărătoare de pedepsire a poporului Său, îl va pedepsi pe Asirian: „Când Stăpânul Își va fi îndeplinit toată lucrarea împotriva muntelui Sion și împotriva Ierusalimului, va spune: «Îl voi pedepsi pe împăratul Asiriei pentru atitudinea sa îngâmfată și pentru trufia privirii lui semețe.»“ (Isaia 10:12).

După ce va fi încheiată această lucrare și rămășița supraviețuitoare a Israelului se va fi întors la Domnul și se va fi căit de faptul că se bizuise pe Anticrist și pe falsele promisiuni ale acestuia, „rămășița lui Israel și supraviețuitoarii casei lui Iacov nu se vor mai sprijini pe cel ce îi lovea, ci se vor sprijini, cu adevărat, pe DOMNUL, Sfântul lui Israel. O rămășiță se va întoarce – rămășița lui Iacov – la Dumnezeu cel Puternic. Chiar dacă poporul tău, Israele, ar fi ca nisipul mării, totuși numai o rămășiță din el se va întoarce“ (vv. 20-22).

În concluzie, după cum am văzut, fie că este vorba de profeția lui Emanuel (Dumnezeu este cu noi) care va veni, în Isaia 7, sau de prințul păcii, din Isaia 9, în amândouă aceste pasaje, contextul mai larg este venirea lui Mesia cu scopul de a-l zdrobi pe Asirian. Totuși, în ciuda temei acesteia clare și repetate peste tot în Isaia, conflictul dintre Isus și Asirian nu este descris nicăieri mai clar și mai concis decât în profeția lui Mica.

Mica 5

Să supunem acum considerației noastre profețiile privitoare la venirea lui Mesia, din Mica 5. Următorul verset începe cu o altă profeție mesianică cunoscută, legată de locul de naștere al lui Mesia: „Dar tu, Betleeme Efrata, deși ești neînsemnat printre miile lui Iuda, totuși din tine Îmi va ieși Cel Ce va fi Conducător în Israel, Cel a Cărui origine este din vechime, chiar din zilele veșniciei“ (v. 2).

Evangheliile consemnează faptul că acesta a fost versetul pe care l-au consultat preoții cei mai de seamă și scribii atunci când regele Irod i-a strâns laolaltă ca să le pună întrebări despre locul în care trebuia să se nască Mesia. Răspunsul lor este neechivoc; Acesta avea să se nască în Betleemul Iudeii (Matei 2:4-5). De ce oare evreii din vremea lui Isus se uitau cu atâta anticipare la acest pasaj? „De aceea El îi va abandona până la vremea când cea care trebuie să nască va naște. Apoi, rămășița fraților Săi se va întoarce la israeliți“ (Mica 5:3). Acest Mesia care trebuia să vină era un semn pentru israeliți că se încheiase o epocă. Nu avea să mai fie abandonat de Dumnezeu. Aveau să trăiască în siguranță sub conducerea lui Mesia: „El se va înfățișa și va

păstori poporul în puterea Domnului, în toată maiestatea Numelui Domnului, Dumnezeu Său. Și ei vor locui liniștiți, căci atunci El va fi măreț până la marginile pământului!“ (Mica 5:4).

Formularea este clară. Israel nu mai avea de ce să se teamă de inamicii săi. Măreția acestui Mesia avea să se întindă până la marginile pământului. Dar următorul verset este foarte important de analizat, întrucât acolo ni se spune că tocmai acest Mesia va fi cel care va izbăvi Israelul de Anticristul invadator, pe care pasajul îl numește „Asirianul“: „El va fi pacea lor! Când asirianul va invada țara noastră și va pătrunde în citadelele noastre, vom ridica împotriva lui șapte păstori, chiar opt conducători. Ei vor păstori țara Asiriei cu sabia, iar țara lui Nimrod – cu sabia scoasă din teacă. El ne va izbăvi de asirian când acesta va invada țara noastră și va pătrunde în hotarul nostru“ (vv.5-6).

Atunci când „Asirianul“ va invada țara lui Israel, Mesia va fi cel care va fi pacea lor, protecția și izbăvirea lor. Erudiții văd aici o referință la ziua când Isus va izbăvi Israelul de invazia forțelor imperiale „asiriene“:

- Frederich Delitzsch a scris: „Mesia este numit prințul păcii în Isaia 9:5... Dar în ce fel? ... Prin apărarea Israelului de atacurile puterii imperiale. Mesia Se va dovedi a fi pacea poporului Său... prin faptul că El îi protejează și îi salvează de atacurile puterii imperiale reprezentate de Așur.“²⁴¹
- Leslie C. Allen a scris: „Venirea acestui erou de neam regesc este înfățișare drept antidotul ultim pentru amenințarea și faptul invaziei asiriene. Ultim, pentru că această naștere se află încă în viitor și, astfel, și activitatea Sa mântuitoare se va desfășura mai târziu. Nu va fi un sfârșit imediat pentru dominația asiriană. Imperialistul atacator va avea voie să-și facă damblaua pentru o vreme, dar este blestemat să i se vină de hac prin persoana victoriosului rege al lui Israel. În această privință, Mica este de acord că acest rege promis este răspunsul la amenințarea Asiriei.“²⁴²
- D. A. Carson a scris: „Mica vorbește despre viitoarele atacuri împotriva împărăției lui Mesia ca fiind puse la cale de către asirieni, care au fost distruși în 612 î.Cr., cu mai multe secole înainte de prima venire a lui Cristos. Profeții nu vedeau secolele care îi separau de împlinirea prezicerilor lor, ci vedeau întâmplările din viitor ca evenimente iminente pe o pânză plană.“²⁴³
- În afară de acești învățați, și Biserica Primară înțelegea termenul de „Asirian“ ca o referință la Anticrist: Hipolit din Roma (c. 170-c. 236), unul dintre cei mai de vază teologi ai Bisericii Primare, spunea în secolul al doilea: „Că aceste lucruri, deci, sunt spuse despre nimeni altul decât despre acel tiran, lipsit de rușine și adversar al lui Dumnezeu, vom arăta în cele ce urmează. Dar Isaia mai vorbește și astfel: «Și se va întâmpla că, atunci când Domnul Își va fi terminat lucrarea împotriva Muntelui Sionului și a Ierusalimului, El va pedepsi (îi va face o vizită) mintea aceasta cutezătoare, pe regele Asiriei și măreția (semeția) slavei ochilor lui.»“²⁴⁴ În altă parte, referindu-se la multele profeții despre „Asirian“ găsite în Mica și Isaia, Hipolit a afirmat, relativ pe șleau, că „Asirianul este un alt nume pentru Anticrist“.²⁴⁵

²⁴¹ F. Delitzsch, *Commentary on the Old Testament: Volume 7, The Book of Isaiah* (Peabody, MA: Hendrickson, 2006), 329-30.

²⁴² Leslie C. Allen, *The New International Commentary on the Old Testament: The Books of Joel, Obadiah, Jonah, and Micah* (Grand Rapids: W. B. Eerdmans, 1976), 349.

²⁴³ *New Bible Commentary* (Downer's Grove, IVP Academic, 1994), 829.

²⁴⁴ Hippolytus, *On Christ and Antichrist*, 16.

²⁴⁵ *Ibid.*, 57.

- Victorinus, episcop al Pettau (c. 280), care a fost martirizat pentru credința lui în Cristos, a afirmat, în cel mai vechi comentariu complet pe marginea cărții Apocalipsa care a intrat în posesia noastră, că „Asirianul“ menționat în Mica 5:5 este Anticristul: „Va fi pace pentru țara noastră... și vor încercui Asiria – care este Anticristul.“²⁴⁶
- Lactanțiu (c. 307), un alt scriitor din Biserica primară din secolul al treilea, a afirmat că Anticristul va veni întocmai din aceeași regiune: „Un rege se va ridica din Siria, născut dintr-un duh rău, uzurpatorul și nimicitorul rasei oamenilor, care va distruge ce va rămânea în urma răului dinaintea lui, împreună cu el însuși... Dar acel rege nu va fi doar cât se poate de dezagreabil în el însuși, ci va fi și un profet al minciunilor... și i se va da puterea să facă semne și minuni, prin vederea cărora să poată amăgi oamenii să-i aducă adorare... Atunci, va încerca să distrugă Templul lui Dumnezeu și să-i persecute pe cei neprihăniți.“²⁴⁷

Acum, deși n-ar trebui să mai fie nevoie să amintesc acest lucru, Asiria nu se află în Europa. Cu toate acestea, Anticristul este numit în mod clar „Asirianul“. El va invada o „țară“ care are „hotare“. Acesta nu este un pasaj care să poată fi spiritualizat sau desființat cu explicații alegorice. Mesia va izbăvi națiunea Israelului din invazia „Asirianului“, după care Israelul va stăpâni peste țara Asiriei. În mod evident, lucrul acesta nu s-a petrecut încă în istorie. Ca atare, preterștilor (celor ce văd majoritatea sau toate profețiile biblice ca fiind deja împlinite în trecut) le este imposibil să explice acest pasaj într-o manieră care să fie, câtuși de puțin, satisfăcătoare. Este limpede că în acest pasaj vedem un eveniment situat încă în viitor, când un lider din fosta regiune a Imperiului Asirian va invada țara Israelului.

Asiria

În concluzie, vedem că, încă o dată, Scriptura folosește un rege istoric din Imperiul Asirian antic ca prototip pentru viitorul Anticrist. Lucrul acesta nu este ne semnificativ, întrucât oricare dintre națiunile fostului Imperiu Asirian spre care am putea arăta cu degetul este, astăzi, majoritar musulmană. În plus, vedem și că titlul dat lui Anticrist, „Asirianul“, confirmă locațiile generale pe care le-am văzut repetându-se în pasajele precedente. „Gog“ din Ezechiel era un conducător din regiunea Turciei și Siriei. „Asirianul“ lui Isaia controla mare parte din estul Turciei, precum și părți din Siria și Irak. În același fel, „regele de la nord“ din Daniel stăpânea peste teritoriul fostului Imperiu Seleucid, care includea și Turcia, Siria și Irakul. Fie că este „Gog“ din Ezechiel, „Asirianul“ din Isaia sau „regele de la nord“ din Daniel, acești termeni diferiți trimit, toți, spre același om, din aceeași regiune, cu aceleași motivații. Acestea sunt, toate, referințe la Anticrist. Văzând, deci, că se pune un accent atât de clar și repetat asupra acestor zone geografice, cum este cu putință ca atât de mulți să continue să stea cu ochii pe Europa, în căutarea viitorului dictator de la sfârșitul vremurilor? Din nou, toți profeții depăneau aceeași poveste. Prin harul lui Dumnezeu, evidențiind în mod repetat aceeași parte a lumii, în aceeași poveste spusă din nou și din nou, poporul Său va pricepe mesajul.

²⁴⁶ Victorinus, *Commentary on the Apocalypse*, cap. 7.

²⁴⁷ Lactanțiu, *Divine Institutes* 7:17, 307.

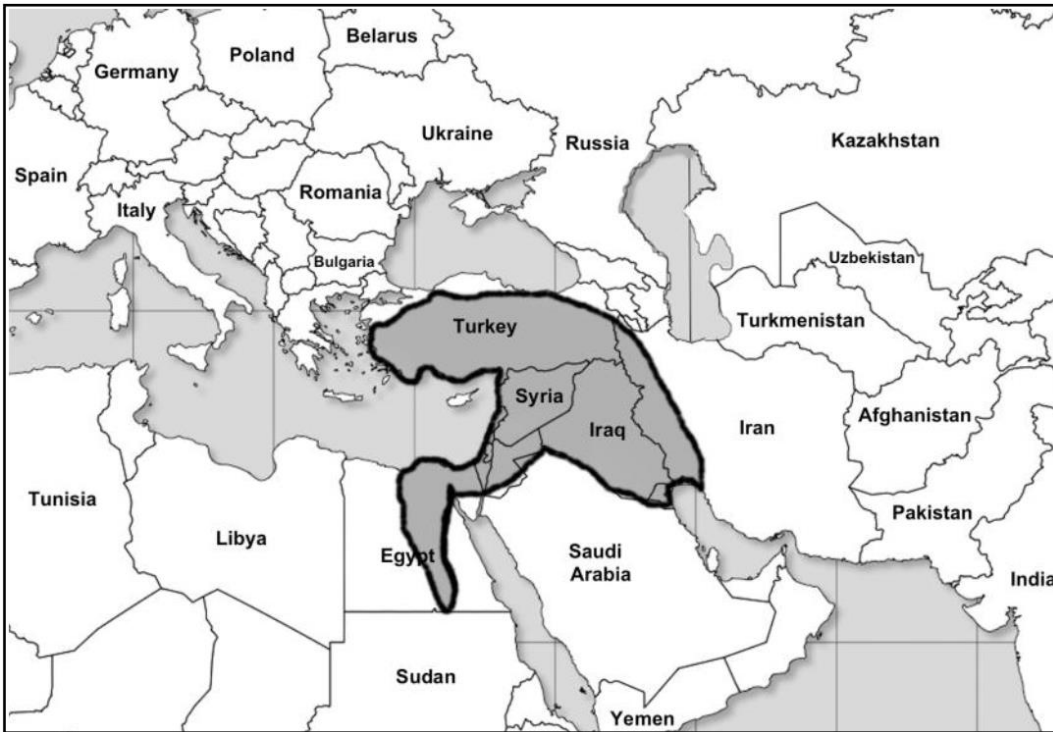

Fig. Harta Asiriei antice (c. 650 î.Cr.). Regiunea din care se va ridica Anticristul²⁴⁸

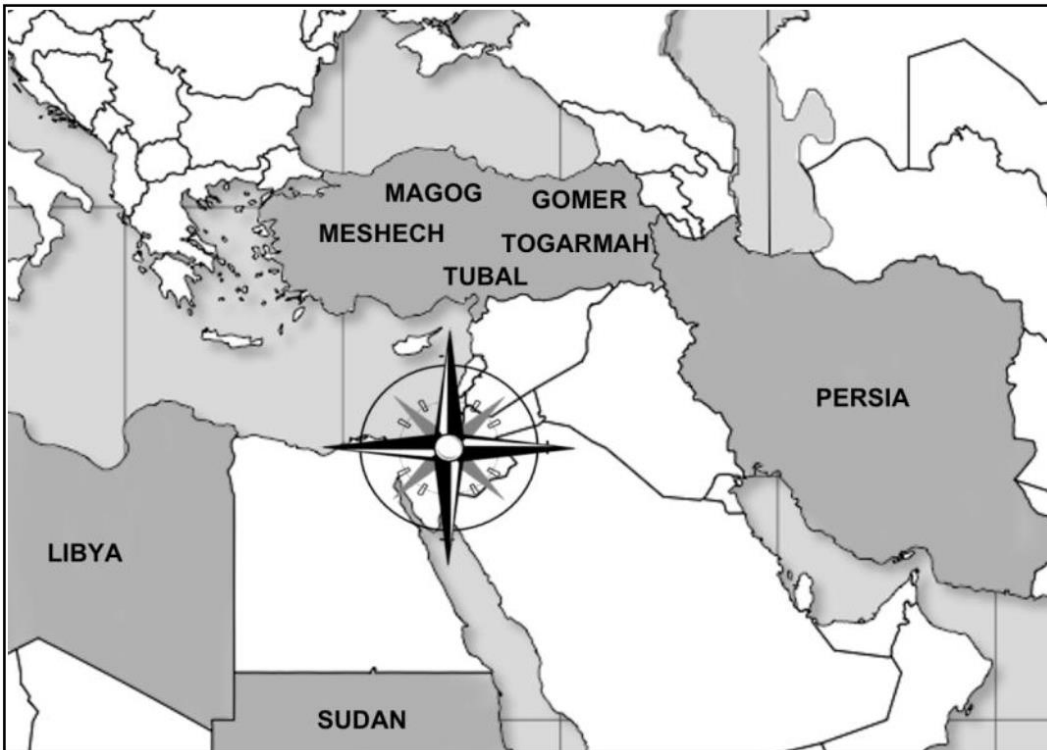

Fig. Națiunile invadatoare conform cu Ezechiel 38-39

²⁴⁸ *Moody Atlas of the Bible*, 850.

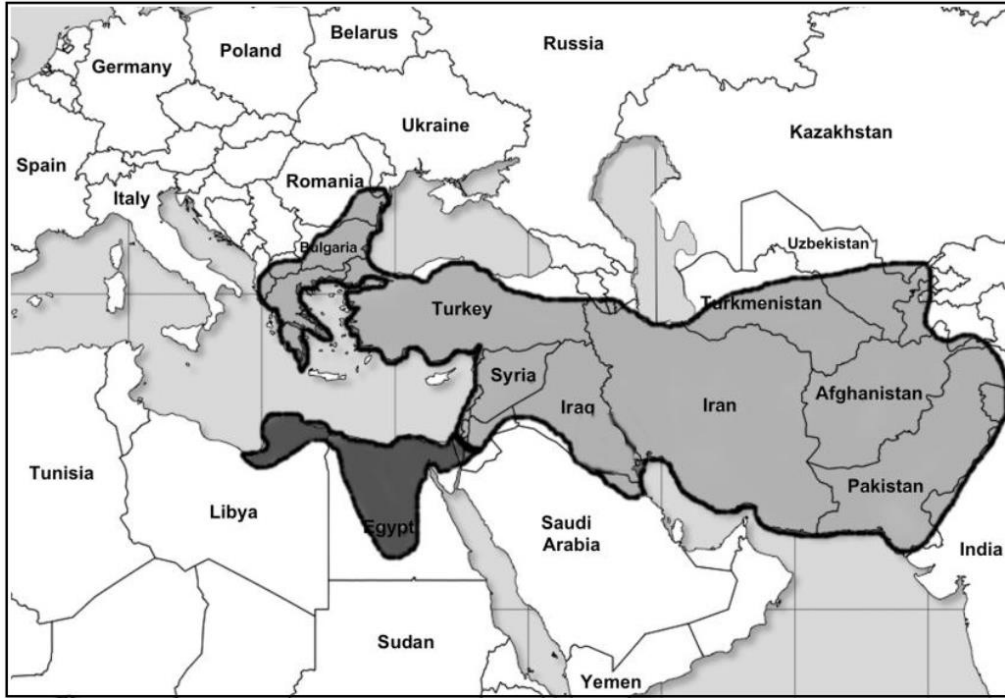

Fig. Regiunea dominației lui Anticrist, conform cu Daniel 11

Capitolul 18 Iubirea musulmanilor

Scriind această carte, sunt dureros de conștient de pericolul că unii dintre cei ce o vor citi vor folosi aceste informații pentru a-și consolida părerea că musulmanii sunt „dușmanul“ care ar trebui urât sau temut. Bineînțeles, ar fi tocmai răspunsul opus celui pe care Isus l-ar aștepta de la ucenicii Săi. Și ca atare, este imperativ să ne facem timp pentru acest capitol, care ne ajuta să vedem musulmanii prin ochii Săi, astfel încât să ne simțim încurajați și împuterniciți să le ducem Evanghelia.

În ultimă instanță, desfășurarea străvechiului conflict dintre musulmani, evrei și creștini a început cu povestea lui Avram și a lui Sarai, cărora mai târziu Domnul avea să le schimbe numele în Avraam și Sara. Așa se face că, în cartea Geneza, găsim originea acestei încheștări istorice. Domnul le promisese lui Avram și lui Sarai că într-o zi vor avea un copil, prin care toate națiunile pământului vor fi binecuvântate. Dar împlinirea promisiunii se lăsase așteptată și amândoi își pierduseră răbdarea și au început să ia lucrurile în propriile mâini. Groaznica idee pe care a avut-o Sarai este consemnată la începutul capitolului 16:

Sarai, soția lui Avram, nu-i născuse acestuia copii. Dar ea avea o sclavă egipteană, pe care o chema Agar, așa că i-a spus lui Avram: „Domnul m-a oprit să am copii. Intră, te rog, la sclava mea; poate voi primi copii prin ea.“ Avram a ascultat-o pe Sarai. Astfel, după ce Avram a locuit zece ani în Canaan, soția sa, Sarai, a luat-o pe egipteanca Agar, sclava sa, și i-a dat-o soțului ei, Avram, ca să-i fie soție. El a intrat la Agar... (vv. 1-4)

În mod regretabil, îngrozitoarea idee a lui Sarai de a-și pune soțul să se culce cu sclava ei și-a găsit perechea în acordul lui Avram care, tot atât de nesăbuit, a dat curs cererii acesteia. Și nu este deloc surprinzător faptul că începem să vedem, fără întârziere, efectul de bulgăre de zăpadă al alegerilor lor nehibzuite: „...iar aceasta a rămas însărcinată; când a văzut că a rămas însărcinată, Agar a privit-o cu dispreț pe stăpâna sa. Atunci Sarai i-a spus lui Avram: «Fie ca răul care mi se face să cadă peste tine! Ți-am dat-o în brațe pe sclava mea, iar când a descoperit că a rămas însărcinată, m-a privit cu dispreț. Domnul să judece între mine și tine!»“ (vv. 4-5).

Drept răspuns, Avram s-a dezis de orice responsabilitate pentru propriile acțiuni. Ba chiar i-a dat lui Sarai permisiunea de a se purta cu Agar după cum dorea: „Avram i-a răspuns lui Sarai: «Sclava ta este sub autoritatea ta; trateaz-o așa cum crezi că este bine!» Sarai a asuprit-o pe Agar, iar aceasta a fugit de la ea“ (v. 6).

Când Agar a ajuns în deșert, acolo i-a ieșit în întâmpinare Domnul, promițându-i că urmașii ei aveau să fie numeroși, atât de numeroși încât nu vor putea fi numărați:

Îngerul Domnului a găsit-o în pustie, lângă un izvor de apă – izvorul de lângă drumul care duce la Șur – și a întrebat-o: „Agar, sclava lui Sarai, de unde vii și unde mergi?“ „Fug de stăpâna mea, Sarai,“ a răspuns ea. Îngerul Domnului i-a zis: „Întoarce-te la stăpâna ta și supune-i-te. Îi voi înmulți atât de mult pe urmașii tăi, încât acea mulțime nu va putea fi numărată,“ a adăugat Îngerul Domnului. (vv. 7-10)

După aceea, a urmat unul dintre momentele de cumpănă ale istoriei. Dumnezeu Însuși a dat nume copilului lui Agar: „Îngerul Domnului i-a mai spus: «Iată că ești însărcinată și vei naște un fiu. Îi vei pune numele Ismael, pentru că Domnul a auzit despre asuprirea ta. El va fi ca un măgar sălbatic; va fi împotriva tuturor oamenilor, și toți oamenii vor fi împotriva lui; va locui separat de toți frații săi.»“ (vv. 11-12).

În acest punct, se impune să supunem considerației noastre două puncte. Mai întâi, numele Ismael înseamnă „Dumnezeu aude“. Foarte puțini sunt cei care au fost numiți de Dumnezeu înainte de naștere în Biblie, iar Ismael este unul dintre aceștia. Prin numele dat, Domnul i-a făcut lui Ismael o promisiune profetică: Dumnezeu îl va auzi. În al doilea rând, vedem că Ismael avea să fie „ca un măgar sălbatic“ care se va război cu toată lumea și cu care toată lumea va fi în conflict. Astăzi, musulmanii arabi, dintre care mulți se trag chiar din Ismael, se uită adesea la acest verset și îi acuză pe evrei că, acum mult timp, au inserat în Scripturi această profeție ca o insultă la adresa poporului arab.

Capitolul se încheie cu întoarcerea lui Agar în tabără.

Agar l-a numit pe Domnul Care i-a vorbit: „Dumnezeul Care mă vede“, zicându-și: „L-am văzut într-adevăr aici pe Cel Care mă vede.“ De aceea fântâna a fost numită Beer Lahai-Roi; ea se află între Kadeș și Bered. Agar i-a născut lui Avram un fiu, iar Avram i-a pus numele Ismael. Avram avea optzeci și șase de ani când Agar i l-a născut pe Ismael. (vv. 13-16).

Sărim acum peste paisprezece ani, la capitolul 21. Avram și Sarai se numesc acum Avraam și Sara. Aici, în sfârșit, se adevărește promisiunea Domnului, potrivit căreia li se va naște un fiu.

Domnul a avut grijă de Sara, după cum a spus și a făcut pentru ea ceea ce a promis. Sara a rămas însărcinată și i-a născut lui Avraam un fiu la bătrânețe, la vremea la care Dumnezeu îi spusese. Avraam i-a pus fiului său, pe care i-l născuse Sara, numele Isaac. Avraam l-a circumcis pe fiul său Isaac la opt zile, așa cum i-a poruncit Dumnezeu. Avraam avea o sută de ani când s-a născut fiul său Isaac. Sara a zis: „Dumnezeu m-a făcut să râd și oricine va auzi despre acest lucru va râde împreună cu mine. Cine i-ar fi spus lui Avraam că Sara va alăpta copii? a continuat ea. Totuși i-am născut un fiu la bătrânețe.“ (vv. 1-7)

Acum, cu mâhnire spun, vedem că cercul păcatului și al alegerilor greșite se închide pentru Avraam și Sara: „Copilul a crescut și a fost înțârcat. În ziua în care Isaac a fost înțârcat, Avraam a dat un ospăț mare. Dar Sara l-a văzut pe fiul egiptencei Agar, pe care aceasta i-l născuse lui Avraam, bătându-și joc și i-a spus lui Avraam: «Alung-o pe această sclavă și pe fiul ei, pentru că fiul acestei slave nu va moșteni împreună cu fiul meu Isaac!»“ (vv. 8-10).

Observați că, atunci când i-a dat-o pe Agar lui Avram, Sara a vorbit despre ea numind-o „soția“ lui, dar acum, în amărăciunea ei, îi zice „sclava aceea“. Sara i-a cerut lui Avraam să-i izgonească atât pe Agar, cât și pe Ismael, în afara taberei, afară din familie, în deșert.

După cum era de așteptat, Avraam a fost foarte tulburat: „Acest lucru l-a tulburat mult pe Avraam, pentru că-l avea în vedere pe fiul său. Dar Dumnezeu i-a spus lui Avraam: «Nu fi tulburat din cauza băiatului și a slavei tale; ascult-o pe Sara în tot ce îți spune, pentru că prin Isaac își va primi numele sămânța ta. Cât despre fiul slavei tale, îl voi face și pe el un neam, pentru că și el este urmașul tău.»“ (vv. 11-13).

Această poruncă a Domnului de a-l alunga pe Ismael le-ar putea părea aspră multora. Dar, în esență, ceea ce spune Dumnezeu este că planul grandios de răscumpărare al lui Dumnezeu se va împlini prin intermediul urmașilor lui Isaac. În joc era salvarea întregii creații a lui Dumnezeu. Și, oricât de dure ar suna aceste cuvinte, fericirea lui Ismael trebuia sacrificată pentru binele comun. În fond, Avraam culegea acum dureroasele roade ale refuzului său de a se bizui pe promisiunea Domnului.

Avraam s-a sculat dis-de-dimineată, a luat niște pâine și un burdof cu apă și i le-a dat lui Agar, punându-i-le pe umăr; i-a dat și copilul și a izgonit-o. Ea a plecat și a rătăcit în pustia Beer-Șeba. Când apa din burdof s-a terminat, Agar a pus copilul sub unul dintre tufișuri, apoi s-a dus și a șezut singură mai departe, ca la o

aruncătură de arc, pentru că se gândea: „Să nu văd moartea copilului.“ Șezând acolo, ea a început să plângă. (vv. 14-16)

Astfel, într-o singură zi, Ismael și-a pierdut căminul, tatăl și familia. Și, ca și când lucrurile nu erau deja destul de rele, acum până și mama lui îl abandonase, lăsându-l să moară de deshidratare.

Atunci a intervenit Domnul.

Dumnezeu aude strigătul lui Ismael

Ceea ce se întâmplă în continuare este o frumoasă pildă a caracterului și naturii Dumnezeului Bibliei. Acțiunile Sale pline de iubire au împlinit numele profetic pe care El Însuși i-l dăduse lui Ismael: „Dumnezeu a auzit glasul copilului, iar Îngerul lui Dumnezeu a strigat-o pe Agar din cer și i-a zis: «Ce se întâmplă, Agar? Nu te teme, pentru că Dumnezeu a auzit glasul băiatului din locul în care este. Scoală-te, ridică băiatul și ține-l de mână, pentru că voi face din el un neam mare»“ (Geneza 21:17-18).

Încă o dată, Dumnezeu a promis că va face din Ismael o națiune mare. Pasajul se încheie arătând felul în care Dumnezeu i-a purtat de grijă lui Ismael: „, Apoi Dumnezeu i-a deschis ochii, iar ea a văzut o fântână cu apă. S-a dus, a umplut burduful cu apă și i-a dat băiatului să bea. Dumnezeu a fost cu băiatul, iar el a crescut, a locuit în pustie și a ajuns arcaș. A locuit în pustia Paran, iar mama lui i-a luat o soție din țara Egiptului“ (vv. 19-21).

Acum, este ușor să auzim astfel de istorisiri și să le tratăm cu ușurătate, ca pe niște simple povești de școală duminicală. Dar adevărul este că aceasta este o povestire adevărată. Un eveniment foarte traumatizant s-a întâmplat de-adevăratelea unui băiat de paisprezece ani. Încercați să vă imaginați șocul prin care a trecut Ismael. Într-o singură zi, a lăsat în urmă fericirea de copil pe care o trăia alături de familia sa, cu un tată, o mamă și o moștenire, trecând la singurătatea deșertului și ajungând lipsit de familie, fără tată, fără vreo moștenire și părăsit și lăsat să moară până și de mama lui. Era singur pe lume. În tot acest timp, în mintea lui Ismael, pentru toate acestea de vină era frățiorul lui bebeluș; Isaac îi furase *totul*. Îi uzurpase tatăl, casa, dreptul primit prin naștere – ba chiar însăși viața!

Nașterea islamului

Nu pot pretinde că înțeleg pe deplin puterea tiparelor generaționale de păcat și înrobire. Știu, însă, că prezența sau absența binecuvântării paterne în viața unui copil este un factor puternic pentru starea de bine a acestuia. Dacă ar fi să ghicesc cât de profund este impactul pe care îl au aceste lucruri asupra unei persoane, aș tinde să cred că afectează doar câteva generații. În povestea lui Ismael și a descendenților săi avem, însă, un exemplu extraordinar, care ne arată cât de adânci pot fi rănilor, trauma și frângerea omului. După aproximativ două mii șase sute de ani de la viața și moartea lui Ismael, un descendent direct al acestuia, pe nume Mohamed, s-a ridicat „profet“ al unei noi religii numite islam. Și ce declară religia islamului? Între doctrinele cele mai fundamentale ale acesteia regăsim următoarele:

- Dumnezeu nu este Tată!
- Dumnezeu nu are niciun Fiu!
- Ismael, nu Isaac, este moștenitorul promisiunilor avraamice!

Se poate lesne vedea că amărăciunea generațională a lui Ismael își găsește un canal de transmitere prin învățăturile lui Mohamed. Deloc surprinzător, Mohamed însuși era orfan, pierzând în timpul copilăriei sale pe câțiva dintre cei mai apropiați îngrijitori ai săi. Așadar, resentimentele lui Ismael și-au găsit în Mohamed un canal perfect de aerisire. În sens spiritual,

deci, am putea vedea islamul ca pe un strigăt frânt și amar al lui Ismael cel lipsit de tată și orfan, memorializat și canonizat ca religie – cea mai mare religie anticristică pe care i-a fost dat lumii să o vadă.

Doctrinile islamului: Doctrinile lui Anticrist

Înțeleg că este o declarație foarte îndrăzneță să afirm despre o altă religie că îmbrățișează „doctrinile lui Anticrist“. Dar, din definiția biblică a acestui termen, declarația mea este cu totul întemeiată. Apostolul Ioan a definit spiritul lui Anticrist astfel: „Cine este mincinosul, dacă nu cel care neagă că Isus este Cristosul? Acela este anticristul: cel care-I neagă pe Tatăl și pe Fiul. Oricine-L neagă pe Fiul nu-L are nici pe Tatăl. Cel care-L mărturisește pe Fiul Îl are și pe Tatăl“ (1 Ioan 2:22-23).

Acum, unii vor spune că islamul nu neagă că Isus este Mesia/Cristosul, dar această obiecție este irelevantă. Deși islamul îi aplică, într-adevăr, lui Isus (pe care Coranul îl numește, în mod greșit, „Isa“) titlul de Mesia (arabă: *Masih*), termenul este deposedat de orice sens biblic. În credința islamică, termenul de *Mesia* se referă, simplu, la cineva care face parte dintr-un lung șir de profeți. Singurul factor care îl distinge pe Isa de alți profeți musulmani este acela că s-a născut dintr-o fecioară. Dar în ce privește rolul Său mesianic de răscumpărător divin, rege și salvator al tuturor celor ce își pun credința în El, islamul neagă la modul absolut toate acestea. După cum afirmă misiologul Jeff Morton, „cuvintele sunt cutii care conțin sensuri“. Simplul fapt că islamul îi dă lui Isus titlul de Mesia nu înseamnă că Îl afirmă ca *Mesia* în sensul cel biblic și corect. Așadar, este cu totul corect să spunem că, în sensul cel mai adevărat, islamul neagă faptul că Isus este Mesia. Mai mult, islamul neagă, de asemenea, în mod clar, pe Tatăl și pe Fiul. Să vedem, pe scurt, ce înseamnă acest lucru.

Islamul neagă calitatea de Tată a lui Dumnezeu

Potrivit doctrinei islamice, dacă Allah este comparat cu orice lucru de pe pământ, comparația îi depreciază valoarea. Prin urmare, Coranul învață că Allah nu este tată (unul care naște) și cu siguranță nu este fiu (unul născut): „Spune: «Unul este Dumnezeu. Dumnezeu!... Absolutul! El nu naște și nu se naște, și nimeni nu-I este asemenea»” (Sura 112:1-4).

De fapt, islamul înțelege greșit termenul de *tată* și *fiu* în raport cu doctrina creștină. Biblia nu folosește termenii de *născut*, *tată* sau *fiu* într-o manieră care inferează reproducerea sexuală, ci fiecare dintre aceștia sugerează o relație specială. Așadar, atunci când apostolul Ioan a spus despre Isus că este „singurul născut din Tatăl“ (Ioan 1:14), transmitea ideea dumnezeirii unice a lui Isus. În același fel, atunci când apostolul Pavel a vorbit despre Isus ca fiind „cel întâi născut din toată creația“ (Col. 1:15), sublinia preeminența lui Mesia sau poziția Sa primară de Creator al tuturor lucrurilor. Deși înțelege în chip fundamental eronat adevăratele învățături ale Bibliei legate de paternitatea lui Dumnezeu și filialitatea lui Isus, negându-le, islamul respinge, în fapt, doctrinele cele mai fundamentale și esențiale ale credinței creștine, afirmând ceea ce apostolul Ioan numește doctrinile lui Anticrist. Faptul acesta este de netăgăduit. Dar, pe lângă faptul că neagă calitatea de Tată a lui Dumnezeu, islamul neagă, totodată, foarte direct și foarte agresiv, de altfel, faptul că Isus, Mesia, este Fiul lui Dumnezeu.

Islamul neagă calitatea de Fiu a lui Isus Mesia

Redăm, în continuare, două pasaje din Coran care neagă în mod expres calitatea de Fiu a lui Isus. În cel dintâi, creștinii sunt atacați și numiți blasfemiatori: „Ei au spus: «Milostivul și-a luat un fiu!» Voi faceți un lucru ce nu se cade! Aproape că cerurile se despică la acest cuvânt, că pământul se crapă și munții se năruie! Ei i-au dat Milostivului un fiu! Nu se cade ca Milostivul

să-și ia fii! Toți cei care sunt în ceruri și pe pământ vin către Milostivul ca robi umili“ (Sura 19:88-92, Coran arab-român)

În continuare, noi suntem egali cu păgânii, asupra cărora stă blestemul lui Allah: „Creștinii au spus: «Cristos este fiul lui Dumnezeu!» Aceasta este vorba din gura lor și ei repetă vorba celor care tăgăduiau odinioară. Să-i bată Dumnezeu! Cum de se întorc de la adevăr!“ (Sura 9:30, Coran arab-român).

Nici că ar putea fi mai clar de-atât! Coranul atacă direct doctrinele cele mai fundamentale și esențiale ale credinței biblice. De fapt, este chiar cinstit să spunem că crezul islamului, cunoscut sub denumirea de *shahada*, este crezul cel mai anticristic cunoscut vreodată de omenire.

Shahada: Crezul lui Anticrist

Dacă dorește cineva să se convertească la islam, recită shahada. Peste tot în lumea islamică, shahada, sau mărturisirea de credință islamică, este declarată cu regularitate în rândul musulmanilor. Este, de asemenea, prima rostire pe care o aude fiecare copil de musulman, căruia tatăl îi șoptește la ureche aceste cuvinte. În arabă, shahada este transliterată astfel: „*La ilah ha il Allah, Muhammadan Rasul-Allah.*“ Traducerea este „Nu este alt dumnezeu în afară de Allah, iar Mohamed este ultimul lui mesager.“ Prima componentă a crezului afirmă că Allah al islamului este Singurul Dumnezeu Suprem Adevărat. Nu Iahve, numele pe care îl cunoștea și îl folosea fiecare profet din Biblie, ci Allah, zeul islamului. Cea de-a doua componentă este că Mohamed, nu Isus, este cel din urmă mesager, sau trimis, al lui Allah. Așadar, într-o singură declarație foarte succintă, islamul izbuteste să formuleze o confesiune de credință perfect anticristică.

Islamul interzice adopția

Dacă ținem cont de perfecta manifestare a amărăciunii lui Ismael în islam prin spiritul anticristic al acestuia, nu este deloc surprinzător faptul că islamul interzice adopția. Musulmanii au voie să crească copilul altcuiva; ba chiar sunt încurajați să o facă, dacă acesta și-a pierdut părinții, dar Coranul le interzice în mod expres să adopte vreun copil. Chiar dacă au voie să ia sub acoperișul lor un alt copil, acesta nu poate lua niciodată numele familiei. Proscrierea Coranului împotriva adopției afirmă: „Dumnezeu n-a pus două inimi în trupul omului. El nu le-a făcut pe soțiile voastre de care vă despărțiți deopotrivă cu mamele voastre, precum nu i-a făcut nici pe copiii voștri de suflet deopotrivă cu fiii voștri. Aceasta este numai spusa voastră cu gurile voastre, însă Dumnezeu spune Adevărul, căci El arată Calea. Chemați-i după tații lor, așa este mai drept înaintea lui Dumnezeu, însă dacă nu le cunoașteți tații, ei sunt frații voștri întru credință, oblăduiții voștri“ (Sura 33:4-5, Coran arab-român).

Conform doctrinei islamice, un copil care este adus în sânul unei familii poate, când se face mare, să se căsătorească cu ceilalți copii ai familiei, dar nu ar avea niciodată parte de numele sau de moștenirea acelei familii.

Evangelhia este înfiere

Această chestiune este deosebit de presantă pentru mine, personal, întrucât eu și soția mea suntem profund dedicați cauzei adopției. În acest ultim an, am adoptat un fiu și, în momentul scrierii acestei cărți, suntem în proces de a adopta un alt copil. Experiența a fost cu adevărat miraculoasă și una dintre cele mai importante binecuvântări din viețile noastre. În copleșitoarea dragoste pe care i-o purtăm fiului nostru, am putut întrezări și o frântură din iubirea pe care ne-o poartă nouă Tatăl. Dar frumusețea propriei mele relații cu Dumnezeu, pe care Îl cunosc ca Tată, mă și întristează când mă duc cu gândul la faptul că musulmanii îl privesc pe Allah așa cum se uită un sclav la stăpânul lui. Distincția este surprinsă cu multă elocință de apostolul Pavel: „Voi

n-ați primit un duh de robie, ca să vă fie din nou teamă, ci ați primit Duhul înfierii prin care strigăm: «Abba!», adică «Tată!»» (Romani 8:15).

Înainte de a Se înălța la Tatăl, Isus le-a promis discipolilor Săi că va fi întotdeauna cu ei prin Duhul Sfânt și că nu îi va lăsa orfani: „Iar Eu Îl voi ruga pe Tatăl și El vă va da un alt Apărător, Care să fie cu voi în veac, și anume Duhul adevărului, pe Care lumea nu-L poate primi, pentru că nici nu-L vede, nici nu-L cunoaște. Voi Îl cunoașteți, pentru că rămâne cu voi și va fi în voi. Nu vă voi lăsa orfani; voi veni iarăși la voi” (Ioan 14:16-18).

Este esențial să ne ținem cu dinții de această idee. Pe tot cuprinsul pământului sunt mai bine de 18,3 milioane de orfani. Atunci când văd imagini cu orfani care stau pe marginea drumului, să zicem în Uganda sau Sudan, mă gândesc la fiul meu. Mă gândesc la zâmbetul lui larg și la personalitatea lui amuzantă și energică. Îmi închipui cum m-aș simți dacă fiul meu ar fi singur, având poate doar doi sau trei anișori, și nu s-ar găsi nimeni pe lume să-l aline, la care să se îndrepte și care să lupte pentru cauza lui. Dacă fiul meu s-ar afla în situația asta, aș sfâșia lumea în două doar ca să ajung până la el și să-l scap. Nu mi-ar păsa câți bani m-ar costa. Aș da tot ceea ce posed doar ca să-l pot salva. Și dacă nu m-aș putea duce în persoană până la el, le-aș spune tuturor prietenilor mei să se ducă ei în locul meu, dacă îmi sunt cu adevărat prieteni. Și, chiar și așa, știu că asta nu ar fi decât o umbră a dragostei pe care o poartă Tatăl fiecăruia dintre acești orfani ai pământului, fiecăruia din cei 18 milioane, până la cel din urmă. Tatăl arde de compasiune, stăruind pe lângă cei ce suntem ai Săi pe tot cuprinsul pământului să ne ducem și să salvăm pe cât mai mulți cu putință. Bineînțeles, este ușor să predic acest mesaj Bisericii, pentru că este vorba de copii inocenți și lipsiți de apărare și de bebeluși adorabili. Oamenilor sunt ușor mișcați de compasiune pentru acești micuți pierduți. Dar tot așa cum Își cheamă oamenii să se ducă și să salveze pe orfanii fizici ai pământului, Dumnezeu arde de dorința ca cei ce sunt ai Săi să meargă și să salveze musulmanii, care sunt, în atâtea privințe, orfanii spirituali ai pământului. Musulmanii sunt, în mare parte, un popor căutător de Dumnezeu. Dar li s-a vândut un act de vânzare și cumpărare fals. Dumnezeuul născocit de ei este un stăpân de sclavi, distant și absent, care pretinde totul, fără a da nimic în schimb, decât o veșnicie petrecută în iad. Musulmanii sunt „căutători de Dumnezeu“, dar sunt cât se poate de pierduți. Ei Îl neagă pe Fiul și nu Îl au pe Tatăl. Și, mai presus de toate acestea, musulmanii sunt gruparea de oameni cea mai mare și mai neevanghelizată din toată lumea. Domnul Îi cheamă pe ai Lui să dea totul ca să îi salveze pe copiii pierduți ai lui Ismael.

Datoria noastră creștinească față de musulmani

În lumina înțelegerii pe care am dobândit-o examinând o parte din povestea lui Ismael, vreau să enumăr, pe scurt, câteva lucruri pe care credincioșii trebuie să le facă în eforturile lor de a duce Evanghelia la musulmani. Primul este să rostească adevărul cu îndrăzneală. Toate pe lumea asta îi împing pe credincioși să-și păstreze opiniile pentru ei, să închidă gura. Dar dacă islamul duce la pierderea a milioane și milioane de musulmani în iazul de foc, atunci el trebuie să fie, pe vecie, dușmanul nostru. Da, Dumnezeu are, cu adevărat, un Fiu. Numele Lui este Isus și „binecuvântat este cel ce își găsește adăpostul în El“ (Psalmul 2:12). Nu putem inventa nicio scuză ca să nu dăm glas adevărului cu îndrăzneală. Dragostea ne cere să o facem.

În al doilea rând, credincioșii trebuie să demonstreze extraordinara și neabătuta dragoste a Tatălui față de musulmani. Lumea islamică nu este o cultură a Crucii. Ca atare, atunci când Biserica trăiește cu adevărat ca Trup al lui Mesia cel răstignit, musulmanii vor fi mișcați. Iar mulți vor fi schimbați pentru totdeauna.

În al treilea rând, rugăciunile Bisericii trebuie să se axeze pe promisiunea profetică pe care Tatăl a înscris-o în însuși numele lui Ismael și să strige: „Tată, auzi, încă o dată, strigătul lui

Ismael! Fă pentru urmașii lui ceea ce ai făcut și pentru noi. Deschide-le ochii! Îndepărtează-le orbirea și descoperă-li-L pe Isus ca Fiul al lui Dumnezeu. Salvează o mulțime de musulmani, o, Tată!“

Și, în sfârșit, să iubim pe poporul lui Dumnezeu, evreii. O realitate tristă, dar adevărată, este că mulți musulmani, chiar și convertiți la creștinism, continuă să își mențină anti-semitismul. Motivul este, simplu, acela că multe biserici îmbrățișează teologia înlocuirii²⁴⁹ și diverse alte idei teologice care încurajează anti-semitismul. Voi avea îndrăzneala să afirm sus și tare că, dacă te găsești într-o astfel de biserică, ar trebui să cauți o alta. Domnul nu va închide ochii, pur și simplu, în fața unui anti-semitism atât de sistemic. Și astfel, după ce am condus musulmanii să-L iubească pe Tatăl și să-L accepte pe Isus ca Fiul divin al lui Dumnezeu, trebuie, de asemenea, să depunem toate eforturile pentru a-i ucenici și a-i învăța cum să-l iubească pe fratele lor Isaac. Abia atunci și numai atunci, procesul de reconciliere va fi încheiat, iar familia lui Avraam va fi restaurată.

²⁴⁹ Teologia înlocuirii, definită simplu, este credința că Dumnezeu a înlocuit Israelul (evreii) ca popor ales al Său cu trupul lui Cristos (Biserica). Promisiunile care aparțineau cândva lui Israel, susțin adepții acesteia, sunt acum ale Bisericii și doar ale ei, întrucât Dumnezeu a „divorțat“ de Israel (o altă teologie defectuoasă, bazată pe scoaterea din context a versetului din Ieremia 3:8).

Capitolul 19

Îndurarea Domnului: Speranță pentru mijlocitori

De-a lungul acestei cărți, am examinat numeroasele pasaje care arată că țările islamice din jurul Israelului sunt principalele națiuni care vor îndeplini rolul viitorului imperiu al lui Anticrist. Am discutat, de asemenea, faptul că credința atât de larg răspândită că împărăția lui Anticrist va fi complet universală nu se aliază cu Scriptura. Am aflat, de pildă, că unele națiuni vor scăpa controlului lui Anticrist. Altele se vor război cu el până la întoarcerea lui Isus. Evaluând toate datele biblice, putem conchide că națiunile care vor avea parte de cea mai aspră judecată în Ziua Domnului sunt națiunile islamice din jurul țării Israelului. Deși nu încapе îndoială că fiecare națiune a pământului, până la cea din urmă, va intra sub judecata lui Dumnezeu, cele care vor fi judecate cu cea mai mare severitate de către Mesia sunt cele însemnate pentru judecată în repetate rânduri, peste tot în Scriptură. Atunci când oamenii mă întrebă care națiuni se vor alia cu Anticristul, încerc să comentez într-o manieră care să reflecte accentul pe care îl pune Scriptura. Spun simplu că în „vârful sulitei“ viitorului imperiu anticristic se vor afla națiunile islamice care înconjoară Israelul. Care națiuni vor alcătui „coada sulitei“ rămâne de văzut. Nu cunoaștem acest aspect, pentru că, în afara unei liste de națiuni din Orientul Mijlociu și Africa de Nord, Biblia nu ne spune care țări îl vor urma pe Anticrist.

Chiar dacă poziția acestei cărți este, în chip mărturisit, netradițională, gândiți-vă la alternativa, larg îmbrățișată, care vede toate națiunile pământului, până la cea din urmă, în alianță cu Anticristul. Asta mă face să întreb: atunci când Se va întoarce Isus pentru judecata națiunilor specificate peste tot în Scripturile profetice, îi va anihila El oare pe toți? Va omorî El fiecare bărbat, femeie și copil din toate națiunile pe care le va judeca? Deși există anumite pasaje care par a înfățișa o imagine atât de sumbră, o lectură deplină a Scripturilor ne arată altceva. Isus va judeca pe cei vinovați și, în mod clar, îi va scuti pe mulți din sânul națiunilor pe care le judecă. Să trecem în revistă câteva pasaje din care reiese acest lucru.

Zaharia 14

Profetul Zaharia a scris despre „supraviețuitori“ dintre națiunile care au venit împotriva Ierusalimului. Este vorba despre națiuni care îl vor urma pe Anticrist în atacarea Israelului. Totuși, în timpul domniei de o mie de ani a lui Mesia, supraviețuitorii din sânul acestor națiuni se vor duce la Ierusalim ca să-I aducă închinare Domnului: „Toți cei rămași, din toate neamurile care au atacat Ierusalimul, se vor duce an de an să se închine Împăratului, Domnul Oștirilor, și să celebreze Sărbătoarea Corturilor“ (14:16).

Țefania 3

În profeția lui Țefania, Domnul cheamă națiunile să se pocăiască de idolatria lor și de respingerea Lui. Din cauză că acestea nu vor să se pocăiască, El le va aduce la Ierusalim în Ziua Domnului și Își va revărsa mânia asupra lor, ca să le smerească și să le conducă la pocăință: „De aceea, așteptați-Mă numai, zice DOMNUL, până în ziua în care Mă voi scula să mărturisesc, căci am hotărât să adun neamurile, să strâng regatele ca să-Mi revărs asupra lor indignarea, toată aprinderea mâniei Mele! Tot pământul va fi mistuit de focul geloziei Mele! Atunci le voi da popoarelor buze curate, pentru ca toți să cheme Numele DOMNULUI și să-I slujească umăr“ (3:8-9).

Trebuie să păstrăm întotdeauna în minte faptul că scopul ultim al mâniei aprige a Domnului față de națiuni și oameni este curățirea și conducerea acestora la pocăință. Vedem aici că, până și în cazul națiunilor inamice care vin împotriva Ierusalimului, Domnul dorește fierbinte pocăința

lor. Până la urmă, acestea vor deveni închinătoare, servindu-L pe Domnul împreună cu poporul Său, Israel.

Isaia 19

Deși exprimat inițial ca o profeție împotriva Egiptului, pasajul din Isaia 19 se încheie cu câteva promisiuni minunate pentru rămășița egiptenilor care vor trăi în timpul domniei mesianice a lui Isus. În versetul 1, Mesia se duce călare în Egipt ca să-l judece: „Iată! DOMNUL călărește pe un nor iute, venind înspre Egipt. Zeii Egiptului vor tremura în fața Sa, iar inima egiptenilor se va-nmăia înlăuntrul lor.“

Din versetul 2 până la 21, citim despre multele dificultăți de care va avea parte Egiptul, de la dominația unui „stăpân crud“ până la război civil, secetă, foamete și colaps economic. Dar, pe măsură ce capitolul se apropie de încheiere, vedem că, în ciuda asprelor judecăți ale Domnului față de Egipt, în timpul erei mesianice, acesta va fi considerat una cu Israelul, poporul Său.

„DOMNUL va lovi Egiptul; îl va lovi, dar îl va vindeca. Ei se vor întoarce la DOMNUL, iar El va răspunde cererilor lor și îi va vindeca. În ziua aceea va fi un drum larg din Egipt și până în Asiria, iar asirienii vor veni în Egipt, și egiptenii în Asiria. Egiptenii se vor închina împreună cu asirienii. În ziua aceea Israel va fi al treilea popor, împreună cu Egiptul și Asiria, care va fi o binecuvântare în mijlocul pământului. DOMNUL Oștirilor îi va binecuvânta, zicând: «Binecuvântat să fie Egiptul, poporul Meu, Asiria, lucrarea mâinilor Mele, și Israel, moștenirea Mea!»“ (vv. 22-25)

În ciuda faptului că Domnul va „lovi“ în mod clar Egiptul, tot El îl va și „vindeca“. Acestea sunt promisiuni pentru care se pot ruga azi cei ce iubesc Egiptul! Deși viitoarele judecăți ale lui Dumnezeu față de Egipt sunt sigure, tot așa este și marea Sa îndurare. Gândindu-se la viitoarea judecată a lumii islamice mai largi, credincioșii trebuie să fie foarte atenți să nu piardă niciodată din vedere dorința arzătoare a Domnului de a salva o rămășiță din sânul musulmanilor pentru Sine și pentru gloria Sa. Chiar dacă suntem nevoiți să admitem că Scripturile accentuează în repetate rânduri faptul că lumea islamică va fi judecată, răspunsul nostru la aceste lucruri nu trebuie să fie acela de a cădea pradă unui fatalism pasiv. De asemenea, nu trebuie să uităm niciodată de comunitățile creștine din aceste națiuni islamice. Răspunsul Bisericii trebuie să fie mijlocirea! Trebuie să strigăm după îndurare și să ne dedicăm rugăciunii pentru lumea islamică, pentru ca Domnul să facă pentru musulmani ceea ce a făcut și pentru noi. Trebuie să ne rugăm pentru ca harul ce ni s-a arătat nouă să le fie descoperit și musulmanilor, ca inimile lor să fie înmuiate, să li se deschidă ochii și să fie un mare seceriș din rândul musulmanilor pământului. Aș susține chiar că acesta este unul dintre cele mai importante mandate ale Bisericii de azi.

Isaia 60

Isaia 60 este, probabil, cel mai frumos capitol din Biblie care vorbește despre Împărăția lui Mesia. Găsim aici câteva referințe foarte clare la oamenii pământului care vor veni și vor sluji poporul evreu și pe Regele lor, în Israel.

Pasajul începe cu: „Ridică-te! Strălucește! Căci lumina ta a venit și slava DOMNULUI a răsărit peste tine“ (v. 1).

Vedem apoi, însă, că națiunile și regii străini se vor întoarce spre Israel, aducându-și bogățiile ca ofrande de pace: „Iată! Deși întunericul învăluie pământul, și negura groasă acoperă popoarele, peste tine răsare DOMNUL și slava Lui apare deasupra ta. Neamurile vor veni la lumina ta și împărații vor lua parte la strălucirea zorilor tale. Ridică-ți ochii și privește în jur! Cu toții se adună și vin la tine: fiii tăi vor veni de departe, iar ficele tale vor fi aduse pe

brațe. Văzând acestea vei radia de bucurie, inima ta va tresări și va fi fericită, căci belșugul mării1 va fi adus la tine, la tine vor veni bogățiile neamurilor“ (vv. 2-5).

După aceea, ni se spune, specific, care națiuni vor veni:

O mulțime de cămile îți vor străbate țara, cămile tinere din Midian și Efa. Toți cei din Șeba vor veni aducând aur și tămâie și vestind laudele DOMNULUI. Toate turmele Chedarului vor fi adunate la tine; berbecii din Nebaiot vor fi la dispoziția ta, suindu-se pe altarul Meu ca jertfe primite, iar Eu Îmi voi împodobi slăvita Mea Casă (vv. 6-7).

Numele de Midian, Șeba, Chedar indică regiunea actualei Arabiei Saudite și până în sud, la Yemen. Uitați-vă ce vor face locuitorii acestor națiuni: „Cine sunt aceștia care zboară ca niște nori și ca niște porumbei spre cuiburile lor? Ținuturile de lângă mare Mă așteaptă, iar corăbiile de Tarșis sunt cele dintâi care îți aduc fiii de departe, împreună cu argintul și aurul lor, pentru Numele DOMNULUI, Dumnezeuul tău, și pentru Sfântul lui Israel, căci El te-a împodobit cu glorie“ (vv. 8-9).

Următorul verset nici nu ar putea fi mai clar cu privire la reconstrucția Israelului de către națiunile străine și la contribuția adusă de acestea la înfrumusețarea Israelului: „Străinii îți vor reface zidurile și împărății lor îți vor sluji, pentru că, deși în mânia Mea te-am lovit, totuși în bunătatea Mea îți arăt îndurare“ (v. 10).

Porțile Israelului sunt lăsate, în mod specific, deschise, pentru ca bogățiile și ofrandele națiunilor înconjurătoare să poată fi aduse la Ierusalim în cinstea atât a poporului evreu, cât și a Regelui acestuia, Isus: „Porțile tale vor fi pentru totdeauna deschise; ele nu vor fi închise nici ziua și nici noaptea, pentru ca neamurile să îți aducă bogăția lor, cu împărății lor în fruntea procesiunii. Căci neamul și împărăția care nu-ți vor sluji vor pieri; neamurile acelea vor fi în întregime pustiite“ (vv. 11-12).

Am examinat mai devreme Ioel 3, care spune că Tirul și Sidonul, corespunzând Libanului modern, va fi judecat în Ziua Domnului. Dar vedem aici că Libanul se numără printre națiunile care vin cu daruri la Israel: „Gloria Libanului va veni la tine – chiparosul, ulmul și pinul împreună – pentru a împodobi locul Sanctuarului Meu și Eu voi glorifica astfel locul unde Mi se odihnesc picioarele“ (v. 13).

În ciuda limbajului folosit frecvent în multe din diversele pasaje legate de Ziua Domnului, care pare, pe alocuri, să vorbească despre o totală anihilare a diverselor națiuni înconjurătoare, vedem că mulți cetățeni ai acestora vor fi, în mod clar, scutiți, rămânând cu viață și slujind poporul evreu în Împărăția mesianică:

Urmașii celor ce te-au asuprit vor veni plecându-se înaintea ta și cei ce te-au disprețuit se vor prosterna la picioarele tale; te vor numi Cetatea DOMNULUI, Sionul Sfântului lui Israel. În loc să mai fii părăsită, urâtă și ocolită de toți, Eu voi face din tine o minunăție veșnică și o pricină de bucurie pentru toate generațiile. Vei suge laptele neamurilor, vei suge bogățiile împărățiilor și vei înțelege că Eu, DOMNUL, sunt mântuitorul și răscumpărătorul tău, puternicul lui Iacov. (vv. 14-16, sublinierea noastră)

Această promisiune profetică este frumoasă nu doar pentru poporul evreu, ci și pentru națiunile musulmane! În ciuda urii crâncene și înverșunate a acestora față de poporul Său, Domnul are bunătatea de a cruța și de a scăpa pe mulți musulmani, făcându-i ai Săi. Asta ne duce cu gândul la cuvintele apostolului Pavel: „Uită-te deci la bunătatea și la severitatea lui Dumnezeu“ (Romani 11:22).

În concluzie, pe de o parte, această carte a scos în evidență faptul că cele mai severe judecăți ale lui Isus vor fi revărsate asupra unui număr limitat de națiuni și doar asupra unui anumit număr

de oameni din acestea. Până și unora dintre cei ce disprețuiesc și atacă Israelul, li se va arăta milă. Pe de altă parte, poziția populară adoptată de mulți profesori de profeții Îl vede pe Isus întorcându-Se într-o lume divizată strict între urmașii lui Isus și urmașii lui Anticrist. De asemenea, aceștia susțin că, la revenirea lui Isus, fiecare necredincios va fi imediat anihilat. După cum afirmă David Reagan, la întoarcerea Sa, Isus, „va purcede la judecata tuturor celor rămași cu viață, deopotrivă dintre neamuri și dintre evrei... Celor mântuiți li se va da voie să intre în Mileniu în carne și oase. Cei nemântuiți vor fi condamnați la moarte și la Hades.”²⁵⁰ Nathan Jones dă glas aceluiași sentimente. Vorbind despre ceea ce se va petrece imediat după revenirea lui Isus, Jones afirmă că: „Satan va fi aruncat într-o groapă, Anticristul și Profetul cel Fals și, cel mai probabil, demonii vor fi trimiși în Iad, iar necredincioșii, la Chinuri, în Hades.”²⁵¹ O poziție atât de băcător la ochi pesimistă diminuează, în opinia mea, îndurarea lui Isus și nu este în acord cu Scripturile. Știm că o mulțime de evrei necredincioși va ajunge să-L cunoască după întoarcerea Sa (Ezechiel 39:22; Zaharia 12:10; Romani 11:26). Scripturile afirmă răspicat că și necredincioșii dintre neamuri vor ajunge să-L cunoască pe Isus după ce Se întoarce (Isaia 60; Zaharia 14:16).

Concluzie

Cui, deci, va arăta Isus îndurare? Oricui alege El să o facă, dar un lucru este cert: putem avea încredere în judecata Lui. La sfârșitul veacului acestuia, sfinții din ceruri vor cânta despre dreptatea și neprihănirea Lui (Apocalipsa 15:3), nu despre excesiva Lui severitate sau despre lipsa Lui de justețe. Deși unii profesori de profeții inferează că Scripturile ne dau fiecare detaliu al fiecăruia dintre evenimentele viitoare într-o manieră limpede precum cristalul, lucrul acesta este departe de adevăr. Există, însă, o anumită frumusețe în această lipsă de claritate. Chiar dacă ea i-ar putea frustra pe unii care doresc să dețină cunoașterea absolută a viitorului, este eliberatoare pentru mijlocitorul care își înalță glasul cerând o încheiere bună, justă și poate chiar surprinzătoare a multora dintre aceste chestiuni: „căci El este îndurător și milostiv, încet la mânie și plin de dragoste, și-I pare rău când trimite nenorocirea. Cine știe? Poate se va întoarce cu părere de rău și va lăsa după El o binecuvântare“ (Ioel 2:13-14).

Cu cât ne apropiem de sfârșitul veacului acestuia, cei ce iubim deopotrivă Israelul și poporul musulman să ne unim strigătul buzelor noastre cu cel al profetului Habacuc: „Doamne, am auzit de faima Ta! Lucrările Tale, Doamne, îmi inspiră teamă! Lucrează și în cursul acestor ani! Fă-le cunoscute și odată cu trecerea acestor ani! Dar, la mânie, adu-Ți aminte de îndurare!“ (Habacuc 3:2).

Amin și amin.

²⁵⁰ David Reagan, „The Promise of Victory“, <http://www.crosspointechurch.com/the-promise-of-victory>.

²⁵¹ Nathan Jones, „The Battle of Gog and Magog – Unfolding“, Christ in Prophecy Journal, Aprilie 27, 2010, <http://www.quickening-spirit.com/index.php?page=the-gog-magog-battle-unfolding>.

Resurse recomandate

Block, Daniel L. *The Book of Ezekiel, Chapters 25–48* (New International Commentary on the Old Testament). Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans, 1998.

Dershowitz Alan. *The Case Against Israel's Enemies: Exposing Jimmy Carter and Others Who Stand in the Way of Peace*. N.p.: Wiley, 2008.

———. *The Case for Israel*. N.p.: Wiley, 2003.

Gaebelein, Frank E., and Gleason L. Archer Jr., *The Expositor's Bible Commentary, vol. 7: Daniel and the Minor Prophets*. Grand Rapids: Zondervan, 1985.

Holman Bible Atlas: A Complete Guide to the Expansive Geography of Biblical History. Nashville: Holman, 1999.

Kaiser, Walter C., Jr. *Messiah in the Old Testament*. Grand Rapids: Zondervan, 1995.

Lifsey, Dalton. *The Controversy of Zion and the Time of Jacob's Trouble: The Final Suffering and Salvation of the Jewish People*. Tauranga, New Zealand: Maskilim Publishing, 2011.

Lingel, Joshua, Jeff Morton, and Bill Nikides. *Chrislam: How Missionaries Are Promoting an Islamized Gospel*. N.p.: I2Ministries, 2011.

Longman, Tremper, III, et al. *Jeremiah–Ezekiel (The Expositor's Bible Commentary)*. Grand Rapids: Zondervan, 2010.

Miller, Steven. *The New American Commentary, vol. 18, Daniel*. Nashville: Holman Reference, 1994.

Moody Atlas of the Bible. Chicago: Moody, 2009.

Motyer, J. Alec. *The Prophecy of Isaiah: An Introduction and Commentary*. Downers Grove, IL: IVP Academic, 1998.

Pawson, David. *The Challenge of Islam to Christians*. (London, Hodder & Stoughton, 2003).

———. *Come with Me through Isaiah*. N.p.: True Potential Publishing, 2011.

———. *Come with Me through Revelation*. N.p.: True Potential Publishing, 2008.

———. *Defending Christian Zionism*. N.p.: True Potential Publishing, 2008.

———. *Israel in the New Testament*, N.p.: True Potential Publishing, 2009.

———. *When Jesus Returns*. London: Hodder & Stoughton, 2003.

Pentecost, J. Dwight. *Things to Come: A Study in Biblical Eschatology*. Grand Rapids: Zondervan, 1965.

Sliker, David. *End-Times Simplified: Preparing Your Heart for the Coming Storm*. Kansas City: Forerunner, 2005.

Steyn, Mark. *America Alone: The End of the World as We Know It*. Washington, D.C.: Regnery, 2008.

Despre autor

Joel Richardson este soț, tată și un vorbitor cu recunoaștere internațională. Are o istorie îndelungată în misiune în comunitatea musulmană. Este autorul lucrării *Anticristul islamic*, desemnată de *New York Times* prin calificativul de best-seller, coeditor al colecției pro-drepturile omului *Why We Left Islam: Former Muslims Speak Out* și co-autor al cărții *God's War on Terror: Islam, Prophecy and the Bible*. A apărut sau a scris pentru numeroase emisiuni radiofonice, televizate și de știri, incluzând *Glenn Beck Show*, *G. Gordon Liddy Show*, *Dennis Miller Show*, Chicago Public Radio, *Steve Malzberg Show*, *Sid Roth's It's Supernatural*, *Jewish Voice Today*, *New York Daily News*, *WND*, *FrontPace Magazine* și multe altele.